

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
మొదటి అధ్యాయము.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్తు తో ఇలా అన్నాడు. “మహారాజా! విదురుడు కురుసభలో జరుగుతున్న అధర్తమును సహించలేక హస్తినను విడిచి వెళ్లిపోయాడు. విదురుడు పుణ్యక్షేత్రములు తిరుగుతుండగా మైత్రేయుని కలుసుకున్నాడు. అప్పుడు మైత్రేయుడు ఇదే ప్రశ్న విదురుని అడిగాడు. దానికి విదురుడుచెప్పిన సమాధానము నేను నీకు చెబుతున్నాను. శ్రీకృష్ణుడు పాండవ దూతగా హస్తినా పురమునకు వెళ్లాడు. సుయోధనుడు తన ఇంటికి విందుకు ఆహ్వానించినా తిరస్కరించి, పిలువకపోయినా విదురుని ఇంటికి వెళ్లాడు శ్రీకృష్ణుడు..”అని చెప్పాడు శుకుడు.

ఇప్పుడు పరీక్షిత్తుకు ఒక సందేహము కలిగింది. “ఓ మహర్షి! విదురుడు మైత్రేయుని కలుసుకున్నాడు అని చెప్పారుకదా! విదురుడు మైత్రేయుని ఎప్పుడు, ఎక్కడ కలుసుకున్నాడు. వారు ఏమేమి మాట్లాడుకున్నారు. ఆ వివరములు మాకు చెప్పండి.” అని అడిగాడు. పరీక్షిత్తు అడిగిన ప్రశ్నలకు శుకుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు.

“మహారాజా! ధృతరాష్ట్ర మహారాజు అంధుడు. అతని కుమారుడు అహంకారంతో కళ్లు మూసుకుపోయిన మదాంధుడు. ధృతరాష్ట్రుడు కుమారుల మీద ప్రేమతో, తమ్ముని కుమారులయిన పాండవులను లక్క ఇంటిలో పెట్టి కాలాడానికి పాల్పడ్డాడు.

పాండవుల భార్య, తనకు కోడలు అయిన ద్రౌపదిని నిండుసభలో వస్త్రములు లాగి పరాభవిస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకున్నాడు కానీ పల్లెత్తు మాట అనలేదు. సుయోధనుని వారించలేదు. మాయాద్యూతంలో రాజ్యము పోగొట్టుకొన్న పాండవులు భార్య ద్రౌపదితో సహా అడవులకు వెళ్లారు. అరణ్యఅజ్ఞాతవాసములుపూర్తి అయిన తరువాత తిరిగి వచ్చి రాజ్యములో భాగం అడిగారు.కాని ధృతరాష్ట్రుడు ఏవేవో సాకులు చూపి పాండవులకు రాజ్యములో భాగము ఇవ్వలేదు.

అప్పుడు పాండవుల పక్షాన శ్రీకృష్ణుడు ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు రాయబారిగా వెళ్లాడు. కౌరవ సభలో పాండవుల పక్షాన మాట్లాడాడు. రాజ్యములో సగభాగం ఇవ్వమని అడిగాడు. లేని ఎడల, కనీసం ఐదు ఊళ్లు అయినా ఇవ్వడం ధర్మం అని పలికాడు. శ్రీకృష్ణుని పలుకులు ధృతరాష్ట్రునికి, సుయోధనునికి రుచించలేదు. వారు కృష్ణుని ఆదరించలేదు.

అప్పుడు ధృతరాష్ట్రుడు విదురుని సలహా చెప్పమని అడిగాడు. అప్పుడు విదురుడు ధృతరాష్ట్రునికి నీతి వాక్యములు చెప్పాడు. దానినే విదుర నీతి అంటారు. విదురుడు ధృతరాష్ట్రునితో ఇలా అన్నాడు.

“మహారాజా! పాండవులు మీరు పెట్టిన అన్ని బాధలు సహించారు, భరించారు. ఇప్పుడు రాజ్యంలో భాగం అడుగుతున్నారు. న్యాయంగా వారికి రావలసిన రాజ్యభాగం వారికి ఇచ్చేయ్యి. అదే ధర్మము. భీముడు అనే కాలసర్పము నిన్ను నీ కుమారులను, కురువంశమును కాటు వేయడానికి బుసలుకొడుతూ ఉందని నీవు అనునిత్యము భయపడుతున్నావు. అదీ కాకుండా శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ

పాండవుల పక్షాననిలిచి ఉన్నాడు. నీకు అపజయం తప్పదు. ప్రస్తుతము కృష్ణుడు రాయబారిగా వచ్చి ఇక్కడే ఉన్నాడు. నీవు పుత్రవ్యామోహంతో శ్రీకృష్ణుని మాటలను కూడా లెక్కచేయడం లేదు. నీ కుమారుడు దుష్టసాంగత్వంతో చెడిపోయాడు. వాడిని వదిలెయ్యి. కృష్ణుడు చెప్పినట్టు చెయ్యి. కురువంశమును రక్షించు.” అని పలికాడు విదురుడు.

విదురుని నీతులు ధృతరాష్ట్రుని కుమారుడు సుయోధనునికి రుచించకపోగా తీవ్రమైన కోపాన్ని తెప్పించాయి. “అసలు ఈ దాసీ పుత్రుడిని ఇక్కడకు ఎవరు పిలిచారు? ఇతడు కుటిలుడు. దుర్మతి. తిన్న ఇంటినే కూల్చేవాడు. మనకు వ్యతిరేకంగా శత్రువులతో చేతులు కలుపుతున్నాడు. వీడిని వెంటనే నగరము నుండి వెడలగొట్టండి.” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

సుయోధనుడు ఈ మాదిరి విదురుని దూషిస్తున్నా ధృతరాష్ట్రుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఈమాటలను విన్న విదురుడు మౌనంగా అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు. హస్తినాపురం వదిలిపెట్టాడు. పుణ్యక్షేత్రములను దర్శించడానికి వెళ్లిపోయాడు. ఎన్నో నగరములు, నదులు, దర్శించాడు. ఎన్నో తీర్థములను సేవించాడు.

ఆ తీర్థయాత్రా పరంపరలో విదురుడు ప్రభాస క్షేత్రానికి వెళ్లాడు. ఆ సమయానికి కృష్ణరాయబారము విఫలం కావడం, భారతయుద్ధం జరగడం, కౌరవులు నాశనం కావడం, ధర్మరాజు హస్తినకు పట్టాభిషిక్తుడు కావడం జరిగిపోయాయి.

ప్రభాసక్షేత్రములో ఈవిషయములు అన్నీ విని కౌరవకుల నాశనమునకు ఎంతో చింతించాడు విదురుడు. తరువాత విదురుడు సరస్వతీ నదీతీరమునకు వెళ్లాడు. సరస్వతీ నదీ తీరంలో ఉండే త్రితము, ఉశవసము, మనువు, పృథువు, అగ్ని, అసితము, వాయువు, సుదాసము, గానము, గుహము, శ్రాద్ధదేవము, మొదలగు తీర్థములలో స్నానం చేసాడు. దానధర్మములను చేసాడు. ఆ ప్రకారంగా విదురుడు ఎన్నో పుణ్యక్షేత్రములను, తీర్థములను సందర్శించాడు.

తరువాత విదురుడు సౌరాష్ట్రము, సౌవీరము, మత్స్య, కురుజాంగలము మొదలగు దేశములలో పర్యటించాడు. యమునా తీరం చేరుకున్నాడు. అక్కడ కృష్ణభక్తుడయిన ఉద్ధవుని చూచాడు. కృష్ణుని అనుచరుడు, సఖుడు,భక్తుడు అయిన ఉద్ధవుని చూచి విదురుడు గట్టిగా కౌగలించుకున్నాడు. విదురుడు ఉద్ధవుని కృష్ణుని యొక్క బంధువుల క్షేమములు అడిగాడు.

“ఉద్ధవా! శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు క్షేమంగా ఉన్నారా? వారి తండ్రి వసుదేవుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు, యాదవ సేనానాయకుడు, ప్రద్యుమ్నుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? సాత్వత, వృష్ణి, భోజి, దాశార్హ వంశములకు అభిపతి అయిన ఉగ్రసేనుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? శ్రీకృష్ణునికి జాంబవతివలన జన్మించిన కుమారుడు సాంబుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? అర్జునుని శిష్యుడు అయిన సాత్యకి క్షేమంగా ఉన్నాడా? శ్రీకృష్ణభక్తుడు అక్రూరుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? శ్రీకృష్ణుని తల్లి, దేవకుని కుమార్తె అయిన దేవకీ క్షేమంగా ఉందా?

అనిరుద్ధుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? సత్యభాగా కుమారులయిన
చారుధేష్ఠుడు, గదుడు మొదలగు వారు క్షేమంగా ఉన్నారా?
యుధిష్ఠిరుడు కురు సామ్రాజ్యమును న్యాయంగా ధర్తంగా
పాలిస్తున్నాడా? భీముడు కౌరవుల మీద ఉన్న పగను విడిచిపెట్టాడా లేక
ఇంకా పగసాధిస్తున్నాడా? అర్జునుడు క్షేమంగా ఉన్నాడా? మాద్ర
కుమారుడు, కవలలు, నకుల, సహదేవులు క్షేమంగా ఉన్నారా?
పాండవుల తల్లి కుంతీదేవి క్షేమంగా ఉన్నదా?

బతికినంతకాలం పాండవులకు ఎన్నో కష్టాలు కలిగించి
తనకళ్ల ఎదుటనే బంధునాశనము చూచి, ఇప్పుడు పాండవుల
దయాదాక్షిణ్యముల మీద బతుకకుతున్న ధృతరాష్ట్రుని చూస్తే జాలిగా
ఉంది. నేనుమాత్రము ఆ శ్రీకృష్ణుని స్తురించుకుంటూ ఎవరికీ
కనపడకుండా ఈయమునాతీరంలో నివసిస్తున్నాను.

తాము విద్యాధికులమనీ, తాము ధనికులమనీ, తమకు
అధికారము ఉన్నదనీ మదించిన రాజులు ఈ భూమికి
భారంగామారారు. వారిని అందరినీ ఒకేసారి సంహరించ వలెననే
ఉద్దేశముతో శ్రీకృష్ణుడు, సుయోధనుడు, అతని తమ్ములు, అతని
స్నేహితులు చేసిన దుర్మార్గములను, పాపములను సహించాడు.
అంతేకానీ, శ్రీకృష్ణుడు సుయోధనుని దుర్మార్గములను అరికట్టి తనను
నమ్ముకున్న పాండవులను రక్షించడానికి చేతకానివాడు, అసమర్థుడు
కాదు అని అనుకుంటున్నాను.

ఆ పరమాత్మ తాను ఎలాంటి జన్మవత్తనవసరం
లేకపోయినా, దుష్టులనుసంహరించి, తన భక్తులను రక్షించడానికి

శ్రీకృష్ణుడుగా అవతరించాడు. తనకు ఎలాంటి కర్తలు చేయనవసరం లేకపోయినా, తన భక్తులకొరకు ఎన్నో కర్తలు ఆచరించాడు. భగవంతుని సంగతి సరేసరి. త్రిగుణములకు లోబడని మానవుడు ఎవరైనా కోరి కోరి కర్తలకు అభీనమైన ఈ దేహమును ధరించడానికి ఒప్పుకుంటాడా!

మిత్రమా! తన శరణుజొచ్చిన రాజులను, తన భక్తులను కాపాడటానికి, భగవంతుడు తనకు జన్మ అనేది లేకపోయినా, యదువంశములో జన్మించాడు. ఎన్నో లీలలను ప్రదర్శించాడు. ఉద్ధవా! నాకు ఆ పరమాత్మ లీలలను గురించి వివరించు.” అని విదురుడు ఉద్ధవుని అడిగాడు.

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము మొదటి అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
రెండవ అధ్యాయము.

ఈ ప్రకారంగా విదురుడు శ్రీకృష్ణుని గురించి ఉద్ధవుని అడిగాడు. ఉద్ధవుని మనసులో ఒక్కసారిగా శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ కనిపించాడు. ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణుని ఊహలలో తేలిపోయాడు. అందుకని వెంటనే విదురునికి సమాధానం ఇవ్వలేదు.

ఉద్ధవుడు ఐదు సంవత్సరముల వయసులో ఉండగా శ్రీకృష్ణునితో ఆడుకొనేవాడు. శ్రీకృష్ణునితో ఆటపాటలలో మునిగి తేలేవాడు. అప్పుడు ఉద్ధవుని అమ్మ అన్నము తినడానికి పిలిచినా వెళ్లేవాడు కాదు. శ్రీకృష్ణుడు వ్రేపల్లె విడిచి వెళ్లినా కూడా ఉద్ధవుడు అక్కడే ఉన్నాడు. శ్రీకృష్ణుని తలచుకుంటూ, ఆయన వీలలను గుర్తుచేసుకుంటూ, కాలం గడిచేకొద్దీ వృద్ధుడు అయ్యాడు.

ఇప్పుడు విదురుడు వచ్చి శ్రీకృష్ణుని గురించి అడగగానే, ఒక్కసారిగా ఉద్ధవుడికి తన బాల్యంలో శ్రీకృష్ణునితో గడిపిన రోజులు గుర్తుకు వచ్చాయి. ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణుని ఊహలలో తేలిపోయాడు.

శ్రీకృష్ణుని తలచుకోగానే ఉద్ధవుని తనువు పులకించింది. కళ్లలో నుండి ఆనందాశ్రువులు జలాజలా రాలాయి. శ్రీకృష్ణుని ప్రేమలో మునిగి పోయాడు ఉద్ధవుడు. ఉద్ధవుడు ఆ పరమాత్ముని భావనలో ఉన్నాడని అనుకున్నాడు విదురుడు.

అలా కొద్దిక్షణాలు గడిచాయి. ఉద్ధవుడు ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు. కళ్లు తుడుచుకున్నాడు. మనసులో కృష్ణుని తలచుకుంటూ విదురునితో ఇలా అన్నాడు.

“విదురా! కృష్ణుడు సూర్యుని వంటి వాడు. సూర్యుడు అస్తమిస్తే లోకమంతా చీకటి మయం అయినట్టు శ్రీకృష్ణుడు అస్తమించగానే మా గృహము కూడా చీకటితో నిండిపోయింది. ఈ పరిస్థితులలో మిగిలిన బంధువుల విషయం ఏం చెప్పాలి?

విదురా! ఈ మానవ లోకము ఎంతటి దురదృష్టమైనది.
పాల సముద్రములో నిత్యము ఈదులాడే చేపలకు పాలయొక్క రుచి
తెలియనట్టు, ప్రతిరోజూ తమతో తిరుగుతూ తమ కళ్ల ముందు
కనపడుతున్న శ్రీకృష్ణుని మహత్తును ఆ యాదవులు గుర్తించ
లేకపోయారు. ఆ యాదవులు ఎంత దురదృష్టవంతులో కదా!

అందులోనూ మానసిక శాస్త్రవేత్తలు, పండితులు, ఎల్లప్పుడూ
శ్రీకృష్ణుని వెంట ఉండే యాదవులు కూడా శ్రీకృష్ణుని కేవలము ఒక
యాదవ ప్రముఖుడుగానే చూచారు కానీ సాక్షాత్తు భగవంతుని
అవతారము అని గుర్తించలేకపోయారు. వారంతా మాయకు లోబడి
శ్రీకృష్ణుడు మా వాడు, మా బంధువు, మా మిత్రుడు అనుకున్నారు.

శిశుపాలుడు లాంటి వాళ్లు శ్రీకృష్ణుని ఒక శత్రువుగా
తలంచి ఎన్నో దుర్భాషలాడారు. కానీ ఆ మాటలన్నీ ఆ శ్రీకృష్ణుని
భక్తులమైన మాలాంటి వారి మనసును, బుద్ధిని ఏ మాత్రం ప్రభావితం
చేయలేవు. మా దృష్టిలో శ్రీకృష్ణుడు పరమాత్మ అవతారము.

ద్వారకలో ఉన్న యాదవులు ఏ తపస్సు చేయలేదు. కానీ వారి
ముందు శ్రీకృష్ణుడు ఎల్లప్పుడూ తిరుగాడుతూ ఉండేవాడు. కాని వారి
కళ్లు ఎప్పుడూ తృప్తిచెందేవి కావు. ఎందుకంటే శ్రీకృష్ణుడు చాలా కాలం
హస్తినలో, ఇతర ప్రదేశాలలో ఉండేవాడు.

ఇప్పుడు ఆ కృష్ణుడు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాడు. ఈ
లోకానికి కళ్లుపోయినట్టు అయింది. అంతే కాదు, తనయొక్క
యోగమాయా బలం చేత పరమాత్మ అత్యంతసుందరమైన ఆకారంతో

శ్రీకృష్ణుడిగా అవతరించాడు. ఆ కృష్ణుని సౌందర్యానికి సకల జగత్తు సమ్మోహితమయింది.

విదురా! ఒక్కోసారి కృష్ణుడే తన సౌందర్యాన్ని చూచి ఆశ్చర్యపోయాడట. శ్రీకృష్ణుని అందము, సౌందర్యము భూషణములకే భూషణంగా శోభిల్లింది.

ధర్మరాజు రాజసూయ యాగంచేసాడు. అగ్రపూజకు కృష్ణుని సింహాసనం మీద కూర్చోపెట్టాడు. అప్పుడు కృష్ణుని జగన్నోహన రూపము చూచినవారు సృష్టిచేయడంలో బ్రహ్మదేవుని కౌశలము అంతా శ్రీకృష్ణుని సృష్టించడానికే వ్యయమైనట్టు భావించారు.

శ్రీకృష్ణుడు బాల్యంలో గిరివ్రజములో ఉండగా, వ్రజములో ఉన్న స్త్రీలు కృష్ణుని ప్రేమతోకూడినచూపులకు, ఆయన మాటలకు పొంగిపోయి, కృష్ణుడు ఎప్పటికీ తమ వాడనే గర్వించారు. కృష్ణుడు గిరివ్రజమును వదిలి మధురకు పోతుంటే వ్రజములో ఉన్న ప్రజల చూపులు, వారి మనస్సులు కృష్ణుడినే అనుసరించాయి. వారంతా కృష్ణుడు వెళ్లిన వైపు చూస్తూ శిలా విగ్రహముల మాదిరి నిలబడిపోయారు.

విదురా! ఈ జగత్తులో పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములు అందరూ ఆ పరమాత్మ అంశలో నుండి వచ్చినవారే. అందరిలోనూ ఆ పరమాత్మ ఉన్నాడు. కానీ, శాంతంగా ఉండే సత్పురుషులను, ఘోరమైన అసురులు బాధించడం చూచి, తట్టుకోలేక, ఆ అసురులను సంహరించడానికి

ఎన్నో అవతారాలు ఎత్తాడు పరమాత్మ.

జన్మ అంటే ఏమిటో తెలియని పరమాత్మ, వసుదేవుని ఇంటిలో జన్మించడం, కంసుడు మొదలగు దుర్మార్గుల భయంతో గిరివ్రజంలో నివసించడం, తాను మహాపరాక్రమవంతుడైనా, కాలయవనునికి భయపడి మధురా నగరాన్ని విడిచి పెట్టి వెళ్లిపోవడం, మొదలగు లీలలు చూచి మనసుకు బాధకలుగుతూ ఉంది.

శ్రీకృష్ణుడు తన తల్లితండ్రులు అయిన దేవకీవసుదేవుల పాదముల మీదపడి నమస్కరించి, “అమ్మా! నేను ఆ కంసునికి భయపడి ఇన్నాళ్లు మీ పాదసేవ చేసుకోలేకపోయాను. నా తప్పుక్షమించండి.” అని వేడుకున్నాడు. పరమాత్మ ఒక సామాన్య మానవుని వలె ప్రవర్తించడం బాధ అనిపించింది.

విదురా! శ్రీకృష్ణుడే కాలస్వరూపుడు. కేవలము తన క్రీగంటి-చూపుతోనే భూభారమును రూపుమాపగలడు. కృష్ణభక్తులు ఆయన మహిమను ఎలా మరువగలరు? రాజసూయ యాగ సందర్భంలో తనను దూషించిన శిశుపాలుని తన చక్రాయుధముచేత సంహరించి, యోగులకు కూడా లభ్యము కాని పరమపదమును అనుగ్రహించాడు. ఆ సంఘటనను మీరు కూడా చూచారుకదా!

అలాగే, భారతయుద్ధంలో శత్రు సైనికులు అర్జునుని బాణములకు బలి అవుతూ, సారథిగా ఉన్న కృష్ణుని మొహం చూస్తూ ప్రాణాలు విడిచారు. ఆఖరు క్షణాల్లో తన మొహాన్ని చూస్తూ

మరణించిన వారికి, ఉత్తమ గతులు కల్పించాడు దయామయుడైన కృష్ణుడు.

విదురా! శ్రీకృష్ణుని కంటే సమానులుకానీ అధికులుకానీ ఎవరూ లేరు. ఇందుడు, లోకపాలకులు కూడా అతనిని సేవిస్తుంటారు. అటువంటి కృష్ణుడు ఉగ్రసేనుని సింహాసనము మీద కూర్చోపెట్టి, ఆయనకు భృత్యుని వలె ఒంగి నిలబడడం నాకు బాధగా అనిపించింది.

విదురా! కృష్ణుని బాల్యములో బకాసురుని సోదరి అయిన పూతన అనే రాక్షసి, కృష్ణుని చంపవలెననే ఉద్దేశ్యములో, తనస్తనములకు విషము పూసుకొని వచ్చి కృష్ణునికి స్తన్యము ఇచ్చింది. తనను చంపవలెననే కోరికతో వచ్చిన పూతన స్తన్యము తాగి ఆమెను చంపి ఆమెకు సద్గతులు కల్పించాడు కృష్ణుడు. అటువంటి దయాళువైన కృష్ణుని కాక మేము ఎవరి దగ్గర శరణు పొందుతాము.

అసురులు ఎంతోమంది కృష్ణునితో యుద్ధం చేసారు. వారంతా గరుడుని మీద ఎక్కి తమతో యుద్ధం చేస్తున్న కృష్ణుని చూస్తూ మరణించారు. అందరూ ఉత్తమ గతులుపొందారు. కృష్ణునితో యుద్ధము చేసిన అసురులు కూడా కృష్ణభక్తులే అని అనుకుంటాను.

ఆ పరమాత్మకు అసలే జన్మలేదు కదా! అటువంటిది, భూదేవి కోరిక మేరకు, కారాగారములో ఉన్న దేవకీ వసుదేవులకు పుత్రుడుగా జన్మించాడు. తరువాత కంసుడు చంపుతాడు అని భయపడి, వసుదేవుడు కృష్ణుని బుట్టలో పెట్టుకొని యమున దాటి, నందుని

ఇంటికి తీసుకొని వెళ్లాడు. నందుని గోకులంలో కృష్ణుడు పదకొండు సంవత్సరముల పాటు, అన్న బలరామునితోసహా రహస్యంగాజీవించాడు.

పరమాత్మ స్వరూపుడగు కృష్ణుడు, తాను అంతటా నిండి ఉన్నప్పటికినీ, గోప బాలురతో కూడి, గోవులను మేపుకుంటూ, యమునా నదీ తీరంలో ఉన్న ఉద్యానవనములలో తిరిగాడు.

కృష్ణుడు బాల్యములో, గోకులంలో ఉన్న వారిని ఆకర్షించుటకు ఎన్నో లీలలు చేసి చూపించాడు. ఒకప్పుడు నవ్వుతూ, మరొకప్పుడు ఏడుస్తూ, మరొకప్పుడు అమాయకంగా ఉండేవాడు. ఐదు సంవత్సరములు రాగానే కృష్ణుడు, ఆవులను, ఎద్దులను తోలుకొని అడవిలోకి పోయి, వాటిని కాస్తూ, తన వేణుగానముతో గోపాలురను సంతోషపెట్టేవాడు.

కంసుడు పంపిన రాక్షసుల నందరినీ అవలీలగా సంహరించి, గోకులములో ఉన్న వారికి ఆశ్చర్యమును కలిగించాడు. కాళింది మడుగులో కాళీయుడు అనే విషసర్పము, యమునా నదీజలములను కలుషితము, విషపూరితము చేస్తుంటే, ఆ కాళీయుని గర్వము అణగించి, యమునా నదీ జలాలను కాపాడాడు.

గోకులములో వారంతా ఇంద్రపూజ చేయాలని సంకల్పిస్తే, వారిని వారించి, తమకు ఫలములనిచ్చే గోవర్ధన పర్వతమునకు పూజలు జరిపించాడు. దానికి కోపించిన ఇంద్రుడు, గోకులము మీద కుంభవృష్టి కురిపించగా, కృష్ణుడు తన చేతితో గోవర్ధన పర్వతమును ఎత్తి దాని కింద వ్రజప్రజలకు రక్షణ ఏర్పాటు చేసాడు.

శరత్కాలములో. వెన్నెల రాత్రులలో, తన వేణుగానంతో గోప
కాంతలను మైమరిపింపజేసి, వారితో రాసక్రీడలు సలిపాడు.

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము
మూడవ అధ్యాయము.

శ్రీకృష్ణుడు తనపదకొండవ ఏట మధురకు వచ్చి, తన
మేనమామ కంసుని సింహాసనము నుండి కిందకకు పడదోసి, చంపి,
తన తల్లి తండ్రులైన దేవకీ వసుదేవులను చెరసాల నుండి
విడిపించాడు.

తరువాత విద్యాభ్యాసమునకు సాందీపుని వద్దకు వెళ్లాడు.
అక్కడ నాలుగు వేదములను అభ్యసించాడు. ఆ సాందీపుని కుమారుని
పంజనుడు అనేరాక్షసుడు చంపి తింటే, వాడి పాట్టను చీల్చి ఆ
కుమారుని బయటకు తీసుకొని వచ్చి పునర్జీవితుని చేసాడు.

భీష్ముకుని కుమార్తె రుక్మిణి తన మీద మనసు పడినదని,
ఆమెకుస్వయంవరము చాటించారని తెలుసుకొని, ఎందరో రాజులు
ఆమెను వివాహమాడవలెనని కుతూహలముగా ఉన్నారని ఎరింగి,

తాను కుండిన నగరమునకు పోయి, ఆ రాజులను ఓడించి, రుక్మిణిని ద్వారకకు తీసుకొని వచ్చి వివాహం చేసుకున్నాడు.

ఏడు వ్యవభములను లొంగదీసుకొని, మరొక కన్య నాగ్నజితిని వివాహమాడాడు కృష్ణుడు.

శ్రీకృష్ణుడు తాను సత్యభామావిధేయుడిగా నటించి, ఆమెకు సంతోషము చేకూర్చవలెనని, ఆమెతో సహా అమరావతికి పోయి అక్కడ ఉన్న పారిజాత వృక్షమును తెచ్చి సత్యభాగ ఉద్ధానవనములో నాటించాడు. ఆ విధంగా కృష్ణుడు స్త్రీలోలుడుగా పేరుపడ్డాడు.

నరకాసురుని యుద్ధములో వధించి, నరకుని తల్లి భూదేవి కోరిక మేరకు, నరకుని కుమారుడు భగదత్తునికి రాజ్యము ఇచ్చాడు. నరకుని అంతఃపురములో నరకునిచేత బందీలుగా చేయబడ్డ 16,000 రాజకన్యలను చెరవిడిపించాడు. వారందరూ తమను కాపాడిన కృష్ణుని తమ భర్తగా వరించారు. వారి కోరిక మేరకు వారందరినీవారి వారికి తగిన రూపములలో కృష్ణుడు వివాహమాడాడు. తరువాత వారికి ఒక్కొక్కరికీ తనతో సమానమైన పదిమంది పుత్రులను ప్రసాదించాడు.

తమ తమ సేనలతో మధుర మీదికి దండెత్తి వచ్చిన కాలయవనుడు, జరాసంధుడు, సాల్వుడు మొదలగు రాక్షసులను తాను స్వయంగానూ, ముచికుందుని చేతా, భీముని చేతా చంపించాడు. అలాగే శంబుడు, ద్వివిదుడు, బాణాసురుడు, మురాసురుడు, బల్కలుడు, దంతవక్త్రుడు మొదలగు వారిని తాను

స్వయంగానూ, తనకుమారులచేతనూ చంపించాడు.

కురుక్షేత్రమహాసంగ్రామంలో భూమి నాలుగు
చెరగులనుండి 18 అక్షౌహిణీల సైన్యము వచ్చి చేరింది. కృష్ణుడు
పాండవుల పక్షము అవలంబించి. తాను ఆయుధము పట్టకుండా 18
అక్షౌహిణీల సైన్యమును, భీష్ముడు, ద్రోణుడు, కర్ణుడు, అర్జునుడు,
భీముడు మొదలగు వారిని కారణభూతులను చేసి, వారి చేత
సంహరింపజేసి భూభారమును తగ్గించాడు.

కృష్ణుడు అంతటితో ఆగలేదు. సాత్యకి, ప్రద్యుమ్నుడు,
సాంబుడు మొదలగు వారి నాయకత్వంలో అపారమైన యాదవసేన
ఇంకా మిగిలి ఉన్నదని గ్రహించాడు. యాదవులకు మధ్యపానము
అంటే ఎంతో ఇష్టం. ఆ మధ్యం మత్తులో వారు ఒకరితో ఒకరు
కొట్టుకోడం జరుగుతూ ఉంటుంది. అలా కొట్టుకోవడమే వారి
నాశనానికి కారణం అవుతుంది. యాదవులు ఒకరితో ఒకరుకొట్టుకొని
చావడంతప్ప వారిని అంతమొందించడానికి వేరే ఉపాయం
కనపడలేదు కృష్ణుడికి. తాను అవతారం చాలించడానికి
ప్రయత్నించగానే యాదవులు అందరూ వారిలో వారు కొట్టుకొని
చావాలి అని అనుకున్నాడు పరమాత్మ. అలాగే జరిపించాడు.

భారత యుద్ధము తరువాత ధర్మరాజును రాజ్యాభిషిక్తుని
చేసాడు. ఉత్తరగర్భంలో ఉన్న పాండవ వంశాంకురమును అశ్వత్థామ
ప్రయోగించిన బ్రహ్మశిరోనామాస్త్రము బారి నుండి రక్షించాడు.

ధర్మరాజు చేత అశ్వమేధయాగములు చేయించాడు.
ధర్మరాజు సోదరులసాయంతో కురు సామ్రాజ్యమును పాలించడం
చూచి ఆనందపడ్డాడు కృష్ణుడు.

తరువాత కృష్ణుడు ద్వారకకు వెళ్లాడు. తాను అన్నిభోగముల
యందు విరక్తుడయ్యును, లౌకిక మైన భోగములను ధర్మమార్గంలో
ద్వారకలో అనుభవించాడు కృష్ణుడు. తన అష్టభార్యలతో, పదహారువేల
మంది రాచకన్యలతో ఒక్కొక్కరికి వారు తోచిన రూపాలతో
అనుభవించాడు.

ఇలా కొన్ని సంవత్సరములు గడిచిపోయాయి.
శ్రీకృష్ణపరమాత్మ లౌకిక భోగముల యందు విరక్తుడయ్యాడు.
యోగేశ్వరుడైన ఆ పరమాత్మను సేవించే భక్తులకే ఇహలోక భోగముల
యందు విరక్తి కలుగుతున్నప్పుడు, ఆ పరమాత్మకు విరక్తి కలగడంలో
ఆశ్చర్యం ఏముంది.

యాదవ వీరులు బాలురుగా ఉన్నప్పుడు బాల్య చేష్టలచేత
కొంతమంది మునులకు కోపం తెప్పించారు. ఆ మునులు కోపంతో
ఆబాలురను శపించారు. ఆ శాపమును అనుసరించి, తరువాతి
కాలంలో, యాదవులు అందరూ ప్రభాస తీర్థమునకు వెళ్లారు.

ఆ ప్రభాస తీర్థంలో యాదవ వీరులు అందరూ వారి వారి పితరులకు
తర్పణాది కార్యక్రమములు ఆచరించారు. బ్రాహ్మణులకుగోదానములు
భూదానములు, సువర్ణదానములు, వెండి వస్తువులు, వస్త్రములు
దానం చేసారు.

తరువాత బ్రాహ్మణులకు తృప్తిగా భోజనం పెట్టారు.
బ్రాహ్మణులకునమస్కరించి వారి ఆశీర్వాదములు తీసుకున్నారు.

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము
నాలుగవ అధ్యాయము.

తరువాత యాదవులు అందరూ బ్రాహ్మణుల అనుమతితో
భోజనాలు చేసారు. తరువాత మధ్యం సేవించారు.ఆ మధ్యం మత్తులో
తమను తాము మరచిపోయారు. ఒకరిని ఒకరు దూషించుకున్నారు.
తరువాత కొట్టుకున్నారు. చంపుకున్నారు. సాయం సమయానికి
యాదవులు అందరూ ఒకరిచేతిలో ఒకరు మరణించారు.

ఇదంతా లీలామాత్రంగా చూస్తున్నాడు కృష్ణుడు. యాదవ
సంహారము పూర్తి అయిన తరువాత, కృష్ణుడు ఒంటరిగా ఒక చెట్టు
మొదలు వద్ద కూర్చున్నాడు. విదురా! ఆ సమయంలో నేను కృష్ణుని
పక్కనే ఉన్నాను.

యాదవ సంహారమునకు ముందే ఒకనాడు కృష్ణుడు నన్ను చూచి “ఉద్ధవా! ఇంక నీవు బదరికాశ్రమమునకు పో.” అని ఆజ్ఞాపించాడు. కాని నేను కృష్ణుని విడిచి ఉండలేను కాబట్టి ఆయన ఆజ్ఞను పాటించలేదు. ఆయన వెంటనే ఉన్నాను.

సరస్వతీ నదీ తీరంలో చిన్న రావి చెట్టు మొదట్లో ఒంటరిగా తన ఎడమ తొడపై కుడికాలుపెట్టుకొని కూర్చుని ఉన్న శ్రీకృష్ణుని చూచాను. కృష్ణుని ముఖంలో చిరునవ్వు తొణికిసలాడుతూ ఉంది. ఇంతలో వ్యాసునికి మిత్రుడు అయిన మైత్రేయ మహర్షి అక్కడకు వచ్చాడు. మైత్రేయుని ఎదుట కృష్ణుడు నాతో ఇలా అన్నాడు.

“ఉద్ధవా! నీ మనసులో మెదులుతున్న భావాలు నాకు తెలుసు. నీవు పూర్వజన్మలో వసువు. నన్నుపొందడానికి నన్ను ఆరాధించావు. అది ఇప్పుడు ఫలించింది. నీ జన్మలలో ఇదే నీ చివరి జన్మ. అందుకే ఈ జన్మలో నా సాన్నిహిత్యము నీకు లభించింది. నీవు ఈ లోకమును వదిలి వైకుంఠమునకు పోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నావు. నీ చివరి దశలో నన్ను చూడటానికే నన్ను వెతుక్కుంటూ ఇక్కడకు వచ్చావు. ఈ నిర్జన ప్రదేశంలో నన్ను చూడగలిగావు. పూర్వము నేను బ్రహ్మాకు పరమమైన జ్ఞానమును ఉపదేశించాను. అదే భాగవతము.” అని పలుకుతున్న కృష్ణుని చూచి నేను బ్రహ్మానందభరితుడను అయ్యాను.

చేతులు జోడించి కృష్ణపరమాత్మతో ఇలా అన్నాను. “పరంధామా! నేను సదా నీపాదములను ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాను. నీ పాదములను ఆశ్రయించినవారికి పురుషార్థములలో ఏది లభించదు.

కాని నాకు నీ పాదములయందే భక్తి, అనురక్తి. అందుకని నాకు ఏ పురుషార్థములు అక్కరలేదు. నీ పాదసేవ చాలును.

నీకు ఏ కర్తలు చేయనవసరం లేకపోయినా నిత్యము కర్తలు చేస్తున్నావు. నీవు జన్మారహితుడవు అయిన లోకకల్యాణార్థము జన్మలు ఎత్తుతున్నావు. ఏకోరికా లేకపోయినా, ఎంతో మంది భార్యలతో సంసారసుఖములు అనుభవించావు. గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించావు. నీ లీలలను అర్థం చేసుకోలేక పండితులు విద్వాంసులు నిన్ను అనుమానిస్తుంటారు. సంశయంలో పడుతుంటారు.

నీకు కాలము లేదు. నీవే కాలస్వరూపుడవు. సంశయ రహితుడవు. అటువంటి నీవు నన్ను పిలిచి నీ సందేహములను తీర్చుకొనుటకు నా ఆలోచనలను అడిగేవాడివి. ఇంతకంటే నాకు భాగ్యం ఏముంటుంది. అదే నన్ను సదా సమ్మోహపరచింది.

దేవా! నీవు పరమమైన జ్ఞానమును భాగవతము అనే రూపంలో బ్రహ్మకు ఉపదేశించాను అని చెప్పావు కదా! ఆ జ్ఞానమును మాకు కూడా, మేము వినడానికి అర్హులమైతే, మాకు కూడా ఉపదేశించు. ఆ పరమ జ్ఞానమును తెలుసుకొని మేము కూడా ఈ సంసార సాగరమును దాటడానికి ప్రయత్నిస్తాము.”అని నేను కృష్ణపరమాత్మను ప్రార్థించాను.

అప్పుడు కృష్ణుడు నాకు ఆ పరమమైన జ్ఞానమును ఉపదేశించాడు. శ్రీకృష్ణుని వలన పరమమైన తత్త్వజ్ఞానమును ఉపదేశించబడిన వాడనై, కృష్ణునికి ప్రదక్షిణపూర్వకంగా నమస్కరించి,

ఆయనను విడువ లేక విడువలేక విడిచిపెట్టి బదరికాశ్రమమునకు పోతూ, ఇక్కడకు వచ్చాను.” అని ఉద్ధవుడు విదురునితో పాండవుల వృత్తాంతమును, కృష్ణుని వృత్తాంతమును వివరంగా చెప్పాడు.

కురువంశమంతా భారతయుద్ధంలో సర్వనాశనము అయిందని తెలుసుకున్న విదురుడు దుఃఖంతో కుమిలిపోయాడు. తరువాత విదురుడు ఉద్ధవునితో ఇలా అన్నాడు.

“ఉద్ధవా! వినడానికి నేను అర్హుడిగా నీవు తలిస్తే, కృష్ణపరమాత్మ నీకు ఉపదేశించిన పరమాత్మ తత్త్వమును నాకు కూడా ఉపదేశించు. నీవు భగవద్భక్తుడవు. నేను నీకు సేవకుడను. సేవకుల కోర్కెలు తీర్చడం భక్తుల ధర్మం కదా! అందుకే కదా భగవద్భక్తులు భూలోకంలో సంచరిస్తూ భగవంతుని సేవకుల ప్రయోజనములు కాపాడుతూ ఉంటారు.” అని అన్నాడు విదురుడు.

అప్పుడు ఉద్ధవుడు విదురుని చూచి ఇలాఅన్నాడు. “నీకు చెప్పడం మంచిదా. నాకు కృష్ణుడు పరమమైన జ్ఞానమును ఉపదేశించేటప్పుడు మైత్రేయుడు నా పక్కనే ఉన్నాడు. నాకు ఉపదేశించిన తరువాత, కృష్ణుడు మైత్రేయుని చూచి “మైత్రేయా! నీ ఎదుట నేను ఉపదేశించిన పరమమైన జ్ఞానమును నీవు నా భక్తుడు విదురునికి ఉపదేశించు.” అని అన్నాడు.

కాబట్టి నీవు మైత్రేయుని వద్దకు పోయి ఆయనను సేవించు. ఆయన నీకు పరమాత్మ జ్ఞానమును, భాగవతమును ఉపదేశిస్తాడు.” అని అన్నాడు ఉద్ధవుడు.

మరునాడు ఉద్ధవుడు యమునానదీ తీరమును వదిలిపెట్టి బదరికాశ్రమమునకు వెళ్లిపోయాడు.” అని శుకుడు పరీక్షిత్తుకు భాగవత కథ వినిపిస్తున్నాడు.

అప్పుడు పరీక్షిత్తు శుకుని ఇలాఅడిగాడు. “ఓ శుకమహర్షి! బ్రాహ్మణ శాపము చేత, వృష్టి,భోజ వంశము వారందరూ ఒకరితో ఒకరుకొట్టుకొని మరణించారుకదా! అటువంటప్పుడు ఉద్ధవుడు మాత్రము ఎలా చావకుండా మిగిలి ఉన్నాడు?”అని సందేహమును వెలిబుచ్చాడు పరీక్షిత్తు. అప్పుడు శుకుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

“మహారాజా! కృష్ణునికి ఈ సంగతి ముందేతెలుసు. యాదవ వంశ నాశనమునకు కేవలము బ్రాహ్మణశాపమేకాదు. భగవంతుని సంకల్పము కూడా ఒక కారణము, బ్రాహ్మణ శాపము ఒక మిష మాత్రమే అని కృష్ణుడు తలంచాడు.

ఇంకా ఇలా అనుకున్నాడు. “నేను అవతారమును చాలించి వైకుంఠమునకు వెళ్లిన తరువాత, ఈ ఉద్ధవుడు మాత్రమే పరమజ్ఞానమును అర్థం చేసుకోడానికి తగినవాడు. ఎందుకంటే ఉద్ధవుడు జ్ఞానసముపార్జనలో నాకు ఏ మాత్రము తీసిపోడు. ఉద్ధవుడు ఇంద్రియములను జయించిన వాడు. ఈ ప్రాపంచిక విషయముల యందు విముఖుడు. నా జ్ఞానమును లోకములో వ్యాప్తిచేయడానికి ఉద్ధవుడుఈ లోకంలో ఉండాలి.” అని అనుకున్నాడు కృష్ణుడు. అందుకే కృష్ణుడు ఉద్ధవుని బదరికాశ్రమమునకు వెళ్లమన్నాడు.

మహారాజా! ఉద్ధవుని వలన విదురుడు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ
లీలలను విన్నాడు. పరమాత్మ అంతిమఘడియల గురించి కూడా
విన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన అంతిమ సమయంలో తనను
తలచుకున్నాడని, తనను గుర్తుపెట్టుకున్నాడని తెలిసి పొంగిపోయాడు.

ఉద్ధవుడు వెళ్లిపోయిన తరువాత విదురుడు కృష్ణునికి తన
మీద ఉన్న ప్రేమను తలచుకొని ఆనందంతో ఏడవసాగాడు. తరువాత
విదురుడు కొన్ని దినములు యమునానదీ తీరంలో గడిపి, తరువాత
మైత్రేయుడు ఉన్న గంగానదీ తీరానికి వెళ్లాడు.

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము నాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము
ఐదవ అధ్యాయము.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్తుమహారాజుతో ఇలా అన్నాడు.
“విదురుడు గంగాతీరంలో, హరిద్వారము వద్ద ఉన్న
మైత్రేయుని వద్దకు వెళ్లాడు. మైత్రేయుని చూచి విదురుడు ఇలా
అన్నాడు.

“మైత్రేయా! లోకములో మానవులు తమ సుఖం కోసరంగా
ఎన్నో కర్మలు చేస్తుంటారు. కాని ఆ కర్మల వలన సుఖమూ కలగడం

లేదు. వారికి ఉన్న దుఃఖములు పోవడం లేదు. పైగా ఆ కర్తల వలన కొత్త కొత్త దుఃఖములు కలుగుతున్నాయి. కాబట్టిమానవులు ఎలాంటి కర్తలు చేయాలో తమరు మాకు చెప్పాలి.

తాము అంతకు ముందు జన్మలో చేసిన కర్తల వలన శ్రీకృష్ణునిపట్ల విముఖత కలిగిన వారు, దుఃఖములో మగ్నుతున్నవారు, అయిన మానవులను అనుగ్రహించ డానికి, తమవంటి శ్రీకృష్ణభక్తులు మానవలోకంలో సంచరిస్తూ ఉంటారు. కాబట్టి ఈ లోకంలో సుఖములు పొందే మార్గము మాకు ఉపదేశించండి. మేము ఆ మార్గములో భగవానుని ఉపాదిస్తాము. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు మాకు ఆత్మానుభూతిని, అసలైన, సనాతనమైన జ్ఞానమును ఇస్తాడు.

ఓ మైత్రేయా! మూడులోకములకు అధిపతి, స్వతంత్రుడు అయిన పరమాత్మ పురుష రూపంలో ఎందుకు అవతరించవలసి వచ్చింది. ఆయా అవతారములలో ఆయన చేసిన కర్తలు ఏమిటి? తనకు ఏ కోరికలు లేకపోయినప్పటికినీ, పరమాత్మ మొట్టమొదట ఈ జగత్తును ఎందుకు, ఎలా సృష్టించాడు. ఆ జగత్తులోని జీవులు జీవించడానికి ఎటువంటి విధానమును ఏర్పరిచాడు. ఈ విషయములు అన్నీ మాకు తెలియజేయవలసింది.

కల్పాంతంలో పరమాత్మ ఈ జగత్తును అంతా తనహృదయాకాశంలో నిలుపుకొని, ఎటువంటి వృత్తులు లేకుండా, యోగనిద్రలో ఉంటాడు కదా! మరలా సృష్టి ఆరంభంలో, తాను ఒకటిగా ఉన్నప్పటికానీ, బహువిధములుగా ఈ విశ్వంలో ప్రవేశించి,

బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివుడు, దేవతలు, మరుత్తులు మొదలగువారిగా ఎలా ప్రకటితమవుతున్నాడు.

ఈ లోకములో ఉన్న గోవులు, బ్రాహ్మణులు, దేవతలయొక్క క్షేమము కోరి పరమాత్మ ఎన్నో అవతారములు ఎత్తాడు కదా! ఆ అవతారములలో ఎన్నో కర్తలు చేసాడు కదా! ఆ అవతార విశేషములను, లీలలను మాకు తెలియజేయ్యండి. భగవానుని అవతార విశేషములు ఎన్నిసార్లు విన్నా తనివితీరడం లేదు.

లోకములను, అలోకములను, లోకపాలకులతో సహా అందరినీ పరమాత్మ సృష్టించాడు. ఆ లోకములలో వివిధములైన ప్రాణులను కూడా సృష్టించాడు. ఆ ప్రాణులమధ్య జాతిభేదమును కల్పించాడు. వాటికి వేరు వేరు కర్తలను నిర్దేశించాడు. ఆ పరమాత్మ చేసిన సృష్టి గురించి మాకు సవిస్తరంగా తెలుపవలసినది.

ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! ఈ విశ్వమును సృష్టించిన పరమాత్మ, తనను తానే సృష్టించుకొనే పరమాత్మ, ఈ అనంత విశ్వంలో ఉండే జీవులకు, ప్రాణులకు మధ్య ఇన్ని జాతి భేదాలు, రకాలు, రూపములు, పేర్లు, వాటికి తగ్గ కర్తలు ఎలా కల్పించాడు. ఆ విధమును మాకు తెలియజేయండి.

ఓ మైత్రేయా! నేను వేదవ్యాసుని ముఖతా వర్ణవ్యవస్థ గురించి, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రజన్తుల గురించి, వారి వారి వృత్తులగురించి ఎన్నోసార్లు విన్నాను. తాత్కాలిక సుఖాలను ఇచ్చే ఆ కథలను విని తృప్తిపడ్డాను. కానీ, శ్రీకృష్ణుని గాథలను ఎన్ని సార్లు విన్నా

తృప్తి కలగడం లేదు. శ్రీకృష్ణుని కథలను, లీలలను ఎన్ని సార్లు విన్నా ఇంకా వినాలనే ఉంటుంది కానీ తృప్తి ఉండదు కదా! ఎందుకంటే, భగవంతుని కథలు, కీర్తన మన చెవుల ద్వారా లోపలకు ప్రవేశించి, ఈ సంసార బంధనములకు మూల కారణమైన ప్రాపంచికసుఖముల యందు ఆసక్తిని నాశనం చేస్తాయి కదా!

ఓ మైత్రేయమహామునీ! వ్యాసుడు భగవంతుని గుణగణములను కీర్తించవలెననే కోరికతో, భారతము అనే ఇతిహాసమును రచించాడు. ఆ భారతములో ఎన్నో ప్రాపంచిక విషయములు, ప్రాపంచిక సుఖములతో కూడిన కథల ద్వారా, మానవుల బుద్ధిని భగవంతుని కథలలో కూడా లగ్నం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసాడు. కానీ మానవులు ప్రాపంచిక సుఖములను వివరించే కథలను మాత్రమే విన్నారు. అందులో ఉన్న భగవంతుని తత్త్వమును పట్టుకోలేకపోయారు.

సాధారణ మానవులు భారత కథలలోని ప్రాపంచిక విషయములనుమాత్రమే గ్రహిస్తే, శ్రద్ధకల మానవులు, ఆ భారత కథలలో ఉన్న పరమాత్మ తత్త్వమును గ్రహించి, ప్రాపంచిక విషయముల యందు విరక్తిని పెంచుకుంటారు. అటువంటి వారు శ్రీకృష్ణుని పాదములనుసేవించడంలో ఉన్న ఆనందాన్ని పొందుతారు. అప్పుడు వారి దుఃఖములు అన్నీ తొలగిపోతాయి.

ఓ మైత్రేయా! ఈప్రపంచంలో ఉన్న మానవులు లౌకిక విషయములలో పడి, భారతములోని రక్తి కలిగించే కథలను మాత్రమే చదివి, పరమాత్ముని కథలను విస్మరిస్తున్నారు. అటువంటి వారి

గురించి నాకు చాలా బాధగా ఉంది.

అంతేకాకుండా ప్రాపంచిక విషయములలో పడి
కొట్టుకుంటున్న మానవుల ఆయుర్దాయము దినదినము హరించి
పోతూ ఉంది కదా! వీరెప్పుడు హరికథలయందు ఆసక్తిచూపిస్తారు,
ఎప్పుడు బాగుపడతారు, ఎప్పుడు ఈ సంసార బంధనాల నుండి
విముక్తి పొందుతారు అని ఆందోళనగా ఉంది.

కాబట్టి నీవుమా మీద దయయుంచి, లోకక్షేమము కోరి,
మంగళప్రదుడైన పరమాత్మ యొక్కభాగవత కథలను మాకు
చెప్పవలసినది. ఆ పరమాత్మ ఈ విశ్వము యొక్క సృష్టి, స్థితి,
లయముల కొరకు తన యోగమాయతో వివిధరూపములను
ధరించాడు. మానవాతీతమైన ఎన్నో లీలలను ప్రదర్శించాడు. అవన్నీ
మాకు వివరంగాచెప్పండి.” అని అడిగాడు విదురుడు.

ఆ ప్రకారంగా విదురుడు అడుగగా, మైత్రేయుడు
ఆయనను ప్రశంసించాడు. విదురునితో ఇలా అన్నాడు.

“విదురా! నీవు ఉత్తమమైన విషయములను అడిగావు. నీవు
సామాన్యుడవు కావు. ఇంద్రియములను జయించినవాడవు. ఎల్లప్పుడూ
శ్రీకృష్ణుని స్తుతిస్తుంటావు. నీ కీర్తి లోకంలో విస్తరించి ఉంది. శ్రీకృష్ణుడు
నీ ఇంటికి స్వయంగా వచ్చి విందు ఆరగించాడు.

ఈ జన్మలో నీవు వ్యాసుని పుత్రుడవే కానీ, పూర్వ జన్మలో
నీవు యమధర్మరాజువు. మాండవ్యుడు అనే మహర్షి నీకు శాపం

ఇచ్చిన కారణాన నీవు వ్యాసునికి కుమారుడిగా జన్మించావు. ఈ జన్మలో నీవు శ్రీకృష్ణునికి అత్యంత ప్రియమైన భక్తుడవు.

శ్రీకృష్ణభగవానుడు ఈ లోకమును వదిలి వెళ్లు సమయంలో నేను అక్కడే ఉన్నాను. నీకు తత్త్వజ్ఞానము ఉపదేశించమని శ్రీకృష్ణుడు నన్ను ఆదేశించాడు. శ్రీకృష్ణుని ఆదేశానుసారము నేను నీకు, ఈ జగత్తును సృష్టించి, పోషించి, లయింప చేయుటకై యోగమాయచే కల్పించబడిన భగవంతుని అవతారములను, చేసిన లీలలను, క్రమంగా నీకు చెబుతాను. శ్రద్ధగా విను.

మొదట్లో భగవంతుడు ఒకటిగా ఉన్నాడు. ఈ అనంత విశ్వం అంతా సూక్ష్మరూపంలో ఆయనలో లీనమై ఉంది. పరమాత్మ సృష్టి చేయవలెను అని సంకల్పించాడు. ఒక్కడు గా ఉన్న పరమాత్మ దేనినీ చూడలేడు. ఎందుకంటే అంతా ఆయనే కాబట్టి ఆయన చూడటానికి ఏదీ లేదు. అంతకుముందు ఉన్న సృష్టి అంతా సూక్ష్మరూపంలో తనలోనే ఉంది. తాను చూడ్డానికి ఏదో కావాలి. అందుకని మరలా సృష్టిచేయడానికి సంకల్పించాడు.

దేనినైనా చూడటానికి చూచేవాడు, చూచే వస్తువు, చూడగలిగే శక్తి ఈ మూడూ ఉండాలి. చూచేవాడు పరమాత్మ. చూడ్డానికి కానీ, చూచే శక్తి కానీ ఏమీ లేదు. అందుకే కార్య కారణ రూపమైన, త్రిగుణాత్మకమైన, మాయాశక్తిని సృష్టించాడు పరమాత్మ. ఈ మాయాశక్తి ద్వారా పరమాత్మ ఈ జగత్తును సృష్టించాడు.

ఆ మాయలో పరమాత్మ తన చైతన్య శక్తిని నిక్షిప్తం చేసాడు. కాలం గడిచేకొద్దీ, ఆ అవ్యక్తమైన మాయ నుండి, అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టేది, విజ్ఞానమయమైనది అయిన మహత్తత్వము ఆవిర్భవించింది. ఆ మహత్తత్వము పరమాత్మలో సూక్ష్మరూపంలో నిక్షిప్తమై ఉన్న విశ్వాన్ని బయటకు వచ్చేట్టు చేసింది.

ఆ మహత్తత్వము మీద పరమాత్మ దృష్టి పడింది. పరమాత్మ దృష్టి పడగానే, అహంకారమును పుట్టించే సంకల్పంతో, ఆ మహత్తత్వము రూపాంతరం చెందింది. ఆ ప్రకారంగా మహత్తత్వము రూపాంతరం చెందగా, అంటే దాని రూపము మారి, అందులో నుండి అహంకార తత్వము పుట్టింది. ఈ అహంకారము కర్త, కారణము కార్యము అనే మూడింటికి ఆశ్రయము అయింది. ఆ అహంకారము వలననే అందరూ అన్ని కార్యములు, ఏవేవో కారణములతో చేస్తుంటారు. ఈ అహంకారమే సమస్త భూతములు, ఇంద్రియములు, మనస్సు పుట్టడానికి కారణం అయింది.

ఈ అహంకారము మూడు విధములు.

సాత్వికాహంకారము. రాజసాహంకారము, తామసాహంకారము.

సాత్వికాహంకారము మార్పు చెంది అందులో నుండి మనస్సు పుట్టింది.

శబ్దము మొదలగు పనులను చేసే దేవతా శక్తులు కూడా ఆ

సాత్వికాహంకారము నుండి పుట్టాయి. రాజసాహంకారము నుండి

జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, పుట్టాయి. తామసాహంకారము

నుండి శబ్దము, స్పర్శ, రూపము, రసము, గంధము, ఉద్భవించాయి.

. ఆ శబ్దము నుండి ఆకాశము పుట్టింది. తరువాత కాలము, మాయ కలవడం చేత, పరమాత్మ సంకల్పం ప్రకారము, ఆకాశం నుండి స్వర్గ తన్మాత్ర పుట్టింది. ఆ స్వర్గ తన్మాత్ర వికారం చెంది వాయువు పుట్టింది. మహాబలము కలిగిన వాయువు ఆకాశంతో కలిసి మార్పు చెంది, రూప తన్మాత్రను సృష్టించింది. ఆ రూపతన్మాత్ర లోనుండి తేజస్సు ఆవిర్భవించింది. ఆ తేజస్సు వాయువుతో కలిసి, పరమాత్మ ఇచ్చ ప్రకారము, రూపాంతరం చెంది, కాలము మాయ సంయోగము చేత జలము పుట్టింది.

(ఇక్కడ నుండి ఒక విషయం గమనించండి. ఏది జరిగినా కాలము, మాయసంయోగము చేత జరుగుతూ ఉంది. అంటే ఈ పరిణామాలు ఒకరోజు జరిగినవి కావు. వందల, వేల సంవత్సరము లలో జరిగినవి. మాయ అంటే ప్రకృతి. కాలానుగతంగా ఈ ప్రకృతిలో జరిగే మార్పులను వివరిస్తున్నారు.)

తేజస్సుతో కూడిన జలము, పరమాత్మ ఇచ్చ వలన, వికారము చెంది, కాలము, మాయ కలవడం వలన, గంధము (వాసన) గుణముగా కల భూమి పుట్టింది. పంచభూతములు, ముందు పుట్టిన దాని గుణముతో వెనక పుట్టినదాని గుణము కలిసి మూడవ భూతమునకు ఆ గుణములు అన్నీ సంక్రమించాయి. .

ఎలాగంటే, ఆకాశ గుణము శబ్దము. ఆకాశముతో వాయువు కలియడం వలన శబ్దము, స్వర్గ అనే గుణములు పుట్టాయి. ఆకాశమునకు, వాయువు తో సంబంధం ఉండటం వలన, తరువాత పుట్టిన తేజస్సుకు శబ్దము, రూపము, స్వర్గ అనే గుణములు వచ్చాయి.

తరువాత జలము పుట్టింది. దానితో అంతకు ముందు పుట్టిన ఆకాశము, వాయువు, తేజస్సు కలిసి ఉండటం వలన, జలములో, వాటి గుణములు అయిన శబ్దము, స్వర్ణ, రూపము, దానితో పాటు రసము పుట్టాయి. తరువాత భూమి పుట్టింది. భూమిలో అంతకు ముందు పుట్టిన ఆకాశము, వాయువు, తేజస్సు, జలము కలిసి ఉన్నాయి. అందుచేత వాటి గుణములు కూడా భూమికి సంక్రమించాయి. వాటితో పాటు భూమికి సహజగుణము అయిన వాసన కూడా పుట్టింది.

కాలము, మాయ కవలడం చేత, మహత్తత్వము, అహంకారము, పంచభూతములు, పంచ తన్మాత్రలు అన్నీ పుట్టాయి. అన్ని ఆ పరమాత్మ అంశలే. పరమాత్మ నుండి ఉద్భవించిన దేవతామూర్తులే. కాని ఇవన్నీ విడివిడిగాఉన్నాయి. అచేతనంగా ఉన్నాయి. తమ తమ పరిధిల్లో ఉన్నాయి అన్ని సంఘటితం కాలేదు. వాటికి ఒకదానితో ఒకటి సంబంధం లేకుండా ఉన్నాయి. ఆ కారణం చేత ఈ బ్రహ్మాండ సృష్టి జరగడం లేదు.

ఆ దేవతలన్నీ పరమాత్మను ఇలా ప్రార్థించాయి. “ఓ దేవా! నీ పాదపద్మములకు నమస్కరిస్తున్నాము. నీ పాదములను ఆశ్రయించిన నీ భక్తులు, యోగులు, ఈసంసార దుఃఖము నుండి విముక్తి పొందుతారు. ఓ దేవా! జీవులు అందరూ ఆధ్యాత్మికము (శరీర సంబంధమైన బాధలు), ఆధిదైవికము(దైవికంగా అంటే పంచభూతముల వలన కలిగే బాధలు), ఆదిభౌతికము(ప్రకృతి లో ఉండే జీవజాతుల వలన, ప్రకృతి వైపరీత్యములవలనకలిగే బాధలు) అనే మూడు తాపములచేత (వాటినే తాపత్రయములు అంటారు) బాధపడుతూ ఉంటారు. వారికి ఏ మాత్రం శాంతి కలగటం లేదు.

అందువలన, నీపాదములను ఆశ్రయించి శాంతిని పొందుతున్నారు.

ఓ దేవా! ఋషులు, మునులు వేదాధ్యయనము చేసి,
నదులలో ఉత్తమమైనది, సమస్త పాపములనుపోగొట్టేది అయిన
గంగకు ఉత్తతిస్థానము అయిన నీపాదపద్మముల కొరకు
అన్వేషిస్తున్నారు. జితేంద్రియులు అయిన నీ భక్తులు, అత్యంత శ్రద్ధతో,
భక్తితో తమ పరిశుద్ధమైన మనస్సునందు నీ పాదములను
నిలుపుకొని వైరాగ్యముతో కూడిన జ్ఞానమును పొందుతున్నారు.
అటువంటి నీ పాదములను మేము ఆశ్రయించాము.
ఈ విశ్వమును సృష్టించి, పోషించి, లయింపజేయవలెనని
సంకల్పించిన నిన్ను శరణు వేడుతున్నాము. మాకు అభయము ఇమ్ము.

ఈ లోకములో ఉన్న మానవులు తుచ్ఛములైన తమ
దేహములమీద, గృహములమీద, భార్యబిడ్డలమీద మమకారము కలిగి,
నేను నాది అనే దురాగ్రహముతో, తమ హృదయములలో
అంతర్యామిగా నివసిస్తున్న నీ యొక్క పాదపద్మములను
గుర్తించలేకున్నారు. అట్టి పాదపద్మములను మేము సేవిస్తున్నాము.

ఓ దేవా! ఎల్లప్పుడూ విషయవాంఛలతో ఇంద్రియ
సుఖములతో నిండిన మనస్సు కల మానవులు, నీ పాదపద్మములను
ఆశ్రయించిన భక్తులను చూడలేరు. కొంతమంది నీ భక్తులు
నిర్మలమైన మనస్సుతో నిరంతరము నీ కథలను వినడం ద్వారా
వైరాగ్యమునుపొంది, నిన్ను చేరుకుంటున్నారు. కొంత మంది జ్ఞానులు,
మోక్షమును పొందాలనే కోరికతో, సమాధియోగముల చేత, ప్రకృతిని

జయించి, తుదకు నిన్ను చేరుకుంటున్నారు. కాని అది చాలా కష్టమైన మార్గము. కాని నీ భక్తులు మాత్రము నిన్ను నిరంతరం సేవించడం ద్వారా, నీ కథలను వినడం ద్వారా ఏ మాత్రం శ్రమ లేకుండా నిన్ను చేరుకుంటున్నారు. మోక్షమును పొందుతున్నారు.

ఓ దేవాదిదేవా! లోకములను సృష్టించవలెననే కోరికతో సత్త,రజస్,తమోగుణములలో కలిగిన మార్పు ద్వారా మా అందరినీ సృష్టించావు. మేమందరమూ నీ అధీనంలో ఉన్నాము. కాని ఎవరికి వారుగా పరస్పర విరుద్ధ భావములతో ఉన్నాము. మేమంతా కలిస్తే గానీ సృష్టిసాధ్యం కాదు. మేము ఏమేం పనులుచెయ్యాలో, కర్త ఫలములను నీకు ఎట్లు సమర్పించాలో, ఈ సృష్టిలో ఉన్న జీవులు అన్నీ ఏ కర్తలు చెయ్యాలో, ఎలా జీవించాలో, ఏమీ తెలియకుండా ఉంది. ఊహకు అందకుండా ఉంది.

ఓ దేవా! మాకు అందరకూ నీవే అధిపతివి. మా పుట్టుకకు నీవే కారణము. నీవు జన్మరహితుడవు అయినను, లోకములో సృష్టి కొనసాగించడానికి, నీ అంశలతో మమ్ములను పుట్టించావు. మేము ఏయే కార్యములు నిర్వహించడానికి పుట్టామో, ఆ యా కార్యములు సక్రమంగా నిర్వహించడానికి మాకు ఆజ్ఞలు ఇవ్వు. నీవు సంకల్పించినకార్యములను నెరవేర్చుటకు తగిన శక్తిని, జ్ఞానమును మాకు ప్రసాదించు.” అని వేడుకున్నారు.

శ్రీమద్భాగవతము

పంచమ స్కంధము, ఐదవ అధ్యాయముసంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము
ఆరవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెబుతున్నాడు. “తననుండి పుట్టిన మహత్తత్వము మొదలగు శక్తులు నిద్రావస్థలో ఉన్నాయనీ, అవి ఒకదానితో ఒకటి కలిసి పనిచేయలేకపోతున్నాయనీ, వాటిలో ఉన్న శక్తులు అన్నీ నిర్వీర్యంగా ఉన్నాయనీ అనుకున్నాడు పరమాత్మ. తరువాత పరమాత్మ, కాలమనే శక్తి ద్వారా, ఆ మహత్తత్వము మొదలగు ఇరువది మూడు తత్త్వములలో తన క్రియా శక్తిని ప్రవేశపెట్టాడు.

(మహత్తత్వము, అహంకారము, మనస్సు, పంచభూతములు, పది ఇంద్రియములు, పంచ తన్మాత్రలు, మొత్తము 23).

అప్పుడు 23 తత్త్వములు మేల్కొన్నాయి. వాటిలో వేరు వేరుగా ఉన్న శక్తులను సంఘటితం చేసాడు పరమాత్మ. అప్పుడు ఆ శక్తులు అన్నీ పనిచేయడం మొదలుపెట్టాయి. పరమాత్మచేత ప్రేరేపింపబడిన ఆ 23 తత్త్వములు, క్రియాశక్తితో ప్రభావితం అయ్యాయి.. అవి అన్నీ కలిసి తమ తమ అంశముల ద్వారా విరాట్ పురుషుని దేహమును సృష్టించాయి.

ఆ 23 శక్తులు కలిసి సంఘటితమై ఒక స్థూలదేహంగా రూపొందాయి. ఆయనే హిరణ్యమయుడు. అంటే విశ్వశక్తిని తనలో నింపుకున్నవాడు. ఈ విశ్వమంతా ఆ విరాట్ దేహమునందే ఇమిడి

ఉంది.

అప్పుడు ఈ విశ్వం అంతా జలముతో నిండి ఉంది. ఆ జలములో విరాట్పరుషుడు వేయి సంవత్సరములు నివసించాడు. విరాట్పరుషుడు తన లోని జ్ఞాన శక్తి, క్రియాశక్తి, ఆత్మ శక్తిల ద్వారా తనను తాను ఒకటి, పది, మూడుగా విభజించుకున్నాడు.

విరాట్పరుషుడే అందరిలోనూ ఆత్మ స్వరూపుడుగా ఉన్నాడు. కాని అందరిలోనూ ఉన్న ఆత్మ ఒకటే. వేరు వేరు కాదు. ఆ ఆత్మయే పరమాత్మయొక్క అంశ. ఆ పరమాత్మనుండి అన్ని ప్రాణులు వచ్చాయి.

ఒకటి, పది, మూడుగా, విభజించుకున్నాడు అని చెప్పాను కదా. అందులో మొదటిది అంటే ఒకటి..... హృదయము. పరమాత్మ యొక్క చైతన్యము హృదయంలో ప్రవేశించింది. ఆలోచన చేయడం, సంకల్పము చేయడం మొదలయింది. తరువాత పది ప్రాణాలు పుట్టాయి అవే ప్రాణము, అపానము, ఉదానము, సమానము, వ్యానము, నాగము, కూర్మము, కృకలము, దేవదత్తము, ధనంజయము. తరువాత అవే మూడుగా ఏర్పడ్డాయి. అవే అధ్యాత్మము, అభిదైవము, అభిభూతము.

మహత్తత్వము మొదలగు దేవతా శక్తుల ప్రార్థనను మన్నించి, పరమాత్మ అండరూపమును తన తేజస్సుతో పొదిగి అందులో నుండి తన విరాట్ స్వరూపమును వెల్లడి చేసాడు. ఆ విరాట్ స్వరూపములో సర్వదేవతలకు స్థానము ఏర్పరిచాడు. ఏ దేవతకు ఏ

యే స్థానము ఏర్పరిచాడో చెబుతాను విను.

విరాట్టురుషునకు మొట్ట మొదట ముఖం ఏర్పడింది.
అగ్నిదేవుడు తన వాక్ ఇంద్రియముతో ఆ ముఖంలోకి ప్రవేశించాడు.
వాక్ శక్తి ద్వారా మాట్లాడ వలసిన విషయములు, మాట్లాడటం
మొదలయింది.

తరువాత దవడలు ఏర్పడ్డాయి. ఆ దవడలలోనికి వరుణుడు
ప్రవేశించాడు. దవడలలో నాలుక పుట్టింది. అది రసాన్ని గ్రహించడం
మొదలుపెట్టింది. తరువాత రెండు నాసికా పుటములు
తెరుచుకున్నాయి. అందులోకి అశ్వినులు ప్రవేశించారు. అదే
ఘ్రాణేంద్రియము. వాటికి వాసనచూచే శక్తి వచ్చింది.

తరువాత విరాట్టురుషునకు రెండు నేత్రములు
తెరుచుకున్నాయి. నేత్రములలోకి ఆదిత్యుడు ప్రవేశించాడు. ఆ కళ్లకు
అన్ని రూపములను చూచే శక్తి వచ్చింది. తరువాత ఆ
విరాట్టురుషునికి చర్మము ఏర్పడింది. లోకపాలకుడగు వాయువు
అందులోకి ప్రవేశించాడు. అప్పుడు చర్మానికి స్పర్శ శక్తి వచ్చింది.

తరువాత విరాట్టురుషునకు రెండు చెవి కన్నములు
తెరుచుకున్నాయి. వాటిలో దిక్కులు ప్రవేశించాయి. నాలుగు
దిక్కులనుండి వచ్చే శబ్దములను వినే శక్తి ఆ శ్రవణేంద్రియములకు
వచ్చింది. అంటే శబ్దజ్ఞానము కలిగింది.

ఇందాక చర్తము వచ్చింది అని చెప్పుకు న్నాము కదా. ఆ చర్తమునకు రంధ్రములు పుట్టాయి. ఆ రంధ్రములలో నుండి రోమములు పుట్టాయి. ఓషధులు ఆ రోమముల నుండి శరీరంలోకి ప్రవేశించాయి. శరీరములో ఉన్న మలినములు చెమట రూపంలో బయటకు రాసాగాయి.

తరువాత విరాట్పూరుషునకు జననేంద్రియము ఉద్భవించింది. దానికి అభిపతి అయిన ప్రజాపతి శుక్రము (వీర్యము) రూపంలో అందులో ప్రవేశించాడు. ఆ ఇంద్రియము సుఖానికి, పునరుత్పత్తికి స్థానము అయింది.

తరువాత విరాట్పూరుషునికి మలద్వారము తెరుచుకుంది. దానికి సూర్యుడు అభిదేవతగా ప్రవేశించాడు. అప్పటి నుండి మలవిసర్జన మొదలయింది.

తరువాత విరాట్పూరుషునకు రెండు చేతులు మొలుచుకొచ్చాయి. ఇంద్రుడు ఆ చేతులలో ప్రవేశించాడు. చేతులు పనులుచేయడం మొదలెట్టాయి. చేతుల సాయంతో జీవుడు అన్ని పనులను చేస్తూ జీవితం గడుపుతాడు.

తరువాత విరాట్పూరుషునికి పాదములు మొలిచాయి. ఆ పాదములకు విష్ణువు అభిదేవతగా పాదములలోకి ప్రవేశించాడు. అప్పుడు పాదములకు గమన శక్తి అంటే ఎక్కడికంటే అక్కడికి వెళ్లేశక్తి వచ్చింది. పురుషుడు తానుకోరిన చోటికి పోయి తాను కోరిన వస్తువులను పొందసాగాడు.

తరువాత విరాట్టురుషునికి బుద్ధి ప్రకటితమయింది. దానికి అధిదేవతగా వాక్కుకు అధిపతి అయిన బ్రహ్మ, ఇతరులకు మంచిని బోధించాలి అనే అంశతో, బుద్ధిలోకి ప్రవేశించాడు.

తరువాత మనస్సు ప్రకటితమయింది. మనస్సుకు అధిదేవతగా చంద్రుడు మనసులోకి ప్రవేశించాడు. జీవుడు మనస్సు ద్వారా అన్ని కార్యములను సంకల్పించడం అనే క్రియను మొదలెట్టాడు.

తరువాత విరాట్టురుషునిలో అహంకారము పుట్టింది. అహంకారమునకు అధిదేవత అయిన రుద్రుడు అహంకారమును ఆవహించాడు. ఆ అహంకారము ద్వారా జీవుడు తాను అనుకొన్నసాధించడం మొదలెట్టాడు.

(ఇప్పటి దాకామీరు విరాట్టురుషునికి అన్ని అవయవములు ఎలా ఉద్భవించాయో తెలుసుకున్నారు. ఇవి అన్నీ మనం మానవులకు, జంతువులకు కూడా అన్వయించుకోవచ్చు. అందుకే ముందు అండము అన్నారు. మానవులకు కూడా ముందు అండము ఏర్పడి, అదిపిండము అయి, మానవ రూపము సంతరించుకొని, తొమ్మిది నెలలు మావితో చుట్టబెట్టుకొని, జలములో ఉండి, తరువాత బయటకు వస్తున్నాడు. కాని కొన్ని జంతువులు, పక్షిజాతులలో అండము బయటకు వచ్చి వాటినిపొదిగిన తరువాత అందులో నుండి పక్షులు బయటకు వస్తున్నాయి. కాబట్టి విరాట్టురుషుని దగ్గరనుండి, సామాన్య మానవ, జంతు, పక్షి జాతులవరకూ సృష్టికార్యక్రమము ఒక్కటే అని గమనించాలి. అన్ని జీవజాలములు పంచభూతములతో నిండినవే.

చనిపోయిన తరువాత పంచభూతములలో కలిసిపోతాయి.)

అప్పటిదాకా ఏర్పడిన విరాట్పురుషుని శరీరంలోకి చైతన్యం ప్రవేశించింది. అన్ని అవయవములను సంఘటితపరిచి సంయుక్తంగా పనిచేయడానికి దోహదపడింది. దానివలన జీవుడు జ్ఞానమును పొందగలిగాడు.

తరువాత ఆ విరాట్పురుషుడి తల నుండి స్వర్గము, రెండు పాదముల నుండి భూమి, నాభి ప్రదేశము నుండి ఆకాశము పుట్టాయి. ఈ భూమి, ఆకాశము, స్వర్గములలో (అంటే భూలోకము, భువర్లోకము, సువర్లోకములలో) సత్త్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణముల యొక్క మార్పులు, వాటిని అనుసరించి దేవతా గుణములు, మానవులు, అసురులు ప్రకటితమయ్యారు.

సత్త్వగుణము బాగా ఎక్కువగా ఉంటే వారిని దేవతలు అంటారు. వారు నివసించే లోకమును స్వర్గలోకము అంటారు. రజోగుణము ఎక్కుగా ఉంటే వారిని మానవులు అంటారు. వారు యజ్ఞములు, యాగములు, వ్యవసాయము, వాణిజ్యము మొదలగు కర్మలు చేస్తుంటారు. వారికినివాస స్థానమును భూలోకము అంటారు. తామస గుణము ఎక్కువగా ఉన్న వారు అటు స్వర్గలోకంలో కాకుండా, ఇటు భూలోకంలో కాకుండా, మధ్య ఉన్న అంతరిక్షంలో (భువర్లోకంలో) ఉంటారు. వారు తామసులుగా, రౌద్రస్వభావులుగా ఉంటారు.

ఓ విదురా! విరాట్పురుషుని ముఖము నుండి బ్రాహ్మణులు పుట్టారు. వారికి వేదాధ్యయనము ముఖ్యవ్యాపకము. అందుకే వారు అందరికీ పూజ్యులు, శ్రేష్టులు, గురువులు అయ్యారు. విరాట్పురుషుని బాహువులలో నుండి క్షత్రియులు ఉద్భవించారు. వారి ప్రధాన వృత్తి క్షాత్రము, మిగిలిన మూడు వర్ణముల వారిని అన్నిరకముల ఉపద్రవముల నుండి రక్షించడం వారి బాధ్యత. విరాట్పురుషుని తొడల భాగము నుండి వైశ్యులు జన్మించారు. వారి ప్రధాన వృత్తి వ్యవసాయము, వాణిజ్యము. వీటి ద్వారా మిగిలినమూడు వర్ణముల వారు జీవించడానికి తగిన ఆహార పదార్థములను ఉత్పత్తి చేయడం, వారికి అందుబాటులో ఉంచడం వారి బాధ్యత. విరాట్పురుషుని పాదములనుండి శూద్రులు జన్మించారు. వారి ప్రధాన వృత్తి మిగిలిన మూడు వర్ణముల వారికి అన్నిరకముల సేవలు అందించడం. (అంటే సర్వీసెస్. ఆల్ ఇండియా సర్వీసులు, గ్రూప్ 1, 2,3,4 సర్వీసులు అన్నీ దీని కిందికే వస్తాయి అని గ్రహించాలి.).

ఈ నాలుగు వర్ణములవారు, వారి వారికి నిర్దేశింపబడిన వృత్తులు నిర్వర్తిస్తూ, తమయొక్క ఆత్మ శుద్ధికావడానికి, తాము ఏ పరమాత్మ నుండి పుట్టారో ఆ పరమాత్మను, తమ తమ ధర్మములను చక్కగా పాలించడం, అనుష్ఠించడం ద్వారా, పూజిస్తూ ఉంటారు.

(దీనిని బట్టి చూస్తే మొదట్లో అన్ని వర్ణముల వారు భగవంతుని పూజించడానికి అర్హులు అని అర్థం అవుతూ ఉంది. తరువాతి కాలంలోనే మానవులలో స్వార్థం పెరిగి, తాము గొప్ప అనే అహంకారము ఆవరించి, కొన్ని వర్ణముల వారు దేవుడిని పూజించడానిక అర్హులు కారు, వేదములు చదవడానికి

యజ్ఞయాగములు చేయడానికి అర్హులుకారు అని ఆంక్షలు పెట్టి,
కులాలమధ్య అంతరాలు లేవదీసారు. కులాల మధ్య చిచ్చురేపారు.
కులం పుట్టుకతో రాదనీ, వారి గుణములను బట్టి, చేసే కర్మలను బట్టి
నిర్ణయింపబడుతుందనీ తెలిస్తే ఇన్ని అపోహలు ఉండవు.)

ఓ విదురా! కాలము, కర్మ, స్వభావము యొక్క శక్తులతో
నిండిన భగవానునియొక్క మాయాశక్తితో పుట్టిన విరాట్ రూపమును
సంపూర్ణముగా వర్ణించడానికి ఎవరికీ శక్తి లేదు. కాని నా బుద్ధికి
తోచినది, నేను విన్నది, నేను అర్థం చేసుకున్నది నీకు వివరిస్తాను.

ఓ విదురా! ఇప్పటి దాకా, భగవంతుని గురించి కాక వేరే
విషయములను వినడం, చదవడం, మాట్లాడటం ద్వారా నా వాక్కులు
మలినం అయ్యాయి. ఇప్పుడు నీకు భగవంతుని గురించిన
విషయములను చెప్పడం ద్వారా, నా వాక్కును పవిత్రం
చేసుకుంటున్నాను. ఆ పరమాత్మ ను గురించి వినడం,
తెలుసుకోవడమే మానవులకు అధికమైన శ్రేయస్సును కలిగిస్తుంది.

భగవంతుని గుణములను కీర్తించడమే నోరు ఉన్నదానికి
ఫలితం. అలాగే, విద్వాంసులనుండి భాగవత కథలను వినడం ద్వారా
చెవులు పునీతమవుతాయి. చెవులు ఉన్నందుకు వాటికి సార్థకత
కలుగుతుంది.

విదురా! బ్రహ్మ ఆ పరమాత్మ గురించి వేయి సంవత్సరములు
తపస్సు చేసినను , తనకు ఉన్న బుద్ధితో ఆలోచించిననూ, ఆ పరమాత్మ
గురించి పూర్తిగా తెలుసుకోలేక పోయాడు. ఇంక మానవ మాత్రులము

మనమెంత? అలాగే భగవంతునిచే కల్పితమైన యోగమాయ
గురించి ఆ భగవంతునికే పూర్తిగా తెలియదు అంటే ఇంకసామాన్య
మానవులమైన మనము ఆ మాయ గురించి ఎలా తెలుసుకోగలము.

అంతే కాదు ఆ పరమాత్మ గురించి బ్రహ్మ, రుద్రుడు కూడా
పూర్తిగా తెలుసుకోలేకపోయారు. వారే కాదు ఇంద్రియములకు
అభిష్టాన దేవతలు కూడా ఆ పరమాత్మగురించి తెలుసుకోవడంలో
విఫలమయ్యారు. అటువంటి పరమాత్మకు నమస్కారము.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము

ఏడవ అధ్యాయము

ఆ విధముగా పలుకుతున్న మైత్రేయునితో విదురుడు ఇలా
అన్నాడు. “మహాత్మా! పరమాత్ముడు చిన్మయస్వరూపుడు,
విశ్వచైతన్యమూర్తి, ఏ వికారములు లేనివాడు, ఏ గుణములు అంటని
వాడు కదా, మరి ఆ పరమాత్మ తన అవతారములలో మూడు
గుణములలో ఎలా ప్రవర్తించాడు, ఇన్ని క్రియలు, ఇన్ని లీలలు ఎలా
చేయగలిగాడు. సాధారణంగా బాలురు ఆడటాడుకోడానికి
ఇష్టపడతారు. ఇతర బాలురతో ఆటలు ఆడుకోడానికి ఇష్టపడతారు.

బాలుడు ఇతర బాలురతో ఆటలాడుకోడానికి ఉత్సాహం చూపిస్తాడు, ప్రయత్నిస్తాడు. కాని భగవానుడు అలా కాదు కదా. ఆయన స్వతహాగా తృప్తిపొందినవాడు. ఆయన చేయవలసిన కార్యము ఏదీ లేదు. ఆయనకు ఎటువంటి సంగములు, బంధములు, కోరికలు లేవు. అటువంటప్పుడు పరమాత్మ ఈ సృష్టి ఎందుకు చేసినట్టు? ఎందుకు లయం చేస్తున్నట్టు. ఈ సకల జీవ జాలముతో ఎందుకు ఆటలాడుకుంటున్నట్టు.

భగవంతుడు తన మాయచేత ఈ జగత్తును సృష్టించాడు. పాలిస్తున్నాడు. లయం చేస్తున్నాడు. ఇదంతా ఒక క్రీడగా చేస్తున్నాడు. ఆ పరమాత్మ అక్కడ ఉన్నాడు ఇక్కడ లేడు అని లేదు. ఈ అనంత విశ్వం అంతా నిండి ఉన్నాడు. ఆయనకు కాలం అనేది లేదు. ఎందుకంటే ఆయనే కాలస్వరూపుడు. ఆయనకు బాల్యావస్థ, యౌవనము, వృద్ధాప్యము అనేవి లేవు. అసలు ఆయనకు రూపమే లేదు. ఆయనకు ఎటువంటి స్వభావములు లేవు. ఆయన జ్ఞానము అనంతము. అది ఎన్నటికీ నశించదు.

అట్టి పరమాత్మ ఈ అవిద్య, మాయలో పడి ఎలా ప్రవర్తించాడు. ఎందుకు అలా చేసాడు? ఆ పరమాత్మ సకలజీవుల దేహముల యందు ఆత్మస్వరూపుడై వెలుగుతున్నాడు అని చెప్పారుకదా. మరి సాక్షాత్తు భగవంతుడే మన దేహంలో ఉన్నప్పుడు, ఈ బాధలు, ఈ దుఃఖాలు, ఎందుకు కలుగుతున్నాయి. మానవులు అనునిత్యము ఎందుకు కష్టాలుపడుతున్నారు. దానికి కారణం ఏమిటి? మనలో ఉన్న పరమాత్మ తలచుకుంటే ఈ బాధలు అన్ని చిటికలో తొలగించగలడు కదా! మైత్రేయా! ఏదో నా అజ్ఞానముతో ఇలా అడుగుతున్నాను. ఇవన్నీ

తలచుకుంటే మనసులో బాధగా ఉంది. నా మనస్సులో కలిగిన ఈ సందేహములను తొలగించు. నన్ను కృతార్థుడిని చెయ్యి.” అని అడిగాడు విదురుడు.

ఈ విధంగా విదురుడు అడుగగా, మైత్రేయుడు ఈ విధంగా విదురుడుకి సమాధానం చెప్పాడు. “విదురా! నీవు చెప్పినది సత్యమే. ఏ బంధనములు లేని పరిశుద్ధుడైన జీవునికి ఈ బంధనములు, కష్టములు, సుఖములు, దుఃఖములు అన్నీ కలగడం విరుద్ధమే. కానీ వాస్తవంగా చూస్తే ఇదంతా పరమాత్మ మాయాశక్తి వలననే కలుగుతున్నాయి కానీ వేరుకాదు. ఈ సుఖము, దుఃఖము, కష్టములు అన్నీ మాయాశక్తి నుండి పుట్టినవే.

మానవుడు సుఖం అనుకుంటే సుఖం, దుఃఖం అనుకుంటే దుఃఖం. రెండింటినీ సమంగా చూస్తే ఏ బంధము లేదు. ఒకడికి ఒక స్వప్నము వచ్చింది. అందులో వాడి తలను ఎవరో నరికేసారు. అంతలో మెలుకువ వచ్చింది. చూచుకుంటే వాడి తల బాగానే ఉంది. అంటే నిజంగా ఏమీ జరగకపోయినా, స్వప్నంలో జరిగినట్టు ఎలా భ్రమపడుతున్నామో అలాగే ఈ సుఖదుఃఖాలు ఏమీ లేకపోయినా, అవి మనకు కలుగుతున్నాయి అని భ్రమపడుతుంటాము. నిజానికి ఏ బంధనాలు లేకపోయినా, ఉన్నట్టు అనుకుంటూ అనుభవిస్తుంటాము. అదే అవిద్య, మాయ.

ఒక జలాశయములో నీరు నిశ్చలంగా ఉంది. అందులో చంద్రుడు కనపడుతున్నాడు. ఆకాశంలో నిశ్చలంగా ఉన్నట్టే నీటిలో

కూడా నిశ్చలంగా కనపడుతున్నావు. నీవు ఒక రాయిని ఆ
జలాశయంలోకి విసిరావు. నీరు కదిలింది. నీటితోపాటు చంద్రుడు
కూడా అటు ఇటు కదులుతున్నాడు. నిజంగా చంద్రుడు కదలడం లేదు.
మనం చేసిన పని వలన కదులుతున్నట్టు కనిపిస్తున్నాడు. అలాగే మనం
చేసిన పనుల వలన సుఖము దుఃఖము, కష్టము నష్టము
కలుగుతున్నాయి కానీ నిజంగా అవి లేవు.

ఆత్మకు శోకము, మోహము, కష్టము, సుఖము ఇవన్నీ లేవు.
కేవలము దేహమునందు అభిమానముతోనే ఇవన్నీ జీవాత్మకు
కలుగుతున్నట్టు అనిపిస్తుంది. ఇవన్నీ పోవాలంటే ఒకటే మార్గం ఉంది.
అదే నిష్కామ కర్మ. ఏ పని చేసినా దాని మీద కోరిక లేకుండా
చెయ్యడం. చేసిన పనికి ఫలితం ఆశించక పోవడం. అప్పుడు సుఖము
దుఃఖము రెండు కలగవు. లేకపోతే మనం చేసిన కర్మల ఫలితంగా
సుఖము దాని వెంట దుఃఖము, ఒకదాని వెంట ఒకటి వస్తూనే
ఉంటాయి.

మరొక మార్గం ఏమిటంటే భగవంతుని మీద అపారమైన
భక్తి కలిగి ఉండటం, మనం చేసే ప్రతి కర్మను, దాని ఫలితాన్ని ఆ
పరమాత్మకు అర్పించడం. అప్పుడు మనం చేసే కర్మల ఫలితాలు
మనలను సుఖదుఃఖాల రూపంలో అంటవు. మనలో ఉన్న మాయ,
అవిద్య క్రమక్రమంగా అదృశ్యమై పోతుంది. జ్ఞానం కలుగుతుంది. దీని
కంతా ఆ పరమాత్ముని దయ, కృప ఉండాలి. అప్పుడు మానవులకు
ఇంద్రియ నిగ్రహము, మనో నిగ్రహము కలుగుతుంది. నిశ్చలమైన
భావంతో ఉంటాడు. ఈ భ్రమలన్నీ పూర్తిగా నశించిపోతాయి.

దానికి తోడు అనునిత్యమూ శ్రీకృష్ణుని గుణగణములను కీర్తిస్తూ ఉంటే, ఆయన పాదములను మనసులో నిలుపుకుంటే, ఈ క్లేశములు ఏవీ దగ్గరకు చేరవు. ఎప్పుడూ బ్రహ్మానందంలో మునిగితేలుతుంటాడ మానవుడు.” అని చెప్పాడు మైత్రేయుడు.

మైత్రేయుని మాటలతో బ్రహ్మానందభరితుడయ్యావు విదురుడు. మైత్రేయునితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ మహర్షి! నీవు చెప్పిన మాటలతో నాలో ఉన్న సందేహములు అన్నీ తొలగిపోయాయి. ఇప్పుడు నాకు భగవంతుని స్వతంత్రత, జీవుని పరతంత్రత పూర్తిగా అర్థం అయ్యాయి. ఈ జీవుని సంసార బంధనములకు కారణము అవిద్య, మాయ అని చెప్పారు. ఈ మానవుల క్లేశములకు అన్నింటికీ ఆ భగవానుని మాయ తప్ప వేరు కాదు.

ఓ మహర్షి! నాకు తెలిసీ ఈ లోకంలో సుఖాన్ని పొందే వాళ్లు ఇద్దరే. ఒకడు... ఏమీ తెలియని వాడు, కేవలం దేహసుఖము, ప్రపంచ సుఖము కావాలని కోరుకొనేవాడు. అలాంటి వాడు తాను కోరుకున్న సుఖాలను అనుభవిస్తాడు. మరొకడు అన్నీ తెలిసిన వాడు, జ్ఞాని, పరమాత్మ సాక్షాత్కారం పొందిన వాడు. పరమసుఖాన్ని అనుభవిస్తాడు. లోకంలో వీరు ఇద్దరే సుఖపడు తున్నారు.

అలా కాకుండా, ప్రతి దానినీ సందేహిస్తూ, సంశయిస్తూ, దేనినీ నమ్మకుండా బతికేవాడికి, అసలు సుఖం అనేది లేదు. వాడికి అన్నీ కష్టాలే. అన్నీ క్లేశాలే. అంటే తెలిసీ తెలియని వాడు. వాడికి ఏమీ తెలియదు. తనకు అంతా తెలుసు అనుకుంటూ ఉంటాడు. ప్రతిదానినీ విమర్శిస్తుంటాడు. దేనినీ నమ్మడు. ప్రతిదీ అనుమానం, సందేహం.

వాడికి ఈ జన్మలో సుఖం లభించదు.

ఓ మైత్రేయ మహర్షి! మన కళ్లముందు ఈ ప్రకృతి కనిపిస్తున్నా, నిజానికి ఇది వేరుగా లేదు. ఇదికూడా ఆ పరమాత్మ స్వరూపమే. నీ బోధనల ద్వారానే ఈ సత్యము నేను తెలుసుకోగలిగాను. నీ వంటి భగవద్భక్తులను సేవించడం ద్వారా, భగవంతుని యందు అచంచలమైన భక్తి కలుగుతుంది. దాని ద్వారా ఈ సంసార బంధనములు తొలగిపోయి, మోక్షం సిద్ధిస్తుంది.

కానీ, నీ వంటి భగవద్భక్తులు మా కోసం ఈ లోకంలో తిరుగుతున్నా, కొంత మంది అల్పులు మిమ్ములను గుర్తించలేరు. వారికి మీ పాదసేవ చేసుకొనే భాగ్యము కలుగదు. కాని భగవంతుని ఎడల భక్తి కలిగిన వారు మాత్రం ఎల్లప్పుడూ భగవంతుని ధ్యానిస్తూ, మీలాంటి భగవద్భక్తుల సేవ చేసుకుంటూ, తరిస్తూ ఉంటారు.

ఓ మైత్రేయమహర్షి! మొదట పరమాత్మ మహత్తత్వము మొదలగు శక్తులను సృష్టించి వాటి ఆధారంగా విరాట్-శరీరమును ప్రకటించి, దానిలో తాను ప్రవేశించాడు. ఆ విరాట్-శరీరమునే పండితులు ఆది పురుషుడు అని పిలుస్తారు. ఆ విరాట్ పురుషుడే వేలకొలది తలలతో, చేతులతో, కాళ్లతో ఉన్నవాడిలా కీర్తింపబడుతుంటాడు. ఆ విరాట్ పురుషుని యందే అన్నిలోకములు ఇమిడి ఉన్నాయి. ఆ విరాట్ పురుషుని ఇంద్రియముల గురించి వాటి అభిష్టాన దేవతల గురించి, పది రకములైన ప్రాణముల గురించి, మానవులలో కల్పింపబడిన వర్ణముల గురించి, వారి వృత్తులగురించి, ఇంకా ఇతర విషయముల గురించి నాకు వివరంగా చెప్పావు. ఇప్పుడు

ఆ పరమాత్మ విభూతుల గురించి నాకు చెప్పండి. ఎందుకంటే ఆ పరమాత్మ విభూతుల నుండి ఈ సమస్త ప్రజలు ఉద్భవించారు. అలా పుట్టిన ప్రజలు, వారి పుత్రులు, పౌత్రులు, ప్రపౌత్రులు, దౌహిత్రులు, బంధువులు స్నేహితులు.వీరందరితో ఈ విశ్వం అంతా నిండిపోయింది. ఈ ప్రజలంతా ఎలా పుట్టారు? ఎవరు సృష్టించారు? మొదట బ్రహ్మ ఎవరిని సృష్టించాడు? ఏయే ప్రజాపతులను, సర్గలను, వాటిలో భేదములను, మన్వంతరములకు అధిపతులను సృష్టించాడు? కాబట్టి నాకు మనువులను, మన్వంతరములను, వారి వంశములను, వారి చరిత్రలను వివరించండి.

ఓ మైత్రేయా! ఈ లోకములు ఎన్ని? పైన ఎన్నిలోకాలు ఉన్నాయి. కింద ఎన్నిలోకాలు ఉన్నాయి.వాటి పరిమాణము ఎంత! ఇంకా భూలోకము భువర్లోకము, సువర్లోకములో పుట్టిన దేవతలు, మనుషులు, జంతువులు, పాకే జంతువులు, పక్షులు, నేరుగా పుట్టినవారు, గుడ్డునుండి పుట్టినవారు, భూమి నుండి పుట్టిన వృక్షములు మొక్కలు, ఇంకా చెమటనుండి పుట్టిన జంతువులు వాటి గురించి వివరించండి. ఇంకా, బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు వారు చేసే పనులు, వారి లీలల గురించి తెలియజేయండి.

మానవుల యొక్క రూపములు గుణములు, స్వభావములు, వారు చేసే వృత్తులను బట్టి వర్ణ వ్యవస్థ ఎలా ఏర్పడింది, నాలుగు రకములైన ఆశ్రమములు ఎలా ఏర్పడ్డాయి, మహాబుషులు ఎలా జన్మించారు, వారుచేసిన పనులు, వేదములు, వాటి విభాగములు వీటి గురించి వివరంగా చెప్పండి. యజ్ఞములు, అవి చేయు

విధానములు, యోగమార్గములు, జ్ఞానమార్గములు, వాటికి ఉపకరించే సాంఖ్యయోగము మార్గము, తంత్రశాస్త్రము, వాటి గురించి తెలియజేయండి. ఇవే కాకుండా పాపండులు, వారి ప్రవృత్తులు, నిష్పాపములు(తక్కువ జాతివారు), వారి స్థితి గతులు, జీవులు వారి వారి గుణములవలన, వారు చేసే కర్మల వలన కలిగిన విభజనలు, ధర్మము, అర్థము,కామము,మోక్షము అనే పురుషార్థముల గురించి, ఆ పురుషార్థములను, వాటిని పరస్పర విరోధము లేకుండా ఆచరించే ఉపాయముల గురించి, వ్యవసాయ శాస్త్రము,(అగ్రికల్చర్), వాణిజ్య శాస్త్రము, (కామర్సు), దండనీతి (పీనల్ కోడ్), అర్థశాస్త్రము (ఇకనామిక్సు, పాటిటిక్స్), వేదములు వాటిలో చెప్పబడిన విధుల గురించి నాకు వివరంగా తెలియజేయండి.

ఓ మైత్రేయ మహర్షి! నాకు ఇంకా ఎన్నో విషయములు తెలుసుకోవాలని ఉంది. శ్రాద్ధవిధులను ఎలానిర్వహిస్తారు, పితృకర్మలను ఎలా చేస్తారు, గ్రహములు, నక్షత్రములు, వాటి చలనములు, కాల చక్రము మొదలగు విషయములను నాకు తెలియజేయండి. ఇంకా మానవులు చేయవలసిన దానములు, ధర్మములు, తపస్సు, యాగములు, యజ్ఞములు, మొదలగు కర్మ కాండల గురించి, వాటివలన కలుగుఫలముల గురించి, స్వదేశములో కాకుండా విదేశములలో ఉన్న మానవులు చేయదగినకర్మల గురించి నాకు తెలియజేయండి.

ఓ మైత్రేయ మహర్షి! కృష్ణపరమాత్మ ఏయే పూజలతో, వ్రతములతో తృప్తిచెందుతాడో, ఎవరికి ప్రసన్నుడవుతాడో నాకు తెలియజేయండి. ఓ మైత్రేయమహర్షి! ఇవన్నీ నేను అడగకపోయినా

మీరు మీ శిష్యులకు, మీ కుమారులకు చెబుతారు. కానీ ఉండబట్టలేక అడిగాను. కాబట్టి నాకు చెప్పండి.

మీరు మహత్తత్వము మొదలగు శక్తు గురించి చెప్పారు కదా! వాటికి ఎప్పుడు ప్రళయమువస్తుంది. ఆ ప్రళయములు ఎన్ని విధములు? ప్రళయకాలంలో, అనంతమైన సాగర జలాలలో శయనించి ఉన్న ఆ పరమాత్మను ఎవరుసేవిస్తారు? ఆయనలో ఏమేమి, ఎవరెవరు లీనమైపోతారు. ఈ విషయాలన్నీ వివరించండి. ఇంకా జీవుల తత్త్వమును, పరమాత్మ తత్త్వమును, జ్ఞానమును, గురుశిష్య బంధమును, దాని ప్రయోజనమును వివరించండి.

ఓ మహర్షి! జ్ఞానము సంపాదించడానికి ఏయేమార్గములను మహర్షులు చెప్పారు. గురువు లేకుండా జ్ఞానము సంపాదించడం సాధ్యమా! మానవులకు గురువులు లభించడం కష్టం కదా! మరి గురువు లేకుండా జ్ఞానము, భక్తి, వైరాగ్యము స్వయంగా ఎలా కలుగుతాయి? ఓ మైత్రేయ మహర్షి! నేను అజ్ఞానిని. నాకు ఏమీతెలియదు. నా ఆలోచనా శక్తి నశించింది. నీవు నాకు మిత్రుడవు. అందుకని నేను నిన్ను ఇలా అడుగుతున్నాను.

నేను శ్రీకృష్ణపరమాత్మ యొక్క లీలావిశేషములకు సంబంధించిన జ్ఞానమును పొంద దలచి అడిగిన ప్రశ్నలకు తగినసమాధానాలు ఇవ్వవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. వేదములు చదవడం వల్ల గానీ, యజ్ఞ, యాగములు చేయడం వలన గానీ, తపస్సు చేయడం వలనగానీ, దానధర్మములు చేయడం వలన గానీ

పాందే పుణ్యము, తత్వోపదేశము ద్వారా జీవునకు కలిగే పుణ్యంలో ఒక వంతు కూడాఉండదు.” అని ప్రార్థించాడు విదురుడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! విదురుడు ఆ ప్రకారంగా ప్రశ్నల మీద ప్రశ్నలు వేయగా, మైత్రేయుడు ఆ ప్రశ్నలకు అన్నిటికీ తగినసమాధానాలు ఇచ్చాడు.”అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్తు మహారాజుకు భాగవత కథను వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఎనిమిదవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురుని చూచి ఇలా అన్నాడు. “విదురా! నీవు పవిత్రమైన పూరు వంశములో జన్మించావు. నీవుపూర్వ జన్మలో సాక్షాత్తు యమధర్మరాజువు. నీ వు పుట్టడం వలన పూరు వంశము పవిత్రమయింది. నీవు సతతము శ్రీకృష్ణుని స్తుతించుచూ ఆయననూ కీర్తిస్తూ ఉన్నావు. ఈ భాగవత పురాణమును వినడానికి నీవు తగిన వాడవు. లందుకే నీకు భాగవతమును చెప్పడానికి సంకల్పించాను. చిన్న చిన్న సుఖాలకోసరం పెద్ద పెద్ద దుఃఖాలను కొని తెచ్చుకొనే ఈ మానవుల కోసరం, వారి దుఃఖమును పోగొట్టడానికి ఈ భాగవతము చెప్పడానికి సంకల్పించాను.

ఈ భాగవతమును పూర్వము సంకర్షణుడు
సనత్కుమారుడు మొదలగు ఋషులకు చెప్పాడు. అది ఎలా
జరిగిందంటే, ఒక సారి సనత్కుమారుడు మొదలగు మహాఋషులు
పాతాళ లోకములో ఉన్నసంకర్షణుని చూడటానికి వెళ్లారు.
సంకర్షణుని నుండి వాసుదేవ తత్త్వమును తెలుసుకోడానికి వెళ్లారు.
సంకర్షణునికి నమస్కరించి తమకు వాసుదేవ తత్త్వమును
బోధించమని కోరారు.

అప్పుడుసంకర్షణుడు (ఆదిశేషువు, అనంతుడు అని కూడా
అంటారు) తనకు ఆశ్రయము అయినదీ, పండితులచే కీర్తింపబడినదీ,
వాసుదేవము అనే పేరుగలదీ అయిన ఆనందమయ రూపమును
ధ్యాన మార్గము ద్వారా అనుభవిస్తూ పూజిస్తున్నాడు. అంతర్ముఖుడుగా
ఉన్న సంకర్షణుడు, సనత్కుమారుడు మొదలగు ఋషులు వచ్చారని
గ్రహించి, తన కళ్లు కొద్దిగా తెరిచాడు. సనత్కుమారుడు మొదలగు
మహాఋషులు వేయిపడగలతో వాటి మీద ఉన్న మణులతో
ప్రకాశిస్తున్న సంకర్షణుడికి నమస్కరించి తమకు భాగవత
పురాణమును బోధించమని అడిగారు. వారికోరిక మేరకు
సంకర్షణుడు సనత్కుమారుడు మొదలగు ఋషులకు భాగవతమును
బోధించాడు.

తానుసంకర్షణుడి నుండి విన్న భాగవతమును
సనత్కుమారుడు సాంఖ్యాయన మునికి బోధించాడు.
సాంఖ్యాయనముని భాగవతమును పరాశరునికి బోధించాడు. ఆ
పరాశరుడు నాకు గురువు. నాగురువుగారు అయినపరాశరుడు

భాగవతమును నాకు బోధించాడు. నీవు భాగవతమును వినడానికి అత్యంత శ్రద్ధ, భక్తి చూపిస్తున్నావు. అందువలన నా గురువుగారి వలన వినిన భాగవతమును నేను నీకు చెబుతాను. శ్రద్ధగా విను.

కల్వంతంలో ఈ విశ్వము అంతా జలమయం అయింది. అప్పుడు పరమాత్మ తన స్వస్వరూపముతో శేషశయ్య మీద శయనించి కళ్లు మూసుకొని ఆత్మానందాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు. ఆ సమయంలో ఈ విశ్వం అంతా సూక్ష్మరూపంలో పరమాత్మ శరీరంలో ఇమిడిపోయి ఉంది. ఆ ప్రకారంగా పరమాత్మ అనంతమైన జలములలో వేయి మహాయుగములు శయనించి ఉన్నాడు.

మరలా సృష్టి చేయవలసినసమయం వచ్చింది అని తెలుసుకున్నాడు పరమాత్మ. అప్పుడు పరమాత్మ కాలశక్తిని ప్రేరేపించాడు. కాలం మొదలయింది. ఆ కాలశక్తి పరమాత్మను, జీవులను కర్మలు చేయడానికి ప్రేరేపించమని ప్రార్థించింది. అప్పుడు పరమాత్మ తనలో సూక్ష్మరూపంలో ఉన్న పదునాలుగు లోకములను చూచాడు. వాటి మీద పరమాత్మ దృష్టి ప్రసరించింది. అప్పుడు కాలశక్తి రజోగుణమును ప్రేరేపించింది. పరమాత్మలో ఉన్న సూక్ష్మరూపంలో ఉన్న లోకములు రజోగుణముతో ప్రభావితమై పరమాత్మ నాభి నుండి బయటకు వచ్చాయి.

సూక్ష్మరూపములో ఉన్న 14 లోకములు అనేక రేకులతో ఉన్న పెద్దపద్మము ఆకారములో ఆవిర్భవించాయి. ఆ పద్మము సూర్యుని మాదిరి ప్రకాశిస్తూ ఉంది. ఆ పద్మములోకి ముందు విష్ణువు యొక్క స్థితి శక్తి ప్రవేశించింది. తరువాత ఆ పద్మము మధ్యలో నుండి

బ్రహ్మ ఉద్భవించాడు. అందుకే ఆయనను స్వయంభువు(తనకు తానుగా పుట్టినవాడు) అన్నారు.

పుట్టగానే బ్రహ్మ ఆ మహా పద్మము మధ్యలో కూర్చున్నాడు. చుట్టూ చూచాడు ఏమీ కనపడలేదు. అన్ని లోకాలు సూక్ష్మరూపంలో ఆ పద్మంలో ఉన్నాయి. అందువలన బ్రహ్మకు ఏమీ కనపడలేదు. తన ముఖమును నాలుగు వైపులా తిప్పిచూడసాగాడు. అందుకే బ్రహ్మకు నాలుగు దిక్కులా నాలుగు ముఖములు ఉన్నాయి అని అంటారు. అప్పుడు వాయువు బలంగా వీస్తూ ఉంది. ఆవాయువు వేగానికి నీటిలో అలలు లేస్తున్నాయి. ఆ పద్మం కూడా ఆ జలం మీద తేలియాడుతూ ఉంది. దానిలో బ్రహ్మ కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆయనకు తాను ఎవరో ఆ కమలము ఏమిటో దాని రహస్యము ఏమిటో తెలుసుకోలేక పోయాడు.

“అసలు నేను ఎవరు? ఈ పద్మం మధ్యలో ఎందుకు కూర్చుని ఉన్నాను? ఈ పద్మముఈ జలములో నుండి ఎలా పుట్టింది. ఏ ఆధారమూ లేకుండా ఈ జలములో ఎలా నిలబడి ఉంది? దీనికి ఆధారంగా ఏదో వస్తువు కింద ఉండి ఉండాలి.” అని అనుకున్నాడు బ్రహ్మ. ఇలా ఆలోచించిన బ్రహ్మ ఆ పద్మము మధ్యలో నుండి, ఆ పద్మము యొక్క కాడలోకి ప్రవేశించాడు. అక్కడ అంతా చీకటి ఏమీ కనపడటం లేదు. అలా పోగా పోగా పరమాత్మ నాభి వద్దకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ కూడా జలం తప్ప ఏమీ కనపడలేదు. ఆ కాడకు ఆధారం కూడా ఏమీ కనపడలేదు. అందుకని మరలా వెనక్కు తిరిగిపద్మం మధ్యలోకి వచ్చాడు.

బ్రహ్మదేవుడు ఇలా వెతకడంలో చాలా కాలం గడిచి పోయింది. బ్రహ్మ ఆ కమలం మధ్యలో సమాధిలో కూర్చున్నాడు. అంతర్ముఖుడు అయ్యాడు. పరమాత్మను ప్రార్థించడం మొదలు పెట్టాడు. ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మ పరమాత్మను ఒక పూర్ణాయువులో సమానమైన కాలము పాటు ప్రార్థించాడు. అప్పుడు బ్రహ్మకు పరమాత్మ గురించిన జ్ఞానం కలిగింది. బ్రహ్మ హృదయంలో పరమాత్మ సాక్షాత్కరించాడు.

బ్రహ్మ హృదయంలో పరమాత్మ ఈ రూపంతో సాక్షాత్కరించాడు. అనంత జలములలో, ఆదిశేషువు శరీరము మీదపడుకొని ఉన్నాడు. ఆదిశేషువు వేయి పడగలు గొడుగు మీదిరి ఉన్నాయి. ఆ వేయిపడగల మీద ఉన్న రత్నములు మణుల కాంతితో ఆ ప్రదేశములో చీకట్లు తొలగి పోయాయి. ఆ ప్రాంతం అంతా దేవీప్రమానంగా ప్రకాశిస్తూ ఉంది. పరమాత్మ నీలమేఘ వర్ణంతో ఉన్నాడు. పచ్చటి వస్త్రములను ధరించి ఉన్నాడు.

పరమాత్మ తలమీద మణిమయమైన స్వర్ణ కిరీటము ఉంది. మెడలో వనమాల ఉంది. చేతులు కాళ్లు బలిష్ఠంగా ఉన్నాయి. ఆ పరమాత్మ దేహమునకు ఆది అంతము కనపడటం లేదు. మూడులోకములలో వ్యాపించి ఉంది. పరమాత్మ కాళ్ల వేళ్లకు ఉన్న గోళ్ల కాంతి పది చంద్రులవలె ప్రకాశాలు వెదజల్లుతూ ఉంది. పరమాత్మ ముఖంలో చిరునవ్వు తాండవిస్తూ ఉంది. ఆయన పెదాలు దొండపండు మాదిరి, ఆయన ముక్కు అతి సుందరంగానూ, శోభిల్లుతున్నాయి. ఆయన వక్షము మీద శ్రీవత్సము అనే మచ్చ ఉంది. ఈ ఆకారంతో ఉన్న విరాట్పూరుషుడు మంచి గంధపు చెట్టు మాదిరి బ్రహ్మ హృదయంలో దర్శనం ఇచ్చాడు.

ఆ విరాట్టురుషుని రూపము పెద్ద పర్వతము మాదిరి ఉంది. పర్వతము అనేక జీవులకు ఆశ్రయం అయినట్టు ఆ విరాట్టురుషుడు ఈ అనంత విశ్వంలో ఉన్నసకల ప్రాణులకు ఆశ్రయముఅయి ఉన్నాడు. ఆయన గుండెల మీద కౌస్తుభము అనే మణి మెరుస్తూ ఉంది. ఆయన కంఠసీమను వనమాల చుట్టుకొని ఉంది. ఆ విరాట్ స్వరూపాన్ని సూర్యుడు, చంద్రుడు, వాయువు, అగ్ని మొదలగు వారు కూడా తెలుసుకోలేకపోయారు. ఆయన చేతులలో శంఖ,చక్ర,గదలు మెరుస్తున్నాయి.

బ్రహ్మకు ఏమీ అర్థం కాలేదు. కళ్లు తెరిచి చూచాడు. బయట పరమాత్మ నాభిలో నుండి పుట్టిన పద్మము, తాను, చుట్టు జలము, వాయువు, ఆకాశము తప్ప వేరే ఏమీ కనపడలేదు. రజోగుణముతో కూడిన బ్రహ్మ సృష్టిచేయడానికిసంకల్పించాడు కానీ పైన చెప్పిన ఐదు తత్వాలు తప్ప వేరే ఏమీ కనపడలేదు. బ్రహ్మకు ఏమి చేయాలో తోచలేదు. ఎలాగైనా సృష్టి ప్రారంభించాలనే ఉత్సాహంతో బ్రహ్మపరమాత్మయందు మనస్సు నిలిపాడు. ఆ పరమాత్మను గురించి కీర్తించడం మొదలుపెట్టాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

పరమేశ్వరుని గురించి బ్రహ్మ ఈ విధంగా ప్రార్థిస్తున్నాడు.
“ఓ దేవా! ఎంతో కాలము తపస్సు చేసి నేను నిన్ను తెలుసుకోగలిగాను.
కాని సామాన్య మానవులు నిన్నుఎలా తెలుసుకోగలరు? వారు ఎంతో
దురదృష్టవంతులు కాబట్టి నీ గురించి తెలుసుకోలేకపోయారు. నీవు
ఒక్కడివే ఉన్నావు. నీవు తప్ప మరొకటి ఈ విశ్వంలో లేదు. అంతటా
నీవేనిండి ఉన్నావు. ఒకవేళ నీమాదిరి మరొక వస్తువు ఉన్నది అని
అనుకున్నాకూడా, అది నీ వలె సత్యమైనది, నిత్యమైనది కాదు. నీవు
ఒకటిగా ఉన్నను ఈ జగత్తు అంతా ఎన్నోరూపములతోనూ, పేర్లతోనూ
వెల్లడి అయ్యావు. ఈ విశ్వం అంతా నీవు వెల్లడి కావడం కూడా నీ
మాయాశక్తి వలననే జరిగింది.

ఓ దేవా! నీ వలన పొందిన జ్ఞానముతో నాలో ఉన్న
సందేహములు అన్నీ తొలగి పోయాయి. నీవు నీ భక్తుల పట్ల ఉన్న
దయతో ఎన్నో అవతారములు ఎత్తావు. కానీ ఆ అవతారములు ఎత్తక
మునుపే నీవు ఇప్పుడు నాకు కనపడుతున్న రూపంలో వెల్లడి
అయ్యావు. ఆ స్వరూపము యొక్క నాభి కమలము నుండియే నేను
ఉద్భవించాను. నీవు ఈ విశ్వమును సృష్టించడానికి కారణభూతుడవు
కానీ ఈ విశ్వానికి అతీతంగా ఉన్నావు. నీ నుండే ఈ
సమస్తభూతములు ఆవిర్భవించాయి. అటువంటి నిన్ను నేను శరణు
వేడుతున్నాను.

మేము నిన్ను ఉసాసిస్తున్నాము. సేవిస్తున్నాము. నా మేలు గోరి నేను ధ్యానములో ఉండగా నా హృదయములో ఈ రూపంతో నాకు దర్శనం ఇచ్చావు. నీవు సచ్చిదానంద స్వరూపుడవు. అన్ని ఐశ్వర్యములు నీలోనే ఉన్నాయి. అట్టి నీకు నమస్కారము. నీ భక్తులు నీ కథలను వీనుల విందుగా వినుచున్నారు. నీ మీద ఉన్న ప్రేమతో కూడిన భక్తితో నీ పాదములను ఆశ్రయించుకొని ఉన్నారు. నీ భక్తుల హృదయములను నీవు ఎన్నటికీ విడిచిపెట్టవు.

ఓ దేవా! మానవులు నీ పాదములను ఆశ్రయించనంత వరకు, వారిని ధనము, దేహాభిమానము, బంధువులు, వారిమూలంగా కలిగే భయము, దుఃఖము, ప్రేమ, చీనత్వము, లోభము మొదలగునవి బాధిస్తూ ఉంటాయి. వారి దుఃఖమునకు ఒకటే కారణము. అదే నేను, నాది అనే స్వార్థ చింతన. మానవులకు కలిగే సకల దుఃఖములు నీ లీలలు కీర్తించడం ద్వారా, వినడం ద్వారా, తొలగిపోతాయి. కానీ ఈ తుచ్ఛమానవులు నీ లీలలను వినడానికి కానీ, గానం చేయడానికి కానీ విముఖంగా ఉంటారు. ఎల్లప్పుడూ ప్రాపంచిక విషయముల యందు ఆసక్తితో, మలినమైన మనస్సుతో తమకు దుఃఖము కలిగించే పనులు ఎన్నోచేస్తుంటారు. వారి బుద్ధి అంతా నాశనమైపోతుంది.

ఓ దేవా! ఈ జీవులు నిరంతరము ఆకలి దప్పులతో, పలురకములైన రోగములతో, వేడి, చలి, వర్షము మొదలగు వాతావరణ మార్పులతో, ఒకరితో ఒకరు అకారణంగా తగవులాడుకోడంతో, పరస్పరాయందు వ్యూహంతో, వల్లమాలినకోపంతో, అను నిత్యమూ బాధపడుతుంటారు. ఈ

మానవుల అవస్థను చూచి నాకు చాలా జాలిగా ఉంది. నీవు కల్పించిన మాయ ద్వారా మానవులకు దేహాభిమానము ఎక్కువవుతుంది. ఆ దేహాభి మానము ఎంతవరకు ఉంటుందో, అప్పటి దాకా మానవుడు నీ గురించి తలుచుకోడు, ఆలోచించడు. (నాకంటే గొప్పవాడు లేడు అని అహంకారంతో విర్రవీగుతుంటాడు).

మానవునికి దేహాభిమానము, అహంకారము, స్వార్థము ఎంతవరకు ఉంటుందో అప్పటి దాకా వాడు దుఃఖభూయిష్టము అయిన సంసారంలో పడి కొట్టుకుంటుంటాడు. ఆ సంసారము వలన దుఃఖములు తప్ప సుఖములు కలుగవు, వ్యర్థము అని తెలిసికూడా దానిని వదిలిపెట్టడానికి ఇష్టపడడు. ఈ మానవులు పగలంతా అనేక విధములయిన పనులతో తీరిక లేకుండా ఉంటారు. రాత్రి కాగానే అలసిపోయి నిద్రపోతారు. రాత్రి అన్నా ప్రశాంతంగా నిద్రపోతారా అంటే అదీలేదు. రకరకాలైన కోరికలను తీర్చుకోడంలో నిద్రకూడా సరిగా పోరు. (అర్ధరాత్రి దాకా క్లబ్బులలో, పబ్బులలో గడిపే వారి గురించి బ్రహ్మ ఆనాడే ఊహించాడేమో!) వారు అనుకున్న పనులు కాకపోతే, కోరికలు తీరకపోతే మరలా దుఃఖములో మునిగిపోతారు.

సామాన్యమానవుల సంగతి అటుంచితే, జితేంద్రియులు అయిన మునులుకూడా నీ మీద భక్తి లేకపోతే, నీ లీలలు వినడానికి, కీర్తించడానికి, విముఖంగా ఉంటే, వారుకూడా ఈ సంసార కూపంలో పడక తప్పదు. ఓ దేవా! నీ మీద ఎవరుభక్తి కలిగి ఉంటారో, నీపుణ్యకథలను ఎవరు వింటూ ఉంటారో, వారి హృదయములలో నీవు ఎల్లప్పుడూ నివసిస్తూ ఉంటావు. నీ భక్తులు నిన్ను ఏయేరూపములలో ఆరాధిస్తూ ఉంటారో, నీవుకూడా వారికి ఆయారూపములలో

సాక్షాత్కరించి, వారి మీద నీ అనుగ్రహము చూపిస్తూ ఉంటావు.

ఓ దేవా! నీవు అన్ని ప్రాణుల అంతరాత్మలలో ఆత్మస్వరూపంగా నివసిస్తున్నావు. నీవు అందరికీ ప్రీతిపాత్రుడివి. నీకు అయిష్టాలు ఎవరూ లేరు. కానీ నీ మీద భక్తి లేని వారికి నీవు లభ్యం కావు. తన సాటి వారి మీద దయ చూపించే వారికి, సకల భూతములయందు దయకలవారికి, నీవు సులభంగా ప్రసన్నం అవుతావు. కాని ఏవేవో కోరికలతో నిన్ను పూజించేవారికి, వారు ఎన్ని ఉపచారములు చేసినా, వారికి ప్రసన్నుడవు కావు. (ప్రజాధనాన్ని కొల్లగొట్టిన గాలి జనార్దన రెడ్డి వేంకటేశ్వరస్వామివారికి కోట్లుఖర్చుపెట్టి వజ్రాల కిరీటంచేయించినా ఆయనకు జైలు తప్పలేదు.)

అందు వలన మానవులు వివిధము లైన శ్రౌత, స్మార్త, యజ్ఞ మొదలగుకర్మల ద్వారానూ, కఠోరమైన తపస్సు చేయడం ద్వారానూ, నీకుపరిచర్యలు చేయడం ద్వారానూ నిన్నుపూజిస్తున్నారు. ఆరాధిస్తున్నారు. కాని ఆ కర్మలన్నీ నీకు అర్పించినపుడే, ఆ కర్మఫలములను ఆశించకుండా ఉన్నప్పుడే, వారు కృతార్థులవుతారు. నీ స్వరూప దర్శనము చేతనే మానవులకు భేదభావము తొలగి పోతుంది. నీ దర్శన మాత్రం చేతనే అవిద్య తొలగిపోయి, జ్ఞానము కలుగుతుంది. అట్టి నీకు నమస్కారము.

ఈ అనంత విశ్వంలో సృష్టి, స్థితి, లయములను నీ మాయచేత నీవు ఒక క్రీడగా నిర్వర్తిస్తున్నావు. కాని ఆ మాయకు నీవు లోబడవు. అట్టి నీకు నమస్కారము. మానవులు తమ అవసాన కాలము

నందు నీ అవతార విశేషములను వినడం కానీ, నిన్ను కీర్తించడం కానీ, నిన్ను స్తుతించడం కానీ, నీ గుణగణములను గురించి స్తుతించడం కానీ చేస్తే, వారికి అంతకు ముందు జన్మలలో చేసినపాపములు అన్నీ నశించి, ముక్తులవుతారు. వారు భగవంతుని చేరుకుంటారు. అటువంటి భగవంతుని నేను శరణువేడుతున్నాను.

ఓ దేవా! నీవు భువనము అనే వృక్ష రూపం ధరిస్తే, సృష్టికి అధిపతి అయిననేను, స్థితికి అధిపతి అయిన విష్ణువు, లయమునకు అధిపతి అయిన శివుడు, ఆ వృక్షమునకు మూడుపాదములుగా ఉన్నాము. అందుచేతనే నీవు త్రిపాదుడవు అనిపిలువబడుతున్నావు. ఈ వృక్షమునకు మలీచి మున్నగు మునులు, మనువులు శాఖోప శాఖలుగా విస్తరించారు. ఈ భువనము అనే వృక్షరూపము ధరించిన నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీవు, నిన్ను ఆరాధించడమే మానవులకు మేలు కలిగించే ధర్మము అని చెప్పావు. కాని ఈ మానవులు నిన్ను ఆరాధించకుండా, ఎల్లప్పుడూ చేయకూడనిపనులు చేస్తూ, వారి జీవిత కాలమును వృధా చేసుకుంటున్నారు. కాలం తీరగానే వెళ్లిపోతున్నారు. అటువంటి కాలస్వరూపుడవు అయిన నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నేను రెండు పరార్థముల కాలము బ్రహ్మ పదవిలో ఉంటాను కాబట్టి అన్ని లోకములలో వారు నన్ను పూజిస్తారు. . అటువంటి వాడిని అయిన నేను కాలస్వరూపుడవు అయిన నీకు భయపడుతుంటాను. ఓ దేవా! నిన్ను ప్రసన్నుడిని చేసుకోడానికి నేను ఎన్నో యజ్ఞాలు చేసాను. తపస్సు చేసాను. అటువంటి

యజ్ఞస్వరూపుడవు అయిన నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీకు ఎటువంటి కోరికలు లేవు. విషయ వాంఛలు లేవు. కాని నీవు ఏర్పరచిన ధర్మములను రక్షించడానికి నీవు దేవతలలోనూ, మనుష్యులలోనూ, జంతువులలోనూ జన్మించావు. ఎన్నో అవతారములను ఎత్తావు. ఎన్నో లీలలను చేసావు. కాని నీవు ఏ కర్మలోనూ ఆసక్తి చూపలేదు. అంతా నిమిత్తమాత్రంగా చేసావు. అటువంటి నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! ఈ సమయంలో నీవు సమస్తజగత్తును నీ ఉదరంలో లీనం చేసుకున్నావు. ఉద్యతమైన కెరటాలతో నిండిఉన్న సముద్రము మధ్యలో, భయంకరమైన తలలుగల పాము మీద హాయిగా పడుకొని సుఖంగా నిద్రపోతున్నావు. సామాన్య మానవులుకూడా ఇలాగే నిద్రపోవాలని సూచిస్తున్నావు.

(దీని అర్థం వేరుగా ఉంది. సాధారణంగా మానవులు భయంకరమైన అలలతో కూడిన సముద్రాన్ని చూచి భయపడతారు. పామును చూచి ఆమడ దూరంపారిపోతారు. ఇంట్లో పాము ఉంటే దానిని చంపిన దాకానిద్రపోరు. అటువంటిది, భయంకరమైన అలలతో కూడిన సముద్రము మధ్యలో, ఐదు తలల పాము మీద సుఖంగా, హాయిగా, నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్న పరమాత్మ, మానవులుకూడా అలాగే ఉండాలని సందేశము ఇస్తున్నాడు. సంసారమే సముద్రము. అందులో అలలే అనేరకములైనకష్టాలు. పెద్ద ఐదు తలలపాము మనలో ఉన్న ఐదు భయాలు. (అస్తిత, అవిద్య, రాగము, ద్వేషము, అభినివేశము).

వీటి బారిన పడి గిలా గిలాకొట్టుకుంటుంటాము. మానవుడు ఈ భయాలను, కష్టాలను లొంగదీసుకోవాలి. వాటికి భయపడకూడదు. ఆ భయాలు, కష్టాల పడగనీడలలోనే, నిశ్చింతగా, సుఖంగా, నిద్రించాలి. అప్పుడు మానవుడికి అనంతమైన సుఖం లభిస్తుంది. అని పరమాత్మ సందేశము. ఆ సందేశాన్ని అర్థం చేసుకోకుండా మనము కేవలం ఆ మూర్తిని, ఆ విగ్రహాన్ని మాత్రం పూజచేస్తుంటాము. అదే అవిద్య.)

ఓ దేవా! నీవు యోగనిద్రలో ఉన్నావు. ఈ సమస్తవిశ్వం నీలో లీనమై ఉంది. నీ ఆజ్ఞమేరకు నేను సృష్టిచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. నీ యోగనిద్ర పూర్తి అయింది. నీ కళ్లు తెరుచుకుంటున్నాయి. అట్టి నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీవు ఈ విశ్వానికే మిత్రుడవు. ఆత్మస్వరూపుడవు. జ్ఞానవంతుడవు. లోకములలో ఉన్న ఐశ్వర్యములన్నీ నీవే కల్పిస్తున్నావు. నీ భక్తులనుసదా కాపాడుతూ ఉంటావు. నాకు కూడా జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించు. ఇదివరకు కల్పంలో సృష్టి ఎలా ఉందో అలాగే మరలా సృష్టిచేయడానికి తగిన శక్తిని నాకు ఇవ్వు.

ఓ దేవా! నీవు నీభక్తులకు వరాలు ఇస్తుంటావు. నీవే విష్ణువుగా, లక్ష్మిగా రూపాలు ధరించావు. లక్ష్మీదేవితో కూడి నీ అవతారములలో ఎన్నో లీలలను ప్రదర్శించావు. నీ ఆజ్ఞమేరకు నేను ఈ సృష్టిచేస్తున్నాను. “నేనే ఈ సృష్టినంతా చేస్తున్నాను” అనే అహంకారాన్ని నాచిత్తములో కలిగించకు. ఎందుకంటే నేను నీ నాభికమలములో నుండి పుట్టాను. చిత్రాతిచిత్రమయిన ఈ సృష్టిని చేసేటప్పుడు, నీ దయవలన, నా వాక్కు, నా ప్రజ్ఞ నష్టం కాకుండా చూడు.

ఓ పరమాత్మా! నీవు యోగనిద్రనుండి లేచి, కళ్లు తెరిచి, ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించడానికి, నీ వాక్కులతో నన్ను అనుగ్రహించు!” అని బ్రహ్మ పరమాత్మను ప్రార్థించాడు.” అని మైత్రేయుడు విదురునితో చెప్పాడు.

“ఓ విదురా! ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మ చాలాకాలము తపస్సు చేసిన తరువాత, తన హృదయంలో గోచరించిన పరమాత్మను ప్రార్థించాడు. తరువాత మౌనంగా ఉన్నాడు. అప్పుడు పరమాత్మ బ్రహ్మతో ఇలా అన్నాడు.

“బ్రహ్మదేవా! నీవు ఎందుకు కలత చెందుతున్నావు. ఇంకా ఆలస్యం చేయకుండా, వెంటనే సృష్టి చేయడం మొదలుపెట్టు. ఇప్పుడు నీవు అడిగిన విషయాలన్నీ నీకు ఇంతకు ముందే చెప్పాను. తపస్సుతోనే ఏ కార్యము అయిననెరవేరుతుంది. అందుకని మరలా తపస్సు చెయ్యి. నీకు తరుణోపాయం లభిస్తుంది. తపస్సు ద్వారా నీవు నీ హృదయంలో భూలోకము మొదలగు లోకములను సూక్ష్మరూపంతో చూడగలవు. నీవునా మీద భక్తితో, ఏకాగ్రచిత్తంతో, నీ ఆత్మలో ఈ విశ్వమంతా నిండి ఉన్న నన్ను చూడగలవు. అలాగే నాలో ఉన్న ఈ అనంత విశ్వమును కూడా చూడగలవు.

అన్నిపాణులలోనూ నేను ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాను అన్న నిజం తెలుసుకున్న నాడు, మానవులు, నాది, నీది, నేను నువ్వు, అనే ఈ మోహాన్ని విడిచి పెడతారు. మానవులు నిరంతరము ఇంద్రియములు, సత్త్వ,రజస్,తమోగుణములు, ప్రాపంచిక

విషయములు గురించి ఆలోచిస్తుంటాడు. వాటినిపొందడానికి తాపత్రయపడుతుంటాడు. వాటిని వదిలిపెడితే నన్ను దర్శించగలుగుతాడు.తద్వారా మోక్షమును పొందగలడు. కాబట్టి ముందు మానవుడు మూడు గుణములను పోగొట్టుకోవాలి. ఇంద్రియ నిగ్రహము,మనోనిగ్రహము అలవరచుకోవాలి. నా మీద భక్తి కలిగి ఉండాలి. నీకు నేను శక్తిని, ప్రజ్ఞను ఇస్తున్నాను. నీవు నానారకములైన జీవులను, ప్రాణులను సృష్టిస్తున్నా, నీ చిత్తము ఎటువంటి వికారము, మోహమునకు లోనుకాదు. ఈ సృష్టి అంతా రజోగుణ ప్రధానంగా చేయాల్సి ఉంటుంది. కాని, నీవు సృష్టి చేస్తున్నప్పుడు నీ మనస్సు ఎల్లప్పుడూ నా మీద లగ్నం అయి ఉంటుంది కాబట్టి పాపభూయిష్టమైన రజోగుణము నిన్ను బంధించలేదు.

ఈ దేహధారులైన మానవులకు నేను కనపడను. వారు నన్ను తెలుసుకోలేరు. కాని వారిని సృష్టించబోయే నీకు కనపడుతున్నాను. ఎందుకంటే నా స్వరూపము సత్త్వాదిగుణములచేత, పంచభూతములచేతా, అహంకారము చేతా కూడినది కాదు. నీవు పుట్టగానే నన్ను వెతుక్కుంటూ తామర కాడ ద్వారా నాలోకి ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నించావు. నా కోసం వెదికావు. నేను ఉన్నానా లేనా అనేసందేహము నీకు కలిగింది. అందుకే నీ హృదయంలో నా స్వరూపాన్ని నీకు చూపించాను. నువ్వు నన్ను ఏకాగ్రచిత్తంతో కీర్తించావు. ప్రార్థించావు. అది కూడా నా అనుగ్రహం వలననే చేయగలిగావు. నీ ప్రార్థనకు నేనుసంతోషించాను. ఈ సృష్టి చేసే పనిలో నీకు జయం కలుగుతుంది. నీవు నన్ను ఇప్పుడు ఎలా స్తోత్రం చేసావో అలాగే మానవులుకూడా నన్ను కీర్తిస్తే నేను వారికి ప్రసన్నుడను అవుతాను.(ఈ శ్లోకము ఫలశ్రుతి గా చెప్పబడింది.) మానవులు చేసే

యజ్ఞములు, యాగములు, వ్రతములు, దానములు, యోగములు, సమాధి మొదలగు వాటి వల్ల వారికి కలిగే ఫలము లన్నీ నా అనుగ్రహము వలననే కలుగుతాయి. అహంకార పూరితులైన మానవులలో కూడా నేను ఆత్మస్వరూపంతో వెలుగుతుంటాను. అలాగే సాధుజనులలోకూడా నేను అదే ఆత్మస్వరూపంతో వెలుగుతుంటాను. నేను ఆత్మస్వరూపంతో లోపల వెలుగుతూ ఉండటం వలననే మానవులు ఈదేహాన్ని ప్రేమిస్తున్నారు. నేను ఈ దేహాన్ని విడిచిపెట్టి వెళ్లిపోతే వెంటనే ఈ దేహాన్ని దహనం కానీ, ఖననం కానీ చేస్తారు. కాబట్టి మానవులు ప్రేమించేది లోపల ఉన్న ఆత్మను కానీ, దేహాన్ని కాదు అని తెలుసుకో.

కాబట్టి ఓ బ్రహ్మదేవా! నీవు వేదమయుడవు. అన్నీ తెలిసినవాడవు. ఎవరిమీదా నీకు ప్రత్యేకమైన ప్రేమ అంటే ఏమీ లేదు. కాబట్టి ఇంతకు ముందు కల్పంలో సృష్టి ఎలా ఉందో అలాగే ఈ కల్పంలో కూడా సృష్టిని కొనసాగించు. నాలో ఉన్న మూడు లోకములను, అందులో ఉన్న చరా చర జగత్తును మరలా సృజించు. మూడులోకములలో ఉన్న మానవులను, జంతువులను, పక్షులను, పాకే జంతువులను, నీటిలో ఉండే జంతువులను సృష్టించు.” అని పరమాత్మ బ్రహ్మను ఆదేశించాడు. ఓ విదురా! ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మను ఆదేశించిన పరమాత్మ, బ్రహ్మ హృదయంలో నుండి అదృశ్యం అయ్యాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
పదవ అధ్యాయము.

విదురుడు మైత్రేయుడిని ఇలా అడిగాడు. “ఓ మహర్షీ! ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మ హృదయంలో కనిపించి బ్రహ్మకు జ్ఞానబోధచేసిన పరమాత్మ అదృశ్యమైన తరువాత, లోకపితామహుడు అనగా బ్రహ్మ సృష్టి ఏ విధంగా చేసాడో తెలుపండి. నాసందేహములు అన్నీ తీరేటట్టు బ్రహ్మసృష్టి గురించి వివరంగా చెప్పండి.” అని అడిగాడు. అప్పుడు మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెప్పసాగాడు.

“విదురా! పరమాత్మ ఆదేశానుసారము బ్రహ్మ తన మనస్సును పరమాత్మ యందు లగ్నం చేసి, మరలా నూరుసంవత్సరములు తపస్సుచేసాడు. ఆ సమయంలో బ్రహ్మ తాను కూర్చున్న పద్మము, దానికి ఆధారమగు జలము, ప్రళయ కాలమునందు వీచే ప్రభంజనంలాంటి గాలికి అల్లల్లాడటం చూచాడు. ఉద్యతమైన గాలిలో, అల్లకల్లోలంగా ఉన్న జలంలో ఉన్న పద్మంలో కూర్చుని సృష్టి చేయడం తనకు సాధ్యం కాదు అని అనుకున్నాడు బ్రహ్మ. వెంటనే తన తపో బలం చేత, తాను ఆర్జించిన జ్ఞానం చేతా, ఆ ప్రళయకాల జలాలను, ఉద్యతంగా వీస్తున్న గాలిని శాంతింప చేసాడు. ప్రకృతి అంతా ప్రశాంతంగా ఉంది. అప్పుడు తాను కూర్చున్న పద్మం వైపు చూచాడు. ఆ పద్మము ఆకాశం వరకు వ్యాపించి ఉండటం గమనించాడు బ్రహ్మ. ఆ పద్మములోనే అన్ని లోకాలు వ్యాపించి ఉన్నాయి అని గ్రహించాడు. “ఈ పద్మము ద్వారా నేను లోకములను సృష్టిస్తాను” అని సంకల్పించాడు.

బ్రహ్మ ఆ కమలము రేకుల మధ్య ఉన్న కర్ణిక మీద కూర్చున్నాడు. తానుకూర్చున్న పద్మము 14 లోకములను సృష్టించడానికి సరిపడా ఉంది. కాని బ్రహ్మ ఆ పద్మమును ముందు మూడులోకములుగా విభజించాడు. అవే భూలోకము, భువర్లోకము సువర్లోకము. ఆ మూడులోకములను జీవులకు కర్మలు చేయుటకు, సుఖములు, దుఃఖములు అనుభవించుటకు స్థావరములుగా చేసాడు. ఆ మూడు లోకములలో ఏ కోరికలు లేకుండా కర్మలు చేసేవారు బ్రహ్మ లోకమును పొందుతారు. కాబట్టి వారి కొరకు వేరే లోకము అవసరములేకుండా పోయింది. ఎందుకంటే మూడులోకాలు తప్ప మిగిలింది అంతా బ్రహ్మమయం కాబట్టి.” అని పలికాడు మైత్రేయుడు.

ఇంతలో విదురునికి ఒక సందేహము కలిగింది. “ఓ మహర్షి! తమరు ఇంతకు ముందు కాల స్వరూపమును గూర్చి చెప్పారు. కాని నాకు సరిగా అర్థం కాలేదు. కొంచెం వివరంగా చెప్పండి.” అని అడిగాడు. అప్పుడు మైత్రేయుడు ఈ విధంగా చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

“విదురా! ఇంతకు ముందు నేను చెప్పిన సత్త్వ,రజస్, తమోగుణములు, మహత్తత్త్వము, అహంకారము మొదలగు తత్త్వములలో కలిగే పరిణామము (మార్పును) ద్వారా కనిపించే దానిని కాలము అని పిలుస్తారు. కాలమునకు మొదలు కొన లేదు. కాలము అవిచ్ఛిన్నమయింది. ఎందుకంటే ఈ రోజు సూర్యోదయము మొదలు రేపుసూర్యోదయము వరకు ఉన్న కాలమును మనము 24 గంటలుగా విభజించుకున్నాము. అలాగే వారములు, మాసములు,

సంవత్సరములుగా ఏర్పరచుకున్నాము. నిజానికి సూర్యుడు ఉదయంచడం లేదు అస్తమించడం లేదు. తిరిగేది భూమి మాత్రమే. భూమి తిరగడాన్ని బట్టి మనకు గంటలు, రోజులు, నెలలు, సంవత్సరాలు లెక్క పెట్టుకుంటున్నాము. సంతోషంగా ఉంటే కాలం తొందరగా గడిచిపోతుంది. కష్టాలలో ఉంటే రోజులు భారంగా గడుస్తాయి. నిజానికి కాలం కదలడం లేదు. కదిలేది ఈ ప్రకృతిలోని పదార్థాలే. వీటి చలనాన్ని బట్టి కాలాన్ని లెక్కకడుతున్నాము.

ఈ కాలాన్ని నిమిత్తంగా చేసుకొని పరమాత్మ ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించాడు. కల్పాంతంలో ఈ విశ్వం అంతా పరమాత్మలో సూక్ష్మరూపంలో ఇమిడి ఉంది. తరువాతి కల్పం ప్రారంభంలో మరలా ఈ విశ్వం మరొక రూపంలో సృష్టించబడుతూ ఉంది. కాబట్టి విశ్వంలో మార్పులేదు. అప్పుడు ఎలా ఉందో ఇప్పుడూ అలాగే ఉంది. కాకపోతే రూపంలో మార్పు అంతే.

బ్రహ్మగారిచేత ఈ విశ్వము తొమ్మిది విధములుగా సృష్టించబడింది. కాలముచేత, ద్రవ్యము చేత, గుణముల చేతా పదవ సృష్టి కూడా సంభవము అయింది. మొదటిది మహత్తత్వము. ఈ మహత్తత్వము పరమాత్మ గుణములలో హెచ్చుతగ్గులు కారణంగా ఏర్పడింది. రెండవ సృష్టి అహంకారము. ఈ అహంకారము నుండి పంచభూతములు, పది ఇంద్రియములు, దేవతలు, మనస్సు ఏర్పడ్డాయి. మూడవది భూతసృష్టి. దీని వలన పంచ తన్మాత్రలు అనగా శబ్ద,స్పర్శ,రస,రూప,గంధములు ఏర్పడ్డాయి. నాలుగవది ఇంద్రియసృష్టి. జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు ఏర్పడ్డాయి.

అహంకారము మూడు విధములు అని చెప్పాను కదా!
అందులో సాత్వికాహంకారము నుండి ఐదవ సృష్టి ఏర్పడింది. ఈ
సృష్టిలో ఇంద్రియములకు అభిష్టాన దేవతలు సృష్టింపబడ్డారు. ఆరవ
సృష్టి అవిద్య. తెలియని తనము. ఈ సృష్టి మానవుల బుద్ధిని ఆవరించి
దానిని పనిచేయకుండా చేస్తుంది. ఇదికూడా భగవంతుని వలన
సృష్టింపబడినదే. ఈ ఆరు విధములైన సృష్టులు ప్రాకృత సృష్టి అంటారు.
ఈ సృష్టి అంతా పరమాత్మ మాయాశక్తి వలన ఏర్పడింది.

ఏడవది స్థావర సృష్టి. అంటే కదలనివి. వనస్పతులు,
ఓషధులు, లతలు, గట్టి అయిన బెరడు కలిగిన చెట్లు, భూమి మీదనే
పాకే తీగల చెట్లు, పూలు, కాయలు, పండ్లు ఇచ్చే చెట్లు,
ఈఆరువిధములైన చెట్ల జాతులు ఏడవ సృష్టి. ఈ చెట్లు అన్నీ
నేలలోపుట్టి పైకి ఎదుగుతాయి.పాకుతాయి. వీటికి స్వర్ణజ్ఞానము
ఉంటుంది. కానీ కదలలేవు. తిరిగి బదులు చెప్పలేవు.

ఎనిమిదవ సృష్టి పశువులు, పక్షులు సృష్టి. అవి 18 రకాలు.
వీటికి వర్తమానము తప్ప భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించవు. (మానవుల
మాదిరి, తాను నానారకాల గడ్డి తింటూ, కొడుకులకు, మనుమళ్లకు,
ముని మనుమళ్లకు కోట్లు కూడబెట్టవు.) ఏ పూట తిండి ఆ పూట
తింటూ తృప్తిగా బతుకుతాయి. వీటికి వాసన చూచే శక్తి ఎక్కువ.
(కుక్క మొదలగునవి). వీటికి ఆలోచనా శక్తి లేదు. (సంతోషం వస్తే
గెంతుతాయి. అంతలోనే ఆపద వస్తే అనుభవిస్తాయి). ఈ
జంతువులలో ఆవు, గేదె,మేక,లేడి,పంది, గవయ మృగము, రురు అనే
మృగము. ఈ తొమ్మిది రకముల జంతువులు రెండు గిట్టలు కల
జంతువులు. (గిట్టలు చీలి ఉంటాయి.).

ఇంక గాడిద, కంచరగాడిద, గుర్రము, గౌరమృగము, శరభ మృగము, చామలీ మృగము, ఈ ఆరు మృగములు ఒకే గిట్ట కలవి. ఇంక ఐదు గోళ్లు కల మృగములు. కుక్క,నక్క, తోడేలు, పులి, పిల్లి, కుందేలు, ముళ్లపంది, సింహము, కోతి, ఏనుగు, తాబేలు, ఉడుము, ఎలుగుబంటి, మొసలి. ఇవన్నీ ఐదుగోళ్లుకల జంతువులు. ఇంక ఐదుగోళ్లు కల పక్షుల జాతులు... కంకపక్షి, గ్రద్ద, కొంగ, డేగ, భాస పక్షి, నెమలి, హంస, బెగ్గురుపక్షి, చక్రవాకము, కాకి, గుడ్లగూబ మొదలగుపక్షులు.

తొమ్మిదవ సృష్టి మానవుడు. అందులో ఆడ, మగ జాతులు. ఈ మానవులు అంతా ఒకే విధంగా ఉంటారు. వీరికి ఆహారము పైనుండి కిందికి పోతుంది. మానవులు సాధారణంగా రజోగుణము ప్రధానంగా ఉంటారు. (పౌరుషము, పరాక్రమము, కోపము, రోషము, బలము ఇవన్నీ రజోగుణ లక్షణములు). మనుషులు ఎక్కువగా కర్మలు చేయడంలో నిమగ్నమై ఉంటారు. సుఖము దుఃఖము ఒకదాని వెంట ఒకటి అనుభవించుటకు అలవాటు పడతారు. పై చెప్పబడిన 7,8,9 సృష్టులు వైకృత సృష్టి అంటారు. ఇప్పటికి తొమ్మిది విధములైన సృష్టుల గురించి చెప్పాను.

ఈ తొమ్మిది సృష్టులు కాకుండా పదవ సృష్టి ఒకటి ఉంది. సనత్కుమారులు మొదలగు మహామునులు సృష్టించబడ్డారు. వారిలో మానవత్వమూ, దేవత్వమూ రెండూ ఉన్నాయి. వైకారిక సృష్టిలో ఎనిమిది మంది దేవతాగణములు, రాక్షస గణములు ఉన్నారు. వారు దేవతలు,పితరులు, అసురులు, గంధర్వులు, అప్సరసలు, సిద్ధులు, చారణులు, విద్యాధరులు, యక్షులు, రాక్షసులు, భూతములు,

ప్రేతములు, పిశాచములు, కిన్నరులు, కింపురుషులు, మొదలగు వారు.

విదురా! దీనితో బ్రహ్మగారు చేసిన పది రకములై సృష్టుల
గురించి వివరించాను. తరువాత మనువుల గురించి వారి
వంశముల గురించి, వివరిస్తాను. ఈ సృష్టి అంతా ఆ పరమాత్మ తనను
తాను బ్రహ్మగా సృష్టించుకొని, రజోగుణ ప్రధానుడై, చేసిన సృష్టి.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదియవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

పదకొండవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా అంటున్నాడు. “విదురా!
పరమాణువు గురించి చెబుతాను విని. ఈ భూమి మొదలగు
పంచభూతములలో అత్యల్పమైనది అనగా ఇంక అంశలు లేనిది అనగా
ఇంక విభాజించలేనిది (ఇన్ డివిజబుల్), ఇతరములతో కలియనిది,
ప్రత్యేకమైనది, అది ఏ వస్తువూ కాదు. దానినే పరమాణువు అని
అంటారు. ఈ పరమాణువులు అన్నీ కలిసి మన దేహంగా, బయట
కనిపించేపదార్థాలుగా రూపొందుతాయి.

అన్నిటికన్నా సూక్ష్మతమమైన పరమాణువు ఉన్నట్టే అన్నిటికన్నా
పెద్దది విశ్వచైతన్యము. అదే పరమాత్మ. ఈ పరమాణువు పరమాత్మే.

అనంత విశ్వమూ పరమాత్మ. అందుకే పరమాత్మ అంతటా నిండి ఉన్నాడు. ఆయన లేని చోటు లేదు అని పెద్దలు చెబుతారు. ఒక వస్తువు యొక్క సూక్ష్మరూపము పరమాణువు, అలాగే స్థూల రూపము విశ్వచైతన్యము,

పరమాత్మ అని ఎలా అన్నామో, అలాగే కాలము కూడా అతి సూక్ష్మమైనది అతి స్థూలమైనది. విడగొట్టుకుంటూ పోతే ఆఖరుకు ఏది మిగులుతుందో దానినే కాలము యొక్క సూక్ష్మరూపము. అలాగే యుగములు, మహాయుగములుగా చెప్పుకుంటూ పోతే అన్నిటి కన్నాపెద్దది కాలము యొక్క స్థూల రూపము. కొంచెం వివరంగా చెబుతాను.

ఒక పరామాణువు ఒక చోట స్థిరంగా ఉండే కాలమును పరమాణు కాలము అంటారు. ఎందుకంటే పరమాణువులు స్థిరంగా ఉండవు. నిరంతరం చలిస్తూ ఉంటాయి. అలాగే సృష్టి జరిగినప్పటి నుండి కల్పాంత ప్రళయము వరకూ ఉన్న కాలమును స్థూల కాలము అని అంటారు. ఎందుకంటే, నిమిషంతో పోలిస్తే గంట స్థూలము. గంటతో పోలిస్తే రోజుస్థూలము. అలాగే నెలలు, సంవత్సరములు దేనికదే స్థూలము. అపరిమితమైన స్థూలము ప్రళయకాలము వరకు ఉంటుంది.

ఇంక ఈ పరమాణువులను ఎలా లెక్కిస్తారో చెబుతాను. రెండు పరమాణువులు ఒక అణువు. మూడు అణువులు కలిసి ఒక త్రసరేణువు. పొద్దునే సూర్యుడు వస్తాడు. ఎనిమిది గంటలకు ఎండవస్తుంది. కిటికీకి ఒక చిన్న రంధ్రము ఉంటుంది. ఆ రంధ్రంలో

నుండిసూర్య కిరణాలు గోడమీద పడుతుంటాయి. కిటికీ దగ్గర నుండి గోడ దాకా ఒక ఫోకస్ మందిరి కనపడుతుంది. ఆ ఫోకస్ లో సన్న ధూళి రేణువులు చలిస్తుంటాయి. వాటినే త్రసరేణువులు అంటారు. ఈ త్రసరేణువులు అతిసూక్ష్మంగా అతి తేలికగా గాలిలో ఎగురుతుంటాయి.

ఇటువంటి మూడు త్రసరేణువులు ఒక చోట స్థిరంగా ఉన్న కాలమును త్రిటి అంటారు. ఇందాకటిమాదిరే ఇవి కూడా ఒకచోట ఉండవు. నిరంతరం చలిస్తుంటాయి. అటువంటి త్రసరేణువులు ఒక చోట ఉంటే ఆ కాలమును తృటి అంటారు. అటువంటి తృటులు నూరు అయితే ఒక వేధ అంటారు. మూడు వేధలు ఒక లవము. అటువంటి లవములు మూడు కలిస్తే ఒక నిమేషము అవుతుంది. (మన వాడుకలో ఉన్న నిమిషము కాదు).

మూడు నిమేషములు ఒక క్షణము. ఐదు క్షణములు ఒక కాష్ఠ. 15 కాష్ఠములు ఒక లఘువు. 15 లఘువులు ఒక నాడి లేక దండము. రెండు దండములు ఒక ముహూర్తము (అనగా దాదాపు మనకు వాడుకలో ఉండే 45 నిమిషములతో సమానము). మూడు ముహూర్తములు లేక ఆరు లేక ఏడు నాడులు ఒక జాము. లేక ప్రహరము. అటువంటిజాములు నాలుగు అయితే ఒక పగలు కానీ రాత్రి కానీ అవుతుంది.

ఇంక ఈ నాడిని కానీ దండమును కానీ కొలవడం ఎలాగ అంటే నాలుగు మినపగింజల ఎత్తు బంగారముతో నాలుగు అంగుళముల పొడుగు ఒక సన్నని కడ్డి తయారు చేసి, దానితో ఆరు పలముల పరిమాణము కల ఒక రాగి పాత్రకు రంధ్రం చేయాలి.

(పలము అంటే మూడు తులముల పరిమాణములేక 64 మినపగింజల ఎత్తుగల బంగారము తూగే పరిమాణము.).

ఆ రాగి పాత్ర నిండా ఒక ప్రస్థము అంటే 32 పలముల నీరు పోసి ఆ నీరంతా ఆ రంధ్రములోనుండి బయటకు వచ్చే సమయాన్ని నాడి లేక దండము అని కొలుస్తారు. నాలుగు ప్రహరములు అనగా జాములు ఒక పగలు అన్నాము కదా. అటువంటి ఒక పగలు, రాత్రి అంటే ఎనిమిది జాములు కలిసి ఒక రోజు. అటువంటి 15 రోజులు ఒక పక్షము. అవే శుక్లపక్షము, కృష్ణపక్షము. ఈ రెండు పక్షములు కలిసి ఒక మాసము. ఈ మాసము పితృదేవులకు ఒక రోజు అవుతుంది. (అందుకే చనిపోయిన సంవత్సరము పాటు మాసికములు అనగా నెలకొక సారి పిండాలు, బాహ్యాణులకు భోజనము పెడతారు. అంటే చనిపోయిన వాళ్లకు రోజూ భోజనము పెడుతున్నాము అన్నమాట.) అటువంటి రెండు మాసములు ఒక ఋతువు అంటారు. ఆరు ఋతువులు కలిపి రెండు అయనములు. ఆ అయనములు రెండు రకాలు. ఉత్తర అయనము దక్షిణ అయనము. ఈ రెండు అయనములు (అనగా ఒక సంవత్సరము) కలిపి దేవతలకు ఒక రోజు అవుతుంది. అటువంటి నూరుసంవత్సరములు కలిస్తే మానవునికి పూర్ణ ఆయుర్దాయము.

చంద్రుడు మొదలగు గ్రహములకు, అశ్విని మొదలగు నక్షత్రములకు, తారా మండలములకు (గెలాక్సీ) అధిపతి సూర్యుడు. ఈ కాల స్వరూపుడు అయిన సూర్యుడు ఈ అనంత విశ్వం చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేస్తున్నాడు. ఈ కాలమును వర్షము అంటారు. ఈవర్షము ఐదు విధములు. అవే సంవత్సరము, పరివత్సరము, ఇదావత్సరము,

అనువత్సరము, వత్సరము. ఈ ఐదువిధములైన వర్షములను కలుగచేసే సూర్యభగవానునికి నమస్కరించు.

సూర్యుడు తేజస్వరూపుడు. పంచభూతములలో ఒకడు. ఈ సూర్యుడు తన కిరణ శక్తితో గింజలలో నుండి మొలకలను పుట్టిస్తాడు.

(మొక్క సూర్యరశ్మి ఎటు ఉంటే అటు వంగుతుంది అని చిన్నప్పుడు మనం చదువుకున్నాము కదా! కాబట్టి మొక్కలు పెరగడానికి సూర్యరశ్మి ముఖ్యము. సూర్యరశ్మిలో నుండి మనకు డి విటమిన్ వస్తుంది అని వైద్యులు చెబుతుంటారు. కానీ మనం మాత్రం మెడదాకా టై బిగించి కాళ్ల దాకా సూట్ వేసి, సాక్సులు, బూట్లు వేసి, శరీరానికి ఎండ తగుల కుండా జాగ్రత్త పడుతున్నాము. ఎసి ఉన్న బెడ్ రూమునుండి ఎసి కారులోకి, ఎసి కారులోనుండి ఆఫీసులో ఎసి రూములోకి, మరలా అక్కడి నుండి క్లబ్బులో ఎసి లోకి అక్కడి నుండి ఇంట్లో ఎసి బెడ్ రూములోకి మారుతున్నాము. రాత్రి పొద్దుపోయిందాకా క్లబ్బులో పబ్బులలో గడిపి ఉదయంపూట సూర్యోదయం ఎలా ఉంటుందో మరిచిపోయాము. కాస్త ఎండను కూడా తట్టుకొనే శక్తి కోల్పోయాము. 20 ఏళ్లకే బిపి, షుగర్ తదితర జబ్బులతో డాక్టర్లను పోషిస్తున్నాము. ఇదీ మన జీవన విధానము.)

విదురా! సూర్యుడు కాల స్వరూపుడు అని చెప్పాను కదా! కాలం గడిచేకొద్దీ మానవుల ఆయువు తరిగిపోతూ ఉంటుంది. సూర్యుడు మనలను పోషిస్తూ, లయం చేస్తూ ఉంటాడు. అటువంటి కాలస్వరూపుడు సూర్యుగవానునికి నమస్కరించు.” అని మైత్రేయుడు

విదురుడికి కాలస్వరూపము గురించి వివరించాడు.

అది అంతా విన్న విదురుడు మైత్రేయునితో ఇలా అన్నాడు.
“మైత్రేయా! నీవు పితృదేవతలయొక్క, మానవుల యొక్క
ఆయుఃప్రమాణం గురించి చెప్పావు. కానీ ఈ ముల్లోకముల బయట
సంచరించే మహామునుల ఆయుఃప్రమాణము గురించి చెప్పు. నీవు
కాలస్వరూపుడు అయిన పరమాత్మను గురించి బాగా తెలిసినవాడవు.
నీ వంటి జ్ఞానులు యోగ దృష్టి ద్వారా ఈ ప్రపంచమును
దర్శించగలరు.” అని అడిగాడు. మైత్రేయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

“విదురా! ఈ అవిచ్ఛిన్న మైన కాల గతిలో యుగములు
నాలుగు. అవి కృతయుగము. త్రేతాయుగము.ద్వాపర యుగము.
కలియుగము. ఒక్కొక్క యుగము 12,000 సంవత్సరముల కాల
పరిమితితో కూడి ఉంది. ఈ నాలుగు యుగములు వరుసగా నాలుగు
వేలు, మూడు వేలు, రెండు వేలు, వెయ్యి సంవత్సరముల కాల పరిమితి
కలిగి ఉన్నాయి. ఈ యుగముల మధ్య కాలమును, ఒక యుగమునకు
ముందు వచ్చేది సంధ్య, తరువాత వచ్చేది సంధ్యఅంశ అని అంటారు.
ఈ సంధ్యలు, సంధ్యాంశలు క్రమంగా ఎనిమిది వందలు, ఆరు
వందలు, నాలుగు వందలు, రెండు వందలు సంవత్సరములు.
యుగమునకు ముందు సంధ్య, చివర సంధ్యాంశము ఉంటాయి. ఇవి
వందల సంవత్సరములలో ఉంటాయి. ఈ సంధ్య, సంధ్యాంశ మధ్య
ఉన్న కాలమును యుగము అని అంటారు.

(కృతయుగమునకు ముందు 400, వెనుక 400,మధ్య 4000. ఇలా వేసుకుపోవాలి.

కృతయుగము 400+4000+400+

త్రేతాయుగము 300+3000+300+

ద్వాపరయుగము 200+2000+200+

కలియుగము 100+1000+100+

మరలా కృతయుగము

ఇలాగా లెక్కవేసుకొని కూడితే 12,000 సంవత్సరములు వస్తాయి.)

ఒక్కొక్క యుగమునకు ఒక్కొక్క విశేషమైనధర్మము ఉంటుంది. కృతయుగములో ధర్మము నాలుగుపాదములతో నడుస్తుంది. ఆనాలుగు పాదములు ఏవంటే...తపస్సు, శౌచము, దయ, క్షమ). ఒక్కొక్క యుగము గడిచేకొద్దీ ఒక్కొక్కపాదము క్షీణించి, కలియుగములో కేవలము క్షమ మాత్రము మిగులుతుంది.

బ్రహ్మ మొదట మూడు లోకములను సృష్టించాడు అని చెప్పాను కదా. అవి భూలోకము, భువర్లోకము, సువర్లోకము. వీటికి ఆవల మహర్లోకము, జనలోకము తపోలోకము, సత్య లోకము ఉన్నాయి. జనలోకము, తపోలోకము, సత్యలోకములకు పోవడానికి మహర్లోకము ద్వారము వంటిది. ఈ ఏడులోకములలో, వేయి యుగములు గడిస్తే ఒక పగలు, వేయి యుగములు గడిస్తే ఒక రాత్రి అవుతాయి. ఆ రాత్రి సమయములో బ్రహ్మ నిద్రపోతాడు. మరునాడు నిద్రలేవగానే మరలా సృష్టి మొదలుపెడతాడు. అంటే బ్రహ్మ పగలంతా సృష్టించి, రాత్రి నిద్రపోయి, మరలా పొద్దునేసృష్టికార్యము మొదలు పెడతాడు.

(దీనిని మనకు అన్వయించుకుంటూ సరిగాసరిపోతుంది. పగలంతా మనము చేతులు, కాళ్ళు, కళ్ళు, ముక్కు, చెవులు, మనసు వీటితో ఎన్నెన్నో పనులుచేస్తాము, రాత్రి కాగానే అన్ని అవయవములు విశ్రాంతి తీసుకుంటాయి. కళ్ళు మూసుకుంటాము. హాయిగా నిద్రపోతాము. అప్పుడు బయట ప్రపంచంతో మనకు సంబంధం ఉండదు. అంటే ఈ ప్రపంచాన్ని మన మనసులో దాచుకుంటాము. మరునాడు నిద్రలేచినప్పుడు, కళ్ళు తెరిచినప్పుడు, మరలా ఈ ప్రపంచం మనకళ్ళ ముందు నిలుస్తుంది. అందుకే అన్నారు కళ్ళు తెరిస్తే జననం, కళ్ళు మూస్తే మరణం ఈ మధ్య నడిచేదే జగన్నాటకం అని).

బ్రహ్మ యొక్క పగటి కాలంలో 14 మంది మనువులు పరిపాలిస్తారు. ఒక్కొక్క మనువు 71 మహాయుగములు పాలిస్తాడు. (నాలుగు యుగములు కలిస్తే ఒక మహాయుగము అవుతుంది.) ఒక్కొక్క మన్వంతరంలో మనువంశము వారు ఈ భూమిని పరిపాలిస్తారు. మనువులతో పాటు, సప్తఋషులు, దేవతలు, ఇంద్రులు (ఇంద్రుడు అనేది ఒక పదవి), గంధర్వులు మొదలగు దేవతాగణములు ఉద్భవిస్తారు. ఇదీ పగటి పూట బ్రహ్మ చేసే పని.

వీరితోపాటు తమ తమ పూర్వజన్మల కర్మల ఫలితంగా దేవతలు, మానవులు, జంతువులు, పక్షులు పుడుతుంటాయి. ఈ మన్వంతరములలో పరమాత్మ సత్వగుణమును అవలంబించి, అవతారములను ఎత్తుతూ ధర్మమును కాపాడుతూ ఉంటాడు. సాయంత్రం కాగానే పరమాత్మ తమోగుణమును స్వీకరించి రుద్రుని రూపంలో ఈ అనంత విశ్వాన్ని తనలో లయం చేసుకుంటాడు. అంటే ఈ సృష్టిమొత్తాన్ని సూక్ష్మరూపంలో తనలోకి లాగేసుకుంటాడు. అప్పుడు

పరమాత్మ ఒక్కడే ఉంటాడు. మాయ కూడా తొలగి పోతుంది. అప్పుడు బ్రహ్మకు రాత్రి సమయము. బ్రహ్మచే సృష్టించబడిన మూడులోకములు అదృశ్యమైపోతాయి.

ఆ సమయంలో భృగువు మొదలగు మహాబుషులు మహర్లోకము నుండి ఆ తరువాత ఉన్న జనలోకానికి వెళ్లిపోతారు. ఆ సమయంలో సప్తసముద్రములు, ప్రచండ వాయువులతో భయంకరమైన తరంగములు పైకి లేచి మూడులోకములను జలమయం చేస్తాయి. ప్రచండ వాయువు, అల్లకల్లోలంగా ఉన్న అనంత జలరాసి తప్ప వేరే ఏమీ ఉండదు. ఆ సమయంలో పరమాత్మ శేషశయ్య మీద పడుకొంటాడు. యోగనిద్రలో కళ్లుమూసుకొని పడుకొని ఉంటాడు. జనలోకములో ఉన్న భృగువు మొదలగు మహాబుషులు పరమాత్మను స్తుతిస్తుంటారు.

ఈ విధంగా కాలంగడుస్తుంటే, వేయియుగముల రాత్రి గడిచిపోతుంది. మరలా సృష్టి ప్రారంభం అవుతుంది. ఈ ప్రకారంగా బ్రహ్మకు నూరు సంవత్సరములు పూర్తి అవుతాయి. బ్రహ్మయొక్క మొదటి 50 సంవత్సరములను పూర్వ పరార్థము అంటారు. (ఇప్పుడు ద్వితీయ పరార్థము నడుస్తూ ఉంది. మనం సంకల్పం చెప్పుకొనేటప్పుడు, అదృ బ్రహ్మణ: ద్వితీయ పరార్థే శ్వేత వరాహ కల్పే అని చెప్పుకుంటాము కదా. అదే ఇది.)

మొదటి పరార్థము అంటే బ్రహ్మ యొక్క మొదటి 50 సంవత్సరములు. దానినే పూర్వ పరార్థము అంటాము. దానికిముందు బ్రాహ్మ కల్పము నడిచింది. ఆకల్పములోనే బ్రహ్మ ఆవిర్భవించాడు. ఆయనే శబ్ద బ్రహ్మ

అంటారు. బ్రాహ్మ కల్పము తరువాత పాద్మకల్పము వచ్చింది. అప్పుడే పరమాత్మ బొడ్డులోనుండి పుట్టిన కమలము నుండి బ్రహ్మ ఉద్భవించాడు.

ఇంక రెండవ పరార్థముయొక్క మొదటి కల్పమును వారాహ కల్పము అంటారు. (దానినే శ్వేతవరాహ కల్పే అని మనం సంకల్పంలో చెప్పుకుంటాము.) ఈ రెండు పరార్థముల కాలము పరమాత్మకు ఒక రెప్పపాటు కాలము తో సమానము. మొట్టమొదట పరమాణు కాలము నుండి ద్వితీయ పరార్థము వరకు, గడిచిన కాలం అంతా పరమాత్మ అభీనంలోనే ఉంటుంది. కానీ దేహధారులైన మనుషులు, జంతువులు, పక్షుల మీద తన ప్రభావము చూపుతుంది. (అంటే కాలం తీరగానే ఈ ప్రాణులన్నీ నశిస్తాయి. కాని పరమాత్మ కాలమునకు లోను కాడు. కాలాతీతుడు.)

విదురా! మహతత్త్వము, అహంకారము, పంచ తన్మాత్రలు, ప్రకృతి అనే ఎనిమిది ప్రకృతులలోనూ, పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, పంచభూతములు అని పదహారు వికారములతోనూ మొదలైన ఈ బ్రహ్మాండము లోపల యాభైకోట్ల యోజనముల విస్తీర్ణము ఉంది. ఈ బ్రహ్మాండము కంటే పదిరెట్లు అధికముగా ఉంటే బ్రహ్మాండాలు ఈ అనంత విశ్వంలో కోటాను కోట్లు ఉన్నాయి. ఈ అనంత విశ్వము పరమాత్మయొక్క పరిపూర్ణమైన భగవత్తత్వము.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదకొండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
పన్నెండవ అధ్యాయము.

విదురా! ఇప్పటి దాకా నీకు కాలము, దాని స్వభావము, కాల పరిమాణము అన్నిటి గురించి చెప్పాను. ఇప్పుడు బ్రహ్మ సృష్టిని గురించి చెబుతాను. విను.

మొట్ట మొదట బ్రహ్మ అజ్ఞానము అనే తమస్సును (అజ్ఞానాంధకారము) సృష్టించాడు. అంటే “అంతా నాకు తెలుసు. నాకు తెలియంది ఏమీ లేదు. ఈ శరీరమే నిత్యము. శాశ్వతము” అనే భావన. తరువాత మోహాన్ని సృష్టించాడు. దీని వలన మానవులకు మనుషుల మీద ముఖ్యంగా స్త్రీలమీద, బంధువుల మీద, వస్తువుల మీద కోరిక, నాకు కావాలనే కాంక్ష ఏర్పడుతుంది. అదే అన్ని అనర్థాలకు దారి తీస్తుంది.

తరువాత మహా మోహము అంటే స్త్రీవాంఛ, కోరుకున్న స్త్రీని అనుభవించాలనే కోరికను, వాంఛను, సృష్టించాడు. తరువాత కోపాన్ని సృష్టించాడు. తాను కోరుకున్న వస్తువు కానీ, స్త్రీకానీ లభించకపోతే వచ్చేది కోపము. అందుకే అమితమైన కోపాన్ని సృష్టించాడు. తరువాత నిరాశ, నిస్పృహ చేతగాని తనాన్ని సృష్టించాడు. కోరుకున్న ది దొర్కపోతే, ఇంక తాను జీవించి ఉండటం వృధా, మరణమే శరణ్యము, నేను బతికీ ఒకటే చచ్చి ఒకటే అనే భావనను సృష్టించాడు.

ఇవన్నీ సృష్టించిన తరువాత ఇదేంటి, లోకం ఇంత పాపమయం అయింది అని బాధపడ్డాడు. ఆయనకు తాను చేసిన సృష్టితో తృప్తి కలుగలేదు. మరలా పరమాత్మను మనసులో స్మరించుకున్నాడు. బ్రహ్మ గారి బుద్ధి నిర్మలమయింది. మరలా సృష్టి చేయడం మొదలెట్టాడు.

ముందు ఏమీ పని చేయని వారు, చెయ్యడానికి పని అంటూ లేని వారు, ఇంద్రియములను మనసులను జయించిన వారు అయిన సనకుడు, సనందుడు, సనాతనుడు, సనత్కుమారుడు అనే నలుగురు మునులను సృష్టించాడు. ఆ నలుగురూవచ్చి ఎదురుగా నిలబడ్డారు.

“కుమారులారా! మీరు సృష్టిని కొనసాగించండి.మంచి వారిని, మీ లాంటి వారిని సృష్టించండి” అని ఆదేశించాడు.

“మేము భగవంతుని భక్తులము. మాకు కోరికలు లేవు.మేము ఈ సృష్టి చేయలేము.” అని అన్నారు. దానితో బ్రహ్మదేవునికి కోపం వచ్చింది.

(కొడుకులు చెప్పిన పని చేయకపోతే తండ్రికి కోపం రావడం సహజమే కదా!)

బ్రహ్మకు పట్టరాని కోపం వచ్చింది. కనుబొమలు ముడిచాడు. తన కోపాన్ని అణచుకోడానికి ప్రయత్నించాడు. కాని ఆ కోపము ఆగలేదు. ఆయన నుదుటి నుండి నీలం రంగులో ఉన్న ఒక

కుమారుడు పుట్టాడు. పుట్టగానే వాడు పెద్దగా ఏడవడం మొదలు పెట్టాడు.

“నేను ఎవరు? నా పేరు ఏమిటి? నేను ఎక్కడ ఉండాలి? చెప్పండి” అని పెద్దగా ఏడవసాగాడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ అతనితో ఇలా అన్నాడు. “నువ్వు పుట్టగానే చిన్న పిల్లవాడు ఏడిచినట్టు పెద్దగా ఏడిచావు కాబట్టి నీ పేరు రుద్రుడు. నిన్ను అందరూ రుద్రుడు అని పిలుస్తారు. నీవు మానవుల హృదయాలలోనూ, ఇంద్రియములలోనూ, ప్రాణములలోనూ, ఆకాశములోనూ, వాయువులోనూ, అగ్నిలోనూ, జలములోనూ, భూమిలోనూ, సూర్యుడిలోనూ, చంద్రునిలోనూ, తపస్సులోనూ నివసించు. (అంటే రుద్రునికి సర్వవ్యాపకత్వమును ప్రసాదించాడు బ్రహ్మ).

నీకు రుద్రుడు అనే పేరు కాకుండా ఇంకా పదకొండు పేర్లు ఉన్నాయి. అవేమిటంటే.....మన్యువు, మనువు, మహివసుడు, మహాత్ముడు, శివుడు, ఋతధ్వజుడు, ఉగ్రరేతస్కుడు, భవుడు, కాలుడు, వామదేవుడు, ధృతవ్రతుడు అనే పేర్లు ఉన్నాయి. ఈ పదకొండు పేర్లుకు నీకు పదకొండు మంది భార్యలను ఏర్పరిచాను. వారే భీ,ధృతి,రసల, ఉమ, నియుత్తు, సర్వి, ఇల, అంబిక, ఇరావతి, స్వధ, చీక్ష, నిన్ను, నీ భార్యలను, ఈ సృష్టి కొనసాగించడానికి నియమిస్తున్నాను. ఈ భార్యలతో కూడి నీవు సృష్టి చెయ్యి.” అని ఆదేశించాడు బ్రహ్మ.

ఇంక రెచ్చిపోయాడు రుద్రుడు, తన బలానికి తగ్గట్టు, తన ఆకారానికి తగ్గట్టు, తన స్వభావానికి తగ్గట్టు సృష్టి చేయడం మొదలు పెట్టాడు. ఆయనకుపుట్టిన వారంతా ఆయనలాగానే రౌద్రస్వభావులు, రౌద్రాకారులు. వాళ్లంతా గుంపులు గుంపులుగా ఏర్పడి అప్పటి దాకా సృష్టించబడిన దేవతా గణాలను తినడం మొదలుపెట్టారు.

ఇది చూచిన బ్రహ్మ చింతాక్రాంతుడయ్యాడు. వెంటనే రుద్రుని పిలిచి “నువ్వు సృష్టి చేసిన రుద్రులవలన ఏమీ ప్రయోజనము లేదు. కాబట్టి ఇంక చాలు. నీ సృష్టి ఆపు.” అని అన్నాడు.

రుద్రుడు వెంటనే తన సృష్టిని ఆపేసాడు. రుద్రుడు బ్రహ్మను చూచి “ఇప్పుడు నేనేం చేయాలి” అని అన్నాడు.

“కాస్త శాంతంగా ఉండు. తపస్సు చెయ్యి. అందరికీ ఆనందం చేకూర్చు. నువ్వు తపస్సు చేసిన తరువాత నీకు సృష్టి ఇంతకు ముందు ఎలా ఉందో అలాగే చెయ్యాలని తెలుస్తుంది. అప్పుడు సృష్టి చెయ్యి.” అని అన్నాడు బ్రహ్మ. అలాగే అని రుద్రుడు తపస్సుచేయడానికి వెళ్లి పోయాడు.

తాను చేసిన రెండు ప్రయత్నాలు విఫలం అయ్యేటప్పటికి బ్రహ్మమరలా ఆలోచించాడు. బ్రహ్మ గారి ఆలోచన నుండి పది మంది ప్రజాపతులు పుట్టారు. వారే.....మరీచి, అత్రి, అంగిరసుడు, పులస్తుడు, పులహుడు, క్రతువు, భృగువు, వశిష్టుడు, దక్షుడు, నారదుడు. వీరంతా బ్రహ్మ అవయవముల నుండి ఉద్భవించారు.

బ్రహ్మ ఒడిలోనుండి నారదుడు, బొటనవేలినుండి దక్షుడు, ప్రాణముల నుండి వశిష్ఠుడు, బ్రహ్మదేవుని చర్మము నుండి భృగువు, చెవులలో నుండి పులస్త్యుడు, ముఖము నుండి అంగిరసుడు, కళ్లనుండి అత్రి, మనసులో నుండి మరీచి ఉద్భవించారు. బ్రహ్మగారి దక్షిణవైపు వక్షము నుండి ధర్మము పుట్టింది. ఆయన వెనుక భాగము నుండి అధర్మము పుట్టింది. అధర్మము నుండి మృత్యువు పుట్టింది. బ్రహ్మగారి హృదయము నుండి కోరికలు, కనుబొమలనుండి కోపము, పెదవుల నుండి లోభము, ముఖము నుండి వాక్కు, జననాంగము నుండి సాగరములు, మలద్వారము నుండి రాక్షసత్వము పుట్టాయి. బ్రహ్మగారి దేహకాంతి నుండి కర్మముడు అనే ప్రజాపతి ఉద్భవించాడు.

ఈ ప్రకారంగా ఈ కనపడే ప్రపంచం అంతా బ్రహ్మ దేహము నుండి పుట్టింది. తాను పుట్టించిన వాటిలో నుండి బ్రహ్మ దేవుడు వాక్కును గ్రహించాడు. (వాక్కు అంటే వాగ్దేవి. సరస్వతి. సమస్త విద్యలు. అంటే తన కూతురిని కామించాడు అన్న భ్రమ అందరికీ కలిగింది.)

వాక్కుతో పుట్టిన మరీచి మొదలగు వారు బ్రహ్మతో ఇలా అన్నారు. “ఇంతకు ముందు బ్రహ్మలు ఎవరూ ఇలాంటి పని చేయలేదు. ఇంక ముందు బ్రహ్మలు కూడా ఇలాంటి పని చేయరు. నీకు అన్నీ తెలిసి కూడా నీవు సృష్టించిన వాక్కును స్వీకరించావు. నీ వంటి వారికి ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ఎందుకంటే లోకాలు అన్నీ నీవు చేసిన పనులను అనుసరిస్తాయి కదా! నీవే నీ పుత్రికను కామిస్తే ఇంక ఇతరుల గురించి చెప్పేదేముంది.” అని పలికారు.

మరీచి మొదలగు వారు పలికిన పలుకులకు బ్రహ్మ సిగ్గు పడ్డాడు. వెంటనే ఏ వాక్కునైతే తానుస్వీకరించాడో, ఆ దేహాన్ని విడిచిపెట్టాడు. బ్రహ్మ విడిచిపెట్టిన దేహాన్ని దిక్కులు స్వీకరించాయి. అదే తమస్సు. తెల్లని మంచుతో కూడిన తమస్సు.

తరువాత బ్రహ్మ తనకు ఇంతకు ముందు ఉన్న దేహము దాల్చి, ఈ సృష్టిని ఎలా చేయాలా అని ఆలోచించాడు. ఆయన నాలుగు ముఖముల నుండి నాలుగు వేదములు ఆవిర్భవించాయి. తరువాత వేదములలో చెప్పబడిన యజ్ఞములు, క్రతువులు, అందులో చెప్పబడిన కర్తలు, వాటికి అవసరమైన హోతా, ఉద్గాత, అధ్వర్యుడు, బ్రహ్మ అను నలుగురు ఋత్విక్కులు, వేదములకు అనుగుణంగా ఉపవేదములు, నీతి శాస్త్రము మొదలగు శాస్త్రములు, నాలుగు పాదములతో కూడిన ధర్మము, నాలుగు ఆశ్రమములు బయటకు వచ్చాయి.” అని చెప్పాడు మైత్రేయుడు.

అప్పుడు విదురునికి ఒక సందేహం వచ్చింది. “ఓ మహర్షీ! మీరు బ్రహ్మ నాలుగు ముఖముల నుండి నాలుగు వేదములు వచ్చాయి అన్నారు కదా! ఏయే ముఖముల నుండి ఏయేవేదములు వచ్చాయి. నాకు తెలియజేయండి” అని అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నకు ఈ విధంగా బదులు చెప్పాడు మైత్రేయుడు.

“విదురా! బ్రహ్మకు నాలుగు దిక్కులా నాలుగు ముఖాలు ఉంటాయి అని చెప్పాను కదా! తూర్పు వైపు ఉన్న ముఖంనుండి ఋగ్వేదము, దక్షిణము వైపు ముఖం నుంచి యజుర్వేదము,

పడమరవైపు ముఖం నుండి సామవేదము, ఉత్తర దిక్కు ముఖం నుండి అధర్వణవేదము ఉద్భవించాయి. వాటి వెంట శస్త్రము, ఇజ్జ, స్తుతిస్తోమము, ప్రాయశ్చిత్తము అనే యజ్ఞకర్తలను కూడా వెలువరించాడు బ్రహ్మ.

అలాగే తూర్పు వైపున ఉన్న ముఖం నుండి ఆయుర్వేదము, దక్షిణముఖం నుండి ధనుర్వేదము, పడమటి ముఖం నుండి గాంధర్వవేదము, ఉత్తర ముఖం నుండి స్థాపత్యవేదము (శిల్పకళ) బయటకు వచ్చాయి. తరువాత బ్రహ్మతన నాలుగు ముఖముల నుండి ఇతిహాసములు, పురాణములు, పంచమవేదము సృష్టించాడు.

అలాగే షోడశి ఉక్థములు తూర్పు ముఖము నుండి, చయనము అగ్నిష్టోమము దక్షిణ ముఖం నుండి, ఆప్తోర్యామము అతిరాత్రము పడమర ఉన్న ముఖం నుండి, గోసవము, వాజపేయము ఉత్తర దిక్కున ఉన్న ముఖం నుండి పుట్టాయి.

తరువాత బ్రహ్మ, అన్ని రకాల శౌచము, దానము, తపస్సు, సత్యము అను ధర్మము యొక్క నాలుగు పాదములను, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను వారి వారి గుణములను బట్టి, వారు చేయు కర్మలను బట్టి సృష్టించాడు.

తరువాత బ్రహ్మచర్యమునకు సంబంధించిన సావిత్రము, ప్రాజాపత్యము, బ్రాహ్మము, బృహద్రుతము అనే నాలుగు వృత్తులు, అలాగే గృహస్థాశ్రమమునకు సంబంధించిన వార్త, సంచయము, శాలీనము, శిలోంచమము అనునాలుగు వృత్తులను సృష్టించాడు. తరువాత

వానప్రస్థమునకుసంబంధించిన వైఖానసులు, వాలఖిల్కులు, జైదుంబరులు, ఫేనపులు అనే వారిని సృష్టించాడు. ఆఖరుది అయినసన్యాసాశ్రమమునకు సంబంధించి కుటీచకుడు, బహదాదకుడు, హంస, నిష్క్రియుడు అనే నాలుగు బేధములతో సృష్టించాడు.

తరువాత బ్రహ్మ నాలుగు ముఖముల నుండి తర్కశాస్త్రము, వేదవిద్య, వృత్తికి సంబంధించిన విద్యలు, దండనీతి, అను నాలుగు శాస్త్రములు వెలుపలికి వచ్చాయి. బ్రహ్మ హృదయము నుండి ఓంకారము అనే ప్రణవ నాదము ఉత్పన్నమయింది.

బ్రహ్మదేవుని రోమకూపముల నుండి ఉష్ణిక్కు అనే ఛందస్సు, చర్మము నుండి గాయత్రి మంత్రము, మాంసము నుండి త్రిష్టుప్తు ఛందస్సు, అస్థికల నుండి జగతి ఛందస్సు, ఎముకల లోపల ఉండే గుఱ్ఱు నుండి బృహతీ ఛందస్సు పుట్టాయి.

బ్రహ్మగారి ప్రాణముల నుండి “క” నుండి “మ” వరకు ఉన్న 25 అక్షరములు, దేహము నుండి “అ” నుండి “జై” వరము ఉన్న స్వరవర్ణములు, “శ,ష,స,హ” అనే ఊష్ణవర్ణములు బ్రహ్మ దేవుని ఇంద్రియముల నుండి పుట్టాయి. “య,ర,ల,వ” అను అంతస్థ వర్ణములు బ్రహ్మదేవుని బలము నుండి ఆవిర్భవించాయి.

బ్రహ్మ దేవువు విలాసంగా ఉన్నప్పుడు ఆయన విలాసము లోనుండి సంగీతము, దానికి ఉపయోగించే సప్త స్వరములు పుట్టాయి.న (నిషాదము, ఋషభము, గాంధారము, షడ్జము,

మధ్యమము, దైవతము, పంచమము).

ఈ ప్రకారంగా బ్రహ్మ శబ్దస్వరూపుడుగా వ్యక్తం అయ్యాడు. ఆయనలో నుండి కనపడకుండా వచ్చేదే ప్రణవనాదము. ఇది వరకు బ్రహ్మ తన శరీరమును విడిచి పెట్టాడు అని చెప్పుకున్నాము కదా ఇప్పుడు బ్రహ్మ ఈ శబ్దములనే తన శరీరంగా గ్రహించాడు. మరలా ఈ సృష్టి ఎలా చెయ్యాలా అని ఆలోచించసాగాడు. మరీచి మొదలగు ప్రజాపతులను సృష్టించాడు కానీ వారి వలస సృష్టి వేగంగా వృద్ధి చెందడం లేదని గ్రహించాడు. తాను పుట్టినది మొదలు సృష్టి ఎలా చెయ్యాలా అని ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసినా అవి ఫలించడం లేదు. సృష్టి సాగడం లేదు.

మరలా పరమాత్మను మనసులో తలచుకున్నాడు. తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. ఆ ఆలోచనా ఫలితంగానే ఆయన తనను తాను రెండుగా విభజించుకున్నాడు. అంటే సృష్టిలో రెండు జాతులు ఉండాలి అని నిర్ధారించుకున్నాడు. అవే ఆడ, మగ. అన్ని ప్రాణులలోనూ ఈ రెండు జాతులే ఉండాలి అని అనుకొని తనను తాను రెండుగా విభజించుకున్నాడు. దానినే కాయము అంటే దేహము అని అన్నాడు. ఆ దేహమును ధరించిన వాడు దేహధారి అని అన్నారు. కాబట్టి రెండు విధములైన దేహములను ఏర్పరిచాడు. అవే ఆడ మగ. ఆడ మగ మధ్య ఆకర్షణ పెట్టాడు. అవి కలుసుకుని మైథునక్రియ సలిపితేనే గాని సృష్టిజరగదు. ఆ మగ శరీరము పేరు స్వాయంభువ మనువు. ఆ ఆడ శరీరం పేరు శతరూప.

(వీరి పేర్లు గమనించండి. స్వామ్యంభువుడు అంటే తనకు తానుగా పుట్టిన వాడు. శతరూప అంటే నూరురూపములు. నూరు అంటే వంద అని కాదు. లెక్కలేనన్ని. స్త్రీ తన నుండి జీవజాతులను సృష్టించగలదు. ఒక్కొక్క దేహానికి ఒక్కొక్క రూపము. ఒకరికి పోలిన వాళ్లు ఒకరు ఉండరు. అందుకే ఆమెను శతరూప అని పేరుపెట్టారు. బహుశా ఇక్కడినుండి తీసుకున్నదే ఆదాము, ఈవ్. వారుకూడా మొదటి దేహములు అని బైబిల్ లో చెప్పబడింది కదా!)

తదా మిథున ధర్మేణ ప్రజాహ్యేధాంబభూవిరే.

అప్పటి నుండి స్త్రీపురుషుల కలయిక వలన అనగా మిథున ధర్మము వలన ప్రజలు వృద్ధిపొందారు. ఇక్కడ మరొక మాట కూడా చెప్పుకోవాలి.ఈ ప్రజలందరూ మనువుకుజన్మించారుకాబట్టి మానవులు అని పిలువబడ్డారు. మనువు కుమారులు మానవులు. స్వామ్యంభువ మనువుకు శతరూపకు ఐదురు సంతానం కలిగారు. ప్రియవ్రతుడు, ఉత్తానపాదుడు అనే కుమారులు, ఆకూతి, దేవహాతి, ప్రసూతి అనే కుమార్తెలు కలిగారు.

మనువు ఆకూతి అనే కుమార్తెను ఋచి అనే ఋషికి, మధ్య పుత్రిక దేవహాతిని కర్దముడు అనే ఋషికి, ప్రసూతి అనే ఆఖరుకుమార్తెను దక్షునికి ఇచ్చి వివాహం జరిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పండ్రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
పదమూడవ అధ్యాయము.

“ఓ మైత్రేయ మహర్షి! స్వాయంభువ మనువు, శతరూప తరువాత ఏమేమి చేసారు. వివరించండి” అని విదురుడు మైత్రేయ మహర్షిని అడిగాడు. అప్పుడు మైత్రేయుడు ఈ ప్రకారం చెప్పాడు.

“విదురా! మనువు ఆ పరమాత్మను అనుదినము సేవించేవాడు. స్వాయంభువ మనువుకు శతరూపము వివాహం జరిగింది.

(ఇదే మొదటి వివాహము. అంటే వివాహము లేనిదే స్త్రీపురుషులు కలవ కూడదు. సంతానం కనకూడదు అనే నిబంధన సృష్టి పుట్టినప్పటి నుండి ఉంది. ఈ రోజుల్లో “పెళ్లికాకుండానే కలిసి జీవించడం, పెళ్లి వ్యధా” అని ఒక విపరీత ధోరణి ప్రబలుతూ ఉంది. అది ఎంత విరుద్ధభావమో గమనించండి.)

అప్పుడు స్వాయంభువ మనువు చేతులుజోడించి బ్రహ్మదేవుని ఇలా ప్రార్థించాడు.

“ఓ దేవదేవా! నీవు సకల ప్రాణులను సృష్టిస్తున్నావు. నీకు నీవు సృష్టించిన వారి మీద నీకు ప్రేమ కానీ ద్వేషం కానీ లేవు. నేను నీ సంతానమును. నేను నీకు ఎటువంటి సేవచేయాలో ఆజ్ఞాపించు. మా శక్తికి తగ్గట్టు నీకు మేము ఎటువంటి సేవచేయగలమో

ఆజ్ఞాపించు. మాకు ఈ లోకంలో నూ పర లోకం లోనూ కీర్తి కలిగించే మార్గము చెప్పండి.” అని ప్రార్థించాడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ స్వాయంభువ మనువుతో ఇలా అన్నాడు. “నీవు నన్ను ఏమి చెయ్యాలి అని అడిగావు. నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నీవు నా మానస పుత్రుడవు. తండ్రి ఆజ్ఞను పాలించే పుత్రులు ఉండటం కన్నా ఆ తండ్రికి ఆనందం ఏముంటుంది. నీవు నీ భార్య శతరూప కలిసి గుణవంతులు, వీర్య వంతులు అయిన సంతానమును పొందండి. దాని వలన సృష్టి కొనసాగుతుంది. యజ్ఞములు చేసి యజ్ఞపురుషుని ఆరాధించు. ప్రజలను జనరంజకంగా పరిపాలించు. పరమాత్మ నీకు అండగా ఉంటాడు. యజ్ఞముల చేత యజ్ఞపురుషుడైన విష్ణువు తృప్తిపరచు.” అని ఆదేశించాడు బ్రహ్మ.

అప్పుడు మనువు బ్రహ్మను ఇలా అడిగాడు. “ఓ బ్రహ్మదేవా! నేను నీ ఆజ్ఞను పాలించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. కానీ నేను నివసించడానికి, సంతానమును పొందడానికి తగిన ప్రదేశము ఎక్కడ ఉంది. నేను ఎక్కడ ఉండాలి. ఎందుకంటూ ఇప్పటి వరకూ సకల జీవులకు నివాసము అయిన భూమి ప్రళయకాలసమయమున జలములో మునిగి పోయింది. ఆ భూమిని మరలా పైకి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేయండి.” అని ప్రార్థించాడు మనువు.

బ్రహ్మ ఆలోచనలో పడ్డాడు. ప్రళయకాలంలో భూమి అంతా జలమయం అయింది. భూమి జలంలో మునిగిపోయింది.

(అంటే సముద్రములు అన్నీ పొంగి భూమి అంతా జలమయం అని అర్థం చేసుకోవాలి). ఈ భూమిని మరలా జలం నుండి ఎలా విముక్తి చేయాలి. అని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ నిట్టూర్పులు విడుస్తున్నాడు.

ఆ సమయంలో ఆయన నిశ్వాస గుండా ఒక చిన్న వరాహము పిల్ల బయటకు వచ్చింది. అది బొటనవేలి ప్రమాణంలో ఉంది. ఈ వరాహము పిల్ల ఎవరా అని చూస్తూ ఉండగానే అది పెరిగి పెద్దది అయింది. క్షణంలో ఏనుగు అంత అయింది.

బ్రహ్మ ఆశ్చర్యపోయాడు. మరీచి మొదలగు ప్రజాపతులను పిలిపించాడు. వారితో సమాలోచనలు జరిపాడు. ఈ వరాహము ఎవరు? ఇది ఏదైనా దేవతా రూపమా? కేవలం నా ముక్కులో నుండి ఇంత పెద్ద వరాహము రావడం ఆశ్చర్యంగా ఉంది. సందేహము లేదు. ఇది యజ్ఞపురుషుడు అయిన ఆ పరమాత్మయే.” అని అనుకున్నాడు.

ఇంతలో యజ్ఞపురుషుడు అయిన భగవానుడు కొండమాదిరి పెరిగిపోయి పెద్దగా గర్జించసాగాడు. అది చూచి బ్రహ్మ, మరీచి మొదలగు వారు ఎంతో సంతోషించారు. భగవానుని గర్జన విని జనలోకము తపోలోకము, సత్యలోకములో ఉన్న వారు కూడా ఎంతో సంతోషించారు. భగవానుని వేద మంత్రములతో కీర్తించసాగారు. యజ్ఞవరాహమూర్తి అయిన భగవానుడు భూమిని ఉద్ధరించడానికి జలములోకి ప్రవేశించాడు.

అంత పెద్ద శరీరము ఒక్కసారిగా నీటిలో పడేసరికి ఆ

వేగానికి ఆ జలము పెద్దగా ధ్వని చేస్తూ రెండుగా చీలినట్టు అయింది. ఆ ప్రకారంగా యజ్ఞవరాహ మూర్తి రసాతలము చేరుకున్నాడు. జలములో మునిగి ఉన్న భూమిని చూచాడు. భూమిని చూడగానే ఆ యజ్ఞవరాహ మూర్తి భూమిని తన కోరలతో లేవనెత్తి రసాతలము నుండి పైకి తీసుకువస్తున్నాడు.

ఆ సమయంలో హిరణ్యాక్షుడు అనే దైత్యుడు ఆయనను అడ్డగించాడు. కోపించిన యజ్ఞవరాహ మూర్తి ఆ హిరణ్యాక్షుడు అనే దైత్యుని సునాయాసంగా చంపాడు. భూమిని జలము నుండి పైకి తీసుకొని వచ్చాడు. అది చూచి ఋషులు అందరూ భగవానుని ఈ ప్రకారంగా స్తుతించారు.

“ఓ యజ్ఞపురుషా! వేదమయా! నీకు నమస్కారము. ఈ భూమిని జలము నుండి ఉద్ధరించడానికి అవతరించిన నీకు నమస్కారము. నీ యజ్ఞమే నీ అవతారము. అటువంటి యజ్ఞావతారము చెడ్డవారికి కనిపించదు. నీవు సాక్షాత్తు యజ్ఞస్వరూపుడవు. నీ చర్మము నందు యజ్ఞమంత్రములు, రోమములలో పవిత్రములన దర్బలు, కళ్లలో నెయ్యిమొదలగు యజ్ఞకుండములో వేయు హోమద్రవ్యములు, పాదములలో ఋత్విక్కుల కర్తలు కలిగి ఉన్నావు. నీ పాడుగాటి ముఖము కొస యజ్ఞములో నెయ్యి వేయుటకు ఉపయోగించే గరిటె మాదిరి ఉంది. నీముక్కు ఒక యజ్ఞపాత్ర. నీ పొట్ట యజ్ఞములో ఉపయోగించే ఇడ అనే పాత్ర. నీ చెవులు చమస అనే యజ్ఞ పాత్ర. నీ ముఖము ప్రాశ్రితము అనే పాత్ర. నీవు నమలడమే అగ్నిహోత్రము మండుతున్నట్టు ఉంది. నీవు అవతరించడమే ఒక దీక్ష. నీ మెడ మూడు ఉపసత్తులు.

నీ దంతములు ప్రాయణీయము (దీక్ష మొదలు, ఆఖరు). నీ నాలుక ప్రవర్ణము. (మహావీరము అనే కర్త. ఒకపాత్రలో నెయ్యి పోసి, ఆ పాత్రను బాగా వేడి చేసి అందులో పాలు పోస్తే భగ్గున మండుతుంది. అదే మహావీరము). శిరస్సు సభ్యాగ్ని. (అందులో హోమం చెయ్యరు). ఆవసథ్యులగ్ని (అంటే ఇంట్లో ఉండే అగ్ని. ప్రతిగృహస్థు నిత్యము చేయవలసిన ఔపోసనా కార్యక్రమములో ఉంచే అగ్ని.). నీ ప్రాణములు చితి అనే అగ్ని కుండములు. సోమరసము నీ వీర్యము. యజ్ఞము చేసేటప్పుడు ఉదయము, మధ్యాహ్నము, సాయంత్రము చేసే అగ్నికార్యములు, నీ యొక్క ఆసనములు. యేడు రకములైన యజ్ఞములు అనగా అగ్నిష్ఠోమము, అత్యగ్నిష్ఠోమము, ఉక్థము, షోడశి, వాజపేయము, అతిరాత్రము, ఆప్తోర్యామము అవి నీలో ఉన్న ఏడు ధాతువులు. నీ శరీరంలో ఉన్న సంధులు సకల యజ్ఞ స్వరూపాలు. నీ శరీరమే యజ్ఞమయము.

ఓ దేవా! యజ్ఞములో పరించే సర్వ మంత్రములు, ఆహ్వనింపబడే సర్వదేవతలు, యజ్ఞములో ఉపయోగించే సకల ద్రవ్యములు, అన్ని రకములైన యజ్ఞములు, యజ్ఞములో చేసేసకల కర్తలు అన్నీ నీ రూపాలే. అట్టి నీకు నమస్కారము. కేవలము వైరాగ్యం చేత, భక్తి చేత, ఏకాగ్రచిత్తం చేత అనుభవంలోకి వచ్చే జ్ఞానమే నీ స్వరూపము. అటువంటి జ్ఞానమును ఇచ్చే నీకు నమస్కారము. నీ కోరల మీద నిలిచి ఉన్న ఈ భూమి ఎంతో శోభాయమానంగా ఉంది. సకల ప్రాణులు జీవించడానికి ఆధారమైన ఈ భూమిని నీటి మీద నిలుపు. నీ శక్తి ఆ భూమిలో నిక్షిప్తమై ఉంది. అటువంటి నీకు. భూదేవికి నమస్కరిస్తున్నాము. రసాతలంలో జలమధ్యంలో ఉన్న

భూమిని పైకి తీసుకు రావడం నీ ఒక్కడికే సాధ్యం అవుతంఉంది. అంత సాహసం నీకు తప్పవవరికీ లేదు. ఈ విశ్వమే నీ మాయ వలన సృష్టించ బడింది. నీవు ఈ ప్రళయకాల జలముల నుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత నీ శరీరాన్ని విదిలించినప్పుడు పడ్డ తుంపరలలో జలకమాడిన మేము పవిత్రులము అయ్యాము. నీ లీలలు వర్ణింపలేము. నీ లీలలయొక్క అంతము తెలుసు అన్న వాడి కన్నా మూఢుడు మరొకడు ఉండడు. నీ మాయాగుణము చేత ఈ జగత్తు అంతా మాయామోహితమై ఉంది. అట్టి నీకు నమస్కారము.” అని జనలోక, తపోలోక వాసులు ఆ యజ్ఞవరాహ మూర్తిని స్తుతించారు. (అందరూ అసహ్యించుకొనే వరాహమును ఒక యజ్ఞస్వరూపునిగా భావించడం మనమహాబుష్పలకే చెల్లింది. అంతగొప్పది మనసంస్కృతి).

అప్పుడు యజ్ఞవరాహ మూర్తి అయిన భగవానుడు తన గిట్టలతో నీటిని అటు ఇటు నెట్టి భూమిని నీటిపై నిలిపాడు. తరువాత యజ్ఞవరాహ మూర్తి అయిన భగవానుడు అంతర్లితుడు అయ్యాడు.

ఈ కథను విన్న వారికి వినిపించిన వారికి పరమాత్మ ప్రసన్నుడు అవుతాడు. ఆ భగవానుడే ప్రసన్నుడయితే ఇంక కావాల్సింది ఏముంటుంది? దాని ముందు ఇహ లోక సుఖములు, ధన ధాన్యములు, భోగభాగ్యములు తుచ్ఛమైనవి.

నిశ్చలమైన భక్తితో భగవంతుని ధ్యానిస్తే ఆయనే స్వయంగా పరమపదమును ఇస్తాడు. ఈ భగవంతుని కథలు అనే అమృతమును చెవులారా వినిన వాడు వాటిని ఎలా విడువగలడు. విడిస్తే వాడు పశు

వుతో సమానము.” అని మైత్రేయుడు విదురునికి చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పన్నెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

పదమూడవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు గబా గబా చెప్పుకు పోతుంటే విదురుడు అడ్డుతగిలాడు. “ఓ మైత్రేయ మహర్షి! హిరణ్యాక్షుడు అడ్డు తగిలితే యజ్ఞవరాహమూర్తి అయిన పరమాత్మ ఆయనను సంహరించాడు అని చెప్పారు. అసలు ఈ హిరణ్యాక్షుడు ఎవరు? వరాహమూర్తిని ఎందుకు అడ్డగించాడు. నాకు ఏమీ అర్థం కాలేదు. వివరంగా చెప్పండి” అని అడిగాడు. అప్పుడు మైత్రేయుడు ఈ ప్రకారంగా చెప్పసాగాడు.

“విదురా! ఈ వృత్తాంతమును పూర్వము బ్రహ్మదేవుడు దేవతలకు చెబుతుంటే నేను విన్నాను. దానినే నీకు చెబుతాను. శ్రద్ధగా విను. దక్షుడు తనకుమార్తె దితిని కశ్యప ప్రజాపతికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. కాని ఆమెకు ఎంత కాలానికి సంతానం కలగలేదు. ఒక రోజు సాయంత్రం ఆమె చక్కగా అలంకరించుకొని భర్త అయిన కశ్యపుని వద్దకు వచ్చింది. ఆ సమయంలో కశ్యపుడు సాయంత్రం చేయవలసిన అగ్నిహోత్రమును చేసి, ధ్యానంలో కూర్చుని ఉన్నాడు.

ఆ సమయంలో దితి తన భర్త కశ్యపునితో ఇలా అంది.

“నాధా! మీకు తెలుసు కదా. నాకు సంతానము లేదు. నా సవతుల ముందు నేను సిగ్గుతో తల ఎత్తుకోలేకపోతున్నాను. నా మీద అనుగ్రహం చూపి నాకు సంతాన ప్రాప్తి కలిగించండి. మీరు తపస్సంపన్నులు. గుణవంతులు. అటువంటి మీకు పుట్టబోయే కుమారుడు ముల్లోకములచేత కీర్తింపబడతాడు. అటువంటి పుత్రుని కన్న నేను కీర్తిమంతురాలనవుతాను. మా తండ్రి గారైన దక్షుడు తన పదముగ్గురు కుమార్తెలను తమరికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. మేమంతా మిమ్ముల్ని కోరి కోరి వివాహం చేసుకున్నాము. నేను మీ మాట జవదాటకుండా నడుచుకుంటున్నాను. అటువంటి నాకు పుత్రసౌభాగ్యం కలిగించకపోవడం భావ్యమా! కాబట్టి నాయందు దయయుంచి నాకు పుత్రబిక్ష పెట్టండి. నా కోరిక తీర్చండి. మీకు నేను చేస్తున్న ప్రార్థన వృధా కానివ్వకండి.” అని ప్రాధేయపడింది దితి.

ఆమెను చూచి కశ్యపుడు కళ్లు తెరిచి ఆమెతో ఇలా అన్నాడు. “సౌభాగ్యవతీ! నీ కోరిక తప్పకుండా తీరుతుంది. గృహస్థుకు తన భార్యను సంతోషపెట్టడమే ముఖ్యకర్తవ్యము. అప్పుడు నేను గృహస్థాశ్రమము స్వీకరించినందుకు ఫలం దక్కుతుంది. గృహస్థు తన భార్య సహాయ సహకారములతోనే కదా యజ్ఞయాగములు, దాన ధర్మములు చేసి తరిస్తాడు. అందుకే భార్యను అర్థాంగి అని అంటారు. భార్య ఇంటి బాధ్యతలను సమర్థవంతంగా నెరవేరుస్తుంటే భర్త, నిశ్చింతగా తిరుగుతుంటాడు. అందుకే అన్ని ఆశ్రమములలోని గృహస్థాశ్రమము ఉత్తమమైనది అని అంటారు. అందులోనూ నీ వంటి భార్యను పొందిన నేను ధన్యుడను. నీవు నాకు చేసిన సేవలకు ఈ జన్మలో గానీ వచ్చే జన్మలో గానీ నీఋణము తీర్చుకోలేను. నీకు పుత్ర

సంతానమును కలుగచేయడానికి నేను సమర్థుడను.

కాని ఈ సమయంలో మనం మైథున క్రియ చేస్తే లోకం మనలను క్షమించదు. ఎందుకంటే, ఇది సంధ్యాసమయము. ఘోరమైన కాలము. ఇప్పుడు రుద్రుని అనుచరులు సంచరిస్తూ ఉంటారు. రుద్రుడు కూడా తన వ్యషభమును ఎక్కి లోక సంచారం చేస్తుంటాడు. ఇది నిషిద్ధసమయము. ఈ సమయములో రుద్రుడు తన మూడు నేత్రములతో లోకములను తీక్షణంగా చూస్తుంటాడు. (మూడు నేత్రములు అంటే సూర్యుడు చంద్రుడు. సంధ్యాసమయంలో సూర్యుడు అస్తమిస్తుంటాడు. అలాగే చంద్రుడు ఉదయిస్తుంటాడు. ఇద్దరూ ఆకాశంలో కనపడతారు. మూడో నేత్రము అగ్ని. సంధ్యా సమయంలో అగ్ని సాయంత్రపు అగ్నిహోత్రరూపంలో ప్రజ్వరల్లుతూ ఉంటుంది.) రుద్రునికి తన వారు పెరవారు అనే బేధము ఏదు. తప్పుచేస్తే ఎవరినైనా శిక్షిస్తాడు. (వరుసకు రుద్రుడు దితి బావగారు అవుతాడు. ఎలా అంటే దితి సోదరి సతిని రుద్రుడు పెళ్లి చేసుకున్నాడు.) నీ బంధువు అని రుద్రుడు క్షమిస్తాడేమో ఆయనకు అటువంటి భేదం లేదు అని నర్మగర్భంగా అన్నాడు కశ్యపుడు.

కశ్యపుడు ఇంకా ఇలా అన్నాడు. “రుద్రునికి సమానమైన వాడు గానీ అధికమైన వాడు కానీ లేడు. ఆయన శాసనము అనుల్లంఘనీయము. కేవలము ఈ శరీరమే తాము అని, ఈ శరీరమునకు అనేకము లైన అలంకరణములు చేసుకొని తృప్తి చెందే వారు, శ్వశానవాసి, భస్మముపూసుకొని చర్మము కట్టుకొని తిరిగే

రుద్రుని భయంకరస్వరూపుడు అని పరిహసిస్తుంటారు. కాని బ్రహ్మ మొదలగు వారు కూడా రుద్రుని ఆజ్ఞకు లోబడే తమ తమ విధులను నిర్వహిస్తుంటారు. యోగమాయ ఆయన అభీనము. అందుకని పరమాత్మస్వరూపుడు అయిన రుద్రుని తత్త్వము తెలుసుకోవడం చాలా కష్టం. కాబట్టి ఆ రుద్రుడు సంచరించే సమయంలో మనం సంగమించడం క్షేమం కాదు.” అని సున్నితంగా చెప్పాడు కశ్యపుడు.

కానీ కామంతో కళ్లు మూసుకుపోయిన దితికి కశ్యపుని బోధ చెవికి ఎక్కలేదు. ఇప్పుడే నాకు సంతాన ప్రాప్తి కలిగించమని బలవంతం చేసింది. దితిని ఒప్పించడం తన వల్ల కాదనుకున్నాడు కశ్యపుడు. ఏది ఎలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది అని అనుకున్నాడు. మనసులో ఈశ్వరునికి నమస్కరించాడు. ఒక ఏకాంతప్రదేశంలో తన భార్య దితితో మైదున కార్యంలో పాల్గొన్నాడు. ఆమెలో తన వీర్యాన్ని నిక్షిప్తం చేసాడు. తరువాత స్నానం చేసి ఆచమించి ధ్యానంలో కూర్చున్నాడు.

ఆవేశం చల్లారిన తరువాత భర్తమాటలలోని యదార్థం గ్రహించింది దితి. తన కామ ప్రవర్తనకు సిగ్గు పడింది. మెల్ల మెల్లగా భర్త వద్దకు వచ్చింది దూరంగా నిలబడి తలవంచుకొని ఇలాఅంది. “నాథా! నేను భూతపతి అయిన రుద్రుని ఎడల అపరాధం చేసాను. ఆయన నా గర్భం నాశనం చేస్తాడేమో అని భయంగా ఉంది. ఆ మహాదేవునకు మనస్ఫూర్తిగా నమస్కరిస్తున్నాను. రుద్రుడు నా చెల్లికి భర్త. ఆ మాత్రం నా వంటి స్త్రీలమీద దయచూపకుండా ఉంటాడా! అందుచేత ఆయన నా మీద తన ప్రసన్నమైన చూపులను ప్రసరిస్తాడు. నాకు ఏమీ అపకారము చేయడు.” అని అంది.

ఆ మాటలు విన్న కశ్యపుడు దితితో ఇలా అన్నాడు. “నీవు నీ మనోనిగ్రహాన్ని కోల్పోయావు. నీ మనస్సు అపవిత్రం అయింది. నేను ఎంత చెప్పినా నీవు వినలేదు. రుద్రునికి అపచారం చేసావు. సంధ్యాకాలంలో మైథునక్రియకు పాల్పడ్డ దోషం నిన్ను చుట్టుకుంటుంది. ఆకారణంగా నీకు దుర్మార్గులు, కులనాశకులు అయిన ఇద్దరుకుమారులు జన్మిస్తారు. వారు ముల్లోకములను క్షోభపెడతారు. అందరినీ పీడించుకుంటారు. లోకకంటకులవుతారు. నిరపరాధులను చంపుతారు. స్త్రీలను చెరపడతారు. ఋషులను వేధిస్తారు. వారిఆగడములను భరించలేక పరమాత్మ తానే వరాహావతారము, నరసింహావతారం దాల్చి వారిని సంహరిస్తాడు.” అని చెప్పాడు కశ్యపుడు.

ఆ మాటలకు దితి ఇలా అంది. “నా కుమారులు ఆ పరమాత్మచేతిలో చావాలని, బ్రాహ్మణుల కోపాగ్ని వల్ల చావకూడదనీ ప్రార్థిస్తున్నాను. ఎందుకంటే బ్రాహ్మణుల కోపానికి గురి అయిన వాళ్లను, నరకంలో ఉన్న వారు కూడా క్షమించరు.” అని పలికింది.

దానికి కశ్యపుడు ఇలా అన్నాడు. “ఇదంతా నీవే చేజేతులా చేసుకున్నావు. నేను వద్దని వారించినా వినలేదు. కాని తరువాత పశ్చాత్తాప పడుతున్నావు. దాని వలన నీలో జ్ఞానం పుట్టింది. చేసిన తప్పు తెలుసుకున్నావు. కాబట్టి నీకుపుట్టబోయే కుమారులలో ఒకడికి పుట్టబోయే కొడుకు పరమభాగవతోత్తముడు అవుతాడు. లోకోత్తర కీర్తి గడిస్తాడు. అతడి కీర్తిని ముల్లోకములు గానం చేస్తాయి. మానవులు నీ మనుమని ఆదర్శంగా తీసుకొని తమ ఆత్మలను శుద్ధిచేసుకుంటారు.

శ్రీహరి నీ మనుమని భక్తికి ఎంతోసంతోషిస్తాడు. అతడు ప్రహ్లాదుడు అనే పేరుతో కీర్తింపబడతాడు. శ్రీహరి ఎడల అత్యంత భక్తిభావంతో ఉంటాడు.

ప్రహ్లాదు జితేంద్రియుడు. దేహాభి మానము లేని వాడు. మంచి వాడు. ధైర్యవంతుడు. ఇతరులు బాగుపడితే సంతోషిస్తాడు. అతడికి శత్రువులు అంటూ ఉండరు. ప్రహ్లాదుని చూచినంతనే ప్రజలు పూర్ణచంద్రుని చూచి నంత ఆనందం పొందుతారు. అటువంటి వాడు నీకుమనుమడుగా, పరమదుర్మార్గుడైన నీ కుమారునికి కుమారునిగా జన్మిస్తాడు.”అని అన్నాడు కశ్యపుడు.

ఆ మాటలు విన్న దితి ఎంతో సంతోషించింది. కొడుకులు దుర్మార్గులు అయినా మనుమడు పరమభాగవతోత్తముడు అయినందుకు సంతోషించింది. పైగా తన కుమారులకు శ్రీహరి చేతిలో మరణం సంభవించబోతున్నందుకు కూడా దితి హర్షం వెలిబుచ్చింది.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదునాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
పదునైదవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెప్పసాగాడు. “ఎంత
మనసు సరిపెట్టుకున్నా తన కడుపులో రాక్షసులు పెరుగుతున్నారు అన్న
బాధ దితి మనసులో కలచివేస్తూ ఉంది. ఆ ప్రకారంగా దితి నూరు
సంవత్సరముల పాటు గర్భం ధరించింది.

దితి గర్భములో ఉన్న దైత్యుల ప్రభావానికి సూర్యుని కాంతి
తగ్గిపోయింది. దిక్కులలో చీకట్లు అలముకుంటున్నాయి. ఇంద్రుడు
మొదలగు లోక పాలకులు ఈ విషయాన్ని బ్రహ్మ దృష్టికి తీసుకొని
వెళ్లారు.

“దేవా!నీకు అన్నీ తెలుసు. ఈ ఉత్పాతాలు ఎందుకు
జరుగుతున్నాయో మేము చెప్పపనిలేదు. మా భయం గురించి కూడా
నీకు తెలుసు. నీ జ్ఞానము అపూర్వము. పరమాత్ముని మాయ చేత నీకు
ఈ దేహము వచ్చిందని మాకు తెలుసు నీవే మాయాస్వరూపుడవు.
రణోగుణము ధరించి ఈ సృష్టిని చేస్తున్నావు. జగత్తుకు కారకుడవైన
నీకు నమస్కరిస్తున్నాము. మూడు లోకములు నీలోనే ఉన్నాయి. నిన్ను
భక్తితో పూజించే వారికి ఎప్పుడూకూడా ఆపదలు కలుగవు. నీ చేత
సృష్టించబడిన ప్రజలందరూ సదా నిన్నే స్తుతిస్తుంటారు. అటువంటి నీకు
నమస్కారము. మాకు వచ్చిన ఆపదలను కూడా నీవు దయయుంచి
చూడు.

నిషిద్ధసమయములో చితి యందు నిక్షిప్తమైన కశ్యపుని
వీర్యము చిన చిన ప్రవర్ధమానంగా పెరుగుతూ ఉంది. అది
ముల్లోకములకు ప్రమాదం తెచ్చిపెడుతుందని భయంగా ఉంది.” అని
అన్నారు.

బ్రహ్మదేవుడు తన యోగదృష్టితో అంతా తెలుసుకున్నాడు.
ఇంద్రుడు మొదలగు దిక్పాలకులను చూచి ఇలా అన్నాడు. “నేను
మొదట సనకాదులను పుట్టించాను. వారు విరక్తితో ఊర్ధ్వలోకములలో
తిరుగుతున్నారు. ఒకసారి వారు శ్రీమన్నారాయణుని దర్శించుకోడానికి
వైకుంఠమునకు వెళ్లారు.

వైకుంఠములో నివసించే వారంతా శ్రీమన్నారాయణుని
మాదిరే ఉంటారు. ఆయనను సేవిస్తుంటారు. వైకుంఠవాసుడైన విష్ణువు
శుద్ధసత్త్వమయ రూపంతో ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. ఆ వైకుంఠములో
నిశ్చేయసము అనే వనము ఒకటి ఉంది. ఆ వనములో ఉన్న
వృక్షములు అన్ని కాలములలోనూ ఋతువులలోనే ఫలములతో
పుష్పములతో శోభిల్లుతూ ఉంటుంది. వైకుంఠ వాసులందరూ శ్రీహరి
లీలలను నిరంతరము గానం చేస్తుంటారు. వారికి శ్రీహరి మీద భక్తి
తప్ప వైకుంఠములో ఉన్న భోగముల మీద ఆసక్తి లేదు.

తులసి మొక్క శ్రీహరికి అత్యంత ప్రీతి పాత్రము. ఆ తులసి
మొక్కను మిగిలిన అన్ని పుష్పజాతులు గౌరవిస్తుంటాయి.
వైకుంఠములో ఉన్న లక్ష్మీదేవి యొక్క కరుణాకటాక్ష వీక్షణము కొరకు
అందరూ ప్రయత్నిస్తుంటారు. కాని ఆ లక్ష్మీదేవి శ్రీహరి పాదసేవనము
చేస్తూ తరిస్తూ ఉంటుంది.

వైకుంఠధామములో శ్రీహరి కథలను తప్ప వేరు కథల గురించి
ఎవరూ ఆలోచించరు.

అన్ని జన్మలలో కెల్లా మానవ జన్మ శ్రేష్ఠమైనది. కానీ
మానవులు శ్రీహరి సేవ చేయకుండా ప్రాపంచిక సుఖములలో
మునిగి తేలుతుంటారు. వారు పరమాత్మ మాయలో పడి కొట్టుకుంటూ
ఉంటారు. వారు వైకుంఠమును గురించి ఆలోచించరు. అలా
కాకకుండా ఎల్లప్పుడూ శ్రీహరి సేవ చేసేవారు, మృత్యువు అంటే భయం
లేని వారు, దయ, కరుణ, దానము మొదలగు గుణములు కలిగినవారు,
శ్రీహరి నామస్తరణ చేతనే పులకించేవారు, అట్టివారు వైకుంఠ
ధామమును చేరుకుంటారు.

అటువంటి వైకుంఠమునకు సనకాదులు చేరుకున్నారు.
వారు ఆరు ద్వారములను నిరాటంకంగా దాటి వెళ్లారు. ఎవరూ వారిని
అడ్డుపెట్టలేదు. ఏడవ ద్వారము వద్దకు వచ్చారు. అక్కడ గదలను
ఆయుధములుగా ధరించిన వారు, కిరీటములు ధరించిన వారు
అయిన ఇద్దరు ద్వారపాలకులు ఉన్నారు.

ఈ వచ్చిన వాళ్లు ఎవరు ఇంత దూరం ఎలా రాగలిగారు
అని సనకాదులను కోపంతో చూచారు ఆ ద్వారపాలకులు. పైగా ఆ
సనకాదులు వృద్ధులు. కానీ ఐదు సంవత్సరముల వయసు కల బాలుర
మాదిరి ఉన్నారు. వారి ప్రభావమును తెలియక ఆ ద్వారపాలకులు
సనకాదులను అడ్డగించారు. లోపలకు వెళ్లడానికి వీలులేదు అన్ని
గట్టిగా చెప్పారు.

ఆ ద్వారపాలకుల పేర్లు జయుడు విజయుడు.

సనకాదులు ఎప్పుడెప్పుడు శ్రీహరిని చూద్దామా అని తహతహలాడుతున్నారు. ఇంతలో జయవిజయులు తమను అడ్డుపెట్టేటప్పటికి సహించలేకపోయారు. వారి ముఖములు కోపంతో ఎర్రగా అయ్యాయి. ఆ ద్వారపాలకులను చూచి ఇలా అన్నారు.

“ పూర్వజన్మలో ఎంతో పుణ్యం చేసుకుంటేనే గానీ, మానవులు వైకుంఠమునకు రారు. వైకుంఠమునకు వచ్చిన వారందరూ భగవంతుని మీద భక్తి, అందరినీ సమంగా ఆదరించే గుణము కలిగి ఉంటారు. మీరు కూడా ఆ ప్రకారంగా పూర్వపుణ్యవిశేషము చేతనే ఇక్కడకు వచ్చి ఉంటారు. కానీ మీ ఇద్దరికీ మునులను గౌరవించలేని దుర్బుద్ధి ఎలా కలిగింది.

శ్రీహరి అమిత శాంతస్వభావుడు. ఆయనకు విరోధులు అంటూ ఎవరూ లేరు. కానీ, మీరుమాత్రము శాంతమును కోల్పోయారు. మేము కూడా నీవలెనే ఉంటామని అనుకుంటున్నారు. ఈ వైకుంఠమునకు భగవద్భక్తులు తప్ప వేరే ఎవరూరారు కదా! మీరు ఎందుకు మమ్ములను శంకించారు, అడ్డగించారు.

శ్రీహరి ఎవరో తెలుసా మీకు? ఆయన ఈ సమస్త విశ్వములో తనలోనే ధరించి ఉన్నాడు. ఆయనకు ఎవరి పట్లా భేదభావము లేదు. అందరినీ సమానంగా చూస్తాడు. మీరు ఆ శ్రీహరి ఎలా ఉంటాడో అటువంటి వేషమును ధరించి ఉన్నారు. కానీ మీలో సామాన్య మానవులకు ఉండే ఈ భేదబుద్ధి కలగడానికి కారణం ఏమి?

మీరు ఈ వైకుంఠము ద్వారము వద్ద ఉన్నారు. కానీ పరమ మూర్ఖులు. మీలో ఈ మూర్ఖత్వాన్ని పోగొట్టడానికి మీకు శిక్ష వేయాలి. మీకు తగిన శిక్ష గురించి ఆలోచిస్తున్నాము. మీలో ఉన్న ఈ భేదబుద్ధి దోషం వలన, మీరు ఇద్దరూ తక్షణమే ఈ వైకుంఠమును విడిచిపెట్టాలి. కామ,క్రోధములకు నిలయమైన పాపజన్మలు పొందండి. పాపాత్ములుగా పుట్టండి.” అని శపించారు.

జయవిజయులకు తమ తప్పు తెలిసి వచ్చింది. వెంటనే వారు ఇద్దరూ సనకాదుల కాళ్ళ మీద పడ్డారు. తప్పు కాయమని వేడుకున్నారు. “మహాత్ములారా! మేమే పాపం చేసాము. మీరు మాకు శాపం ఇవ్వడం సరి అయినదే. ఈ శాపం ద్వారా మేము చేసిన పాపములు తొలగిపోయి పునీతులము అవుతాము. మా మీద మీరు కనికరం చూచి,మేము ఎటువంటిపాప జన్మలు ఎత్తినను, భగవంతుని మీద స్మృతిని మాత్రము మరిచిపోకుండా ఉండేటట్టు అనుగ్రహించండి.” అని వేడుకున్నారు.

ఈ విషయం అంతా శ్రీహరికి తెలిసింది. ఆయన లక్ష్మీసమేతంగా పాదచారియై అక్కడకు వచ్చాడు. తమ వద్దకు నడిచి వస్తున్న శ్రీమహావిష్ణువును సనకాదులు చూచారు. వెంటనే వారు శ్రీహరికి నమస్కరించారు. శ్రీహరిని చూచి వారి శరీరములు పులకించాయి. ఆయనను మనసులోనే ధ్యానిస్తున్నారు. సనకాదులు శ్రీహరిని ఈ విధంగా కీర్తించారు.

“ఓ దేవా! నీవు అందరి జీవులహృదయములలో

ఉన్నప్పటికినీ, పాపాత్ములకు నీవు కనిపించవు. కానీ మాకు మాత్రము నీ దివ్యమంగళ విగ్రహమును దర్శింపజేసావు. మా తండ్రియగు బ్రహ్మ గారు నీ రహస్యమును మాకు బోధించారు. ఆ బోధనలతో నీవు మాలో ప్రవేశించావు. ఆహంకారము లేని వారికీ, రాగద్వేషములు లేని వారికీ, నీ దయ వలన నీ స్వరూపము కనిపిస్తుంది. వారు తమ తమ మనసులలో నిన్ను నిలుపుకొని నీ తత్వాన్ని పాండగలుగుతారు.

నీవే పరతత్త్వము అని మాకు తెలుసు. నీవు విశుద్ధమైన సత్త్వగుణ స్వరూపుడవు. నీవు నిరంతరము నీ భక్తులకు ఆనందాన్ని కలుగజేస్తుంటావు. నీ పాదములను ఆశ్రయించిన నీ భక్తులకు నీవు మోక్షము ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నా వారు దానిని తీసుకోరు. ఇంక స్వర్గసుఖములను ఎలా కోరుకుంటారు. నీభక్తులుఎల్లప్పుడూ నీ పాదకమలముల సేవను కోరుకుంటారు. వారికి ఈ మోక్ష పదము, స్వర్గపదము కానీ వారికి అక్కరలేదు. ఓ దేవా! ఎల్లప్పుడూ మా చిత్తములు నీ యందే నిలిచేటట్టు అనుగ్రహించు. ఎల్లప్పుడూ మా వాక్కు నిన్ను కీర్తించేట్టు అనుగ్రహించు. మేము ఏమైనా పాపము చేసి ఉంటే మమ్ములను మన్నించు. నీ మనోహరమైన రూపము చూచి మా జన్మధన్యమైంది. ప్రాపంచిక విషయములయందు ఆసక్తి కలవారికీ, ఇంద్రియలోలురకు నీ రూపము గోచరించదు. మా యందు దయ ఉంచి నువ్వు మాకు కనపడ్డావు. మేము నీకు భక్తితో నమస్కరిస్తున్నాము.” అని సనకాదులు ప్రార్థించారు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము పదునైదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయస్కంధము
పదహారవ అధ్యాయము.

బ్రహ్మ దేవతలతో ఇలా అన్నాడు. “ఆ ప్రకారంగా తనను కీర్తించిన సనకాదులతో శ్రీహరి ఇలా అన్నాడు. “మహామునులారా! వీరి పేరు జయుడు, విజయుడు. వీరిద్దరూ నా పార్షదులు. మీరెవరో, నాకు మీరు ఎంత దగ్గర వారో, తెలియక వీరు మిమ్ముల్నూ లోపలకు రాకుండా నిరోధించారు. తప్పు చేసారు. మీరు నాకు అత్యంతభక్తులు. ఆ తప్పుకు మీరు వీరికి విధించిన శిక్ష సమంజసమే. ఇటువంటి పార్షదులను కలిగిన నేను కూడా వారు చేసిన తప్పుకు బాధ్యుడనే. వారి బదులుగా నేను మిమ్ముల్నూ నాపట్ల ప్రసన్నులు కావలసినది గా కోరుతున్నాను. సేవకుడు ఏదైనా అపరాధము చేస్తే దాని ఫలితము యజమాని కూడా అనుభవించాలి కదా!

మీరు సామాన్యులు కారు. నా కీర్తిని యశస్సును ముల్లోకములలో వ్యాపింపజేసారు. అటువంటి మీ పట్ల అపరాధము చేసిన వారు ఎటువంటి వారైనా వారిని సంహరించవలసినదే. వాస్తవానికి నా పాదములకు విలువ లేదు. కానీ నా పాదములను మీరు సేవించడం ద్వారా వాటికి మానవుల పాపములను నాశనము చేసే ప్రభావము కలిగినది. బ్రహ్మ మొదలగు దేవతలు తమ కోర్కెలు తీరడానికి లక్ష్మీదేవిని సేవిస్తూ ఉంటారు. కాని ఆ లక్ష్మీదేవి నా అనుగ్రహం కొరకు నన్ను సేవిస్తూ ఉంటుంది. నన్ను క్షణకాలము విడిచిఉండదు.

ఓ బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠులారా! నేను యజ్ఞ పురుషుడను.
అగ్నిద్వారా నేను హవిస్సులను స్వీకరిస్తూ ఉంటాను. జ్ఞానులు వారు
చేయు కర్మల యొక్క ఫలములను, వారు తినే ప్రతి వస్తువును నాకు
సమర్పిస్తున్నారు. నాకు సమర్పించిన తరువాతనే వారు భుజిస్తున్నారు.
నాకు నివేదించి వారు భుజించిన ఆహారమును నేను తిన్నట్టుగానే
భావిస్తాను. యజ్ఞయాగములలో నాకు అర్పించే హవిర్భాగముల కన్నా
నా భక్తులు నాకు నివేదించి, వారు భుజించే ఆహారమే నాకు ఎక్కువ
ప్రీతి.

మీరు సేవించిన నా పాదములను కడిగిన జలమును
లోకపాలకులు అందరూ భక్తితో స్వీకరిస్తారు. కానీ మీ వంటి
బ్రాహ్మణుల యొక్క పాదములు కడిగిన జలమును పరమపవిత్రంగా
నేను స్వీకరిస్తాను. నా శిరస్సున ధరిస్తాను. అటువంటి బ్రాహ్మణులకు
అపకారం జరిగితే నేను సహించగలనా!

ఉత్తములైన బ్రాహ్మణులు, గోవులు, ఎటువంటి రక్షణ లేని
ప్రాణికోటి, ఈ మూడింటిలో నేను నివసిస్తుంటాను. వారు నా
శరీరముతో సమానము. అటువంటి బ్రాహ్మణులకు, గోవులకు,
దీనులకు ఎవరైనా అపకారం చేస్తే వారు పాపలోకములకు పోతారు.
వారిని యమదూతలు గ్రద్దలవలె పొడుచుకొని తింటారు.

ఉత్తములైన బ్రాహ్మణుల వాక్కు కలినముగా ఉన్నను వారి
మనసు వెన్న. అటువంటి బ్రాహ్మణులను ఎవరు సేవిస్తారో, ఆ
బ్రాహ్మణభక్తులకు నేను సదా వశుడనై ఉంటాను. అటువంటి బ్రాహ్మణ

భక్తుడనైన నా యొక్క సేవకులు మీపట్ల అపరాధము చేసారు. వారు చేసిన అపరాధములో నాకు కూడా భాగము ఉంది కాబట్టి మీరు వారికి ఇచ్చిన శాపము తొందరగా పూర్తి అయేటట్టు వారిని అనుగ్రహించండి. మీరు వారికి ఇచ్చిన శాపము అనుభవించిన తరువాత వారు మరలా నా దగ్గరకు వచ్చేటట్టు అనుగ్రహించండి.” అని శ్రీహరి సనకాదులతో అన్నాడు.

ఇదంతా విన్న తరువాత సనకాదులకు శ్రీహరి తమను పొగుడుతున్నాడా లేక నిందిస్తున్నాడా అని అర్థం చేసుకోలేకపోయారు. అంతటి గూడార్థములతో కూడిన శ్రీహరి మాటలను వారు సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. కాని శ్రీహరి తమను అభినందించాడు అని అర్థం చేసుకున్నారు. అందుకని సనకాదులు శ్రీహరితో ఇలా అన్నారు.

“ఓ దేవా! నీవు సర్వాంతర్యామివి అయి ఉండి కూడా, నీకు అన్నీ తెలిసి ఉండి కూడా, మా మీద ఇంతగా నీ అనుగ్రహం చూపిస్తున్నావు అంటే నీ లీలలను మేము అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము. ఓ దేవా! నీవు సదా బ్రాహ్మణుల మేలు కోరుతావనీ, నీవు బ్రాహ్మణులను పరదైవములుగా భావిస్తావనీ పలికావు. కానీ ఆ బ్రాహ్మణులకు మూలము నీవే కదా! నీ ముఖము నుండే కదా బ్రాహ్మణులు ఉద్భవించింది. నీ వలననే కదా మూడులోకములలో సనాతన ధర్మము పుట్టింది. దానిని నీవు ఎప్పటికప్పుడు అవతరించి, నీ లీలలతో ఆ సనాతన ధర్మము నాశనం కాకుండా రక్షిస్తున్నావు. (ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే)

నీ అనుగ్రహము చేతనే కదా విరాగులు, విరక్తులు అయిన యోగులు ఈ పాపలోకములో ఎక్కువ కాలము ఉండకుండా సత్వరమే నిన్ను చేరుకుంటున్నారు. అటువంటి నీవు మా అనుగ్రహం కోరండంలో అర్థం మాకు బోధపడటం లేదు.

ముల్లోకములలో ఐశ్వర్యంకోరుకునే వారు లక్ష్మీదేవి పాదములను తమ శిరస్సున ధరిస్తారు. పూజిస్తారు. ఉపాసిస్తారు. ఆ లక్ష్మీదేవి నీ పాదములను ఆశ్రయించి నిన్ను సేవిస్తూ ఉంటుంది. నిన్ను సేవించే లక్ష్మీదేవి కంటే నీవు నీ భక్తులను ఎక్కువగా ప్రేమిస్తావు.

ఓ దేవా! సకల సౌభాగ్యములు నీ యందే ఉన్నాయి. అన్ని ఐశ్వర్యములను ప్రసాదించేది నువ్వే. నీవు పరిశుద్ధుడవు. అటువంటి నీవు బ్రాహ్మణుల ధూళిని నీ శిరస్సున ధరిస్తాను అంటున్నావు. అది మమ్ములను శిక్షించడానికేనా దేవా!

మూడు యుగములలో నీవు అవతరిస్తున్నావు. ఈ మూడు యుగముల ధర్మములైన తపస్సు, శౌచము, దయ నీ యందే ఉన్నాయి. వాటి చేతనే నువ్వు ఈ లోకములను రక్షిస్తున్నావు. నీవు శుద్ధ సత్త్వగుణ సంపన్నుడవు. మాలో ఉన్న రజోగుణమును, తమోగుణమును పోగొట్టి మమ్ములను రక్షించు.

నీవు సదా బ్రాహ్మణులను రక్షిస్తూ ఉంటావు. లేకపోతే ఈ లోకములో వేదవిద్య నశించి పోతుంది. బ్రాహ్మణుల వలననే కదా సదాచారములు లోకములో తరతరాలుగా నిలిచి ఉండేది. ఎందుకంటే ఈ లోకంలో ప్రజలు పెద్దవాళ్లను అనుసరిస్తూ, వారి ఆచరించిన

ధర్మములను ప్రమాణంగా తీసుకుంటారు.

ఓ దేవా! నీవు సత్త్వగుణ సంపన్నుడవు. నీవు లోకసంరక్షణార్థము, అనేక అవతారములు ఎత్తి దుష్టులను సంహరిస్తున్నావు. వేదమార్గమును కాపాడుతున్నావు. ఓ దేవా! నీవు ముల్లోకములకు అభిపతివైనను, బ్రాహ్మణుల వద్ద వినయంగా ఉంటావు. అందువలన నీ ప్రభావమునకు, నీ కీర్తికి, యశస్సుకు భంగం వాటిల్లదు. నీవు బ్రాహ్మణుల ఎడల భక్తికలిగి ఉండటం కూడా నీ లీలగా భావిస్తుంటాము.

ఓ జగన్నాథా! మేము నీ ద్వారపాలకులు అయిన వీరికి శిక్ష విధించాము. ఆ శిక్షను మీరు మార్చవచ్చును లేక వేరే శిక్ష విధించవచ్చును. లేదా ఆ శాపమును తీసి వేసి, నిరపరాధులైన నీ పార్షదులను శపించినందుకు మమ్ములను శిక్షింపవచ్చును. నీవు ఏది చేసినా అది మాకు అంగీకారమే!” అని పలికారు సనకాదులు.

సనకాదుల మాటలు విన్న శ్రీహరి, తన నిర్ణయాన్ని ఇలా ప్రకటించాడు. “ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా! మీ శాపము వలన వీరు ఇద్దరూ అసురులుగా జన్మిస్తారు. వీరు ఇద్దరూ నా మీద అధిక మైన కోపము కలిగి ఉండి. ఆ కారణంచేతనే త్వరలో నా దగ్గరకు వస్తారు. మీరు ఆ శాపం ఇవ్వడం కూడా నా కారణంగానే జరిగింది. మీరు ఏమీ చింతించకండి.” అని పలికాడు శ్రీహరి.

సనకాదులకు వచ్చిన పని అయింది. శ్రీహరిని ద్వారము దగ్గరే దర్శించుకున్నారు. వారు శ్రీహరికి ప్రదక్షిణ పూర్వకముగా నమస్కరించి, శ్రీహరి అనుమతితో అక్కడి నుండి తమ స్థానములకు వెళ్లిపోయారు. వారు వెళ్లిన తరువాత శ్రీహరి జయ విజయులతో ఇలా అన్నాడు.

“మీరు ఏమీ భయపడకండి. మీరు ఇక్కడి నుండి వెళ్లి పొండి. త్వరలోనే మీమీస్థానములకు తిరిగి వస్తారు. నేను బ్రాహ్మణులు మీకు ఇచ్చిన శాపమును వెనకకు త్రిప్పుటకు సమర్థుడైనాగానీ, ఆ విధంగా చేయడం నాకు ఇష్టం లేదు. అందువలన, వారి శాపము నా అనుమతి పొందినది అని గ్రహించండి. మీకు మరొక విషయం గుర్తుచేస్తున్నాను. పూర్వము నేను యోగ నిద్రలో ఉన్నప్పుడు లక్ష్మీదేవి నా వద్దకు రావడానికి ప్రయత్నించగా, మీరు అడ్డగించారు. అప్పుడే లక్ష్మీదేవి ఈ శాపమునకు బీజము వేసినది. ఇప్పుడు బ్రాహ్మణ శాపముతో అది ఫలించినది. మీరు అసురులుగా జన్మించి, నా యందు అమిత మైన క్రోధముతో నన్ను భిక్కురించి త్వరలోనే వైకుంఠమునకు రాగలరు.” అని చెప్పి శ్రీహరి తిరిగి వైకుంఠమునకు వెళ్లాడు.

బ్రాహ్మణ శాపముతో గర్వము నశించిన ఆ జయ విజయులు అనే శ్రీహరి పార్షదులు, వైకుంఠము నుండి భూలోకమునకు పడిపోయారు. అప్పటి దాకా తమ మధ్య ఉన్న జయ విజయులు హఠాత్తుగా పతనం కావడం చూచి వైకుంఠ వాసులు హాహాకారాలు చేసారు. వారు భూమి మీదకు పతనం అయ్యే సమయంలోనే కశ్యపుని భార్య దితి తన భర్తతో అసురసంధ్య వేళ మైథునం చేయడం జరిగింది. అప్పుడే భూమికి దిగిన జయవిజయులు

కశ్యపుని వీర్యము ద్వారా దితి గర్భంలోకి ప్రవేశించారు. ఆ
జయవిజయులే దితి గర్భంలో దైత్యులుగా పెరుగుతున్నారు. దీనికి నేను
ఏమీ ప్రతి క్రియ చేయలేను. సృష్టి, స్థితి, లయకారకుడైన ఆ పరమాత్మ
యే మీ సమస్యకు పరిష్కారం చూపగలడు. ఈ విషయంలో మీరు
ఏమీ చింతించకండి.” అని బ్రహ్మదేవుడు దేవతలను అనునయించి
పంపాడు.”అని మైత్రేయుడు విదురునికి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదునారవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

పదిహేడవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా అన్నాడు. “బ్రహ్మ వద్దకు
తమ గోడు చెప్పుకోడానికి వెళ్లిన దేవతాగణములు, లోకంలో అన్ని
ఉపద్రవములు పుట్టడానికి కారణం తెలుసుకొని తమ తమ
స్థానములకు తిరిగి వెళ్లిపోయారు. దితి నూరు సంవత్సరములు గర్భం
ధరించి కవలలను ప్రసవించింది.

ఆ కవలలు పుట్టిన సమయంలో ముల్లోకములలో అనేక ఉ
త్పాతాలు సంభవించాయి. భూమి కంపించింది. ఆకాశంలో
తోకచుక్కలు కనిపించాయి. సుడి గాలులు వీచాయి. ఆకాశం అంతా

అంధకార మయం అయింది. సముద్రంలో అలలు ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడుతున్నాయి. ఆకాశంలో మేఘములు ఏర్పడకుండానే ఉరుములు మెరుపులు వస్తున్నాయి. కుక్కలు అరుస్తున్నాయి. నక్కలు అమంగళకరంగా కూస్తున్నాయి. దేవతా విగ్రహముల నుండి కన్నీళ్లు స్రవిస్తున్నాయి. ఇది చూచిన దేవతాగణములు, ఋషి గణములు, సనకాదులు కూడా లోకాలకు ఏదో ప్రళయం సంభవించబోతోందని భయపడ్డారు.

క్రమక్రమంగా దితి కుమారులైన దైత్యులు పెరుగుతున్నారు. వారి శరీరములు రాళ్ల మాదిరి కఠినంగా ఉన్నాయి. వారి శరీరములు అనూహ్యంగా పెరిగిపోతున్నాయి. కశ్యప ప్రజాపతి కుమారులు ఇరువురికీ నామకరణం చేసాడు. మొదట పుట్టిన వాడికి హిరణ్య కశిపుడనీ, తరువాత పుట్టిన వాడికి హిరణ్యాక్షుడు అనీ పేర్లు పెట్టాడు. హిరణ్య కశిపుడు, హిరణ్యాక్షుడు పెరిగి పెద్దవారయ్యారు.

హిరణ్య కశిపుడు తపస్సు చేసి బ్రహ్మ వలన వరాలు పొందాడు. ఆ వరాల గర్వంతో మూడు లోకాలను, నాలుగు దిక్కులను జయించి స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. దిక్పాలకులు అతనికి దాసులయ్యారు. హిరణ్యాక్షుడు గద బుజాన వేసుకొని ఎవరు యుద్ధానికి వస్తారా అని వెదుకుతున్నాడు. ఆ విధంగా వెదుకుతూ ఒక రోజు స్వర్గానికి వెళ్లాడు. హిరణ్యాక్షుని చూచి దేవతలు అందరూ భయంతో దాక్కున్నారు. దేవతలు లేని స్వర్గాన్ని చూచి హిరణ్యాక్షుడు పెద్దగా అరిచాడు. ఆ కోపాన్ని పోగొట్టు కోడానికి సముద్రంలో ప్రవేశించి జలక్రీడలు ఆడుతున్నాడు.

భూమి మీద ఉన్న వాడు నీళ్లలో ప్రవేశించగానే
జలచరములు అన్నీ భయపడి పారిపోయాయి. హిరణ్యాక్షుడు
సముద్రములో చాలా సంవత్సరములు జలక్రీడలు ఆడుకున్నాడు. అక్కడి
నుండి జలమునకు అధిపతి అయిన వరుణుని నగరమునకు
చేరుకున్నాడు. వరుణుని చూచి “వరుణదేవా! నమస్కారం. అబ్బో నీవు
సామాన్యుడవు కావు. లోకపాలకులకు అధినేతవు. నీకు గొప్ప పేరు కీర్తి
ఉంది కదా! ఇదివరకు నీవు దైత్యులను దానవులను ఓడించి
రాజసూయ యాగం చేసావట. అటువంటి వాడివి, నాతో కూడా కాస్త
యుద్ధం చేసి పెట్టు.” అని వ్యంగ్యంగా అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న వరుణుడికి కోపం వచ్చింది. కాని వీడితో
ఎందుకని ఆ కోపాన్ని అణచుకున్నాడు. “ఓ దైత్యా! ప్రస్తుతము నేను
యుద్ధములు చేయడం విరమించుకున్నాను. నీతో యుద్ధం
చేయగలిగిన వాడు ఒక్క విష్ణువు ఒక్కడే. ఆయనతో యుద్ధం చెయ్యి.
నీ దురద తీర్చుకో. తొందరగా విష్ణువు వద్దకు వెళ్లు. నీవు విష్ణువుతో
యుద్ధం చేసావనుకో నీవు నిటారుగా నిలబడవు. భూతల శయనమే
నీకు శరణ్యము. అసలు నీ వంటి దుర్మార్గులను దుష్టులను
చంపడానికే విష్ణువు అవతారాలు ఎత్తుతున్నాడు. నీ కోసం
వరాహావతారంలో ఉన్నాడు. తొందరగా వెళ్లు.” అని వరుణుడు
హిరణ్యాక్షుని విష్ణువు మీదికి యుద్ధానికి పురికొల్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదిహేడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
పదిహేడవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా అన్నాడు. “జలమునకు అభిపతి అయిన వరుణుడు చెప్పిన మాటలు విన్న హిరణ్యాక్షుడికి కోపం వచ్చింది. కాని వీడితో ఎందుకులే అని శ్రీహరిని వెదుక్కుంటూ వెళ్లాడు. దారిలో నారదుడు కనిపించాడు. శ్రీహరి రసాతలంలో ఉంటాడు అని చెప్పాడు. నారదుని మాట ప్రకారము హిరణ్యాక్షుడు రసాతలమునకు వెళ్లాడు.

(రసాతలము అంటే భూమి పైపొరకు కింద ఉండే ఆరవ లోకము. ప్రస్తుతము మన పరిభాషలో చెప్పుకోవాలంటే ఖనిజములు, ఖనిజవాయువులు, చమురు పదార్థములు లభించే భూమి పొర.)

అప్పటికే శ్రీహరి యజ్ఞవరాహ రూపము ధరించి రసాతలములో ఉన్న భూమిని తన కోరల మీద పెట్టుకొని పైకి తీసుకొని వస్తున్నాడు. అటువంటి వరాహమును చూచాడు హిరణ్యాక్షుడు. “ఇదేమిటి! ఈ అడవి జంతువు ఇక్కడ ఉందేమిటి!” అని ఆశ్చర్యంగా చూచాడు. ఆ దైత్యుడు ఆ యజ్ఞవరాహరూపుడగు శ్రీహరితో ఇలా అన్నాడు.

“ ఒరేయ్! ఇలారా! ఇదేమిటి భూమిని తీసుకొని వెళుతున్నావు. ఇక్కడ దిండు. ఈ భూమిని బ్రహ్మ మాకు ఇచ్చాడు. నీవు ఎవరు తీసుకొని వెళ్లడానికి. అయినా ఈ వరాహ రూపం ఏమిటి? నీవు వరాహ రూపంలో వచ్చిన దేవతవా! నా కళ్ల ఎదురుగా నీవు

భూమిని తీసుకెళ్లడం సాధ్యం కాదు. అక్కడ పెట్టు.” అని గర్జించాడు హిరణ్యాక్షుడు.

శ్రీహరి మాట్లాడలేదు. హిరణ్యాక్షుడు మరలా ఇలా అన్నాడు. “ఓహూ! తమరు విష్ణుదేవులా! మా శత్రువులైన దేవతలు నిన్ను ఈ పనికి పంపారా! అందుకేనా దొంగతనంగా భూమిని తీసుకెళుతున్నావు. పైగా మా అసురులను దొంగదెబ్బ తీస్తున్నావు. నీ మాయలు నా దగ్గర సాగవు. ఈరోజు నిన్ను చంపి మా దైత్యులకు సంతోషం కలిగిస్తాను. ఇదిగో ఈ గదతో నీ నెత్తిమీద ఒక దెబ్బ వేస్తే తలపగిలిచస్తావు. నిన్ను నమ్ముకున్న దేవతలను, ఋషులను, అనాధలను చేస్తాను.” గర్వంగా పలికాడు హిరణ్యకశిపుడు.

వరాహ మూర్తి అయిన శ్రీహరికి మహా కోపం వచ్చింది. ఇప్పుడు కోపిస్తే తన కోరల మీద ఉన్న భూదేవి కంపించి పోతుందని, తన కోపాన్ని అణచుకున్నాడు. తన దారిన తాను భూమిని తీసుకొని జలముల నుండి బయటకు వస్తున్నాడు. మూడు లోకములను గడగడలాడించిన తనను ఒక వరాహము లెక్కచేయకపోవడంతో హిరణ్యాక్షునికికోపం మిన్ను ముట్టింది. “ఓ పిరికి వాడా! సిగ్గు లేదా నీకు. మా భూమిని తీసుకొని పరుగెత్తిపోతున్నావు.” అని అరుస్తూ వరాహ మూర్తి వెంటబడ్డాడు హిరణ్యాక్షుడు.

ఈ రాక్షసుడు ఓ పట్టాన వదిలేటట్టు లేడు అని అనుకున్నాడు వరాహ మూర్తి. తన కోరల మీద ఉన్న భూమిని జలము మీదనే ఒక ఆధారమును ఏర్పరచి దాని మీద నిలిపాడు. ఆ భూమిలో

తన ఆకర్షణ శక్తిని ప్రవేశ పెట్టాడు. అప్పుడు ఆ భూమి ఏ ఆధారము లేకనే నిలిచి ఉంది. (ప్రస్తుతము మనం ఉండేభూమి ఏ ఆధారమూ లేకుండా అదే పరిస్థితిలో ఉంది కదా!దీనినే కథారూపంలో చెప్పారు. అంతే!)

అప్పుడు తన వెంట తన తిడుతూ వస్తున్న హిరణ్యాక్షుని చూచి శ్రీహరి నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు. “ఓ దైత్యుడా! నీవు అన్నట్టు నేను అడవులలో తిరిగే మృగమును. అందులో సందేహము లేదు. కానీ నీవు ఎందుకు నా వెంట బడి కుక్క మాదిరి అరుస్తున్నావు. నేను కూడా నీ వంటి కుక్కల కోసరం తిరుగుతూ ఉంటాను. నీకు చావు మూడింది. అందుకే అలా అరుస్తున్నావు. పైగా నీ గురించి నువ్వే పొగుడుకుంటున్నావు. నీ వంటి ఆత్మస్తుతి చేసే వాళ్లను లోకులు గౌరవించరు.

ఇప్పుడు చెబుతున్నాను విను. ఇది మా భూమి. ప్రళయకాలంలో రసాతలంలో మేమే ఉంచాము. ఇప్పుడు నేను ఆ భూమిని బయటకు తీసుకొని వస్తున్నాను. నువ్వు నీ గదతో నన్ను కొడుతున్నావు. మాకు యుద్ధము కొత్త కాదు. నీ వంటి బలవంతులతో విరోధము పెట్టుకొని నేను ఎక్కడకు వెళ్లాను. అందుకే ఇక్కడే ఉన్నాను. నాతో యుద్ధం చెయ్యి. నన్ను చంపుతానని నీ వాళ్ల ముందర ప్రతిజ్ఞచేసావుకదా! నన్ను చంపి ఆ ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకో. నీ వాళ్ల కోరిక నెరవేర్చు. వాళ్ల దుఃఖమును పోగొట్టు.” అని వ్యంగ్యంగా అన్నాడు శ్రీహరి.

ఆ మాటలకు హిరణ్యాక్షుడు కోపం పట్టలేకపోయాడు. వాడికి ఒళ్లంతా మండిపోతూ ఉంది. పెద్దగా బుసలు కొడుతున్నాడు. తన

చేతిలో ఉన్న గదతో శ్రీహరిని గట్టిగా మోదాడు. తన వక్షస్థలము మీదపడబోయిన ఆ గదాఘాతమును శ్రీహరి పక్కకు తిరిగి తప్పించుకున్నాడు. హిరణ్యాక్షుడు తన గదను గిరా గిరా తిప్పుతూ పళ్లు పటా పటా కొరుకుతున్నాడు. ఇది చూచిన వరాహ రూపంలో ఉన్న శ్రీహరికి కూడా కోపం వచ్చింది. ఆ దైత్యుడి వంకకు పరుగెత్తాడు.

శ్రీహరి తను కూడా ఒక గదను తీసుకొని హిరణ్యాక్షుడి కంటి మీద గట్టిగా మోదాడు. కాని హిరణ్యాక్షుడు ఆ గదాఘాతాన్ని నేర్పుగా తప్పించుకున్నాడు. ఇరువురికి భయంకరమైన గదాయుద్ధము జరిగింది. గదల దెబ్బలకు వారి ఇరువురి దేహములు రక్తసిక్తములు అయ్యాయి. రెండు పెద్ద ఆబోతులు కుమ్ముకుంటున్నట్టు వరాహము హిరణ్యాక్షుడు యుద్ధం చేస్తున్నారు. వీరి యుద్ధం చూడటానికి బ్రహ్మదేవుడు తన పరివారంతో ఆకాశంలో నిలబడి చూస్తున్నాడు.

ఇద్దరి మధ్య యుద్ధము ఎంతకూ తెగడం లేదు. అది చూచి బ్రహ్మ దేవుడు శ్రీహరితో ఇలా అన్నాడు. “దేవా! ఈ దైత్యుడు నా వలన వరాలు పొందాడు. ఆ వరగర్వంతో దేవతలను, బ్రాహ్మణులను, గోవులను బాధపెడుతున్నాడు. వీడు మూడులోకములను భయోత్థాతానికి గురిచేస్తున్నాడు. వీడిని యుద్ధంలో ఓడించే వీరుడు ముల్లోకములలో లేడు. అందుకని వీడు మూడులోకములలో ఉన్న వారిని యుద్ధానికి ఆహ్వానిస్తూ తిరుగుతుంటే నీ కంట బడ్డాడు. ఈ దుర్మార్గుడితో నీవెందుకు ఇంతసేపు యుద్ధం చేస్తావు. పైగా సాయంత్రం కాబోతోంది. రాత్రి వేళలో అసురులు రెట్టింపు శక్తితో విజృంభిస్తారు. కాబట్టి వెంటనే ఈ దైత్యుని నీ మాయాశక్తితో

సంహరించు. వీడి మరణంతో మూడులోకములు శాంతి పొందుతాయి. ఈ సాయంకాలము వీడి మరణానికి అద్భుతమైన అభిజిత్‌యోగము. కాబట్టి ఈ ముహూర్తంలోనే వీడిని సంహరించు. అంతే కాకుండా, వీడికి శాపం ఇచ్చేసమయంలో వీడు నీ చేతిలో సంహరింపబడతాడు అని నిర్ణయింపబడింది. వాడి అదృష్టం కొద్దీ వాడు నీతో యుద్ధానికి తలపడ్డాడు. అందువలన వీడిని వెంటనే సంహరించి, వీడికి ఈ రాక్షస దేహము నుండి విముక్తిని ప్రసాదించు. ముల్లోకములకు శాంతిని చేకూర్చు.” అని అన్నాడు బ్రహ్మ.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పదునెనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

పంతొమ్మిదవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెప్పసాగాడు. ‘విదురా! బ్రహ్మ చెప్పిన మాటలను చిరునవ్వునవ్వుతూ శ్రద్ధగా విన్నాడు వరాహమూర్తి. ఆయన మాటలను అంగీకరించినట్టు కనుసైగచేసాడు. ఎదురుగా ఉన్న హిరణ్యాక్షుని వంక చూచాడు. ఆ దైత్యుడు అటు ఇటు తిరుగుతున్నాడు.. వరాహమూర్తి తన గదతో వాడి మెడమీద కొట్టాడు. ఆ దెబ్బను హిరణ్యాక్షుడు తన గదతో కాచుకున్నాడు.

వరాహ మూర్తి గద కిందపడిపోయింది. అప్పుడు వరాహమూర్తి చేతిలో ఆయుధము లేదు. వరాహమూర్తి మీద దాడి చేయడానికి ఇదే సమయము అనుకున్నాడు హిరణ్యాక్షుడు. కాని హిరణ్యాక్షుడు యుద్ధ ధర్మమును పాటించాడు. నిరాయుధునితో యుద్ధం చేయడం ధర్మం కాదని వరాహ మూర్తి మీద ఆయుధమును ప్రయోగించలేదు. ఎలాగైనా వరాహ మూర్తిని రెచ్చగొట్టడమే ఆ దైత్యుని ఉద్దేశ్యము.

అది చూచినవరాహ మూర్తి దైత్యుని యుద్ధనీతికి ప్రశంసించాడు. ఈ సారి తన సుదర్శన చక్రమును చేత ధరించాడు. తలచి నంత మాత్రముననే సుదర్శన చక్రము భగవానుని చేతిని అలంకరించింది. గిరా గిరా తిరుగుతూ ఉంది. హిరణ్యాక్షునిలో భగవానుడికి తన పార్శ్వదుడు, శాపోపహతుడు అయిన జయుడు కనిపిస్తున్నాడు. అందుకే వాడితో ఆటలాడి నట్టు యుద్ధం చేస్తున్నాడు. ఇదితెలియని దేవతలు “ఓ దేవా! వాడిని వెంటనే చంపండి. లేకపోతే వాడు ఇంకా విజృంభిస్తాడు. ముల్లోకాలకు చేటుతెస్తాడు” అని తొందరపెట్టసాగారు.

వరాహ మూర్తి చేతిలో చక్రాన్ని చూచాడు హిరణ్యాక్షుడు. కోపంతో అతని పెదాలు వణుకుతున్నాయి. పళ్లు కొరుకుతూ వెంటనే తన గదను వరాహ మూర్తి మీద ప్రయోగించాడు. “ఒరేయ్ ఈ దెబ్బతో నువ్వు చచ్చావురా!” అని గట్టిగా అరిచాడు. అది చూచిన వరాహ మూర్తి పైకి లేచి తనకాలితో ఆ గదను ఒక తావు తన్నాడు. అది కిందపడిపోయింది.

ఇప్పుడు దైత్యుడు నిరాయుధుడు అయ్యాడు. “ఓ దైత్యా! నీ గదను తీసుకో. అప్పటి దాకా నిన్ను కొట్టను” అన్నాడు. వెంటనే హిరణ్యాక్షుడు తన గదను తన చేతిలోక తీసుకున్నాడు. భయంకరంగా గర్జించాడు. గిరా గిరా తిప్పి ఆ గదను వరాహమూర్తి మీదికి విసిరాడు. తన మీదికి వస్తున్న గదను వరాహ మూర్తి అవలీలగా ఒడిసి పట్టుకున్నాడు. తాను విసిరిన గద నిష్ఫలము అవడం చూచి దైత్యుడు మండిపోయాడు.

వరాహ మూర్తి తన చేతిలో ఉన్న గదను “ఇదిగో తీసుకో” అంటూ వాడి మీదికి విసిరాడు. కాని హిరణ్యాక్షుడు పౌరుషంతో ఆ గదను తీసుకోలేదు. ఒక త్రిశూలాన్ని తీసుకొని దానిని వరాహ మూర్తి మీదికి విసిరాడు. భగవానుడు తన చక్రమును ప్రయోగించి ఆ శూలమును తునాతునకలు చేసాడు.

ఇంక ఇలా కాదని హిరణ్యాక్షుడు మాయాయుధం చేయసాగాడు. హఠాత్తుగా వరాహ మూర్తి మీదికి లంఘించి ఆయన గుండెలమీద గట్టిగా గుద్ది మాయం అయ్యాడు. కాని భగవానుడు ఆ దెబ్బకు ఏ మాత్రం చలించలేదు. హిరణ్యాక్షుడు నానావిధములయిన మాయలను పరమాత్మ మీద ప్రయోగించాడు. ఆ మాయల ప్రభావం చేత మూడులోకములు ప్రళయం సంభవించినట్టు తల్లడిల్లిపోయాయి. వాడి మాయలకు ప్రచండ వేగంతో గాలులు వీచడం, రాళ్లవర్షం కురవడం, ఉరుములు, మెరుపులు దట్టంగా మేఘాలు ఆవరించడం, చీకట్లు కమ్ముకోవడం జరుగుతున్నాయ.

ఇదంతా ఏమీ జరగడం లేదు రాక్షస మాయ వల్ల కలిగిన భ్రమ అని పరమాత్మకు తెలుసు. ఆ రాక్షస మాయను నిర్మూలించడానికి భగవానుడు తనసుదర్శన చక్రాన్ని ప్రయోగించాడు. సుదర్శన చక్రము ఆ దైత్యుని మాయలను ఛేదించింది. తన మాయలు అన్నీ నిరర్థకములు కావడం చూచి హిరణ్యాక్షుడు వరాహ మూర్తి మీదికి ఉరికాడు. వరాహ మూర్తిని తన బలమైన బాహువుల మధ్య బంధించి నలిపేయసాగాడు.

కాని ఆశ్చర్యంగా వరాహ మూర్తి బయట నిలబడి ఆ దైత్యుని చూస్తున్నాడు. తన బాహుబంధంలో వరాహమూర్తి లేకపోవడం చూచి విస్తుపోయాడు ఆ దైత్యుడు. తన పిడికిళ్లు బిగించి వరాహమూర్తిని కొట్టసాగాడు. వరాహ మూర్తి కూడా తనపిడికిలి బిగించి హిరణ్యాక్షుని కణత మీద కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు హిరణ్యాక్షుని తన తిరిగింది. కళ్లు బయటకు వచ్చాయి. చేతులుకాళ్లు ఆడటం లేదు. హిరణ్యాక్షుడు గిరా గిరా తిరిగి కిందపడ్డాడు. గిలా గిలా కొట్టుకొని మరణించాడు. కణత ఆయువు పట్టు. దైత్యుని కణత మీద పిడికిలితో బలంగా కొట్టడం వలన హిరణ్యాక్షుడు మరణించాడు.

ఆ దైత్యుడి మరణం చూచిన బ్రహ్మ దేవతలు “ఆహా! భగవంతుని చేతిలో మరణం ఎంత పుణ్యం చేసుకుంటే లభిస్తుంది. ఎంతో మంది యోగులు ఈ శరీరము నుండి విముక్తి పొందుటకు తపస్సు చేస్తారు. వారికి లభించని భాగ్యము, ఈ దైత్యునికి, అదీ భగవానుని ముఖం వంక చూస్తూ మరణించే భాగ్యం ఈ హిరణ్యాక్షునికి లభించింది.” అని ఆశ్చర్యపోయారు.

బ్రాహ్మణ శాపముతో దైత్యుడుగా జన్మించిన భగవానుని పార్షదులలో ఒకడు తిరిగి తన స్వస్థానమును చేరుకున్నాడు. అప్పుడు దేవతలు, బ్రహ్మ పరమాత్మను ఈ విధంగా స్తుతించారు.

“ఓ దేవదేవా! నీకు నమస్కారము. నీవు యజ్ఞపురుషుడవు. యజ్ఞవరాహ అవతారమును ధరించి భూమిని రక్షించావు. దైత్యుని శిక్షించావు. మూడులోకములకు శాంతని చేకూర్చావు. నీకు మరలా మరలా నమస్కరించుచున్నాము.” అని పరమాత్మకు నమస్కరించి వారి వారి స్థానములకు వెళ్లిపోయారు.

విదురా! ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మ మొదలగు దేవతాగణములతో స్తుతించబడిన ఆదివరాహ రూపంలో ఉన్న హరి వైకుంఠమునకు తిరిగి వెళ్లిపోయాడు. విదురా! భగవానుని అవతార విశేషములను నేను నా గురువుల వలన విన్న ప్రకారము నీకు వివరించాను.” అని చెప్పావు మైత్రేయుడు. మైత్రేయుని వలన శ్రీహరి అవతార విశేషములను విన్న విదురుడు పరమానందభరితుడు అయ్యాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్తు మహారాజుకు చెప్పిన భాగవతమును సూత పౌరాణికుడు శౌనకాది మహామునులకు చెప్పాడు.

“ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా! పరమాత్ముని అవతార లీలా విశేషములను వినిన ఎవరికి ఆనందం కలుగదు. ఈ భూమిని ఉద్ధరించడానికి యజ్ఞవరాహ రూపంతో అవతరించిన పరమాత్మ చేసిన హిరణ్యాక్ష వధ అనే ఈ కథను ఎవరు చదివినా, విన్నా, భగవానుని కీర్తించినా, వారికి అన్ని పాపముల నుండి విముక్తి లభిస్తుంది.

పుణ్యమును కలిగించేది, పవిత్రమైనది, మానవుల
మనసులను ధన్యం చేసేది, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు కలిగించేది, ఆయుష్షును
పెంచేది, అయిన ఈ భగవంతుని చరిత్ర వినిన వారికి
మరణానంతరము పరమాత్మలో ఐక్యము అవుతారు అనడంలో
ఎటువంటి సందేహము లేదు.” అని సూత పౌరాణికుడు శౌనకాది
మహామునులకు నైమిశారణ్యంలో సత్రయాగ సందర్భంలో భాగవత
కథను వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము పంతొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరవయ్యవ అధ్యాయము.

నైమిశారణ్యంలో సూతపౌరాణికుని వలన భాగవతమును
వింటున్న శౌనకుడు మొదలగు మహామునులు సూతుని ఇలా
అడిగారు.

“మహాత్మా! స్వాయంభువ మనువు తాను ఉండేదానికి ఒక
స్థావరము కావాలని బ్రహ్మను అడిగాడు. ఆ భూమి ప్రళయకాలంలో
జలమయం అయింది. భూమి మీద ఉన్న ప్రాణులన్నీ సూక్ష్మరూపంలో
పరమాత్మయందు లీనమై ఉన్నాయి అని చెప్పారు. మరి ఆ ప్రాణులను

మరలా సృష్టించడానికి బ్రహ్మ ఏ విధానమును అవలంబించాడు? విదురుడు మైత్రేయుని ఏ యే విషయములు అడిగాడు. మేము అడిగిన విషయములు కూడా అడిగాడా? ఈ విదుర మైత్రేయుల సంభాషణమును, ఇంకా ఇతరము లైన పరమాత్ముని కథలు విన్నంతనే జీవున పాపములు నశిస్తాయి. మాకు ఆ విషయము లన్నీ వివరించండి. మేము కూడా శ్రీహరిలీలలను విని పావనులము అవుతాము.” అని అన్నారు.

అప్పుడు సూతపౌరాణికుడు శౌనకాది మహామునులకు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. “వరాహరూపము ధరించిన పరమాత్మ భూమిని ఉద్ధరించడం, హిరణ్యాక్షుని సంహరించడం, గురించి విన్న విదురుడు పరమానంద భరితుడు అయ్యాడు. విదురుడు మైత్రేయుని ఇలా అడిగాడు.

“ఓ మైత్రేయ మహర్షి! బ్రహ్మగారు మరీచి మొదలగు ప్రజాపతులను సృష్టించిన తరువాత ఏమి చేసాడు? మరీచి మొదలగు ప్రజాపతులు స్వాయంభువ మనువు బ్రహ్మయొక్క ఆజ్ఞలను అనుసరించి ఏ విధంగా విశ్వ సృష్టి చేసారు? వారు తమ తమ భార్యలతో కూడి ఈ సృష్టి చేసారా? లేక స్వతంత్రంగా సృష్టి చేసారా? లేక అందరూ కలిసి ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించారా? తెలియజేయండి.” అని అడిగాడు. దానికి సమాధానంగా మైత్రేయుడు ఇలా చెప్పాడు.

“విదురా! మొట్టమొదట సత్త్వ,రజస్,తమోగుణ ప్రధానమైన ఈ ప్రకృతి ఏ విధమైన వికారము, కదలిక లేకుండా స్తబ్ధగాఉండింది.

కాల శక్తి ప్రభావము చేత ఆ మూడుగుణములలో హేచ్ఛతగ్గులు సంభవించాయి. ఆ హేచ్ఛతగ్గుల వలన మహత్తత్వము ఆవిర్భవించింది. రజోగుణ ప్రధానమైన ఆ మహత్తత్వము నుండి మూడురకములైన అహంకారము పుట్టింది. ఆ అహంకారము నుండి శబ్దము మొదలగు ఐదు తన్మాత్రలు, పంచభూతములు, జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, వాటికి అధిదేవతలు సృష్టింపబడ్డారు. ఇవన్నీ వేటికి అవి విడి విడిగా ఉండటం వలన, వాటిని సంఘటితం చేసే శక్తిలేకపోవడం వలన అవి సృష్టిచేయలేకపోయాయి.

అప్పుడు పరమాత్మ తన యోగమాయశక్తిని వాటిలో ప్రవేశపెట్టాడు. అప్పుడు అవి చైతన్యవంతం అయ్యాయి. అవన్నీ కలిసి ఒక శక్తవంతమైన అండమును సృష్టించాయి. ఆ అండము వేయి సంవత్సరముల పాటు జలంలో ఉండింది. అప్పుడు పరమాత్మ ఆ అండకోశములో ప్రవేశించాడు. అప్పుడు ఆ అండము చైతన్యవంతం అయింది. ఆ అండకోశములో ఉన్న పరమాత్మ నాభి ప్రదేశము నుండి ఒక కాంతివంతమైన పద్మము ఆవిర్భవించింది. ఆ పద్మములో సర్వజీవరాసులు సూక్ష్మరూపంలో ఉన్నారు.

ఆ పద్మము మధ్య నుండి బ్రహ్మదేవుడు పుట్టాడు. ఆ అండము లోపల ఉన్న జలములో శయనించి ఉన్న పరమాత్మ ఆదేశాను సారము బ్రహ్మ అంతకు ముందు ఉన్న కల్పములలో ఉన్న మాదిరి, రూపములతో, నామములతో ఈ సృష్టిని చేయడం మొదలు పెట్టాడు.

మొట్ట మొదట బ్రహ్మ ఐదురకములైన అవిద్యలను సృష్టించాడు. వాటి పేర్లు తామిస్త్రము అంధతామిస్త్రము, తమస్సు, మోహము, మహాతపస్సు. వీటిని క్లేశములు అని కూడా అంటారు.

అవిద్యలను సృష్టించిన ఆ దేహమును బ్రహ్మవదిలేసాడు. బ్రహ్మచేత వదిలిపెట్టబడిన ఆ శరీరము రాత్రిగా(చీకటిగా) మారిపోయింది. రాత్రిగా మారిన ఆ శరీరము నుండి యక్షులు, రాక్షసులు పుట్టారు. పుట్టిన వెంటనే వారికి ఆకలి, దాహము అధికం అయ్యాయి. ఎదురుగా బ్రహ్మ కనిపించాడు. తమ ఆకలి దాహము తీర్చమని వారు బ్రహ్మమీదికి వెళ్లారు. కొంత మంది “వీడుమనలను పుట్టించాడు అని రక్షించకండి.” అని కొందరూ, “వీడిని భక్షించండి” అని కొందరూ అరవసాగారు. “రక్షించకండి” అని అరిచినవారు రాక్షసులుగానూ, “భక్షించండి” అన్నవారు భక్షకులు అనగా యక్షులు గానూ పిలువబడ్డారు.

బ్రహ్మ దేవతలను సృష్టించి నపుడు దివ్యము ప్రకాశవంతమైన రూపము ధరించాడు. ఆ దేహమును కూడా బ్రహ్మ విడిచిపెట్టాడు. ఆ ప్రకాశవంతమైన దేహమే పగలుగా మారింది. ఆ పగలును దేవతలు గ్రహించారు.

తరువాత బ్రహ్మ వేరే దేహమును ధరించాడు. ఆ దేహము యొక్క జఘనభాగము నుండి దైత్యులనుపుట్టించాడు. ఆ దైత్యులు ఎక్కువగా స్త్రీలోలురు. ఎల్లప్పుడూ స్త్రీసాంగత్యమును కోరుకుంటూఉంటారు. స్త్రీలు కనపడితే వదిలిపెట్టరు. (ఉదాహరణకు రావణుడు). ఆ దైత్యులు పుట్టగానే బ్రహ్మ మీదికి దుమికారు. వారిని

ప్రవర్తన చూచి బ్రహ్మకు భయం పట్టుకుంది. ఆయన కూడా పరుగెత్తాడు. అలా పరుగెత్తి శ్రీహరి వద్దకు వెళ్లాడు. తాను దైత్యులను పుట్టించడం వారు కామాతురులై తన వెంటబడటం అంతా వివరించాడు.

“ఓ పరమాత్మా! నేను వీరిని యాదాలాపంగా సృష్టించాను. వీరు ఇంతటి కామాతురులు అని నాకు తెలియదు. మైథునం కోసరం నా వెంటబడుతున్నారు. నన్ను రక్షించండి.” అని వేడుకున్నాడు.

దానికి పరమాత్మ ఇలా అన్నాడు. “నీవు దుష్టులగు దైత్యులను సృష్టించావు. వారు కామాతురులు అయ్యారు. నీ వెంట బడుతున్నారు. కాబట్టి ఈ పాపపు శరీరాన్ని వాళ్లకే విడిచిపెట్టు.” అని అన్నాడు. పరమాత్మ మాట ప్రకారము బ్రహ్మ ఆ దేహమును కూడా విడిచిపెట్టి వేరొక దేహమును ధరించాడు. బ్రహ్మ విడిచిపెట్టిన ఆ దేహము ఒక అందమైన స్త్రీరూపము ధరించింది. అదే అసురసంధ్య కాలము. కామోద్రేకము కలిగే కాలము. ఆమెను చూచి అసురులు, దైత్యులు మోహితులయ్యారు.

“ఆహా! ఈమెరూపము ఎంత మనోహరముగా ఉంది. ఈమె యవ్వనవతి. ధైర్యవంతురాలు. లేకపోతే మనమధ్యకు ఎందుకు వస్తుంది. చూడ చూడ ఈమె మీద కామకోరికలు కలుగుతున్నాయి. కానీ ఈమె మాత్రము ఎటువంటి కోరికలు లేనిదానివలె తిరుగుతూ ఉంది.” అని ఆ రాక్షసులు, దైత్యులు ఆమెను గురించి రకరకాలుగా అనుకుంటున్నారు. కొంతమంది ఆమెకు తగు మర్యాదలను చేసి

ఆమెను పక్కనకూర్చోపెట్టుకొని “సుందరీ! నీవు ఎవరు? నీ తల్లితండ్రులు ఎవరు? ఇక్కడ ఏంచేస్తున్నావు? నీ అందంతో సోయగంతో మా అందరినీ పిచ్చివాళ్లను చేస్తున్నావు. నీవు ఎవరైనా కానీ, నీ దర్శనభాగ్యం మాకు కలిగించావు. అదే మాకు గొప్ప అదృష్టము. ”అని ఆమెచుట్టు తిరుగుతున్నారు.

ఆమె మాత్రము ఇదేమీ పట్టనట్టు ఒక పూలబంతితో ఆడుకుంటూఉంది. “ఓ సుందరీ! మేము నీ కోసరం పరితపిస్తుంటే నీవు ఆ బంతితో ఆడుకుంటున్నావు. నీ కాళ్లు చేతులు ఒక చోట కుదురుగా ఉండటం లేదు. అబ్బా! అలా ఆడకు. నీ సన్నని నడుము నీసుకుమారమైన శరీరభారంతో అలిసిపోతుంది. నీ నల్లని కురులు అబ్బా ఎంత అందంగా ఉన్నాయో! ” అని ఆ అసురులు దైత్యులు ఆ సుకుమారి వెంట తిరుగుతున్నారు. వారందరూ ఆ కామదేవతను తమలో తాముపంచేసుకున్నారు. వారి పీడ వదిలిందని సంతోషించాడు బ్రహ్మ.

తరువాత తన శరీరంలో ఉన్న కాంతితో గంధర్వులను, అష్టరసలను సృష్టించాడు. తరువాత ఆ కాంతి మంతమైన శరీరాన్ని కూడా వదిలిపెట్టాడు. గంధర్వులు బ్రహ్మ వదిలిపెట్టిన ఆ శరీరాన్ని స్వీకరించి గంధర్వలోకాన్ని ఏర్పాటుచేసుకున్నారు.

తరువాత బ్రహ్మ మరొకక దేహాన్ని ధరించాడు. వీళ్లందరినీ సృష్టించి అలసిపోయాడు. బ్రహ్మ అలసట లో నుండి భూతములు, పిశాచములు పుట్టాయి. వాళ్లకు ఒంటి మీద బట్టలు లేవు జుట్టువిరబోసుకొని వికృతంగా ఉన్నారు. వారిని చూచి బ్రహ్మ

కళ్లుమూసుకున్నాడు. వెంటనే ఆ శరీరాన్ని కూడా విడిచిపెట్టాడు. ఆ శరీరమే “ఆలస్యం”గా మారింది. అందులో నుండి నిద్ర, భ్రాంతి, ఉన్మాదము పుట్టాయి. బ్రహ్మ విడిచిపెట్టిన ఆ శరీరాన్ని (ఆలస్యము, నిద్ర, భ్రాంతి, ఉన్మాదము మొదలగు అవలక్షణములు కలది) భూతాలు, పిశాచాలు స్వీకరించాయి.

తరువాత బ్రహ్మ ఏ శరీరమూ ధరించలేదు.

అదృశ్యరూపంలో (సూక్ష్మరూపంలో) ఉండి దేవతలను, సిద్ధులను, సాధ్వులను, పితృదేవతలను సృష్టించాడు. వారు తీసుకోడానికి బ్రహ్మకు దేహము లేదు. అదృశ్యరూపంలో ఉన్నాడు. పితృదేవతలు, దేవతాగణములు ఆ అదృశ్యరూపమునే స్వీకరించారు. (అందుకే వాళ్లు మనకు కనపడరు. కాని అదృశ్యరూపంలో ఉంటారు). ప్రజలు తమ పితృదేవతలకు శ్రాద్ధములుపెట్టి సమర్పించే పిండములను వారు అదృశ్యరూపంలో స్వీకరిస్తారు. అలాగే యజ్ఞయాగములు చేసినపుడు అగ్నిలో హోమామము చేయు హవిస్సులను దేవతలు అదృశ్యరూపంలో స్వీకరిస్తారు.

వీరిని సృష్టించిన తరువాత బ్రహ్మ అదే మాదిరిగా

సిద్ధులను, సాధ్వులను సృష్టించాడు. వారికి కూడా అదృశ్యరూపాలు ప్రసాదించాడు. తరువాత బ్రహ్మ అచ్చం తన మాదిరిగానే ఉన్న కిన్నరులు, కింపురుషులను సృష్టించాడు.

తరువాత బ్రహ్మ మరొక స్థూల శరీరము ధరించాడు. తాను

చేసిన సృష్టి వంక చూచాడు. ఎంత సేపూ తాను సృష్టి చేయడమే

గానీ, తాను సృష్టి చేసిన వాళ్లు మరలా సృష్టి చేయడం లేదని గ్రహించాడు. అందువల్ల సృష్టి కొనసాగడం లేదని చింతించాడు. ఈ శరీరం కూడా బాగాలేదని ఆ స్థూల శరీరాన్ని కూడా వదిలిపెట్టాడు. ఆ శరీరం వదిలేటప్పుడు బ్రహ్మ చాలా కోపంగా ఉన్నాడు. అందుకని బ్రహ్మ వదిలిన శరీరము నుండి అమితమైన కోపస్వభావము కల సర్వములు పుట్టాయి.

బ్రహ్మ మరలా ఆలోచించడం మొదలె పెట్టాడు. ఎలాగైనా ప్రజలను సృష్టించాలి. వారి వల్ల సృష్టి కొనసాగాలి అని అనుకున్నాడు. అందుకని తనమనసులో నుండి మనువులను సృష్టించాడు. ఆ మనువులకు తగిన పురుష దేహాలను ఇచ్చాడు. వారే మొట్ట మొదట పుట్టినవారు. మనువుల వల్ల పుట్టిన వారు మానవులుగా పిలువబడ్డారు.

తరువాత బ్రహ్మ తాను చేసిన తపస్సును, ఉపాసనను, అష్టాంగయోగములను, వైరాగ్యమును, సమాధిని ఉపయోగించి ఆ లక్షణములు కలిగిన ఋషులను సృష్టించాడు. ఆ ఋషులు ఒక్కొక్కరికీ తనలో ఉన్న సమాధి, యోగము, తపస్సు, విద్య, వైరాగ్యము, ఐశ్వర్యము అనే అంశాలను ఇచ్చాడు. ఈ ప్రకారంగా బ్రహ్మ సృష్టిని కొనసాగించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము ఇరవయ్యవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము

ఇరవైఒకటవ అధ్యాయము

విదురుడు మైత్రేయుని ఈ విధంగా అడిగాడు.

“మైత్రేయా! స్వాయంభువ మనువు, శతరూప ఇరువురు మిధున ధర్మంతో సృష్టిని ఎలా కొనసాగించారు. ఏ ప్రకారం ప్రజలను వృద్ధిచేసారు. స్వాయంభువ మనువుకు ప్రియవ్రతుడు, ఉత్తానపాదుడు అనే ఇరువురు కుమారులు కలిగారు కదా! వారు ఈ భూమిని ఎలా పరిపాలించారు. అలాగే స్వాయంభువ మనువుకు దేవహూతి అనే కుమార్తె కలిగిందని, ఆమెను కర్దమప్రజాపతికి ఇచ్చి వివాహం చేసారని నీవలన విన్నాను. కర్దముడు జితేంద్రియుడు. యోగి. విరాగి కదా. మరి వారికి సంతానము ఎలా కలిగింది. అలాగే స్వాయంభువ మనువు కుమార్తె ఆకూతిని, ఋచి అనే మహర్షి, మరొక కుమార్తె ప్రసూతిని దక్షప్రజాపతి పెళ్లిచేసుకున్నారు కదా! వారికి సంతానం కలిగిందా! కలిగితే వారి గురించి కూడా చెప్పండి.” అని అడిగాడు విదురుడు.

విదురుడు అడిగిన ప్రశ్నలకు మైత్రేయుడు ఈ విధంగా బదులుచెప్పాడు. “విదురా! బ్రహ్మ కర్దమ ప్రజాపతిని పిలిచి నీవు వెంటనే సృష్టి చెయ్యి అని ఆదేశించాడు. అలాగే అని కర్దముడు తపస్సు చేయడానికి వెళ్లాడు. సరస్వతీ నదీ తీరంలో పదివేల సంవత్సరములు తపస్సు చేసాడు.

కర్దముడు క్రియాయోగం ద్వారా శ్రీహరిని ధ్యానం చేయడం మొదలెట్టాడు. కర్దముని తపస్సుకు మెచ్చి శ్రీహరి కర్దమునికిశబ్ద బ్రహ్మగా ప్రసన్నుడయ్యాడు. ఆ సమయంలో శ్రీహరి రూపం ఇలా ఉంది.

నిర్మలంగా, ప్రకాశవంతంగా, తెల్ల కలువ పూల మాల ధరించి, ముఖాన ముంగురులు పడుతుంటే, పసుపు పచ్చని వస్త్రమును ధరించి, కిలీటమును, కుండలములను ధరించి, శంఖము, చక్రము, గదలను ధరించి, మరొక చేత్తో తెల్ల కలువపూవును విలాసంగా పట్టుకొని, మెడలో కాస్తుభము వేలాడుతుండగా, చిరునవ్వునవ్వుతూ, కర్దమునికి దర్శనం ఇచ్చాడు.

ఆ మూర్తిని చూచి కర్దముడు చేతులు జోడించి ఇలా ప్రార్థించాడు. “ఓ దేవదేవా! నీ దర్శనము వలన నా నేత్రములు ధన్యములు అయ్యాయి. ఎన్నో జన్మలు తపస్సుచేసిన యోగ సిద్ధులకు లభ్యం కాని నీ దర్శనము నాకు ప్రసాదించావు. నీ పాదాలు పట్టుకుంటే ఈ సంసార సముద్రాన్ని దాటవచ్చును. కానీ ఈ తుచ్ఛమానవులు నిన్ను ఏవేవో చిన్నచిన్న కోరికలు కోరుతుంటారు. నీవు కూడా వారి కోరికలను తీరుస్తుంటావు. వాళ్లు కోరేకోరికలు నరకానికి దారి తీస్తాయి అని వారికి తెలియదు.

(ఎవడైనా పతనం కావాలంటే వాడికి ఒక కోటిరూపాయలు ఇస్తాడు భగవంతుడు. ఆ క్షణం నుంచి వాడి జీవితం నరకప్రాయం అవుతుంది. దానిని దాచలేక, ఖర్చుపెట్టడానికి బుద్ధిపుట్టక, మరొకరికి దానం చెయ్యడానికి మనసురాక, దొంగలు ఎత్తుకుపోతారని అనుక్షణం భయపడుతూ, నరకం అనుభవిస్తాడు. కాని అదే సుఖం

అనుకుంటాడు. అదే మాయ).

ఓ దేవా! నేను మాత్రము తక్కువవాడనేమీ కాదు.
మానవులు కోరికలుకోరుతున్నారు అని ఒక పక్క నిందిస్తూ నేను
కూడా నాకు ఒక మంచి భార్యను ప్రసాదించమని నిన్ను కోరుతున్నాను.
ఓ దేవా! కోరికల మయమైన ఈ లోకము నీ యొక్క వాక్కు అనే
తాటితో బంధింపబడి ఉంది. నేను కూడా ఈ లోకాన్నే అనుసరించి
నాకు మంచి భార్యను ప్రసాదించమని కోరుతున్నాను. దాని కోసరమే
నీకు ఇన్నాళ్లు పూజలు చేసాను. నివేదనలు సమర్పించాను. కాని నేను
నా కామ కోరికలను తీర్చుకోడానికి భార్యను కోరుకోడం లేదు.
బ్రహ్మగారి ఆజ్ఞనుసారము సృష్టిని కొనసాగించడానికి. దేవ ఋణము,
పితృఋణము ఋషిఋణము తీర్చుకోడానికి ఒక కుమారుని
పుట్టించడం కోసరం భార్యను ఇమ్మని అర్థిస్తున్నాను.

ఓ దేవా! నీ భక్తులు ఎల్లప్పుడూ నీ గుణములను
కధారూపంలో చదువుతూ వింటూ, ఆకలి దప్పులను మరిచిపోయి, నీ
పాదపద్మములను ఆశ్రయించుకొని భయం అనేది తెలియకుండా
బతుకుతున్నారు. వారికి ఈ కోరికలతో సతమతమయ్యే అల్లులు ఐన
మానవుల గురించి పట్టదు.

భూత,భవిష్యత్,వర్తమానములతో కూడిన ఈ కాలచక్రము
బ్రహ్మ అనే అక్షము మీద తిరుగుతూ ఉంటుంది. ఈ కాలచక్రములో
పదమూడు ఆకులు ఉన్నాయి. అవే అధికమాసములతోకూడిన
పదమూడు నెలలు. ఇందులో 360 పర్వములు ఉన్నాయి. అవే 360

రోజులు. ఈ కాలచక్రమునకు ఆరు ఇరుసులు ఉన్నాయి. అవే ఆరు ఋతువులు. దీని వేగము చాలా తీవ్రంగా ఉంటుంది. ఈకాల చక్రము ఈ జగత్తును ఆవరించి ఉంటుంది. కానీ నీ భక్తులు ఈ కాలచక్రము వలన తమ ఆయువు హరించుకుపోతున్నదనీ, తాము మృత్యువుకు చేరువ అవుతున్నామనీ ఏమాత్రమూ భయపడరు.

ఓ దేవా! నీవు మొదట ఒక్కడివే అయి ఉన్నావు. అటువంటి నీవు అనేకము అవుదాము అని సంకల్పించావు. ఆ సంకల్పంతోనే నీవు యోగమాయను సృష్టించావు. ఆ యోగమాయలో నుండి సత్వ,రజస్,తమోగుణములు ఆవిర్భవించాయి. ఆ గుణములు యోగమాయకు లోబడిఉన్నాయి. సాలెపురుగు తననోటి నుండి స్రవించే ద్రవము నుండి దారమును తయారు చేసి, గూడుకట్టుకొని, అందులో ఉండి, మరలా ఆ గూడును తనలోనే ఇముడ్చుకున్నట్టు, నీవు కూడా ఈ విశ్వమును సృష్టించి, పోషించి. నీలోనే లయం చేసుకుంటున్నావు.

ఓ దేవా! ఈ జగత్తులో ఉన్న మాబోటి కామాసక్తులైన మానవుల కోసరంగా నీవు విషయ సుఖములను సృష్టించావు. నిజానికి మమ్ములను ఈ కామోపభోగములలో పడవేయడం నీకు ఇష్టం లేదు. కానీ, మేము దేవ ఋణము, పితృఋణము,ఋషి ఋణము తీర్చుకోవాలంటే మాకు సంతానం కావాలి. సంతానం కావాలంటే మేము కామానికి లోను కావాలి. కాబట్టి ఆ కామసుఖాలు మాకు ప్రసాదించు. వాటిద్వారా మేము ముక్తి మార్గం చేరుకునేటట్టు మమ్ములను దీవించు.

నీ దివ్యమంగళ విగ్రహాన్ని దర్శించడం మాకు ఇహలోక సుఖములను, పరలోక సుఖములను కలుగచేస్తుంది కదా!

ఓ దేవా! నిజానికి నీకు ఏకర్తాచేయనవసరం లేదు. కాని నీ మాయద్వారా నీవు అవతారాలు ఎత్తుతున్నట్టు, కర్తలు చేస్తున్నట్టు, భోగాలు అనుభవిస్తున్నట్టు కనిపిస్తున్నావు. నిన్ను చూచి మేమూ అటువంటి కర్తలను ఆచరిస్తున్నాము. అటువంటి నీకు నమస్కారము.” అని కర్దమప్రజాపతి శ్రీహరిని ప్రార్థించాడు.

కర్దముని ప్రార్థనలు విన్న శ్రీహరి ఇలా అన్నాడు.

“ఓ మునిపుంగవా! నీవు ఏ ఉద్దేశ్యముతో నన్ను ధ్యానించావో, నీ మనసులోని భావమును, కోరికను నేను తెలుసుకున్నాను. దానికి తగిన ఏర్పాటు చేసి ఉంచాను. తమ శరీరమును, వాక్కును, మనసును నా యందు లగ్నము చేసి నన్ను సేవించే భక్తుల కోరికలు తీర్చడానికి నేను ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటాను. నీవంటి వారు నా అనుగ్రహానికి పాత్రులు అయి ఉన్నారు.

బ్రహ్మచేత సృష్టించ బడిన స్వాయంభువ మనువు ఈ భూమిని పరిపాలిస్తున్నాడు. ఆయన ధర్మపరుడు. రాజర్షి. ఆయన తన భార్య శతరూపతో కలిసి నిన్ను దర్శించడానికి నీ వద్దకు వస్తున్నాడు. ఆ స్వాయంభువ మనువుకు గుణవతి శీలవతి అయిన కుమార్తె ఉంది. తన కుమార్తెకు తగిన భర్తను వెతుకుతూ స్వాయంభువ మనువు నీ వద్దకు వస్తున్నాడు. ఆయన తన కుమార్తెను నీకు ఇచ్చి వివాహం

చేస్తాడు. నీవు కూడా ఒక మంచి భార్య కొరకు వెతుకుతున్నావు కదా! ఆ రాజకన్య నిన్ను తన భర్తగా స్వీకరిస్తుంది. నీ వలన ఆమెకు తొమ్మిది మంది పుత్రికలు కలుగుతారు. వారు మరీచి మొదలగు ఋషులను భర్తలుగా స్వీకరిస్తారు. వారి వలన ఈ సృష్టి కొనసాగుతుంది. నీవు నా అదేశము ప్రకారము ఆచరించి, నీవే చేయు సమస్త కర్మలను నాకు అర్పించి, తుదకు శుద్ధసత్త్వరూపంతో నన్ను చేరుకుంటావు.

ఓ కర్దమ మహర్షి! నీవు గృహస్థాశ్రమముస్వీకరించిననూ జితేంద్రియుడవు. సకల జీవరాసుల యందు దయగలిగి ఉంటావు. సమస్త జీవరాసులలో నన్ను చూస్తావు. నాలో నిన్ను, సకల జీవరాసులను చూస్తావు. అటువంటి నీకు, నీ భార్య దేవహూతికి నేను కుమారుడుగా జన్మించి, ఈ లోకములో తత్త్వ సంహితను (సాంఖ్యశాస్త్రమును) ప్రబోధిస్తాను.” అని చెప్పాడు.

ఈ విధంగా కర్దమునికి కోరిన వరాలు ఇచ్చిన శ్రీహరి అంతర్హితుడయ్యాడు. తరువాత కర్దముడు రాజర్షిఅయిన స్వామిభువ మనువు, ఆయనభార్య శతరూప రాకకోసరం నిరీక్షిస్తున్నాడు.

ఓ విదురా! భగవానుడు చెప్పిన ప్రకారము స్వామిభువ మనువు, ఆయన భార్య శతరూప,ఆయనకుమార్తె దేవహూతితో సహా ఒక రథము మీద కూర్చుని, తన కుమార్తెకు తగిన వరుడిని వెదుకుతూ తిరుగుతున్నాడు. అలా తిరుగుతూ సరస్వతీ నదీ తీరమున ఉన్న కర్దముని ఆశ్రమానికి చేరుకున్నాడు. కర్దముని ఆశ్రమము ఫల,పుష్పములతో నిండిన చెట్లతోనూ, లతలతోనూ, పెంపుడు

జింతువులతోనూ, కిలకిలారావాలు చేయు పక్షులతోనూ,
మృదుమధురంగా కూసే కోయిలలతోనూ, కన్నులవిందుగా నృత్యం చేసే
నెమళ్లతోనూ, హంసలు, బాతులు, బెగ్గురుపక్షులతో నిండిన
సరోవరములతోనూ, నిండి ఉంది.

అటువంటి ఆశ్రమానికి స్వాయంభువ మనువు వచ్చాడు. ఆ
సమయంలో కర్దముడు సాయంత్రం చేయవలసిన సంధ్యావందనము,
అగ్నిహోత్రము మొదలగు కార్యములు ముగించుకొని కూర్చుని
ఉన్నాడు. కర్దముని శరీరంనుండి ఒక విధమైన దివ్య కాంతి ప్రసరిస్తూ
ఉంది. మనువు వచ్చి కర్దముని పాదములకు నమస్కరించాడు.
కర్దముడుకూడా మనువును సాదరంగా ఆహ్వానించి, అర్ఘ్యపాద్యములు,
ఉచితాసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. మనువుకూడా కర్దముడు చేసిన
సపర్యలను ఆనందంగా స్వీకరించాడు. కర్దముని పక్కనే కూర్చున్నాడు.

కర్దమునికి శ్రీహరి చెప్పిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి.
మనువును చూచి కర్దముడు ఇలా అన్నాడు. “ఓ రాజల్సి! నీవు
భగవంతుని నుండి సంక్రమించిన పాలనాశక్తి స్వరూపుడవు. నీవు
దుష్ట శిక్షణ, శిష్ట రక్షణచేస్తూ ఈ భూమి అంతా తిరుగుతున్నావు. నీవు
సాక్షాత్తు శ్రీహరి స్వరూపుడవు. అట్టి నీకు నమస్కరిస్తున్నాను. కేవలం నీ
రథధ్వనిని వినినంతనే పాపకర్ములకు భయం పుడుతుంది. నీవు నీ
సేనలతో భూమి అంతా సూర్యుని మాదిరి తిరుగుతూ ధర్మరక్షణ
చేస్తున్నావు. నీవే కనుక ఈ మాదిరి భూప్రదక్షిణము చేయకపోతే,
దుర్మార్గులు,దస్యులు విజృంభించి వర్ణాశ్రమ ధర్మములను రూపుమాపి
ఉండేవాళ్లు.

ఈ మానవులు అందరూ ప్రాపంచిక విషయములలో పడి,
కామాతురులై విషయలోలురై, నిరంకుశంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారి
వలన అధర్మము లోకంలో విజృంభిస్తుంది. ఇవేమీ పట్టకుండా నీవు
ఊరకుంటే, ఈ దుర్మార్గుల పాలబడి ఈ లోకము ఎన్నడో
నశించిపోయేది.

ఇంతకూ మీరు నా ఆశ్రమమునకు ఏ పనిమీద వచ్చారో
తెలుసుకోదలచాను. మీకు నేను ఏమి సహాయము చేయగలనో
తెలుపండి. దానిని నేను మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరిస్తాను.” అని అన్నాడు
కర్దముడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది ఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరువది రెండవ అధ్యాయము

. మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెప్పసాగాడు. “ఆ విధంగా
కర్దముడు తనను పొగుడుతుంటే, స్వాయంభువ మనువు సిగ్గుతో
కుచించుకుపోయాడు. వినయంగా కర్దమునితో ఇలా అన్నాడు.

“మహాత్మా! వేదస్వరూపుడు అయిన బ్రహ్మ తన ముఖము
నుండి, ఎల్లప్పుడూ తపస్సు నందు ఆసక్తి కలవారు, విషయ వాంఛల

యందు ఆసక్తి లేని వారు అయిన బ్రాహ్మణులను సృష్టించాడు. ఆ బ్రాహ్మణులను సంరక్షించడానికి తన బాహువుల నుండి క్షత్రియులను సృష్టించాడు. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులకు హృదయము వంటి వారైతే, క్షత్రియులు బ్రాహ్మణులకు భుజములవంటి వారు. అందువలన బ్రాహ్మణులు తమ తపోబలముతో క్షత్రియులను, క్షత్రియులు తమ భుజబలంతో బ్రాహ్మణులను, ఒకరిని ఒకరు రక్షించుకుంటున్నారు. కాని మనలనందరరూ ఆ పరమాత్మ రక్షిస్తున్నాడు.

ఓ దేవా! మీ దర్శనభాగ్యముచేతనే నా లో ఉన్న సకల సందేహములు తొలగిపోయాయి. మీరు నాకు రాజధర్మములను ఉపదేశించారు. ఆ ధర్మములను నేను తప్పకుండా ఆచరిస్తాను. నేను పూర్వజన్మలో చేసుకున్న అదృష్టము వలన నాకు మీ దర్శనభాగ్యము, మీ పాద ధూళిని నా శిరస్సున ధరించే పుణ్యము లభించింది. దుర్మార్గులకు మీ దర్శనభాగ్యము కలుగదు కదా! తమకు నా మీద ఉన్న దయ వలన నాకు రాజధర్మములను ఉపదేశించారు. వాటిని నేను శ్రద్ధతో విన్నాను. ఇదంతా నేను చేసుకున్న సుకృతము.

ఓ మహర్షి! నేను నా పుత్రిక గురించి కలత చెందుతున్నాను. ఈ విషయంలో నా మనవిని వినగోరుతున్నాను. ఈమె నా కుమార్తె. నాకూ, నా భార్య శతరూపకుజన్మించిన కుమార్తె. పేరు దేవహూతి. నాకుమారులు ప్రియవ్రతుడు, ఉత్తానపాదుడు అనువారలకు సోదరి. ఈమె గుణవతి. శీలవతి. యౌవనవతి. ఆమె తనకు తగిన భర్త కోసరం వెదుకుతూ ఉంది. నారద మహర్షివలన తమరి గురించి తమరి రూపము, గుణము, పాండిత్యము గురించి

విని తమరినే భర్తగా వరించింది.

ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! నేను, నా భార్య, కలిసి మా కుమార్తెను మీకు భక్తితో సమర్పించుకుంటున్నాము. మీరు ఈమెను భార్యగా స్వీకరించండి. గృహస్థాశ్రమములో మీకు ఈమె అన్నివిధాలా సహకరిస్తుంది. మీరు కూడా మీకు తగిన వధువు కొరకు వెదుకుతున్నారు అని తెలుసుకొన్నాను. ఎటువంటి విరాగి అయినా కోరి వచ్చిన కాంతను కాదనడు కదా! అటువంటిది మీరు కూడా మీకు తగిన భార్య కొరకు చూస్తున్నారు కాబట్టి, ఇంక చెప్పేది ఏముంది! కోరి వచ్చిన కన్యను తిరస్కరించి తరువాత బాధపడటం మీ వంటి వారికి తగదు. మీ వద్దకు వచ్చిన వారిని కాదంటే మీ గౌరవంకూడా తగ్గిపోతుంది.

ఓ మహర్షి! మీరుకూడా వివాహము చేసుకొనవలెనని తలంపుతో ఉన్నారు కాబట్టి, నా కుమార్తెను పాణిగ్రహణము చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. మీరు ఇప్పటి వరకు బ్రహ్మచర్యమునుపాటించారు. ఇప్పటినుండి గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించండి.”అని ప్రాధేయ పడ్డాడు స్వామిభూవ మనువు.

మనువు మాటలను అంగీకరించాడు కర్ణముడు.
“మీరుకోరినట్లు నేను ఈ వివాహమునకు అంగీకరిస్తున్నాను. మీరు ఈమెను వేరే ఎవరికీ ఇస్తానని వాగ్దానము చేసి ఉండలేదని అనుకుంటున్నాను. ఈమెకు, నాకు ఇదే ప్రథమ వివాహము. ఈ వివాహము మా ఇద్దరి ఇష్టం మీద జరుగుతుంది.

మహారాజా! మా వివాహమును శాస్త్రోక్తంగా నిర్వహించండి.
నీ కుమార్తె సౌందర్యమును చూచి ఎవరు ఈమెను వరించకుండా
ఉంటారు? ఎందుకంటే, ఇదివరకు, ఒక సారి ఈమె ఎత్తైన మేడమీద
ఒక బంతితో ఆడుకుంటూ ఉంటే, పైనుండి విమానము మీద వెళుతున్న
విశ్వావసుడు అనే గంధర్వుడు చూచాడు. ఈమె అందానికి వివశుడై
కళ్ళుతిరిగి, విమానము మీది నుండి కిందపడ్డాడు. అటువంటి
అందము ఈమెది. స్వాయంభువ మనుకు కుమార్తె, ఉత్తానపాదుని
సోదరి స్వయంగా వచ్చి వరిస్తే, ఎవరు తిరస్కరించగలరు?

మహారాజా! మరొక విషయం. నా వలన ఈమెకు
సంతానము కలుగువరకూ నేను ఈమెతో గృహస్థాశ్రమ జీవితం
గడుపుతాను. తరువాత పరమాత్మ ఆజ్ఞమేరకు నేను సన్యాసాశ్రమము
స్వీకరిస్తాను. ఇది నా నియమము.”అని పలికాడు కర్దముడు.

దానికి మనువు సమ్మతించాడు. తరువాత తన భార్య
శతరూపతోనూ, కుమార్తె దేవహాతి తోనూ చల్లించాడు. వారి
అంగీకారము కూడా తీసుకున్నాడు. తరువాత కర్దమునికి తన కుమార్తె
దేవహాతిని ఇచ్చి వైభవంగా వివాహము జరిపించాడు. శతరూప తన
కుమార్తె దేవహాతికి అనేకములైన విలువైన ఆభరణములు,
వస్త్రములు, గృహాపకరణములు ఇచ్చింది. మనువు, శతరూప తమ
కుమార్తెను ప్రేమతో ఆలింగనము చేసుకొని, ఆమెను విడువలేక,
విడువలేక విడిచి పెట్టి బ్రహ్మావర్తదేశంలో ఉన్న తమ రాజధాని అయిన
బల్లిష్టుతి అనే పట్టణమునకు వెళ్ళిపోయారు.

కుమార్తె వివాహముజరిపించి వచ్చిన మనువుకు బల్లిష్కతి పట్టణములో ఘనస్వాగతం లభించింది.

ఓ విదురా! ఆ పట్టణమునకు బల్లిష్కతి అనే పేరు ఎలా వచ్చిందో తెలుసా! పూర్వము యజ్ఞవరాహ అవతారమును ధరించిన శ్రీహరి తన శరీరమును విదిల్చాడు.అప్పుడు ఆ వరాహ రోమములు కిందపడ్డాయి. ఆ రోమములు దర్బలుగానూ, రెల్లుగడ్డిగానూ మారిపోయాయి. ఆ దర్బలనే ఋషులు, బ్రాహ్మణులు యజ్ఞములలో పవిత్రములుగా వాడసాగారు. ఆ దర్బలతోనే యజ్ఞపురుషుని ఆరాధించి, రాక్షసులను పారదోలగలిగారు. స్వాయంభువ మనువు కూడా ఆదర్బలతోనే ఒక ఆసనమును ఏర్పరచుకొని శ్రీహరిని ఆరాధించాడు. అందుకే ఆ ప్రదేశమునకు బల్లిష్కతి అనే పేరు వచ్చింది.

ఆ బల్లిష్కతి నగరంలోకి ప్రవేశించాడు స్వాయంభువ మనువు. ప్రతిరోజూ శ్రీహరి అవతార విశేషములను కథలు కథలు గా వింటూ శ్రీహరి సేవలో కాలం గడుపుతూ ప్రజలను పాలిస్తున్నాడు స్వాయంభువమనువు. ఆ మనువు ఐహిక భోగములు అనుభవిస్తున్నా, వాటికి ఏనాడూ లోబడలేదు. ఆయన మనస్సు నిరంతరమూ శ్రీహరియందు లగ్నమై ఉండటం వలన, ఆయన తన కాలమును నిరర్థకముగా గడపడం లేదు. స్వాయంభువ మనువు సత్త్వ,రజస్,తమోగుణములకు లోబడకుండా, శ్రీహరిని అనునిత్యమూ స్మరిస్తూ, డెబ్బై ఒక్క యుగముల పాటు ఈ భూమినిపరిపాలించాడు. దానినే స్వాయంభువ మన్వంతరము అని పిలుస్తారు.

తన జీవిత కాలంలో స్వాయంభువ మనువు, సకల ప్రాణులకు మేలు చేయడంలోనే ఆసక్తి కనబరిచాడు. ఎందరో మహామునులు ఆయన వద్దకు వచ్చి ధర్మ సూక్ష్మముల గురించి తెలుసుకొనేవారు. ఆయన కూడా వారికి వర్ణాశ్రమ ధర్మములను, ఆశ్రమ ధర్మములను, మానవులు ఆచరించ వలసిన ధర్మములను, ఇంకా నానావిధములైన ధర్మములను మునులకు, ప్రజలకు వివరించాడు.

ఓ విదురా! ఇప్పటి వరకూ నీకు స్వాయంభువ మనువు గురించి వివరించాను. తరువాత, స్వాయంభువ మనువు కుమార్తె దేవహాతి, కర్దముల వైవాహిక జీవితము గురించి వివరిస్తాను.” అని అన్నాడు మైత్రేయుడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరువది మూడవ అధ్యాయము

మైత్రేయుడు విదురునికి ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

కర్దమునికి దేవహాతికి వివాహం జరిగింది.. దేవహాతి

తల్లితండ్రులు అమ్మాయిని అత్తవారి ఇంట వదిలి పెట్టి వెళ్లిపోయారు. అప్పటి నుండి దేవహాతి భర్తను దైవంగా భావించి ఆయనకు సేవలు చేస్తూ ఉంది. దేవహాతి కామసంబంధమైన కోరికలను, కపటమును, ద్వేషమును, లోభమును, అహంకారమును వదిలిపెట్టింది. భర్త పట్ల అచంచలమైన విశ్వాసము, గౌరవము పెంపొందించుకుంది. ఇంద్రియ నిగ్రహమును అలవరచుకుంది. భర్త మనసు కనిపెట్టి ఆయనకు సేవలు చేయసాగింది.

భర్త సేవలలో తన దేహము సంగతి మరిచి పోయింది దేవహాతి. భర్త సేవలతోనూ, నియమ నిష్ఠలతోనూ, ఆమె దేహము కృశించి పోయింది. అది గమనించాడు కర్ణముడు. ఒక రోజు దేవహాతిని చూచి ఇలా అన్నాడు.

“భార్యామణీ! మన వివాహము అయినది మొదలు నువ్వు నన్ను శ్రద్ధతో సేవిస్తున్నావు. నీ దేహం గురించి కూడా పట్టించుకోవడం లేదు. దేహధారులందరికీ, తమ దేహము అనిన ఎంతో ఇష్టము కదా! కానీ, నీవు నీ దేహము దినదినము క్షీణించిపోతున్నా లెక్కచేయడం లేదు. నీ సేవలతో నేను తృప్తిపడ్డాను. నేను చేసిన తపస్సు, సమాధి, ఉపాసన మొదలగు యోగముల వలన, నాకు ఎన్నో విభూతులు, శక్తులు లభించాయి. అవి అన్నీ నీ వలననే నాకు కలిగాయి. నీవు నాకు సేవలు చేస్తూ ఉండకపోతే నేను ఇన్ని శక్తులు సాధించి ఉండేవాడిని కాదు. కాబట్టి నేను సంపాదించిన శక్తులలో విభూతులలో నీకూ భాగం ఉంది. కానీ నీవు క్షత్రియ కాంతవు అనీ, నీకు అన్ని భోగములు అనుభవించే హక్కు ఉన్నదనీ నీవు ఏనాడూ గర్వించలేదు. కాబట్టి నీవు ఏయేభోగములు అనుభవించదలచుకున్నావో చెప్పు.” అని

అడిగాడు కర్దముడు.

అప్పుడు దేవహాతికి తన భర్త తనను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడు అనే భావన తొలగిపోయింది. స్త్రీసహజమైన సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది. పెదవుల మీద మందహాసం చిగురించింది. తలవంచుకొని భర్తతో ఇలా అంది.

“నాథా! మీరు అమోఘమైన యోగమాయలకు అభిపతులు. మీరు చెప్పినదానిలో అసత్యము లేదు. ఒక్కసారి మీరు మన వివాహసమయములో నాతో అన్నమాట గుర్తు తెచ్చుకోండి. “మనకు సంతానము కలుగువరకు, గృహస్థాశ్రమంలో ఉంటాను, తరువాత సన్యాసాశ్రమము స్వీకరిస్తాను” అని అన్నారు. కానీ మీరు ఆ దిశగా ఇప్పటి వరకూ ఏ ప్రయత్నమూ చేయలేదు. మనకు సంతానము కలుగలేదు. నాకు సంతానమును పొందవలెనని కోరికగా ఉంది. ఆ కోర్కె తీర్చండి. ఉత్తముడైన భర్త ద్వారా సంతానము పొందడం కన్నా పొందదగిన సుఖం పతివ్రత అయిన భార్యకు వేరే ఏముంటుంది.

ఈ విషయంలో నాకూ ఏమీ తెలియదు. కామశాస్త్రములో సంతానమును పొందడానికి ఏమేమి చెయ్యాలో నాకు తెలియ జేయండి. ప్రస్తుతము నా శరీరము క్షీణించి, దుర్బలమై ఉంది. ఈ శరీరము భర్తతో సంభోగమునకు, గర్భధారణకు అనువైనదిగా చేసుకోడానికి, అభ్యంగనము, మంచి ఆహారము తీసుకోవడం మొదలగు కార్యములు చేయడానికి అనుమతి ఇవ్వండి. మనము ఆనందంగా విహరించడానికి, మనకు ఏకాంతము సమకూర్చడానికి,

ఏకాంత సమయంలో ఆనందంగా గడపడానికి అనువైన అందమైన భవనమును నిర్మించండి.” అని చెప్పి చెప్పకుండానే అసలు విషయాన్ని చెప్పింది దేవహాతి.

భార్య మనసులో ఉన్న కోరికలను అర్థం చేసుకున్నాడు కర్దముడు. తన యోగమాయా ప్రభావంతో ఒక అందమైన విమానమును నిర్మించాడు. అది ఒక చోట ఉండగలదు. అన్ని చోట్లా తిరగ గలదు. కోరిన వస్తువులను, అవసరాలను సమకూర్చగలదు. అందమైన ఆ విమానములో మణిమయమైన భవనము అందంగా రత్నములతోనూ, మణిమాణిక్యములతో నూ అలంకరింపబడి ఉంది. పడక గదులు, అన్ని రకములైన సౌకర్యములు ఉన్నాయి. ఆహార పానీయాలు సమృద్ధిగా ఉన్నాయి. రకరకాలైన పూలమాలలు, వస్త్రములు, ఆభరణములు, పట్టువస్త్రములు, సమృద్ధిగా ఉన్నాయి.

ఆ విమానములో వేరు వేరు అంతస్థులలో, పడకగదులు, శయ్యలు, మెత్తని పరుపులతో అలంకరింపబడి ఉన్నాయి. ఆ భవనం అంతా మణులతోనూ, మరకతములతోనూ అలంకరింపబడి ఉంది. ద్వారములు, తలుపులు పగడములు, ముత్యములతో అలంకరింపబడి ఉన్నాయి. ఆ భవనములో అలంకారము కోసరము ఉంచిన హంసలు, పావురములు మొదలగు పక్షుల బొమ్మలను చూచి, వాటిని తమ సహచరులని నమ్మి, నిజమైన పక్షులు వాటి చుట్టు వాలుతున్నాయి.

తాను సృష్టించిన మాయావిమానమును చూచి కర్దముడే ఆశ్చర్యపోయాడు. కాని దేవహాతికి తృప్తి కలుగలేదు. ఎక్కడచూచినా ప్రాణము లేని వస్తువులు కనపడుతున్నాయికానీ, పరిచారికలు,

చెలికత్తెలు కనిపించడం లేదు. తనకు స్నానం చేయించే వారెవరు, అలంకరించేవారెవరు అని బాధపడుతూ ఉంది.

దేవహాతి మనసులో ఉన్న భావాలన గ్రహించాడు కర్దముడు. ఆమెతో ఇలా అన్నాడు. “ అది బిందు సరోవరము. పరమాత్మ ఆనందభాష్పములతో నిండి ఉంది. ఆ సరోవరము అందరి కోరికలను తీరుస్తుంది. నీవు వెళ్లి ఆ బిందు సరోవరములో ఒక్కసారి మునుగు. తరువాత వచ్చి ఈ విమానము ఎక్కు. ” అని అన్నాడు కర్దముడు.

అప్పుడు ఆమె ధరించిన వస్త్రములు అన్నీ మలినంగా ఉన్నాయి. తల వెంట్రుకలు అన్నీ తైల సంస్కారము లేక జడలుకట్టి ఉన్నాయి. అటువంటి దేవహాతి భర్త ఆజ్ఞమేరము బిందుసరోవరములో ప్రవేశించింది. ఈ బిందు సరోవరము లోపల ఆమెకు వేయి మంది అందమైన అమ్మాయిలు కనిపించారు. వారు ఆమెకు నమస్కరించి “అమ్మా! మేము నీ పరిచారికలము. నీవు ఏమి చెబితే అది చేస్తాము. ఆజ్ఞాపించండి” అని అడిగారు. ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది.

వెంటనే ఆ పరిచారికలు దేవహాతికి అభ్యంగన స్నానం చేయించారు. మంచి వస్త్రములు, ఆభరణములు ధరింపచేసారు. రుచికరమైన భోజనము ఏర్పాటు చేసారు. అప్పుడు దేవహాతి అమితమైన సౌందర్యముతో మెరిసిపోతూ ఉంది. తనను తాను అద్దంలో చూచుకొని మురిసిపోయింది. తనను వేల కొలది చెలులుసేవిస్తూ ఉండగా భర్త దగ్గరకు వెళ్లింది. తన భర్తయొక్క మహిమలకు ఆశ్చర్యపోయింది. అత్యంత సౌందర్యంతో శోభిల్లుతున్న తన

భార్త్య దేవహూతిని చూచిన కర్దమునికి కామ వికారం కలిగింది. భార్త్యతో కలిసి ఆ విమానమును ఎక్కాడు. దేవహూతి కే కాదు కర్దమునికి కూడా గంధర్వ కాంతలు సేవలు చేస్తూ ఉన్నారు. ఆ విమానములో ఉన్న కర్దముడు దేవహూతి తార, చంద్రుల మాదిరి ప్రకాశిస్తున్నారు.

తరువాత వారు ఆ విమానంలో బయలు దేరారు. వివిధ ప్రదేశములలో క్రీడించారు. సురలోక భోగములు అనుభవించారు. వైశ్రంభకము, సురసనము, నందనము, పుష్పభద్రకము, చైత్రరథము మొదలగు దేవతా ఉద్యానవనములలో విహరించారు. ఆ ప్రకారంగా దేవహూతి కర్దములు ఆ విమానములో లోకాలన్నీ తిరిగారు. అలా కొంతకాలము విమానంలో ఆనందంగా విహరించి, తమ ఆశ్రమమునకు తిరిగి వచ్చారు. ఈ కాలంలో కర్దముడు తనను తాను తొమ్మిది రూపములుగా వ్యక్తపరచుకొని, తన భార్త్య దేవహూతితో రమించాడు.

వారికి సంవత్సరము ఒక క్షణంగా గడిచిపోయింది. దేవహూతికి కాలం ఎలా గడుస్తూ ఉందో కూడా తెలియలేదు. భర్తతో కూడా రతిసుఖములో తేలియాడుతూ ఉంది. కర్దముని రేతస్సు తొమ్మిది భాగములుగా దేవహూతి గర్భంలో నిక్షిప్తం అయింది. దాని ఫలితంగా దేవహూతికి తొమ్మిది మంది కుమార్తెలు కలిగారు. వారంతా సర్వాంగ సుందరులు.

సంతానం కలగడం తోటే కర్దమునికి తాను శ్రీహరిమాట గుర్తుకు వచ్చింది. వెంటనే సన్యాసాశ్రమము స్వీకరించడానికి సిద్ధం

అయ్యాడు. ఆ విషయం దేవహూతికి చెప్పాడు. భర్తను చూచి
దేవహూతి, భర్తవియోగబాధను మనసులో అణచుకొని, ఒక్క
చిరునవ్వు నవ్వింది.

“నాథా! మన వివాహ సమయంలో మీరు అన్న మాటను
పాటిస్తున్నారు. కాని మీ కుమార్తెల సంగతి ఏమిటి? ఆడుదాన్ని నేను
వారికి భర్తలను వెదకలేను. మీ కుమార్తెలు తమ తమ భర్తలను
వెదుక్కోవాలి. పైగా నేను ఇంతకాలము మీతో సుఖాలలో
తేలియాడాను. ఈ సంసార జీవితం మీద నాకు విరక్తి కలిగింది. నాకు
తత్త్వజ్ఞానమును ఉపదేశించడానికి నాకు ఒక కుమారుని
ప్రసాదించరా! ఎందుకంటే ఇన్నాళ్లు నేను ఆ భగవంతుని తలచుకోలేదు.
ధ్యానించలేదు. విషయసుఖములు అనుభవించడంతోనే కాలం
గడిచిపోయింది. ఇన్నాళ్లు మీతో కాపురం చేసి కూడా, కనీసం మీ
వలన కూడా నేను ఆత్మజ్ఞానమును, బ్రహ్మజ్ఞానమును తెలుసుకోలేదు.
దుర్మార్గులతో చేసిన సాంగత్యము సాంసారికసుఖములకు కారణం
అయినట్టే, మీవంటి సత్పురుషులతో చేసిన సాంగత్యము ఆ సంసార
బంధముల నుండి విముక్తికి కారణం అవుతుంది.

నాథా! ఈ ప్రపంచంలో ఎవరు చేసే కర్మలు కేవలం
కామవాంఛలు తీర్చుకోడానికి పనికివస్తాయో, ఏయే కర్మలు
నిష్కామంతో చేయబడకుండా, వైరాగ్యమును కలుగచేయవో, ఎవరు
చేసే కర్మలు శ్రీహరికి అర్పితము కావో, అటువంటి వారు బతికి ఉన్నా
చచ్చినవాడి కిందనే లెక్క. నేను కూడా ఆ భగవంతుని మాయలో పడి
ఇంతకాలము మీతో విషయభోగములు అనుభవించాను. పరమాత్మను

విస్తరించాను. మీవంటి జితేంద్రియులను భర్తగా పొంది కూడా, నేను
మోక్ష సాధనకు ఎటువంటి ప్రయత్నము చేయలేదు. అది నా
దురదృష్టము. కాబట్టి నాకు వైరాగ్యము గురించి బోధించే ఒక
కుమారుని ప్రసాదించండి.” అని పలికింది దేవహాతి.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము ఇరువదిమూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయస్కంధము

ఇరువదినాలుగవ అధ్యాయము.

మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా చెప్పసాగాడు.

“దేవహాతి మాటలు విన్న కర్దముడు చిరునవ్వు నవ్వాడు.
ఆయన మనస్సంతా కరుణతో, దయతో నిండి పోయింది. భార్య వంక
ప్రేమతో చూస్తూ ఇలా అన్నాడు.

“ఓ సాధ్వీ! నీవు ఎన్నటికీ దుఃఖితురాలవు కావు. నీకు
పుత్రులు లేరు అన్న బాధ అవసరం లేదు. నీ గర్భవాసాన సాక్షాత్తు
పరమాత్మ పుత్రుడుగా జన్మించబోతున్నాడు. పరమాత్మ నాకు ఆ వరం
ప్రసాదించాడు. ఇప్పటి నుండి నీవు ఆ పరమాత్మను భక్తితో పూజించు.
నీ పూజలు ఫలిస్తాయి. నీకుశుభం కలుగుతుంది. నీ పూజలు ఫలించి,

ఆ పరమాత్మ నీ యొక్క నా యొక్క కీర్తిని ఇనుమడింపచేస్తూ, మనకు పుత్రుడుగా జన్మిస్తాడు. మనజన్మలను సార్థకం చేస్తాడు. నీ కుమారుడు నీకు తత్వజ్ఞానమును బోధిస్తాడు. నీలోని అజ్ఞానమును, అవిద్యను పోగొడతాడు. నీకు ముక్తిని ప్రసాదిస్తాడు.” అని అన్నాడు కర్దముడు.

భర్త మాటలు విన్న దేవహాతి పరమానంద

భరితురాలయింది. అటు భర్తను ఇటు పరమాత్మను భక్తి శ్రద్ధలతో పూజింపసాగింది. కొన్నాళ్లు ఆమె పూజలు ఫలించింది. దేవహాతి గర్భం ధరించింది. ఆమె కు పరమాత్మ పుత్రుడుగా జన్మించాడు. ఆ సమయంలో ఎన్నో శుభశకునములు పాడసూపాయి. ఆకాశం లయబద్ధంగా ఉరిమింది. గంధర్వులు ఆడారు, పాడారు. దేవతలు పుష్పవర్షము కురిపించారు.

ఈవిషయం తెలుసుకొన్న బ్రహ్మ, సనకాదులను, మలీచి మొదలగుమహాబుషులను వెంట తీసుకొని పసిబిడ్డగా అవతరించిన పరమాత్మను చూడడానికి కర్దముని ఆశ్రమమునకు వచ్చాడు. కర్దముని దేవహాతిని చూచి ఇలా అన్నాడు. ‘

‘కర్దమా! నీవు నా ఆదేశములను చక్కగాపాటించావు. ఆ పరమాత్మనే పుత్రుడుగా పొందగలిగావు. నీ కుమార్తెలకు వివాహము చేయు సమయము ఆసన్నమయింది. నీ కుమార్తెలను ఈ బుషులకు ఇమ్ము. నీ పుత్రికలు వీరిని భర్తలుగా పొంది ఈ సృష్టిని కొనసాగిస్తారు. వారి వారి వంశములను వృద్ధిచేస్తారు. ఈ మలీచి మొదలగు మహామునులకు వారి వారి గుణగణములను బట్టి నీ కుమార్తెలను

వారికి ఇచ్చి వివాహం జరిపించు. కీర్తిమంతుడవుగా!

ఓ కర్దమా! నీకు జన్మించిన పుత్రుడు సాక్షాత్తు ఆ పరమాత్మ అవతారము. ఆ పరమాత్మ తన యోగ మాయ ద్వారా నీ కు కుమారుడుగా జన్మించాడు. ఓ దేవహాతీ! నీలోని అవిద్యను, మోహమును నశింపచేయడానికి, నీకు తత్త్వజ్ఞానమును బోధించడానికి ఆ శ్రీహరి నీకు కుమారుడుగా ఉద్భవించాడు. ఆయన కపిలుడుగా ప్రసిద్ధిచెంది. సాంఖ్యయోగమును లోకములో ప్రచారం చేస్తాడు. సాంఖ్యుల చేత పూజింపబడతాడు.” అని అన్నాడు.

తరువాత మరీచి మొదలగు ఋషులను అక్కడే ఉంచి, బ్రహ్మ సనకాదులతో, నారదునితో కలిసి సత్యలోకమునకు వెళ్లిపోయాడు.

ఆ ప్రకారంగా బ్రహ్మదేవుడు వెళ్లిపోయిన తరువాత కర్దముడు బ్రహ్మదేవుని ఆదేశానుసారము తన కుమార్తెలను మరీచి మొదలగు మహామునులకు ఇచ్చి వివాహం జరిపించాడు. మరీచికి కళ అను కన్యను, అత్రికి అనసూయ అను కన్యను, అంగీరసునకు శ్రద్ధ అను కన్యను, పులస్త్యునకు హవిర్భువు అను కన్యను, పులహనుకు గతి అను కన్యను, అధర్వునకు శాంతి అను కన్యను, క్రతువునకు క్రియ అనే పేరు గల కన్యను, భృగువునకు ఖ్యాతి అను కన్యను, వశిష్ఠునకు అరుంధతి అను కన్యను ఇచ్చి వివాహం జరిపించాడు. వివాహము తరువాత ఆ మహామునులందరూ భార్యాసమేతంగా, కర్దముని వద్ద అనుజ్ఞతీసుకొని తమ తమ స్థానములకు వెళ్లిపోయారు.

ఆ శ్రీహరి తనకు కుమారుడుగా జన్మించాడు అని
పొంగిపోయాడు కర్దముడు. ఏకాంతంగా ఆ శిశువు దగ్గరకు పోయి,
నమస్కరించి, ఇలా అన్నాడు.

“ఓ దేవా! మా బోటి మానవులు అనునిత్యం ఏదో ఒక
రూపంలో పాపాలు చేస్తున్నాము, అటువంటి మాకు ఎన్నో పూజలు
చేస్తేకానీ దేవతలు ప్రసన్నులు కారు. మహా మహా యోగులు ఎవని
స్వరూపమును కనులారా చూడటానికి తపస్సు, సమాధి ద్వారా
ప్రయత్నిస్తుంటారో అటువంటి నీవు, విషయలోలురమైన మా ఇంట్లో
శిశువుగాజన్మించావు. మేము నీపట్ల చూపిన భక్తికి సార్థకత
లభించింది. భక్తపరాధీనుడవు అని మరొకమారు ఋజువు అయింది.

నీ వాక్కులతో నీ బోధనలతో ఈ లోకాన్ని ఉద్ధరించడానికి,
నీకు నాకు ఇచ్చి మాట ప్రకారము మా ఇంట్లో అవతరించావా
పరమాత్మా! నీకు రూపం అంటూ లేదు. నిరాకారుడవు. కాని నీ భక్తులు
నిన్ను ఏ రూపంతో ఆరాధిస్తారో ఆయారూపములతో వారిని
కరుణిస్తావు. వారి కోరికలు తీరుస్తావు. అన్నిరూపములు నీవే కదా
పరమాత్మా! ఆత్మతత్త్వమును గురించి తెలుసుకోడానికి బాగా తెలిసిన
వారు నీ పాదములను ఆశ్రయిస్తూ ఉంటారు. నీవు ఐశ్వర్యము,
వైరాగ్యము, యశస్సు, జ్ఞానము, వీర్యము, ధనము అనే ఆరు
ఐశ్వర్యములకు నిలయము. అటువంటి నిన్ను నేను
శరణుకోరుతున్నాను.

ఓ దేవా! నీవు ఈ ప్రకృతి స్వరూపుడవు. పరమేశ్వరుడవు.
పురుషుడవు. మహాతత్త్వరూపుడవు. కాలపురుషుడవు. సర్వము
తెలిసినవాడవు. సత్త్వ,రజస్తమోగుణములను అధీనంలో
ఉంచుకున్నవాడవు. లోకపాలకుడవు. ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న
సమస్తజీవరాసులలో నివసించేవాడివి. ఇప్పుడు ఈ కపిలరూపంలో నా
గృహంలో ఉద్భవించావా మహానుభావా!

నీవు నాకు పుత్రుడుగా జన్మించడం వలన నేను
పితృబుణము, ఋషిబుణము,దేవబుణముల నుండి విముక్తుడను
అయ్యాను. నా ప్రార్థన మన్నించి నాకు ఈ సంసార బంధముల నుండి
విముక్తిని ప్రసాదించు. నేను సన్యసించి నీ నామస్తరణతో పునీతుడను
అవుతాను. నన్ను అనుగ్రహించు.” అని వేడుకున్నాడు కర్దముడు.

కర్దముని ప్రార్థనలను విన్న శ్రీహరి కర్దమునితో ఇలా
అన్నాడు. “వైదిక కర్తలలోగానీ, లౌకిక కర్తలలోగానీ, నా మాటయే
ప్రమాణంగా ఆచరిస్తారు. నేను నీకు పుత్రుడుగా జన్మిస్తాను అని మాట
ఇచ్చాను. నా మాటను నిలబెట్టుకోడానికి నీకు కుమారుడిగా
జన్మించాను. ఈ లోకంలో ఉన్న మునులు తాము ముందు జన్మలలో
చేసిన కర్మల వాసనల నుండి వారి వారి సూక్ష్మదేహములు విముక్తికాక
బాధపడుతున్నారు. అటువంటి వారికి ఆత్మ దర్శనము చేయడానికి
అనువైన తత్త్వమును ఉపదేశించడానికే ఈ అవతారము దాల్చాను. ఈ
ఆత్మజ్ఞానము పూర్వము ఉండింది. కానీ ప్రస్తుతము నశించి పోయింది.
దానిని తిరిగి ఉద్ధరించడానికే నేను కపిలుడుగా జన్మించాను. నీవు
కోరినట్టు నీకు సన్యసించుటకు అనుమతి ఇచ్చాను. ఇంక నీవు నీ
కోరినచోటికి వెళ్లవచ్చును. నీవు చేసే కర్మలు అన్నీ నాకు అర్పించి,

నిష్కామ కర్తలు ఆచరిస్తూ, నన్ను సేవిస్తూ తుదకు నన్ను చేరుకో.
నన్ను నీ ఆత్మయందు చూచుకో. అన్ని సంతాపములను విడిచిపెట్టు.
మోక్షపదమును పొందు. నేను కూడా నా తల్లి దేవహూతికి
ఆత్మతత్త్వమును బోధించి ఆమెను ఈ సంసార బంధనముల నుండి
విముక్తి చేస్తాను.”అని పలికాడు పరమాత్మ.

అప్పుడు కర్దముడు శ్రీహరికి ప్రదక్షిణపూర్వకంగా
నమస్కరించి, అడవులకు వెళ్లిపోయాడు. సన్యాసాశ్రమమును
స్వీకరించాడు. అహింసావ్రతమును అవలంబించాడు. కోరికలను
విడిచిపెట్టాడు. ఉండిన చోట ఉండకుండా భూమి అంతా
తిరుగుతున్నాడు. పరమాత్మయందు అచంచలమైన భక్తి భావంతో ఆ
పరబ్రహ్మమును సాక్షాత్కరింపజేసుకున్నాడు. అహంకారము
మమకారములు వదిలిపెట్టాడు. అందరినీ సమంగా చూడసాగాడు.
మనస్సును అంతర్ముఖం చేసుకున్నాడు. తన మనస్సును
పరమాత్మయందు స్థిరంగా నిలిపాడు. ఈ భవబంధములనుండి
విముక్తుడు అయ్యాడు కర్దముడు. ఈ అనంత విశ్వంలో ఉన్న సకల
జీవరాసులలో ఆ పరమాత్మ ఉన్నట్టు, తనలో ఉన్న పరమాత్మలోనే సకల
జీవరాసులు ఉన్నట్టు తెలుసుకున్నాడు. ఆప్రకారంగా కర్దముడు
పరమాత్మలో ఐక్యం అయ్యాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది నాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
ఇరువది ఐదవ అధ్యాయము.

సూత పౌరాణికుడు చెబుతున్న భాగవతమును వింటున్న
శౌనకుడు ఇలా అడిగాడు.

“ఓ సూతపౌరాణికుడా! తనకు జన్మ అంటూ లేక
పోయిననూ. తాను జన్మ ఎత్తవలసిన అవసరం లేకపోయిననూ, ఈ
లోకంలో తత్త్వజ్ఞానమును బోధించడానికి, పరమాత్మ తన
మాయాశక్తితో కపిలుడిగా దేవహూతి గర్భంలో జన్మించాడు. ఆ
పరమాత్మ కథలు మేము ఎన్నో వినిఉన్నాము. కాని ఆ పరమాత్మ
అవతార లీలలు ఎన్ని సార్లు విన్ననూ మాకు తృప్తి కలగటం లేదు. కాబట్టి
మాకు పరమాత్మ అవతార లీలలు మాకు సవిస్తరంగా చెప్పండి.” అని
అడిగాడు.

అప్పుడు సూత పౌరాణికుడు శౌనకాదిమహామునులకు ఇలా
చెప్పాడు. “ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా! ఇప్పుడు మీరు నన్ను అడిగినట్టే
విదురుడుకూడా మైత్రేయుని అడిగాడు. దానికి మైత్రేయుడు ఏమి
చెప్పాడో మీకు వివరిస్తాను. మైత్రేయుడు విదురునితో ఇలా అన్నాడు.

“విదురా! తన తండ్రి అయిన కర్ణముడు సన్న్యసించి
వెళ్లిపోగా, కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతితో బిందుసరోవరము వద్ద ఉ
న్న ఆశ్రమములో ఉంటున్నాడు. దేవహూతికి బ్రహ్మగారుచెప్పిన మాటలు
గుర్తుకు వచ్చాయి. వెంటనే తన కుమారుడు కపిలుని చూచి

దేవహాతి ఇలా అడిగింది.

“కుమారా! నేను ఇప్పటికి వరకూ ఈ ప్రాపంచిక విషయములలో పాకులాడుతూ, ఇంద్రియ లోలత్వముతో అజ్ఞానము అనే అంధకారములో మునిగిపోయి ఉన్నాను. ఇన్ని జన్మల తరువాత నా అజ్ఞానము అనే అంధకారమును తొలగించే పుత్రుడు నాకు కలిగాడు. నువ్వు నాకు కుమారుడిగా పుట్టడం నా అదృష్టం. నీవు సాక్షాత్తు పరమాత్మ స్వరూపుడవు అని నాకు తెలుసు. అజ్ఞానము అనే చీకటిలో కొట్టు మిట్టాడుతున్న ప్రజలకు సూర్యుని వలె ఈ లోకంలో ఉదయించావు.

ఓ దేవా! మానవుల దేహముల యందు అహంకారము, మమకారము, అభిమానము, అసూయ అన్నీ నీ మాయవలననే కల్పింపబడ్డాయి. వాటిని పోగొట్టడానికి నీవే తగిన వాడివి. అందుకని నేను నిన్ను శరణు వేడుతున్నాను. ఈ సంసారము అనే మహావృక్షమును మొదలంటా నరకడానికి గొడ్డలి వంటి వాడివి. నాకు ఈ ప్రకృతి గురించి, పురుషుని గురించి వివరంగా చెప్పు. నీ వలన ఈ తత్త్వజ్ఞానమును తెలుసుకోదలచి నీకు నమస్కరించి అడుగుతున్నాను.” అని పలికింది దేవహాతి.

సామాన్య జనులకు ముక్తి మార్గాన్ని బోధించే భక్తి యోగము గురించి తన తల్లి తనను అడగటం చూచి ఎంతో సంతోషించాడు. కపిలుడు తన తల్లి దేవహాతితో చిరునవ్వుతో ఇలా అన్నాడు.

“తల్లీ! నీకు నమస్కారము. ఈ లోకంలో మానవులకు మోక్షమును ప్రసాదించేదీ, పరమాత్మకు కూడా ఇష్టము అయినదీ ఒక్క భక్తియోగము ఒక్కటే అని నా అభిప్రాయము. మానవుల సుఖములను, దుఃఖములను ఈ భక్తి మాత్రమే నివారింపగలదు.

ఓ తల్లీ! నేను నా పూర్వ జన్మలో, ఋషులు, శమము, దమము మొదలగు అంగములతో కూడిన పరమాత్మ యోగమును గురించి అడిగారు. అప్పుడు నేను వారికి చెప్పిన విషయములే ఇప్పుడు నీకు నేను చెబుతాను.

జీవులకు బంధనములు కలిగించాలన్నా, మోక్షమును పొందాలన్నా దానికి వారి మనసే కారణము. ఎందుకంటే, ఈ మనస్సు ప్రాపంచిక విషయములలో, కామములలో ఆసక్తి చూపిన అది జీవులకు బంధనములను కలుగజేస్తుంది. అదే మనస్సు పరమాత్మయందు లగ్నం అయితే మోక్షానికి దారితీస్తుంది.

ఈ మనస్సుకు ఉన్న ప్రధాన లక్షణము నేను, నాది అనే వాటి వలన కలిగే కోరికలు, లోభత్వము, కోపములకు లోబడి ప్రవర్తిస్తూ ఉంటుంది. ఎప్పుడైతే ఈ మనస్సు ఆ కోరికలు, లోభత్వమును విడిచిపెట్టి నేను నాది అనే భ్రాంతిని తొలగించుకొన్న నాడు, ఆ మనసు పరిశుద్ధము అవుతుంది. అప్పుడు ఆ మనసు సుఖములను, దుఃఖములను సమానంగా చూస్తుంది.

అప్పుడు జీవుడు తాను ఎవరో తెలుసుకోగలుగుతాడు. తాను ఈ దేహము కాదు. ఈ దేహము కన్నా వేరైనది మరొకటి ఉంది. అదే

సూక్ష్మరూపంలో ఉన్న ఆత్మస్వరూపము. తన అసలు స్వరూపము అది. ఈ విషయ వాసనలు ఈ దేహమునకే గానీ ఆత్మకు కావు. ఆ ఆత్మను జ్ఞానము, వైరాగ్యముతో కూడిన మనసుతోనే తెలుసుకోగలము. అని తెలుసుకుంటాడు.

అప్పుడు జీవుడు ఈ ప్రకృతిని అందులో ఉన్న విషయములను, తృణప్రాయంగా చూస్తాడు. తనముందు ఈ ప్రకృతి బలహీనమైనదిగా పరిగణిస్తాడు. యోగులు పరబ్రహ్మమును పొందాలంటే, ఆ భగవంతుని యందు అచంచలమైనభక్తి కలిగి ఉండటం తప్పమరోమార్గము లేదు.

మానవుడు పుట్టినప్పటి నుండి తల్లి, తండ్రి, భార్య, పుత్రులు, బంధువులు వీళ్లమీద ఆసక్తితో బతుకుతున్నాడు. జీవుని బంధనములకు ఇవే కారణము. భార్యబిడ్డలమీద చూపుతున్న ఆసక్తి భగవద్భక్తుల మీద, సాధువుల మీద చూపిస్తే, అదే మోక్షమునకు ద్వారము వంటిది అని పెద్దలు చెబుతారు.

అలాంటిసాధువులు ఎలాంటి వారై ఉండాలంటే, వారు ఎల్లప్పుడూ హరినామ సంకీర్తనము చేస్తూ ఉండాలి. సాటి వారి మీద దయగలిగి ఉండాలి. సర్వజీవులకు ఎలాంటి అపకారము చేయకుండా, వారి క్షేమాన్ని, సుఖాన్ని కోరుకొనే వారై ఉండాలి. ఆ సాధువులకు శత్రువులు అనే వారు ఉండకూడదు. శాంతి కాముకులై ఉండాలి. వారి సౌశీల్యమే వారికి ఆభరణంగా ప్రకాశించాలి. వారు ఎల్లప్పుడూ శాస్త్రప్రమాణాలనే పాటించాలి. శాస్త్రవిరుద్ధంగా

నడవకూడదు. అటువంటి సాధువులను, భగవద్భక్తులను సేవిస్తే అదే మోక్షానికి హేతువు అవుతుంది.

తల్లీ! ఇంకా ఆ సాధువులను గుర్తించడం ఎలాగో చెబుతాను విను. వారు నన్నే ఎల్లప్పుడూ కీర్తిస్తూ ఉంటారు. వారికి వేరే ఆలోచన, ధ్యాస ఉండదు. నా కోసరం వారు అన్న కర్మలను విడిచిపెడతారు. భార్య, పుత్రులయందు మోహమును పెంచుకొనరు. అవసరమైతే వారిని విడిచిపెడతారు. వారు ఎల్లప్పుడూ నాకు సంబంధించిన కథలనే వింటూ, చదువుతూ, గానం చేస్తూ ఉంటారు. వారికి మరొక ఆలోచన ఉండదు. ఎల్లప్పుడూ నా యందే తమ మనస్సును లగ్నంచేస్తారు. ఇటువంటి సాధువులకు ఏ తాపత్రయమూ ఉండదు. వారికి దేని మీదా ఆసక్తి ఉండదు. ఏ కోరికలూ ఉండవు. ఇటువంటి సాధువుల సాంగత్యమునే నీవు కోరుకోవాలి. వారు నీలోని దోషములను అన్నీ పోగొట్టగల సమర్థులు.

అంతేకాకుండా. ఎల్లప్పుడూ సత్సంగములో ఉండాలి. సత్సంగములో ఉంటే చెవులకు, మనసుకు ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే విషయములను మాట్లాడుకుంటారు. చర్చించుకుంటారు. ఆ సాధువుల సాంగత్యములో అవిద్య పూర్తిగా తొలగిపోతుంది. జ్ఞానము పెంపొందుతుంది. అప్పుడు నా యందు శ్రద్ధ, భక్తి పుడుతుంది. ఎల్లప్పుడూ నేను చేసిన సృష్టి గురించి నేను చేసిన లీలల గురించి వినడం ద్వారా, తెలుసుకోవడం ద్వారా లభించిన భక్తితో ఈ ప్రాపంచిక విషయముల మీద వైరాగ్యము కలుగుతుంది. అప్పుడు మానవులు తమ మనస్సును విషయ వాంఛలమీదికి పోకుండా నిగ్రహించుకోగలుగుతారు.

ఈ విధంగా చేస్తే, మానవుడు ప్రాపంచిక విషయముల జోలికి పోకుండా, వైరాగ్యముతో కూడిన జ్ఞానముతోనూ, యోగముతోనూ, నాయందు కలిగిన భక్తితోనూ, తన దేహము నందుఉన్న నన్ను దర్శింపగలడు.” అని భక్తి గురించి వివరంగా చెప్పాడు కపిలుడు.

అంతావిన్న దేవహాతి కపిలుని ఇలా అడిగింది.

“నీ పట్ల భక్తి కలిగి ఉండమన్నావు కదా! మరి ఆ భక్తిని నీ పట్ల ఎలా ప్రకటించాలి? నేను ఆడుదానిని. నేను మోక్షమును పొందాలంటే దానికి మార్గము ఏమిటి? నేను ఏ రకమైన భక్తియోగమును అనుష్ఠించాలి? నీ మీద భక్తి కలగడానికి. తత్త్వజ్ఞానమును తెలుసుకోడానికి మూలమైన ఆ యోగము ఏది? అది ఎన్ని విధములుగా ఉంటుంది. నీవు అంటున్న సాంఖ్యయోగము ఓ పట్టాన అర్థం కాదు. అందునా నేను స్త్రీని. నాబోటి వాళ్ల కు అసలు అర్థం కాదు. అందుకని నా లాంటి అర్థంకాని వారికి కూడా అర్థం అయేటట్టు, సులభశైలిలో నాకు చెప్పవలసినది.” అని అడిగింది. తల్లి అడిగిన ప్రశ్నలకు కపిలుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు.

“అమ్మా! మానవుని మనస్సు శుద్ధసత్త్వగుణంతో నిండి ఉంటుంది. అటువంటి సత్త్వగుణ ప్రధానమైన మనస్సును, ఇంద్రియములను, పరమాత్మయందు లగ్నం చేస్తే, అప్పుడు నిర్మలమైన భగవద్భక్తి కలుగుతుంది. కాని ఆ భక్తి ఎటువంటికోరికలతో కూడినది అయి ఉండకూడదు. అటువంటి నిష్కామ భక్తి మోక్షము కంటే

గొప్పది. ఎలాగైతే మనము తిన్న అన్నమును కడుపులో ఉన్న జఠరాగ్ని జీర్ణం చేస్తుందో అలాగే ఈ భగద్భక్తి వాసనలతో కూడిన సూక్ష్మశరీరాన్ని నాశనం చేస్తుంది. భగవంతుని మీద నిర్మలమైన భక్తి ఉంటే, ముక్తి దానంతట అదే లభిస్తుంది. ముక్తి పొందడానికి వేరే శ్రమ చెయ్యనక్కరలేదు.

తల్లీ! ఎవరైతే తమ అన్ని ఇంద్రియముల ద్వారా పరమాత్ముని యొక్క పాదములను ఆశ్రయించి పూజిస్తారో, తాము చేసే అన్ని కర్మలను పరమాత్ముకు అర్పిస్తారో, అందరూ కలిసి పరమాత్మ యొక్క మహత్తును శ్లాఘిస్తూ ఉంటారో, అటువంటి వారు మోక్షమును ఇస్తామన్నా తీసుకోరు. వారికి మోక్షము అక్కరలేదు. పరమాత్మ సేవయే వారి పరమార్థము. అటువంటి వారు ప్రసన్నమైన పరమాత్మ ముఖమును దర్శించడానికి ఎల్లప్పుడూ ఇష్టపడుతూ ఉంటారు. వారు పరమాత్మతో మాట్లాడుతూ ఉంటారు.

కాబట్టి ముక్తి కన్నా భక్తిగొప్పది. ఎందుకంటే భక్తియందు ప్రతి నిత్యము పరమాత్మును దర్శింపవచ్చును. నిరంతరమూ పరమాత్మయందు భక్తి కలిగి ఉండి, పరమాత్మనే సేవిస్తూ, తమ హృదయములలో దర్శిస్తూ, పరమానందాన్ని అనుభవించే వారికి, వారు కోరకపోయిననూ పరమాత్మ వారికి ముక్తిని, మోక్షమును అనుగ్రహిస్తాడు.

భగవంతుని ఎడలభక్తి కలిగి ఉంటే వారిలో ఉన్న అవిద్య నశిస్తుంది. అప్పుడు పరమాత్మ మాయచే సృష్టించబడిన స్వర్గలోక సుఖములు, భోగములు, వైకుంఠము లో లభించు ఐశ్వర్యములు

వేనినీ కోరరు. వారు కోరక పోయినా పరమాత్మ వారిని
వైకుంఠమునకు తీసుకొని పోయి వారిచే వైకుంఠములో లభించు
సమస్తభోగములను వారి చేత అనుభవింపజేస్తాడు.

అమ్మా! ఈ లోకములో పుణ్యము చేసుకుంటే
స్వర్గలోకమునకు వెళ్లి అక్కడసుఖములు అనుభవిస్తాడు. ఆ పుణ్యము
అయి పోగానే మరలా ఏదో ఒక జన్మఎత్తుతాడు. అందుచేత స్వర్గలోక
ఫలములు, వాటిని అనుభవించేవాడు రెండూ శాశ్వతములు కావు.
కాని పరమాత్మయందు భక్తి కల భక్తులకు వైకుంఠప్రాప్తి, అందులో
సుఖములు లభిస్తాయి. ఆ సుఖములు శాశ్వతములు. స్వర్గసుఖముల
మాదిరి తాత్కాలికములు కావు.

తల్లీ! ఎవరైతే భార్యాబిడ్డల మీదా, ఈ లోకములో లభించే
ఐశ్వర్యముల మీదా, గృహముల మీదా, భూమి మీదా, పశుసంపద
మీదా వ్యామోహమును వదిలిపెట్టి, నిశ్చలమైన భక్తితో పరమాత్మను
సేవిస్తారో, వారిని ఆ పరమాత్మ సంసారసాగరమునుండి రక్షిస్తాడు.

అమ్మా! పరమాత్మ సకల ప్రాణులయందు ఉన్నాడు. ప్రకృతిని
అందులోని జీవులను శాసిస్తున్నాడు. ఆ పరమాత్మను సేవించనిదే
వారికి ఈ సంసార బంధముల నుండి ముక్తి లభించదు. అమ్మా!
పంచభూతములు ఆయన అధీనములో ఉన్నాయి. ఆయన ఆజ్ఞను
పాటిస్తుంటాయి. అందుకని ఆ పరమాత్మ యందు భక్తి కలిగి
ఉండటమే పరమార్థము. భక్తి లేనిదే ముక్తి లేదు. ఎంతో జ్ఞానమును
సముపార్జించి, వైరాగ్యమును పొందిన యోగులు కూడా, ఆ

పరమాత్మయందు భక్తితో ఆయన పాదములను ఆశ్రయిస్తారు. ఈ సంసార సాగరంలో కొట్టుమిట్టాడే మానవులకు, పరమాత్మయందు భక్తి కలిగి ఉండటమే అమితమైన శ్రేయస్సును కలుగజేస్తుంది.” అని కపిలుడు తన తల్లికి భక్తియోగమును ఉపదేశించాడు.

(ఈ అధ్యాయములో కపిలుడు పరమాత్మ అవతారము కాబట్టి ‘నేను’ అని ఉపయోగించాడు. నేను అంటే పాఠకులకు సందేహము వస్తుంది కాబట్టి నేను బదులు పరమాత్మ అని వాడాను. కపిలుడే పరమాత్మ అవతారము అని అర్థం చేసుకుంటే సరిపోతుంది.)

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరువది ఆరవ అధ్యాయము

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతితో పరమాత్మ తత్త్వమును గురించి ఇలా చెప్పాడు.

“అమ్మా! ఇప్పుడు నీకు నేను తత్త్వ లక్షణముల గురించి చెబుతాను. వీటిని తెలుసుకుంటే జీవుడు ప్రాపంచిక బంధముల నుండి విముక్తుడు అవుతాడు. ఈ తత్త్వ జ్ఞానమును తెలుసుకుంటే సకల దుఃఖములు తొలగి పోతాయి.

అనాదిగా పురుషుడు (పరమాత్మ) నిర్గుణుడు. ఈ ప్రకృతి కంటే భిన్నమైన వాడు. సత్త్వ, రజస్తమోగుణములకు అతీతుడు. మానవుల ఇంద్రియములతో ఆ పురుషుని తెలుసుకోలేము. ఆ పురుషుడు తనకు తానుగా ప్రకాశిస్తుంటాడు. ఈ అనంత విశ్వం అంతా ఆయన వలననే ప్రకాశిస్తూ ఉంది. ఈ ప్రకృతిమాత కూడా ఆ అనంత విశ్వంలో నుండి ఆవిర్భవించింది.

ఈ ప్రకృతి లోనే మానవులు, జంతువులు, పక్షులు, జలచరములు అన్నీ సృష్టింప బడ్డాయి. వాటితో పాటు పరమాత్మ అవిద్యను కూడా సృష్టించాడు. ఈ జీవుడు ఆ అవిద్యకు లోబడి ఈ ప్రకృతి అంతా నిజమని భ్రాంతిలో పడుతున్నాడు. ఇంకా తాను చేసే అన్ని పనులకు తానే కర్త అని అనుకుంటున్నాడు. అంటే అన్ని తన వలననే జరుగుతున్నాయి, అన్నీ తానే చేస్తున్నాను, ఇదంతా నాది, అన్నీ నాకే కావాలి అని అనుకుంటున్నాడు. దానినే అహంకారము అంటారు.

నిజానికి జీవాత్మకు ఎలాంటి కర్మత్వము లేదు. ఏమీ చేయడు కేవలం సాక్షిభూతంగా చూస్తుంటాడు. కానీ అవిద్యతో కూడిన ఈ అహంకారము వలననే జీవాత్మ అన్నీ తానే చేసాను అనుకుంటూ, తనకు తానుగా ఈ సంసార బంధనములలో చిక్కుపడి పోతున్నాడు. భోగములు, విషయవాంఛలు అనుభవించడానికి ఉత్సాహపడుతున్నాడు. జనన మరణ చక్రములో గిరా గిరా తిరుగుతున్నాడు. స్వతంత్రుడైన జీవాత్మ అస్వతంత్రుడుగా మారిపోతున్నాడు.

ఏ పని జరిగినా, దానికి ఏది కారణమైనా, దానికి ఎవడు కర్త అయినా, దీనికి అంతా ప్రకృతే కారణము. అన్ని పనులు ఈ ప్రకృతిలోనే జరుగుతున్నాయి. కానీ అవిద్యకు లోబడ్డ జీవుడు అన్నీ తానే చేస్తున్నాను, ఈ పనుల వలన కలిగేసుఖదుఃఖములకు నేనేకారణము అని అనుకుంటున్నాడు.” అని చెప్పాడు కపిలుడు.

ఇప్పుడు దేవహూతి తనకుమారుని ఈ విధంగా అడిగింది. “కుమారా! ప్రకృతి, పురుషుడు అని అంటున్నావు కదా! వాటి లక్షణముల గురించి చెప్పు. ఈ విశ్వము యొక్క సూక్ష్మరూపము ఎలా ఉంటుంది. స్థూలరూపము ఎలా ఉంటుంది. వాటి గురించి వివరంగా చెప్పు.” అని అడిగింది. తల్లి అడిగిన ప్రశ్నలకు కపిలుడు ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“అమ్మా! సత్త్వ, రజస్తమోగుణములతో నిండినది, ప్రళయకాలములో కూడా నాశనము కానిదీ అంటే సూక్ష్మరూపంలో ఉండేది అయిన ఈ ప్రకృతిని అవ్యక్తము అని అంటారు. ప్రకృతి లోనుండి మహత్తత్వము మొదలగునవి ఉద్భవించాయి కాబట్టి దీనిని ప్రధానము అని కూడా అంటారు. ప్రకృతి అనగా ప్రకృష్టంగా అంటే బాగుగా చేయబడినది అని అర్థము.

విత్తనములో ఉన్న చెట్టు అవ్యక్తము. ఆ విత్తనమును భూమిలో నాటితే కాలవశమున అది మొక్కయి, చెట్టయి, మాను అవుతుంది. అప్పుడు చెట్టు వ్యక్తమవుతుంది. కొంతకాలానికి ఆ చెట్టు పడిపోయి భూమిలో కలిసిపోతుంది. ఇందువలననే ప్రకృతి అవ్యక్తము అంటారు.

తల్లీ! పంచభూతములు, పంచతన్మాత్రలు, పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము అహంకారములు, ఇవి 24 తత్త్వములు. వీటినే బ్రహ్మము అని అంటారు. వీటిని వివరిస్తాను.

భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము ఇవి పంచభూతములు. వాసన, రుచి, స్పర్శ, శబ్దము, రూపము, ఇవి పంచ తన్మాత్రలు. కళ్లు, చెవులు, ముక్కు, నోరు, నాలుక (వాక్కు) చర్మము, చేతులు, కాళ్లు, జననేంద్రియములు, విసర్జకావయవము ఇది పది ఇంద్రియములు. ఇవే కాకుండా మనస్సు బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము ఇవి నాలుగు అంతఃకరణములు. మొత్తము 24 తత్త్వములు.

ఇంక 25వ తత్త్వము కాలము. ఈ ప్రకృతిని నడిపించేది కాలము. ఈ కాలము వలననే ప్రకృతిలో ఉన్న జీవునకు నేను నాది అనే అహంకారము, అవిద్య వలన కలుగుతూ ఉంది. ఈ కాలము వలన కలిగిన ప్రేరణతోనే సత్త్వ, రజస్తమోగుణములలో హేచ్ఛతగ్గులు కలిగి మహత్తత్త్వము ఆవిర్భవించింది. పరమాత్మ తన యోగమాయాశక్తి తో అన్ని ప్రాణులలో అంతర్లీనంగా స్థిరంగా ఆత్మగా ఉన్నాడు. బయట కాలస్వరూపుడుగా, చలనశీలుడుగా ఉన్నాడు.

ఈ ఇరువది ఐదు తత్త్వములకు అధిపతి ఆ పరమాత్మయే. సామ్యవస్థలో ఉన్న మూడుగుణములలో క్షోభకలిగించినది ఆ పరమాత్ముని శక్తియే. ఆక్షోభలో నుండి మహత్తత్త్వము ఆవిర్భవించింది. ఆ మహత్తత్త్వము అత్యంత ప్రకాశవంతమయినది. ఆ మహత్తత్త్వమే ఈ జగత్తు ఆవిర్భవించడానికి మూలకారణము. ఈ మహత్తత్త్వములోనే

అహంకారము అనేది సూక్ష్మరూపంలో ఉంది. సూక్ష్మరూపంలో తనలో ఉన్న అహంకారాన్ని ఈ మహత్తత్వము బయట ప్రపంచానికి వెల్లడి చేసింది. ఆ మహత్తత్వము వలననే బయట ప్రపంచములో ఉన్న అజ్ఞానము అనే అంధకారము నశించిపోయింది.

ఈ మహత్తత్వము సత్త్వగుణ ప్రధానమైనది. స్వచ్ఛమైనది. ఈ మహత్తత్వములో రాగము ద్వేషము మొదలగు ద్వంద్వములు లేవు. ఈ మహత్తత్వమునే చిత్తము అనీ, వాసుదేవుడు అనీ పిలుస్తారు. స్వచ్ఛత, ఏ విధమైన వికారములు లేకపోవడం, శాంతంగాఉండటం అనే మూడుగుణములు జలమునకుకూడా ఉన్నాయి. జలమును నారములు అంటారు. అందుకే ఆ మూడుగుణములు కలిగిన వానిని నారాయణుడు అనికూడా అంటారు.

ఈ మహత్తత్వము వికారము అంటే రూపాంతరం చెంది క్రియాశక్తిగా మారింది అందులో నుండి అహంకారము పుట్టింది. ఆ అహంకారము మూడు విధములు.. అవి సాత్త్వికాహంకారము అనగా వైకారిక అహంకారము. తైజసాహంకారము అనగా రాజసాహంకారము, తామసాహంకారము. ఈ అహంకారముల నుండి మనస్సు, ఇంద్రియములు, పంచభూతములు పుట్టాయి.

దీని కంతకు కారణభూతుడైన మూల పురుషుడు వేలకొలదీ శిరస్సులతో, అనంతుడు, సంకర్షణుడు అనే పేర్లతో పంచభూతములకు, ఇంద్రియములకు, మనస్సుకు కారణమయ్యాడు. ఈ అహంకార లక్షణములు కూడా మూడు.

మనస్సు పనులను చేయడానికి సంకల్పిస్తుంది. ఈ పనులు చేయడానికి ఇంద్రియాలు కారణమవుతాయి. ఈ పనులన్నీ జరిగేది ఈ ప్రకృతి లోనే.

సాత్త్వికాహంకారమునకు శాంతము, రాజసాహంకారము నకు ఘోరత్వము, తామసాహంకారమునకు మూఢత్వము లక్షణములు. ఒక్కొక్కదాన్నీ వివరిస్తాను.

సాత్త్వికాహంకారము నుండి మనస్సు దాని తత్త్వము పుట్టాయి. ఆ మనస్సులో కోరికలు పుట్టాయి. అంటే ఇది కావాలి, అది వద్దు, అనే సంకల్పము వికల్పము. వీటి వలన వల్లమాలిన కోరికలు మనసునుండి పుట్టుకొచ్చాయి. ఈ మనస్సు ఇంద్రియములకు అధిపతి. ఈ మనస్సుకు అధిపతి అనిరుద్ధుడు. (అనిరుద్ధుడు అంటే అడ్డు ఆపు లేని వాడు అని అర్థము. అంటే మన మనసుకూడా మనమాట వినదు. అడ్డు ఆపు లేకుండా తన ఇష్టం వచ్చినట్టు పోతుంటుంది.) యోగులు, తాపసులు అందరూ ముందు ఈ అనిరుద్ధుని వశపరచుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అంటే మనస్సును వశపరచు కోడానికి ప్రయత్నిస్తారు.

అమ్మా! తరువాతది రాజసాహంకారము. అది కూడా మార్పు చెందగా అందు లో నుండి బుద్ధి ఆవిర్భవించింది. ఈ బుద్ధి చేసే పని ఏమిటంటే....ఈ ప్రకృతిలో ఎన్నో పదార్థాలు ఉన్నాయి. వాటిని మన ఇంద్రియాలు గ్రహించడానికి అంటే తీసుకోడానికి,పొందడానికి, అనుభవించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాయి. అప్పుడు ఈ బుద్ధి ఆ పదార్థాల గురించిన విజ్ఞానాన్ని వాటి స్వరూప స్వభావాల్ని మనస్సుకు వివరిస్తుంది. ఇదిమంచి చెడుఅని చెబుతుంది. వినడం వినకపోవడం

మనసు ఇష్టం. ఆ ప్రకారంగా ఈ ప్రపంచంలో ఉండే మంచి చెడును వివరించే జ్ఞానమే బుద్ధి. ఈ బుద్ధిని ప్రద్యుమ్నుడు అని పిలుస్తారు. (వాసుదేవుడు అంతటా ఉండేవాడు, సంకర్షణుడు అహంకార స్వరూపుడు, అనిరుద్ధుడు మనస్సు, ప్రద్యుమ్నుడు బుద్ధి.)

ఈ బుద్ధికి ఉన్న లక్షణాలు వివరిస్తాను.

మొదటిది సంశయము. అదా ఇదా, ఏది మంచిది, ఏది చేస్తే బాగుంటుంది అనే అనుమాలను రేకెత్తిస్తుంది. సరి అయిన వస్తువును ఎంచుకోడానికి, సరి అయిన పని చేయడానికి తోడ్పడుతుంది.

రెండవది ఒకదానిని మరొక దానిగా అర్థం చేసుకోవడం. పొరపాటు పడటం. తాడును చూచి పాము అనుకొని హడలిపోవడం. చెడ్డపనులను కూడా మంచివి అనుకొని చేసేయ్యడం.

ఇంక మూడవ లక్షణము నిశ్చయము. ఊరికే అనుమానిస్తూ అదా ఇదాఅని చూస్తూ కూర్చోకుండా ఏదో ఒకటి నిశ్చయం చేయడం. త్వరగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడం. తొందరపాటు నిర్ణయాలు తీసుకోవడం.

నాలుగవది స్మృతి. అంటే తాను ఇదివరకు చేసిన పనులను గుర్తుకు తెచ్చుకొని ఆ ప్రకారం చేయడం. దానినే అనుభవ జ్ఞానము అంటారు.

ఆఖరుది స్వాపము. ఒక మంచి నిర్ణయాన్ని తీసుకున్న తరువాత పొందే అనుభూతి. ఇవీ బుద్ధియొక్క లక్షణములు.

జ్ఞానముకలవి గానూ, క్రియలు చేసేవి గానూ ఇంద్రియములను రెండు విధములుగా విభజించారు. అవే జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు. ఈ ఇంద్రియములు తైజసాహంకారము నుండి పుట్టాయి. వీటిలో క్రియలు చేసేవి ప్రాణశక్తిని కలిగి ఉంటాయి. జ్ఞానముతో పనిచేసేవి బుద్ధిశక్తిని కలిగి ఉంటాయి.

భగవంతుని శక్తి కాలానుగుణంగా రూపాంతరం చెంది తామసాహంకారముగా పరిణమించింది. అందులో నుండి మొట్ట మొదట శబ్దం అనే తన్మాత్ర పుట్టింది. ఆ శబ్దానికి ఆశ్రయంగా ఆకాశం పుట్టింది. శబ్దము వినడానికి చెవులు పుట్టాయి.

ఈ శబ్దానికి మూడు లక్షణాలు ఉన్నాయి. మొదటిది ఈ శబ్దం ఒక అర్థానికి ఆశ్రయం ఇస్తుంది. అంటే ప్రతి శబ్దానికి (పదం, కావచ్చు వాక్యం కావచ్చు అరుపు కావచ్చు,) ఒక అర్థం ఉంటుంది. రెండవది ఈ శబ్దం ఏదో ఒక ప్రాణి నుండి కానీ, వస్తువు నుంచి కానీ వస్తుంది. కాబట్టి శబ్దం చెయ్యడానికి ఏదో ఒక ప్రాణి కానీ, వస్తువు కానీ ఉండాలి. మూడవది ఈ శబ్దం ఆకాశానికి తన్మాత్రగా పని చేస్తుంది. ఇవీ శబ్దలక్షణాలు.

ఇంక ఆకాశము యొక్క లక్షణాలు చెబుతాను. ఆకాశము అంటే ఏ ప్రాణికి కానీ, వస్తువుకు కానీ ఉండటానికి అవకాశం ఇచ్చేది.

ఈ లోకంలో ఉన్న సమస్త జీవులు, వస్తువులు ఉండే ప్రదేశమే ఆకాశము. ఇది లోపలా బయటా కూడా ఉంటుంది. అంటే మన శరీరం లోపల కూడా ఆకాశం ఉంది. శరీరంలో ఊపిరితిత్తులు, ఎముకలు, జీర్ణాశయము ఉన్నాయి. వాటిలో కొంత మేర ఖాళీ ఉంది. అదే ఆకాశము. అవి మనశరీరంలో ఉండటానికి అవకాశం కల్పించింది ఆకాశం. కాబట్టి ఈ ఆకాశము, సకల ప్రాణులకు, మానవుల ఇంద్రియాలకు, మనస్సుకు స్థానం కల్పించేది ఆకాశము.

తరువాత, శబ్ద తత్వాత్రకు ఆశ్రయమైన ఆకాశము కాలానుగుణంగా రూపాంతరం చెంది, అందులో నుండి స్వర్గ తత్వాత్ర పుట్టింది. ఆ స్వర్గ తత్వాత్రకు ఆశ్రయంగా పంచభూతములలో రెండవది అయిన వాయువు పుట్టింది. అదే దేహములో చర్మంగా పరిణామం చెందింది. ఈ చర్మం ద్వారా ప్రాణులు తాము తాకిన, తమను తాకిన ప్రాణుల, వస్తువుల గట్టిదనము, మృదుత్వము, వేడి, చల్లదనము, తెలుస్తాయి. ఈ స్వర్గ తత్వాన్ని వాయు తత్వాత్ర అని అంటారు. (చల్లగాలి, వేడిగాలి మన చర్మానికి తగిలితే ఆ స్వర్గద్వారా తెలుసుకుంటాము.).

ఇంక వాయువు యొక్క లక్షణాలు ఏవంటే.....వస్తువులను కదిలించడం, ఒకదానితో ఒకటి కలపడం, వాసనలను ముక్కులదాకా మోసుకుపోవడం, చల్లదనాన్ని, వేడి దనాన్ని చర్మందాకా మోసుకుపోవడం (చల్లగాలి, వేడి గాలి, చలి గాలి, వగైరా), వీటి ద్వారా ఇంద్రియములకు సుఖమును, దుఃఖమును కలిగించడం, ఇంద్రియములను ప్రేరేపించడం మొదలగు పనులు చేస్తుంది.

స్వర్ణతన్మాత్ర రూపమైన వాయువు, కాలానుగుణంగా మార్పు చెంది, అందులో నుండి రూప తన్మాత్ర పుట్టింది. ఆ రూప తన్మాత్ర నుండి తేజోరూపము అయిన అగ్ని పుట్టింది. అదే పంచభూతములలో మూడవది. ఈ రూపములను చూడటానికి కళ్లు ఆవిర్భవించాయి. ఈ రూపతన్మాత్ర లక్షణములు ఏవంటే.....ప్రాణులను, వస్తువులను రకరకాలైనా ఆకారాలలో చూపిస్తుంది. ఆ ఆకారం ఎంత పొడుగు, లావు, పరిమాణంలో ఉందో తెలియజేస్తుంది. వెలుగులో అన్ని వస్తువులను ప్రకటితం చేస్తుంది.

ఇంక ఈ రూపతన్మాత్ర నుండి పుట్టిన తేజస్సు (అగ్ని) యొక్క లక్షణములు.....తన వెలుగుతో వస్తువులను ప్రకాశించజేయడం, పదార్థాలను ఉడికించి తినడానికి వీలుగా చేయడం, చల్లదనాన్ని తొలగించడం, తిన్న అన్నాన్ని, తాగిన నీటిని జీర్ణం చేసి, మరలా ఆకలి, దాహం కలిగించడం, ఆ ఆకలి, దాహం తీరడానికి ఆహార పదార్థాలను తయారు చేయడం. (జిరరాగ్ని అంటారు కదా!), వస్తువులను మండించడం, మొదలగునవి.

రూపతన్మాత్ర అయిన తేజస్సు కాలానుగుణంగా రూపాంతరం చెంది దాని నుండి రస తన్మాత్ర పుట్టింది. ఆ రసతన్మాత్రకు ఆశ్రయంగా జలము ఆవిర్భవించింది. అదే పంచభూతములలో నాలుగవది. ఈ రసాన్ని గ్రహించడానికీ, ఆస్వాదించడానికీ, నాలుక పుట్టింది. ఆ రసతన్మాత్ర లక్షణములు ఏవంటే.....రకరకాలైన రుచులను, మనం తినే ఆహార పదార్థముల నుండి గ్రహించి, దేనికది విభజించి, అనుభవింపజేయడం.

ఇంక నీరు యొక్క లక్షణములు....పదార్థములను తడపడం,
ముద్దగా చేయడం, ప్రాణశక్తిని కలిగించడం, దాహం తీర్చడం,
వస్తువులను నానబెట్టి మెత్తగా చేయడం, ఉష్ణము వలన కలిగే
తాపమును పోగొట్టడం, ఆవిరి కావడం, మరలా నీరుగా మారడం.

ఈ రసతత్వాత్మకు ఆశ్రయమగు జలము కాల వశమున
రూపాంతరం చెంది, అందులో నుండి గంధ తత్వాత్మ(వాసన)
పుట్టింది. ఆ గంధం భూమినుండి ఉద్భవించింది. ఈ వాసనను
గ్రహించడానికి పూణేంద్రియము (ముక్కు) ఉత్పన్నమయింది. నిజానికి
వాసన ఒకటే అయినప్పటికినీ, అందులో రకరకాల వాసనలు మంచి
వాసనలు, చెడ్డ వాసనలు, దుర్వాసనలు, ఘాటైన వాసనలు,
సువాసనలు, ఉన్నాయి. ఆ వాసనలు ఒకదానితో ఒకటి కలిసి కొత్త కొత్త
వాసనలు కూడా పుడుతుంటాయి.(వాన కురిసినపుడు, మట్టిని నీటితో
తడిపినపుడు భూమిలో నుండి కమ్మటి వాసన వస్తుంది. పల్లెలలో ఉన్న
వాళ్ళకు ఈ అనుభవం ఉంటుంది. అదే భూమియొక్క తత్వాత్మ).

ఈ వాసనలను తత్వాత్మగా కల భూమి యొక్క
లక్షణములు....సకల జీవులకు, మానవులకు నివాసం కల్పిస్తుంది. ఒక
రూపంతో కనపడుతుంది. జలాశయాలకు, సముద్రాలకు నిలయంగా
ఉంటుంది. ఇంకా వాయువు, అగ్ని, జలము వీటికి ఆశ్రయం
కలిగిస్తుంది. ఆకాశం నుండి వేరుగా ఉంటుంది.

తల్లీ! ఆకాశము యొక్క గుణము శబ్దము. ఆ శబ్దము
వినడానికి మనకు చెవులు ఇంద్రియములు. వాయువు యొక్క
గుణము స్పర్శ. ఆ స్పర్శను తెలుసుకోడానికి మనకు చర్మము

ఇంద్రియము. తేజస్సుయొక్క గుణము రూపము ఆ రూపములు తెలుసుకోడానికి మనకు కళ్లు ఇంద్రియము. జలము యొక్క గుణము రుచి. దానిని తెలుసుకోడానికి మనకు నాలుక ఇంద్రియము. భూమియొక్క గుణము వాసన. దానిని తెలుసుకోడానికి మనకు ముక్కు ఘ్రాణేంద్రియము. ఈ ఐదు గుణములు ఒకదానితో ఒకటి సంబంధమునుకలిగి ఉంటాయి. ఆకాశము, అగ్ని, వాయువు, జలముల యొక్క గుణములు కూడా మనకు భూమి నుంచి కూడా లభిస్తాయి.

అమ్మా! ఈ ఏడు తత్త్వములు అనగా మహత్తత్త్వము, అహంకారము, పంచ తన్మాత్రలు అన్నీ ఒకదానితో ఒకటి కలవ కుండా దేనికది విడి విడిగాఉన్నప్పుడు పరమాత్మ, కాలము, కర్మ, గుణము అనేవాటితో కలిసి ఆ ఏడు తత్త్వములలో ప్రవేశించాడు. అంటే కాలము గడిచేకొద్దీ జరిగే పరిణామాల ననుసరించి వాటిలో చైతన్యం వచ్చింది.

పరమాత్మ వాటిలో ప్రవేశించడం వలన పుట్టిన చైతన్యంతో వాటిలో కదలిక ఏర్పడింది. ఆ కదలికతో అవి అన్నీ ఒకదానితో ఒకటి కలిసిపోయాయి. వాటి కలయికతో ఒక అండము పుట్టింది. ఆ అండము నుండి విరాట్పురుషుడు పుట్టాడు. ఆ అండము పేరు విశేషము. దానినే పరమాత్ముని మాయా స్వరూపము అంటారు. (ఇక్కడి నుండి గమనించండి. తల్లి గర్భంలో శిశువు ఎలా రూపు దిద్దుకుంటాడో అదే మాదిరి ఈ అండములో కూడా విరాట్పురుషునికి రూపం ఏర్పడుతుంది.)

ఈ అండము జలములో ఉంది. (తల్లిగర్భంలో కూడా పిండము ఉన్న నీటిలో తేలియాడుతూ ఉంటుంది.) అప్పుడు ఆ అండమునకు కదలిక వచ్చింది. ఆ కదలిక ప్రభావం చేత మొదట ఆ అండమునకు ముఖము ఆవిర్భవించింది. తరువాత నోరు, అందులో నాలుక పుట్టింది. ఆ నోటిలోకి అగ్ని దేవుడు ప్రవేశించాడు. తరువాత రెండు ముక్కు రంధ్రములు పుట్టాయి. అవి ప్రాణవాయువును, వాసనలను పీల్చడం వదలడం మొదలు పెట్టాయి. వాటిలో వాయుదేవుడు ప్రవేశించాడు. ఆ తరువాత రెండు కళ్లు పుట్టాయి. దానికి అభిష్టాన దేవతయగు సూర్యుడు వాటిలో ప్రవేశించాడు. అప్పుడు వాటిలోకి చూచేశక్తి వచ్చింది. (కొంత మందికి కళ్లు ఉంటాయి కాని వాటికి చూచే శక్తి ఉండదు. కళ్లు వేరు, వాటికి చూచే శక్తి వేరు.) తరువాత రెండు చెవులు మొలిచాయి. వాటికి అభిష్టాన దేవతలయిన దిక్కులు అందులోకి దేవతా రూపములలో ప్రవేశించాయి. అప్పుడువాటికి వినికిడి శక్తి కలిగింది. తరువాత విరాట్పూరుషునకు చర్మము, వాటి మీద రోమములు ఉత్పన్నమయ్యాయి. తరువాత జననేంద్రియము ఆవిర్భవించింది. ఆ జననేంద్రియము నుండి వీర్యము, నీరు రావడం మొదలు పెట్టింది. దాని తరువాత విసర్జకావయవము పుట్టింది. దానిలో నుండి మృత్యువు పుట్టింది. తరువాత రెండు చేతులు పుట్టాయి. వాటిలో బలము, దానికి అభిపతి అయిన ఇంద్రుడు ప్రవేశించాడు. తరువాత రెండు పాదములు పుట్టాయి. వాటికి ఒక చోటి నుండి మరొక చోటికి పోయే గమన శక్తి వచ్చింది. ఆ గమన శక్తికి అభిష్టానదేవత విష్ణువు ప్రవేశించాడు.

తరువాత విరాట్పూరుషుని శరీరంలో నాడులు ఏర్పడ్డాయి. ఆ నాడులలో రక్తం ప్రసరించే శక్తి పుట్టింది. ఆ నాడులే నదులుగా

ఏర్పడ్డాయి. తరువాత విరాట్టురుషునకు పాట్ల ఏర్పడింది. పాట్ల
ఏర్పడగానే ఆకలి, దాహము ఏర్పడ్డాయి. వీటి నుండి సముద్రములు
ఏర్పడ్డాయి. తరువాత విరాట్టురుషునకు హృదయము ఏర్పడింది.
అందులో నుండి మనస్సు పుట్టింది. ఆ మనస్సు నుండి చంద్రుడు,
హృదయము నుండి బుద్ధి, అహంకారము, చిత్తము పుట్టాయి. బుద్ధి
నుండి వాక్కుకు అధిపతి అయిన బ్రహ్మ ఆవిర్భవించాడు.
అహంకారము నుండి రుద్రుడు, చిత్తము ఉండి వాసుదేవుడు పుట్టారు.
ఈ ప్రకారంగా అన్ని అవయవములు ఆవిర్భవించాయి. వాటికి అభివృద్ధి
దేవతలు ఏర్పడ్డారు. కాని ఆ అండములో కదలిక లేదు.

(తొమ్మిదోనెలవచ్చినా, పిండములో కదలిక లేదు అని డాక్టర్లు చెప్పడం
మనం వింటుంటాము.)

పైన చెప్పబడిన అభివృద్ధి దేవతలు అందరూ తమ తమ
అవయవములలో ప్రవేశించారు. ఎలాగంటే, అగ్ని నాలుకలోనూ,
వాయువు ముక్కులోనూ, సూర్యుడు కళ్ళలోనూ, దిక్కులు చెవులలోకి
ప్రవేశించారు. కానీ విరాట్టురుషునిలో కదలిక లేదు.

ఓషధులు చర్మంలోకి ప్రవేశించాయి. జలము
శుక్రరూపంలో జననేంద్రియములోకి ప్రవేశించింది. అయినా
విరాట్టురుషుడు లేవలేదు.

మృత్యుదేవత అపానద్వారములో ప్రవేశించింది. ఇంద్రుడు
తన బలముతో బాహువులలోకి ప్రవేశించాడు. విష్ణువు తన గమన

శక్తితో కాళ్లలో ప్రవేశించాడు. రక్తము నాడులలో, నదుల మాదిరి ప్రవహించసాగింది. సముద్రుడు ఆకలి దష్టిక రూపములతో ఉదరములోకి, చంద్రుడు మనస్సులోకి ప్రవేశించారు. అయినా విరాట్సురుషునిలో కదలిక లేదు.

బ్రహ్మదేవుడు బుద్ధిరూపంతో హృదయంలో ప్రవేశించాడు. రుద్రుడు అభిమానము అనే లక్షణంతో ప్రవేశించాడు. అయినా విరాట్సురుషునిలో కదలిక లేదు.

ఆఖరున, అంతర్యామిగా ఉన్న పురుషుడు (పరమాత్మ) ఆత్మరూపంలో హృదయంలో ప్రవేశించాడు. అప్పుడు నీటిలో ఉన్న ఆ అండమునకు కదలిక వచ్చింది.

అమ్మా! లోపల ఉన్న జీవాత్మ లేవకుండా, ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి, తమ తమ శక్తితో నిద్రించు మానవుని లేపలేనట్టు, అగ్ని మొదలగు దేవతలు కూడా పరమాత్ముని ప్రవేశం లేకుండా విరాట్సురుషుని లేపలోకపోయారు.

కాబట్టి అమ్మా! ఎల్లప్పుడూ నిర్మల మైన భక్తితో, శ్రద్ధతో, ప్రాపంచిక విషయములమీద విరక్తితో, ఆ భగవంతుని ప్రసన్నం చేసుకోవాలి. పరిశుద్ధమైన అంతఃకరణంలో ఆ పరమాత్మను దర్శించాలి.”అని కపిలుడు తన తల్లి దేవహాతికి తత్త్వజ్ఞానమును ఉపదేశించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము ఓం

తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
ఇరువది ఏడవ అధ్యాయము.

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతితో ఇలా చెబుతున్నాడు.

“తల్లీ! ఆకాశంలో సూర్యుడు వెలుగుతుంటాడు. ఆయన ప్రతి బింబము భూమి మీద ఉన్న నీటిలో ప్రతిబింబిస్తూ ఉంటుంది. కాని సూర్యుని ప్రతి బింబము ఆ నీటితో తడిసిపోదు. అదే విధంగా, పరిశుద్ధుడు అయినజీవుడు దేహములో ఉన్నప్పటికినీ, ఆ జీవుడికి రాగ ద్వేషములు మొదలగునవి అంటకపోతే, సత్త్వ, రజస్, తమోగుణములకు దూరంగా ఉంటే, ఏ పనీ తాను చేయడం లేదు అన్న పరమాత్మకు అర్పణ అనే భావన ఉంటే, ఈ ప్రపంచములో అను నిత్యము సంభవించే సుఖములలోనూ దుఃఖములలోనూ మునిగి పోడు. కేవలం చూస్తూ ఉంటాడు.

అలా కాకుండా, జీవుడు రాగ ద్వేషములకు లోబడి, సుఖము వస్తే పొంగి పోతూ, దుఃఖము వస్తే కుంగి పోతూ, అన్నీ నేనే చేస్తున్నాను, నేను చేసే పనులకు ఫలితం నాకే లభిస్తుంది అనే భావనలో ఉంటాడు. అటువంటి భావనలు ఉన్న జీవుడు తాను చేసే కర్మల ఫలితములను ఈ జన్మలోనూ, తదుపరి జన్మలలోనూ అనుభవిస్తూ ఉంటాడు. ఆ కర్మఫలములను అనుభవించడానికి ఎన్నో జన్మలు ఎత్తుతూ ఉంటాడు. జనన మరణ చక్రంలో తిరుగుతూ ఉంటాడు. అను నిత్యము సంభవించే సుఖాలను, దుఃఖాలను విడువ

లేక ఈ సంసారంలో పడి కొట్టుకుంటూ ఉంటాడు. ఎల్లప్పుడూ ఈ ప్రాపంచిక సుఖములను గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు.

కలలో మనకు ఎన్నో వస్తువులు ఉన్నట్టు కనిపిస్తూ ఉంటాయి. ఎన్నో సంఘటనలు జరిగినట్టు అనిపిస్తూ ఉంటాయి. కాని అవేవీ నిజంకావు. మెలుకువ రాగానే మాయమై పోతాయి. అలాగే నిజ జీవితంలోకూడా జరిగే సంఘటనలు, కలిగే సుఖదుఃఖాలు అన్నీ కూడా మాయ. ఏవీ నిజం కావు. మనం సుఖం అనుకుంటే సుఖం. దుఃఖం అనుకుంటే దుఃఖం.

సుఖదుఃఖాలు మనసునుండి పుడతాయి. ఒకరికి సుఖం మరొకరికి దుఃఖం గా మారుతుంది. ఇదే మాయ. ఇది తెలుసుకుంటే గానీ ఈ సంసారమునుండి బయటపడలేరు. అందు చేత చిత్తమును ప్రాపంచిక విషయముల నుండి భగవంతుని వైపుకు మళ్లించాలి. దానికి భక్తి ఒకటే మార్గము. భగవంతుని మీద భక్తితోనే చిత్తము ఈ సంసారము నుండి భగవంతుని వంకకు మళ్లుతుంది. భగవంతుని మీద భక్తి, సంసార సుఖముల మీద వైరాగ్యము ఈ రెండే ముక్తికి మార్గాలు.

దానికి ఏమేయి చెయ్యాలంటే.....యోగమును అవలంబించాలి. చిత్తమును ఏకాగ్రం చెయ్యాలి. అంటే చిత్తమును భగవంతుని మీద లగ్నం చెయ్యాలి. భగవంతుని మీద ఎటువంటి కపటం లేని ప్రేమను కలిగి ఉండాలి. (కేవలం కోరికలు కోరడానికి భక్తి పెంచుకోకూడదు.) భగవంతుని కథలను నిత్యం వినాలి. చదవాలి. అధ్యయనం చెయ్యాలి. ప్రపంచములో ఉన్న అన్ని జీవజాతుల యందు,

మానవుల యందు సమమైన దృష్టి కలిగి ఉండాలి. (కులం పేరుతో, మతం పేరుతో, జాతి పేరుతో, ప్రాంతం పేరుతో మనుషులను విభజించి చూడకూడదు. నేడు మనుషులను పట్టుకున్న పెద్ద జాడ్యం ఇదే!) ఎవరి తోనూ విరోధము పెట్టుకోకూడదు. చెడ్డ వాళ్లతో స్నేహం చెయ్యకూడదు.

బ్రహ్మచర్యము పాటించాలి. (బ్రహ్మ చర్యము అంటే పెళ్లి చేసుకోకూడదు అని కాదు అర్థం. కేవలం సంతానం కోసరం మాత్రమే భార్యతో సంగమించేవాడు నిత్య బ్రహ్మచారి.) అనవసర సంభాషణలతో పొద్దు పుచ్చకూడదు. మనస్సును అన్ని విషయముల మీదకు పోకుండా కట్టడి చెయ్యాలి. తనకు లభించిన దానితో తృప్తిపడాలి. తనకు లేని దాని కోసరం ఆరాటపడకూడదు.

మితంగా తినాలి. (దొరికింది కదా అని ఇష్టం వచ్చినట్టు తినకూడదు.) సాధ్యమైనంత వరకూ ఏకాంతంగా ఉంటూ భగవద్భాసనంలో గడపాలి. మంచి వారితో స్నేహం చెయ్యాలి. వారి మీద ప్రేమను చూపించాలి. ఎవరినీ ద్వేషించకూడదు. భార్య మీద, సంతానము మీద తగినంత వరకే ప్రేమ అభిమానము చూపించాలి. అతి పనికిరాదు.

(కొడుకులకోసరం అల్లుళ్ల కోసరం ఎన్నో అక్రమాలు చేసి ప్రజల ధనాన్ని దోచి పెట్టే వాళ్లను మనం చూస్తున్నాము.)

అన్నిటి కన్నా ముందు నేను, నాది అనే భావన వదలాలి.

తాను చేసే అన్ని పనులను, వాటి ఫలితాలను పరమాత్మకు అర్పించాలి. అప్పుడే మానవునికి తత్త్వజ్ఞానము కలుగుతుంది. దానికి తోడు భక్తి యోగం అవలంబిస్తే, సులభంగా పరమాత్మను చేరుకుంటాడు.

ఇవన్నీ బయటకు కనపడేవి. మనసులో జరిగేవి బయటకు కనపడవు. కాబట్టి మనసులో కూడా భగవంతుని ఎడల భక్తి, అనురక్తి కలిగి ఉండాలి. (అంతేకానీ రోజూ దేవుడికి పూజలు చేస్తూ మనసులో సాటివాళ్ల చెడును కోరడం దైవద్రోహం అవుతుంది.) మనసా, వాచా, కర్మణా భగవంతుని మీద మనసు నిలిపి, భక్తి కలిగి ఉంటే, అతనిలో ఉన్న అహంకారం నశిస్తుంది. జీవుడు పరమాత్మ వైపుకు పయనిస్తాడు. అన్నిజీవులలో పూలలో దారం మాదిరి, అంతల్లీనంగా, ఆత్మగా వెలుగుతున్న పరమాత్మ దర్శనం కలుగుతుంది.

అమ్మా! ఆకాశంలో సూర్యుడు ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. ఆ సూర్యుని ప్రతిబింబము నేల మీద ఉన్నపాత్రలో ఉన్న నీటిలో పడుతుంది. ఆ నీటిలో ప్రతిఫలించే సూర్యుని కాంతి ఎదురుగా ఉన్న గోడ మీద పడుతుంది. మానవుడు ముందు ఆ గోడ మీద ఉన్న కాంతిని చూడాలి. అది ఎక్కడి నుండి వచ్చిందో తెలుసుకొని అప్పుడు నీటిలో ఉన్న సూర్యుడి ప్రతి బింబాన్ని చూడాలి. తరువాత ఆ ప్రతి బింబం ఎక్కడి నుంచి వచ్చిందో తెలుసుకొని ఆకాశంలో వెలుగుతున్న సూర్యుడిని చూడాలి.

అలాగే, గోడ మీద ఉన్న వెలుగు కోరికలు, అహంకారంతో కూడిన జీవాత్మ. ముందు ఆ అహంకారాన్నీ, కోరికలను విడిచిపెట్టాలి.

అప్పుడు నీటిలో ఉన్న సూర్యుని ప్రతిబింబం కనపడినట్టు మానవునికి ఆత్మగురించి తెలుస్తుంది. అప్పుడు భగవంతుని మీద నిశ్చలము, నిర్మలము అయిన భక్తిని అలవరచుకుంటే. ఆకాశంలో ఉన్న సూర్యుని దర్శించినట్టు, దేహంలో ఉన్న ఆత్మ దర్శనం కలుగుతుంది.

మానవుడు నిద్రించునపుడు, అతని ఇంద్రియములు, అహంకారము, మనస్సు, బుద్ధి, తన్మాత్రలు అన్నీకూడా నిద్రావస్థలో ఉంటాయి. జీవుడు మాత్రము చైతన్యావస్థలో ఉంటాడు. దూరంగా ఉండి ఈ శరీరాన్ని చూస్తూ ఉంటాడు. తనలో ఉన్న అహంకారము లేకపోగా, జీవుడు ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టు చింతిస్తాడు. శరీరం చైతన్యావస్థకు రాగానే అహంకారము మరలా జీవునిలో చేరుతుంది. ఇంద్రియములు పనిచేయడం మొదలు పెడతాయి. అలా కాకుండా జాగ్రదావస్థలో ఉన్నప్పుడు కూడా మానవుడు అహంకారాన్ని కోరికలను విడిచిపెడితే, పరమాత్మను పొందడానికి అర్హుడు అవుతాడు.” అని కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి ఆత్మతత్వాన్ని ఉపదేశించాడు.

తన కుమారుడు చెప్పినది అంతా విన్న తరువాత దేవహూతికి కొన్ని సందేహాలు కలిగాయి. “కుమారా! ప్రకృతి పురుషుడు ఇరువురు ఎప్పటికీ ఉండే తత్వాలు. అవి ఒకదానిని ఒకటి విడిచి ఉండవు. ఒకదానిని మరొకటి ఆశ్రయించుకొని ఉంటాయి. ఎలాగంటే భూమిని వాసన వీడనట్టు, జలమును రుచి వదలనట్టు, ప్రకృతి పురుషుని విడిచిపెట్టి ఉండదు. నిజానికి మానవులలో అంతర్లీనంగా ఉన్న పురుషుడు ఏమీ చెయ్యడు. సాక్షీభూతంగా చూస్తూ ఉంటాడు.

కానీ ఆ పురుషుడు ప్రకృతిగుణముల యందు ఆసక్తితో జీవాత్మగా కర్మలు చేస్తుంటాడు. తానే అన్ని కర్మలు చేస్తున్నాను అని కర్మత్వము తనమీద ఆపాదించుకుంటూ ఉంటాడు. అలాంటప్పుడు ప్రకృతి గుణములమీదా ఆసక్తి ఉన్న పురుషునికి ముక్తి ఎలా లభిస్తుంది.

పోనీ నువ్వు చెప్పినట్టు సత్సాంగత్వము చేత తత్త్వవిచారము చేయడం చేత, జీవునికి సంసారము అంటే విరక్తి కలుగవచ్చు కానీ ఆ సంసారమునకు మూల కారణమైన కోరికలు, రాగద్వేషములు జీవునిలోనే ఉంటాయి కదా. అవి నశించనంతవరకూ ఈ సంసార భయము తొలగి పోదు కదా!” అని అడిగింది దేవహాతి. దానికి కపిలుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు.

“అమ్మా! అందుకే భక్తియోగము అవలంబించాలి అని చెప్పాను. నిర్మలమైన మనస్సుతో, ఏ విధమైన ఫలాపేక్ష లేకుండా కర్మలు చేస్తూ, తాను చేసిన కర్మలు అన్నీ పరమేశ్వరునకు అర్పిస్తూ, స్వధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ, పరమాత్మయందు అచంచలమైన భక్తి కలిగి ఉంటూ, పరమాత్మ యొక్క అవతారవిశేషముల కథలు వింటూ, పరమాత్మను కీర్తిస్తూ, తాత్వికజ్ఞానము చేత, వైరాగ్యము చేత, తపస్సు చేతా, ఏకాగ్రమైన మనస్సుచేతా పరమాత్మను ధ్యానిస్తే, కట్టెలో పుట్టిన అగ్ని ఆ కట్టెనే నెమ్మదిగా నెమ్మదిగా కాల్చినట్టు, పురుషుడి లోని అహంకారము, కోరికలు, రాగద్వేషాలు అన్నీ వాటంతట అవే మెల్లమెల్లగా నశించిపోతాయి.

అప్పుడు పురుషునికి ప్రకృతి మీద ఆసక్తి నశిస్తుంది. ప్రకృతియందు ఉండే దోషములను కనిపెడతాడు. ప్రాపంచిక విషయముల మీద ఆసక్తిని పూర్తిగా నశింపజేస్తాడు. ఆత్మానందాన్ని పొందుతాడు. అటువంటి పురుషునికి ప్రకృతితో కలిసి ఉండటం వలన ఎలాంటి ఆపదా కలుగదు. నిర్లిప్తంగా ఉంటాడు.

ఎలాగంటే, నిద్రపోయేటప్పుడు వచ్చే కలలలో ఎన్నో విషయాలు కనిపించి భయపెడుతుంటాయి. మెలుకువ రాగానే అవన్నీ మాయమైపోతాయి. ఒకవేళ గుర్తుకు వచ్చినా అది కలే కదా అని నవ్వుకుంటాడు కానీ వాటికి ఎలాంటి ప్రాధాన్యతా ఇవ్వడు. అలాగే పురుషుడు ప్రకృతిలో ఉన్న విషయములకు ఎలాంటి ప్రాధాన్యతా ఇవ్వడు. వాటి మీద ఆసక్తి చూపడు. ఇదంతా మాయగా తెలుసుకుంటాడు. అంతర్లీనంగా ఉన్న ఆత్మమీద మనసు లగ్నం చేస్తాడు. ఆత్మదర్శనం చేస్తాడు.

అటువంటి పురుషుని మీద ప్రకృతి తన ప్రభావాన్ని చూపలేదు. అటువంటిపురుషుడు ఎన్నో మంచి జన్మలు ఎత్తుతాడు. అన్ని జన్మలలోనూ భగవంతుడిని ఆశ్రయించి, వైరాగ్యంతోనూ, భగవంతుని మీద భక్తితోనూ, తనలోని వాసనలను క్రమక్రమంగా పోగొట్టుకొని పరిశుద్ధుడవుతాడు. ఆత్మతత్వాన్ని తెలుసుకుంటాడు. నిత్యానందము కలిగించే బ్రహ్మస్వరూపమును పొందుతాడు. అతనిలో ఉన్న అన్ని సందేహములు తొలగిపోతాయి. అతని సూక్ష్మశరీరం కూడా నాశనం అయి పోతుంది. ఆ పురుషుడు మరలా జన్మలేని స్థితిని పొందుతాడు.

ఇట్టి స్థితిని పొందిన పురుషుడు, తనకు అయాచితంగా
లభించిన అణిమాది అష్టసిద్ధులయందుకూడా ఆసక్తి చూపడు.
ఎల్లప్పుడూ తన మనస్సును పరమాత్మయందే లగ్నం చేస్తాడు. అప్పుడు
మృత్యుదేవత కూడా అతని దగ్గరకు రావడానికి భయపడుతుంది.” అని
కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి ఆత్మతత్త్వమును ఉపదేశించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరువది ఎనిమిదవ అధ్యాయము.

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి తత్త్వజ్ఞాన బోధ చేస్తున్నాడు.

“అమ్మా! ఇప్పుడు నీకు నేను యోగ లక్షణాలను వివరిస్తాను.
ఈ యోగాన్ని ఆచరిస్తే మనస్సు ప్రశాంతమవుతుంది. పరమాత్మ
యందు లగ్నం అవుతుంది. యోగమును ఆచరించడానికి ప్రతిమనిషీ
యథాశక్తి స్వధర్మమునే ఆచరించాలి. పరధర్మమును ఆచరించడం
మానుకోవాలి. పరమాత్మ తనకు ప్రసాదించిన సంపదతోనే తృప్తి
పడాలి. ఇతరుల సంపద కోసం పాకులాడకూడదు. భగవంతుని
తత్త్వము తెలిసిన వారి వద్దకు పోయి వారికి సేవ చేసి వారి బోధనలు
వింటూ ఉండాలి.

అర్థము, కామము ల యందు ఆసక్తి తగ్గించుకోవాలి. ధర్మంగానే అర్థము,కామము పొందాలి. ఎప్పుడూ మోక్ష ధర్మము నుందు ఆసక్తి కలిగి ఉండాలి. పరిమితంగానే భోజనం చెయ్యాలి. ప్రశాంత ప్రదేశములలో నివసించాలి. ఎల్లప్పుడూ పరమాత్మనే స్మరిస్తూ ఉండాలి. అహింసా వ్రతమును పాటించాలి. ఏ ప్రాణినీ ఏ విధంగా కూడా హింసించకూడదు. ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలకాలి. అబద్ధం ఆడకూడదు.

ఇతరుల వస్తువులను అపహరించడం మహా పాపం అని భావించాలి. ఇతరులు తనకు ఏదైనా దాన రూపంలో ఇచ్చినా, తన జీవితమునకు ఎంత అవసరమో అంతే తీసుకోవాలి. అంతే గానీ ఇస్తున్నారు కదా అని కూడబెట్టకూడదు. బ్రహ్మచర్యమును పాటించాలి. (దీని గురించి ఇదివరకే చెప్పుకున్నాము. కేవలం సంతాన ప్రాప్తి కొరకే భార్యతో కలిసేవాడు, నిత్య బ్రహ్మచారి.)

ఏ పని చేసినా ఒక తపస్సులాగా ఆచరించాలి. దేహమును, అంతఃకరణమును శుభ్రంగా పవిత్రంగా ఉంచుకోవాలి. వేదములను అధ్యయనం చేయాలి. ప్రతిరోజూ పరమాత్మను పూజించాలి. ఇతరులతో అనవసరమైన మాటలను మాట్లాడకూడదు. ఎంతవరకు అవసరమో అంతవరకే మాట్లాడాలి. ధ్యానమునకు, పూజకు కూర్చునేటప్పుడు చక్కటి సుఖమైన ఆసనము మీద కూర్చోవాలి. ఇంద్రియములను కట్టడి చేయాలి. మనసుతో కూడా ప్రాణములను మూర్ఖము నందు నిలపాలి.

పరమాత్ముని యొక్క లీలలను, కథలను చదవాలి లేకపోతే వినాలి. పరమాత్ముని ఎల్లప్పుడూ స్మరించాలి. కీర్తించాలి. మనస్సును ఆ పని చేయాలి ఈ పని చేయకూడదు అని ఎల్లప్పుడూ అల్లకల్లోలంగా ఉంచకూడదు. మనసును ఎల్లప్పుడూ ప్రశాంతంగా ఉంచుకోవాలి. ఇవే కాకుండా శాస్త్రసమ్మతమైన ఇతర ఉపాయముల ద్వారా కూడా ప్రాపంచిక విషయములలో చిక్కుకుపోయే మనస్సును వెనక్కులాగి బుద్ధితో కలపాలి.

ఇదంతా సక్రమంగా జరగాలంటే మొదట స్థిరంగా ఒక చోట కూర్చోవాలి. ఆ స్థలము పవిత్రమైన స్థలము అయి ఉండాలి. అటువంటి ప్రదేశములో దర్బలతోనూ, గడ్డితోనూ మెత్తటి ఆసనము ఏర్పరచుకోవాలి. దాని మీద శరీరమును నిటారుగా పెట్టి కూర్చోవాలి. అప్పుడు అభ్యాసము మొదలెట్టాలి.

మొదట ప్రాణాయామం చెయ్యాలి. పూరకము, కుంభకము, రేచకముల ద్వారా కానీ, లేక రేచకము, కుంభకము, పూరకముల ద్వారాగానీ ప్రాణాయామమును అభ్యసించాలి. ఆ ప్రాణాయామము చేస్తున్నపుడు శరీరనాడులలో గాలి ఎలా ప్రసరిస్తూ ఉందో గమనించాలి. ఇలా చేస్తే మనస్సు స్థిరంగా ఉంటుంది. మకిల పట్టిన బంగారాన్ని నిప్పులో వేసి కాలిస్తే ఎలా మకిల అంత పోయి ధగా ధగా మెరుస్తుందో అలాగే శ్వాసను జయించినయోగి యొక్క మనస్సు కూడా నిర్మలము అవుతుంది. అంతే కాకుండా ప్రాణాయామము అచరించడం వలన వాతము, పిత్తము, క్లేష్మము వలన వచ్చే వ్యాధులు కూడా నిర్మూలింపబడతాయి. అలాగే రాగద్వేషములు కూడా అదుపులో

ఉంటాయి.

ఈ ప్రకారంగా ప్రాణాయామము ద్వారా మనస్సును నిర్మలంగా చేసుకున్న తరువాత, చూపును నొసటిమధ్యలో నిలిపి ఏకాగ్రతతో పరమాత్మను ధ్యానించాలి. ఆ పరమాత్మ స్వరూపమును మనసులో నిలుపుకోవాలి. ప్రసన్నమైన ముఖము కలవాడు, ఎర్రని నేత్రములు కలవాడు, నీలమేఘశ్యాముడు, శంఖము, చక్రము, గద ఆయుధములుగా ధరించిన వాడు, పచ్చని పట్టు వస్త్రమును ధరించిన వాడు, వక్షస్థలములో శ్రీవత్సము అనే గుర్తు కలవాడు, కౌస్తుభమణిని కంఠసీమలో అలంకరించుకున్నవాడు, పాగుగాటి వనమాలను ధరించిన వాడు, రత్న కంకణములు, కిరీటము, ధరించిన వాడు, భక్తుల హృదయములే ఆసనముగా చేసుకున్న వాడు, అత్యంత సుందరాకారుడు, శాంతమూర్తి, చూచువారి మనస్సులు రంజిల్ల చేయువాడు, ముల్లోకములచేత నమస్కరింపబడేవాడు, తన భక్తులయందు దయచూపేవాడు,మంచి యశస్సు కలవాడు, బలిచక్రవర్తి మొదలగు వారికి ఉన్నతలోకములు ప్రసాదించినవాడు, అట్టి పరమాత్మ స్వరూపాన్ని మనసులో దర్శించాలి.

ఎవరెవరి మనసుకు తోచినట్టు వారు ఆ పరమాత్మ స్వరూపాన్ని నిల్చున్నట్టు గానీ, కూర్చున్నట్టు గానీ పరుండెనట్టు గానీ ధ్యానించవచ్చును. యోగి మొట్ట మొదట ఆ పరమాత్మ స్వరూపము పూర్తి గా ధ్యానించాలి. తరువాత ఒక్కొక్క అవయవము మీద మనసును లగ్నం చేసి ధ్యానించాలి. పాదముల వద్ద నుండి మొదలు పెట్టాలి. వజ్రము, అంకుశము, ధ్వజము, పద్మము చిహ్నములు కల

పరమాత్మ పాదములను ధ్యానించాలి. పరమాత్మ పాదపద్మములు ధ్యానిస్తే, యోగి హృదయములో ఉన్న అజ్ఞానము అనే అంధకారము తొలగిపోతుంది. ఆ పరమాత్మ పాదములను కడిగిన నీటి నుండి పుట్టిన గంగా నదీజలములు శివుని శిరస్సును అలంకరించాయి. కాబట్టి పరమాత్మ పాదములను ఎల్లప్పుడూ భక్తితో ధ్యానించాలి.

తరువాత యోగి తన దృష్టిని పైకి లేపాలి. అప్పుడు పరమాత్మ మోకాళ్లు కనపడతాయి. ఆ మోకాళ్లనే లక్ష్మీదేవి తన తొడల మీద పెట్టుకొని తన చేతులతో సేవిస్తూ ఉంటుంది. అటువంటి మోకాళ్లకు నమస్కరించాలి. తరువాత పరమాత్మ తొడలు కనపడతాయి. ఈ లోకముల భారమును భరిస్తున్న ఆ తొడలకు భక్తితో నమస్కరించాలి. తరువాత యోగి తన దృష్టిని పరమాత్మ నడుము మీదికి ప్రసరింపచేయాలి. మొలనూలుతోనూ, పీతాంబరముతోనూ అలంకరింపబడిన పరమాత్మ నడుము ప్రదేశమును భక్తితో ధ్యానించాలి.

తరువాత యోగి తన దృష్టిని పరమాత్మ నాభి ప్రదేశంలో నిలపాలి. ఆ నాభి సరోవరము నుండే బ్రహ్మ ఉద్భవించాడు. అదే బ్రహ్మయొక్క స్థానము. అట్టి నాభిని ధ్యానించాలి. తరువాత యోగి తన దృష్టిని పరమాత్మ వక్షస్థము మీద నిలపాలి. లక్ష్మీదేవికి నివాసమయిన వక్షస్థలమును భక్తితో ధ్యానించాలి. తరువాత కౌస్తుభమణిని అలంకారముగా ధరించిన పరమాత్మకంఠసీమను ధ్యానించాలి. తరువాత పరమాత్మ యొక్క భుజములను, బాహువులను ధ్యానించాలి. తరువాత పరమాత్మ చేతులనలంకరించిన చక్రాయుధమును, తెల్లని

శంఖమును, కౌమోదకి అనే గదను ధ్యానంచేయాలి.

తరువాత శ్రీహరి యొక్క ముఖమును మనసులో నిలుపుకోవాలి. ప్రకాశవంతమైన ముఖకమలము, మకర కుండలములు, కోమలములైన చెక్కిళ్లు, ఎత్తైన ముక్కు, ముఖము మీద పడు ముంగురులు, తామరరేకుల వంటి కళ్లు, వీటిని ఏకాగ్రతతో ధ్యానించాలి. తరువాత శ్రీహరి ముఖము మీద వెలిగే చిరునవ్వు మీద దృష్టి పెట్టాలి. శ్రీహరి యొక్క నగుమోము చూస్తే చాలు సకల దుఃఖములు తొలగిపోతాయి. మన్మథుని విల్లు వంటి శ్రీహరి కనుబొమలు మన్మథునే జయించేటట్టు ఉంటాయి. యోగి వాటిని ధ్యానించాలి.

ఇటువంటి జగన్మోహనాకారమును దర్శించిన యోగి మనస్సు ఆనందంతో ద్రవించి పోతుంది. శరీరం అంతా గగుర్పాటు చెందుతుంది. కళ్లనుండి ఆనందభాష్పాలు రాలుతాయి. యోగి ఆనంద సాగరంలో మునిగిపోతుంటాడు. ఆ స్థితిలో ఉన్న సాధకుడికి యోగముతో కూడా భక్తి కలిసిపోతే, చిత్తము ఆ శుద్ధభక్తిప్రభావముతో కూడిన యోగసాధన, ధ్యానము, తపస్సు మొదలగునవి విడిచిపెట్టి కైవల్యమును కూడా కోరుకోదు. కేవలము పరమాత్మ యందు భక్తిలో నిమగ్నమవుతుంది.

ఆ ప్రకారంగా చిత్తము ప్రాపంచిక విషయములలో ఆసక్తిని విడిచిపెట్టి, భగవంతునికోసం బంధించిన విషయములలో నిమగ్నమయినపుడు, సాంసారిక విషయములలో విరక్తి చెందినపుడు,

ప్రమిదలో నూనె లేకపోతే దీపము ఆరిపోయినట్టు, చిత్తము కూడా ఇంద్రియములను గ్రహించడం మానివేసి, చిన్మయమైన ఆనందమును పొందుటకు, ఈ స్థూలశరీరము. సూక్ష్మ శరీరముల మీద అభిమానమును విడిచిపెడుతుంది. అప్పుడు సాధకుడు పరమాత్మను ప్రత్యక్షం చేసుకోగలుగుతాడు.

అప్పుడు ఆ యోగి చిత్తములో అవిద్య అజ్ఞానము అనేవి పూర్తిగా నశించిపోతాయి. సుఖము దుఃఖము అనేవి మచ్చుకైనా కనపడవు. కేవలం బ్రహ్మ స్వరూపాన్ని దర్శిస్తాడు. ఆ యోగి ఆత్మతత్త్వమును తెలుసుకున్నవాడు అవుతాడు. అంతకుముందు అతని ఆత్మ ప్రాపంచిక విషయములలో లీనమై అనుభవించిన సుఖదుఃఖములు, అనుభవములు అన్నీ అవిద్యతో కూడిన అహంకారము చేత ఏర్పడినవి అని తెలుసుకుంటాడు.

అప్పుడు ఆ యోగికి దేహాభి మానము పూర్తిగా నశిస్తుంది. మద్యముసేవించిన మత్తులో ఉన్న మానవునికి తన ఒంటి మీద బట్టలు ఉన్నాయో తొలగిపోయాయో తెలియనట్టు, ఈ స్థితిలో ఉన్న యోగికి కూడా తన దేహముతో ఏమి చేస్తున్నాడో తెలియదు. ఎక్కడకు పోతాడో, ఏమి తింటాడో, ఎక్కడ ఉంటాడో తెలియదు. దేహము గురించి పట్టించుకోడు. ఆ యోగి యొక్క పూర్వ సంస్కారముల వలన ఈ దేహం లభించింది. దేహం ఉన్నంతవరకూ కర్మలు చేస్తుంటాడు. కాని వాటిలో లీనం కాడు. కేవలం సాక్షీభూతంగా చూస్తూ ఉంటాడు.

(ఆహారం తినాలి కాబట్టి తింటాడు. దాహానికి నీరు తాగాలి కాబట్టి తాగుతాడు.కాలకృత్యములు తీర్చుకుంటాడు. అంతేకానీ తనకు కావాలి అని ఏపనీ చెయ్యడు.)

మనకు స్వప్నములో కనపడ్డ మనుషులను, వస్తువులను, జరిగిన సంఘటనలను ఎలా దూరంగా ఉండి చూస్తూ ఉంటామో అలాగే యోగి కూడా తాను ఆచరించే దైనందిన కర్మలను కూడా సాక్షీభూతంగా చూస్తుంటాడు. ఏదీ పట్టించుకోడు. ఈ దేహమునకు సంబంధించిన భార్యను, బిడ్డలను పట్టించుకోడు. నిర్లిప్తంగా ఉంటాడు. తననిజస్వరూపాన్ని అంటే ఆత్మస్వరూపాన్ని దర్శిస్తూ ఉంటాడు.

సాధారణంగా మానవులు తమ భార్యా బిడ్డలమీద, వస్తువుల మీద, డబ్బుమీద, ఆస్తుల మీద ఉన్న అధిక ప్రేమ వలన, అవన్నీ తానే అనుకుంటాడు. అవి లేకపోతే బతకలేను, బతికీ వృధా అనుకుంటాడు. నిజానికి అవి వేరు, ఇతను వేరు. భార్య, కుమారులు ఇతను కాదు. ధనము, ఆస్తి, ఇళ్లు ఇతను కాదు. అవన్నీ వేరే. కానీ అవన్నీ తనే అనే అజ్ఞానంలో ఉంటాడు.

అలాగే, ఈ దేహము వేరు, దేహములో ఉన్న జీవాత్మ వేరు. కానీ ఈ దేహమే నేను అనుకుంటాడు. ఈ దేహము కోసరం ఎన్నో అకృత్యాలు చేస్తాడు. కాబట్టి మానవులు ఈ దేహము వేరు తాను వేరు అని తెలుసుకోవాలి. ఎలాగంటే, ఒక కట్టెకు నిప్పు అంటిస్తే అది కాలుతూ ఉంటుంది. అలా కట్టెకాలుతున్నప్పుడు మంట, పొగ, నిప్పు రవ్వలు

బయటకు వస్తాయి. అవన్నీ ఒకటిగానే ఉన్నట్టు కనపడతాయి కానీ రవ్వలు, పొగ వేరు నిప్పు వేరు. అలాగే బయట కనపడుతున్న పంచభూతములు, ఇంద్రియములు, దేహము, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారములు, వీటినన్నిటినీ భరించే జీవాత్మ, ఇవన్నీ దేహంలో వెలుగుతున్న ఆత్మ కన్నా వేరు.

దేహంలో ఉన్న ఆత్మ పరమాత్మ స్వరూపము. ఆయనే భగవానుడు. ఆయనకు దేహముతో చేసే పనులు, అనుభవించే సుఖదుఃఖములు ఏవీ అంటవు. అన్నీ సాక్షీభూతంగా చూస్తూ ఉంటాడు.కాలం తీరగానే ఈ దేహాన్ని వదిలి వెళ్లిపోతాడు.ఈ నిజాన్ని తెలుసుకొన్న యోగి, సర్వభూతములలో పరమాత్మను, పరమాత్మలో సర్వభూతములను దర్శిస్తాడు.

(అందరిలో ఉండే పరమాత్మ స్వరూపము ఒకటే కాబట్టి, మానవుల మధ్య కోపాలు, ద్వేషాలు, అభిమానాలు, కుల,మత,ప్రాంతీయ తత్వాలు అన్నీ అర్థం లేనివి. సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమే శ్రేయోదాయకము అని కపిలుడు నేటి తరానికి సందేశము అందిస్తున్నాడు.)

మనకు కనిపించే అగ్ని ఒకటే. కానీ ఆ అగ్ని వివిధ ప్రదేశాలలో, వివిధ రూపాలలో కనిపిస్తూ ఉంటుంది.

(పెద్ద పెద్ద భవనాలు అంటుకున్నప్పుడు అగ్ని జ్వాలలు ఆకాశాన్నంటుతాయి. అగ్నిపుల్ల వెలిగించినప్పుడు మంటచిన్నదిగా ఉంటుంది. వంట వండేటప్పుడు తగుమాత్రంగా అగ్ని జ్వాలలు ఉంటాయి.)

అలాగే, ఆత్మ కూడా దేహములో ఉన్నప్పుడు ఆ దేహము యొక్క గుణములను బట్టి, రాగద్వేషములను బట్టి జీవాత్మరూపంలో నానారకాలుగా ప్రవర్తిస్తుంది. కాబట్టి మానవులు భక్తి యోగము ద్వారానే, అన్ని సంసార బంధనాలకు కారణభూతమైనదీ, కార్య, కారణములతో కూడినదీ అయిన ఈ ప్రకృతిని పరమాత్మ అనుగ్రహంతో జయించాలి. ఆత్మస్వరూపాన్ని తెలుసుకోవాలి.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువదిఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము

ఇరువదితొమ్మిదవ అధ్యాయము.

తన కుమారుడైన కపిలుడు బోధించిన తత్త్వజ్ఞానమును విన్న తరువాత తల్లి దేవహూతికి కొన్ని సందేహాలు కలిగాయి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోవాలని దేవహూతి తనకుమారుడు కపిలుడిని ఇలా అడిగింది.

“కుమారా! నీవు ఇప్పటి దాకా నాకు మహత్తత్త్వము మొదలగు తత్త్వలక్షణములను, ప్రకృతి,పురుషుడు వీరి లక్షణములను, సాంఖ్యశాస్త్రములో ఉన్నట్టు నాకుచెప్పావు. నేను మహత్తత్త్వము మొదలగు లక్షణముల గురించి బాగా తెలుసుకున్నాను.

కాని నీవు వీటి అన్నిటికీ మూలము భక్తియోగము అని చెప్పావు. ఆ భక్తియోగము గురించి నాకు వివరంగా చెప్పు. అసలుసంసారము అంటే ఏమిటి? దాని నుండి ఎలా విముక్తి పొందుతారు? నాకు వివరంగా చెప్పు. అదీ కాకుండా కాలస్వరూపుడు, ఈ విశ్వమునకు అంతటికీ మూలకారణము అయిన పరమాత్మ గురించి వివరంగా చెప్పు.

ఆ పరమాత్మ మీద భక్తితో కాదు, భయంతోనే మానవులందరూ ఆయన మీద భక్తి చూపిస్తున్నారు. కేవలం పుణ్యం సంపాదించుకోడం కోసరమే మానవులు పరమాత్మ మీద భక్తి కలిగి ఉంటున్నారు. ఇది ఎలా జరుగుతూ ఉంది. అంతే కాకుండా, మానవులందరూ నిరంతరమూ ఈ సంసార బంధనములలో చిక్కుకొని, ఈ దేహములే నిజములని నమ్మి, అహంకారముతో విర్రవీగుతున్నారు. ఎల్లప్పుడూ నేను నాది నేనే చేస్తున్నాను అనే భావనతో ఎన్నో అకృత్యములు చేస్తున్నారు. అజ్ఞానము అనే అంధకారంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. వారిని ఆ అంధకారము నుండి మేలుకొలుపడానికి, వారికి వెలుగుచూపడానికి పరమాత్ముడవైన నీవు, లోకములో అలముకున్న చీకట్లను పారదోలి వెలుగును ప్రసరింపజేసే సూర్యభగవానుడి వలె, నాకు కుమారుడిగా అవతరించావు. కాబట్టి నీవే నా సందేహములను తీర్చడానికి సమర్థుడివి.” అని దేవహూతి తన కుమారుడు కపిలుడిని అడిగింది. తన తల్లి ప్రేమతో అడిగిన ప్రశ్నలకు కపిలుడు ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“తల్లీ! మానవులందరూ ఒకటిగా లేరు కదా. వివిధములైన గుణములతో, లక్షణములతో, మనస్తత్వములతో ఉన్నారు. వారి వారి గుణములకు తగ్గట్టు వారు పరమాత్ముని మీద భక్తిభావమును చూపుతుంటారు. మానవులలో సాధారణంగా సత్త్వ, రజస్, తమోగుణములు ప్రధానంగా ఉన్నాయి. వారి వారి గుణముల ప్రభావం చేతా, వారు చేయు పనుల చేతా, వారి భక్తిలో కూడా భేదము కనపడుతుంది. ఎక్కువగా కోపంకల భక్తుడు కూడా పరమాత్మ యందు భక్తి కలిగి ఉంటాడు. కానీ ప్రేమతో కాదు. ద్వేషంతో, గర్వంతో, మాత్సర్యంతో పరమాత్మను తలచుకుంటూ ఉంటాడు. దానిని తామస భక్తి అంటారు.

(ఉదాహరణకు రావణాసురుడు, హిరణ్యకశిపుడు).

తనకుపేరు రావడానికి, తనకోరికలు తీర్చుకోడానికి, ధనము, ఐశ్వర్యము పొందడానికి, పరమాత్మను పూజించే వ్యక్తి భక్తి రాజస భక్తి. (ప్రస్తుతము అందరూ అవలంబించే భక్తి రాజస భక్తి). ఇంక మూడవ రకమైన భక్తి సాత్విక భక్తి. తాను అంతకు ముందు జన్మలలో చేసినపాపములను పోగొట్టుకోడానికి, ఈ జన్మలో మంచి పనులు చెయ్యడానికి, ఏ విధమైన కోరికలు కోరకుండా, తాను చేసిన కర్మలను అన్నీ పరమాత్మకు అర్పిస్తూ, పరమాత్మను పూజించే భక్తి సాత్విక భక్తి.

అమ్మా! ఈ భక్తిరూపములు అన్నీ సగుణాకారంతో పరమాత్మను ధ్యానించేవాళ్లకు అనుకూలమైనవి. దీనికి భిన్నంగా ఉండేది నిర్గుణ భక్తి. ఆ భక్తి శుద్ధమైనది. ఈ భక్తుడు పరమాత్మను ఏ

ఆకారంతో కాకుండా కేవలం హృదయంలో నిలుపుకుంటాడు. మానసిక పూజ చేస్తాడు. గంగా ప్రవాహము సముద్రము వైపుకు ఉరకలువేస్తూ ప్రవహించినట్టు, ఆ భక్తుడు పరమాత్మ గుణములను కీర్తించినంత మాత్రముననే, పరవశించిపోతాడు. తన ఆత్మనునాకు అర్పిస్తాడు. ఇదే నిర్గుణభక్తి లక్షణము. ఈ భక్తిలో ఎటువంటి ఫలములను ఆశించడు. ఏ కోరికా కోరడు. కేవలం నిర్గుణుడైన పరమాత్మను మనసులో నిలుపుకుంటాడు. అటువంటి భక్తులు, వైకుంఠపదమునుకానీ, దానికి సమానమైన పదమును కానీ, ఎల్లప్పుడూ పరమాత్మ సన్నిధానంలో ఉండటం కానీ, పరమాత్మలో ఐక్యం కావడం కానీ, కోరుకోరు. ఎల్లప్పుడూ పరమాత్మ మీద భక్తి, పరమాత్మను సేవించడం మాత్రమే కోరుకుంటారు. ఈ భక్తినే ఆత్మంతిక భక్తియోగము అని అంటారు. ఈ భక్తి ద్వారా సాధకుడు సత్వ, రజస్, తమోగుణములను వదిలిపెట్టి, నిర్మలమైన నా ప్రేమను మాత్రమే కోరుకుంటాడు.

ఓ తల్లీ! పైన చెప్పిన భక్తియోగములకు తగిన సాధనముల గురించి చెబుతాను విను. ఎటువంటి ఫలితములను కోరని ధర్మము, భక్తికి అనుకూలమైన ధర్మము, ప్రతి దినము ఆచరించగలిగే ధర్మము ఆచరించాలి. నిత్యము శ్రద్ధతో పరమాత్మను పూజించాలి. స్తుతించాలి. సకల భూతములలోనూ పరమాత్మను దర్శించాలి. ప్రతి దానికి కుంగి పోకుండా ధైర్యంగా ఉండాలి. ప్రాపంచిక విషయముల మీద వైరాగ్యముతో ఉండాలి. తన కన్నా పెద్దవారిని గౌరవించాలి. దీనుల పట్ల దయకలిగి ఉండాలి. తన మాదిరి భావజాలము కలిగిన వారితోనే, తన మాదిరి ఆలోచించగలిగే వారితోనే స్నేహం చెయ్యాలి.

ఇంద్రియములను, మనస్సును వశంలో ఉంచుకోవాలి. గురువుల వద్ద, సత్పురుషుల వద్దకుపోయి, తెలియని విషయాలు తెలుసుకోవాలి. సత్సంగములలో పాల్గొనాలి.

అన్నిటి కన్నా ముఖ్యమైనది అహంకారమును విడిచిపెట్టాలి. నేను, నాది అనే భావనకు దూరంగా ఉండాలి. ఈ నియమములు పాటించిన మానవుడు నిర్మలమైన మనస్సుతో పరమాత్మను పొందగలడు. వాయువు పూలనుండివెలువడుసువాసనను మన ముక్కుదాకా ఎలా మోసుకొని వస్తుందో, అలాగే నిర్మలమైన భక్తియోగముతో కూడిన చిత్తము, రాగద్వేషములను, అహంకారమును విడిచిపెట్టిన మనస్సు, సులభంగా పరమాత్మను చేరుకుంటుంది.

అమ్మా! పరమాత్మ అన్ని ప్రాణులలోనూ ఆత్మస్వరూపంగా వెలుగుతున్నాడు. కాని ఈ మానవులు సాటి మానవులలో కూడా పరమాత్మ ఆత్మస్వరూపంగా ఉన్నాడని తెలియక పరస్పరము ద్వేషించుకుంటున్నారు. సాటి మనిషిని ద్వేషిస్తే, ఆ మనిషిలో ఉన్న పరమాత్మనుకూడా ద్వేషించినట్టే కదా! ఆ విధంగా మానవులు పరమాత్మను అవమానిస్తున్నారు. కాని, తమ కోరికలు తీరడానికి పరమాత్మ రూపమును వివిధ విగ్రహములుగా ప్రతిష్ఠించి పూజిస్తున్నారు. సాటి మనిషిలో ఉన్న పరమాత్మను గౌరవించలేనివారు, పరమాత్మ విగ్రహములను పూజిస్తున్నారు. అది కూడా పరమాత్మను అవమానపరచినట్టే కదా! సర్వభూతములలో ఉన్న పరమాత్మను నిర్లక్ష్యం చేసి, పరమాత్మ విగ్రహములను ప్రతిష్ఠించి పూజించడం,

బూడిదలో పోసిన పన్నీరే కదా!

అంతే కాదు తల్లీ! సాటి ప్రాణులలో అంతర్యామిగా ఉన్న పరమాత్మను గుర్తించని వాడు, ఈ దేహమే శాశ్వతము అని తలచే వాడు, ఒక దేవుడికీ మరొక దేవుడికీ భేదమును కల్పించేవాడు, సాటి ప్రాణులమీద ద్వేషము, శత్రుత్వము చూపేవాడు, అటువంటి మానవుని చిత్తము ఎప్పుడుకూడా ప్రశాంతంగా ఉండదు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక సమస్యతో బాధపడుతుంటాడు. సాటి మానవులను దూషించేవాడు, సాటి ప్రాణులను హింసించేవాడు, పరమాత్మ విగ్రహములకు ఎన్ని పూజలు చేసినా, ఎన్ని నివేదనలు సమర్పించినా, ఎన్ని వ్రతములు చేసినా, ఆ పరమాత్మ వాడికి ప్రసన్నుడు కాడు.

అమ్మా! ఇంక విగ్రహములను ఎంతవరకూ పూజించాలి అంటే పరమాత్మ మీద భక్తి కుదిరే వరకూ, తన హృదయంలో ఉన్న ఆత్మ సాక్షాత్కారము కలిగే వరకూ, సర్వప్రాణులలోనూ ఆ పరమాత్మను దర్శించేవరకూ, విగ్రహారాధన చెయ్యాలి. ఒక సారి ఆత్మ సాక్షాత్కారము పొందిన తరువాత విగ్రహములను పూజించనవసరం లేదు. విగ్రహములతో పని ఉండదు.

ఇంతెందుకు తల్లీ! ఏ మానవుడైనా తనకూ, తన తోటి వాడికీ, (కులాల లీత్యా, మతాల లీత్యా, ప్రాంతాలలీత్యా)స్వల్పమైనభేదం పాటించినా, అట్టి వాడిమీద నేను ప్రేమ చూపించను సరికదా, వారి పాలిట మృత్యుదేవతనవుతాను. వారికి భయం కలిగిస్తాను. కాబట్టి ఓ తల్లీ! మానవులందరూ పరమాత్మ సర్వభూతములలో ఉన్నాడు అని

తెలుసుకోవాలి. పరమాత్మను సర్వాంతర్యామిగా భావించాలి. పరమాత్మ స్వరూపమునే పూజించాలి. సకల ప్రాణుల యందు సమాన మైన ప్రేమ అనురాగము దయ కలిగి ఉండాలి. సాటి వారితో స్నేహంగా ఉండాలి. శత్రుత్వము పనికిరాదు. పేదలకు, లేని వారికి శక్తి కొద్దీ దానధర్మాలు చెయ్యాలి.

తల్లీ! పరమాత్మ సృష్టిలో అనేకజీవజాతులు ఉన్నాయి. వాటిలో ప్రాణము ఉన్నవి కొన్ని. ప్రాణము లేనివి కొన్ని. ప్రాణము లేని వాటి కంటే ప్రాణము ఉన్నవి శ్రేష్టమైనవి. ప్రాణములు ఉన్న వాటిలో ఇంద్రియములతో పనులు చేసేవి శ్రేష్టమైనవి. ఆ ఇంద్రియములతో పనులు చేసే ప్రాణులలో స్వర్కను అనుభవించే ప్రాణులు, రసమును గ్రహించే ప్రాణులు ఉన్నాయి. స్వర్కను అనుభవించే ప్రాణుల కంటే రసమును గ్రహించే ప్రాణులు శ్రేష్టమైనవి. రసమును గ్రహించే ప్రాణుల కంటే వాసనను గ్రహించగలిగే ప్రాణులు శ్రేష్టమైనవి. వాసనను గ్రహించే ప్రాణులకంటే శబ్దమును గ్రహించే ప్రాణులు శ్రేష్టమైనవి. శబ్దమును గ్రహించే ప్రాణుల కంటే రూపమును చూచి గుర్తుపట్టగల ప్రాణులు శ్రేష్టమైనవి. రూపమును చూచి గుర్తుపట్టగల ప్రాణులలో, దంతములు కల ప్రాణులు శ్రేష్టమైనవి. వాటిలో కూడా అనేక పాదములు కల జీవులు శ్రేష్టమైనవి. వాటిలో కూడా నాలుగు పాదములతో సంచరించే జీవులు శ్రేష్టమైనవి. వాటి కంటే రెండు పాదములతో నడిచే మానవులు శ్రేష్టులు.

రెండు పాదములతో నడిచే మానవులలో బ్రాహ్మణ,క్షత్రియ, వైశ్య,శూద్ర వర్ణములు శ్రేష్టమైనవి. ఆ నాలుగు వర్ణములలో బ్రాహ్మణులు

ప్రధానమైన వారు. ఆ బ్రాహ్మణులలో వేదములు చదువుకున్న వారు, వేదములను అర్థం చేసుకున్న వారు శ్రేష్టులు. వేదములు చదువుకొని, వాటి అర్థము తెలుసుకున్న వారి కంటే వేదములు చదివిన తరువాత వచ్చే సందేహములను తీర్చే పండితుడు శ్రేష్టుడు. వారిలో కూడా స్వధర్మము మీద ఆసక్తి కలిగి స్వధర్మమును ఆచరించే వాడు శ్రేష్టుడు. వారిలో కల్లా స్వధర్మమునుకూడా విడిచిపెట్టి అన్ని కర్మములను ఏ విధమైన కోరికలు లేకుండా నిష్కామంగా ఆచరించేవాడు శ్రేష్టుడు.

వారిలో కల్లా, తానే చేసే ప్రతి పనిని, దాని వలన వచ్చే ఫలితములను భగవంతునికి అర్పించేవాడు, వాటినే కాదు తన సర్వస్వమును భగవంతునికి అర్పించే వాడు, భగవంతుని త్రికరణ శుద్ధిగా నమ్మేవాడు, భగవంతుని శరణు పొందేవాడు, అన్ని కర్మలను భగవంతునికి అర్పించే వాడు, ఎటువంటి కర్మత్వఅభిమానము లేని వాడు, అందరినీ సమంగా చూచేవాడు, పురుషులలో కల్లా పరమ శ్రేష్టుడు. వీడి కన్నా శ్రేష్టుడు మరొకడు లేడు.

అమ్మా! పరమాత్మసర్వాంతర్యామి. అంతటా నిండి ఉన్నాడు. ఆయన లేని చోటు లేదు. సకల జీవులలో ఉన్నాడు. ఈ సత్యమును తెలుసుకొని సర్వప్రాణులను సమంగా ఆదరించి నమస్కరించాలి. అదే మానవధర్మము.

అమ్మా! నేనునీకు భక్తి గురించి, యోగము గురించి చెప్పాను. ఈ రెండింటిలో దేనిని అనుసరించి అయిన మానవుడు పరమాత్మను చేరుకోగలడు.

అమ్మా! ఈ అనంత విశ్వం అంతా భగవంతుని స్వరూపమే. ప్రకృతి,పురుషుడు అనే రూపాలతో మనకు కనపడుతూ ఉంది. మానవులు తాము చేసిన కర్మల ఫలమును అనుభవిస్తూ ఉంటారు. దానికి దైవము అనే పేరు పెట్టుకుంటారు. కాల ప్రభావము వలన అన్ని వస్తువులు పరిణామము చెందుతున్నాయి. ఈ కాలమే మానవులకు మృత్యుభయాన్ని కలుగచేస్తూ ఉంది. (కాలం తీరగానే మృత్యువు కబళించడం సాధారణం. కాబట్టి మృత్యువు ఎప్పుడు వస్తుందో అని మానవుడు భయపడుతూ ఉంటాడు.).

పరమాత్మ అన్ని ప్రాణులలో ఉన్నాడు. కాని ఒక ప్రాణి మరొక ప్రాణికి ఆహారంగా నిర్ణయింపబడింది. ఒక ప్రాణికి కాలంతీరగానే మరొక ప్రాణికి ఆహారం అవుతూ ఉంది. ఆ ప్రకారంగా కాలము సకల ప్రాణులను శాసిస్తూ ఉంది. ఈకాలమునకు ఒకటి ఇష్టము మరొకటి అయిష్టము అని లేదు. కాలమునకు బంధువులు మిత్రులు లేరు. వాడూ వీడూ అనే భేదము లేకుండా, తన మన అనకుండా, కాలము తీరగానే అందరినీ సంహరిస్తుంది. ఈ కాల మహిమ చేతనే సూర్యుడు ప్రకాశిస్తున్నాడు. గాలి వీస్తూ ఉంది. వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. నక్షత్రాలు ప్రకాశిస్తున్నాయి.

(అంటే దీని అర్థం.... భూమి తిరగడానికి కొంత కాలం పడుతుంది. ఉదయం కాలం రాగానే సూర్యుడు ప్రకాశిస్తాడు. వానాకాలం రాగానే వర్షాలు కురుస్తాయి. చలికాలం రాగానే ఈదురుగాలులు,చలిగాలులు వీస్తాయి. అంతా కాలానుగుణంగా ప్రకృతి స్పందిస్తూ ఉంటుంది.) కాలానుగుణంగానే పుష్పములు పుష్పిస్తాయి. కాయలు కాస్తాయి. పండ్లు పండుతాయి. (ఎండాకాలంలో మామిడి పళ్లు, మల్లెపూలు వస్తాయి.

వానాకాలంలో సీతాఫలాలు వస్తాయి. అంతా కాలానుగుణంగా జరుగుతాయి.)

అమ్మా! ఈ కాలము వలననే జీవులకు శ్వాసక్రియ క్రమబద్ధంగా జరుగుతూ ఉంది.

(ఒక్కోజీవికీ ఒక్కొక్క క విధంగా శ్వాసక్రియజరుగుతూ ఉంటుంది. శ్వాసతీసే కాలము శ్వాస విడిచే కాలము నిర్ణయింపబడి ఉంటుంది. ఉ ఛ్వాసనిశ్వాసల పరిమాణాన్ని బట్టి వాటి ఆయుర్దాయము ఉంటుంది.)

అమ్మా!ఈ చరాచర జగత్తు దేవతా గణముల అభీనంలో ఉంది. ఆదేవతలు కూడా కాలమునకు లోబడి ప్రవర్తిస్తూ ఉంటారు. వారిని కూడా కాలము శాసిస్తుంది. కాలమే పరమాత్మ స్వరూపము. కాలపరిణామము వలననే మానవులలో సృష్టి జరుగుతూ ఉంది.

(మానవులలో, తల్లి గర్భంలో శిశువు తొమ్మిది నెలలు ఉంటాడు. ఇతర ప్రాణులలో వివిధ కాలపరిమాణములలో సంతానము పుడుతూ ఉంటారు. కొన్ని ప్రాణులు గుడ్డుపెట్టి నిర్ణీత కాలము పొదిగిన తరువాతనే పిల్లలు బయటకు వస్తాయి. కాబట్టి ఈ సృష్టి అంతా కాలానుగుణంగానే సాగుతూ ఉంది.)

అందు వలననే కాలము సృష్టికి, స్థితికి, లయమునకు కారణము అవుతూఉంది. ఈ కాలమునకు ఆది అంతమూ లేదు. కాలమునకు రూపము, గుణము లేదు. కాలము అవ్యయము. అందుకే

పరమాత్మను కాలస్వరూపుడు అని అంటారు.”అని కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి కాల స్వభావమును గురించి తెలియజేసాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ఇరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము
ముప్పదవ అధ్యాయము.

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి తత్త్వజ్ఞానమును
ఉపదేశిస్తున్నాడు.

“అమ్మా! నీకు ఇప్పటి దాకా కాలమహిమను గురించి
చెప్పాను. అమ్మా! ఈ కాల ప్రభావము చేతనే మానవులు వివిధమైన
కర్తలు చేయడానికి ప్రేరేపింపబడుతున్నారు. కాని కాలము యొక్క
బలమును తెలుసుకోలేక దుఃఖముల పాలవుతున్నారు. తాత్కాలికమైన
సుఖములను ఆశించి మానవులు ఎన్నోపనులు చేస్తుంటారు. కాని
వాటి వలన ఆఖరుకు దుఃఖమునే పొందుతున్నాడు. తాము ఎన్నో
కర్తలు చేసి సంపాదించిన వస్తువులు, సంపదలు, కాలగమనంలో
కొట్టుకుపోతాయని తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. వాటి కోసరం
వెంపర్లాడుతున్నారు. తుదకు అవి తననుండి వెళ్లిపోతే
దుఃఖాలపాలవుతున్నారు.

అమ్మా! ఈ మానవులు తన భార్య, పుత్రులు, సంపదలు (ఆస్తులు, భవనములు, ధనము, పదవులు) ఇవన్నీ శాశ్వతము అనే మాయలో పడి కొట్టుకుంటున్నారు. వాటి కోసరం చేయకూడని పనులు చేస్తున్నారు. నానా గడ్డీ కరుస్తున్నారు. కాలక్రమేణా అవి నష్టం కావడంతో అమితమైన దుఃఖములో పడిపోతున్నారు.

తన కళ్లముందు ఇంత జరుగుతున్నా మానవునికి తెలివి రాదు. ఈ సంసారంలో పడి కొట్టుమిట్టాడుతుంటాడు. ఈ జన్మలో చేసిన కర్మలఫలితములను అనుభవించడానికి మరోజన్మ, ఆ జన్మలో చేసిన కర్మలఫలితములను అనుభవించడానికి మరోజన్మ ఇలా జనన మరణ చక్రంలో తిరుగుతుంటాడు. అలా తిరుగుతూ ఉంటాడే కానీ ఈ సంసారము మాయ, అశాశ్వతము అని దాని మీద విరక్తి పెంచుకోడు.

దీని కంతటికినీ పరమాత్మ మాయ మూలము. ఆ మాయలో పడ్డ మానవుడు ఇలా జన్మలు ఎత్తుతూనే ఉంటాడు. తుదకు తాను చేసిన పాప కర్మల మూలంగా పశువులు, పక్షులు, క్రిమి కీటకాది జన్మలు ఎత్తినా ఆ పశు,పక్షి,క్రిముల దేహములమీద మమకారము పెంచుకొని, వాటికి తగ్గ ఆహారమునే ఇష్టంగా తింటూ, కనీసం ఆ దేహములు కూడా విడువడానికి ఇష్టపడడు. జీవుడికి ఈ దేహాభి మానము ఎన్ని జన్మలు ఎత్తినా పోదు.

ఈ జీవుడు ఏ దేహములో ఉన్నా, ఆ దేహమునకు సంబంధించిన భార్య, సంతానము, సంపదలు, ఇళ్లు, ఆస్తులు, పశువులు, ధనము, బంధువులు వీళ్లే తన సర్వస్వము అని భావిస్తూ వారి

కోసరం ఏపాడు పని చెయ్యడానికైనా సిద్ధపడతాడు. ఆ పని చేయడం వల్ల తనను తాను ఎంతో గొప్పగా ఊహించుకుంటాడు. ఆ భ్రమలో పడి పోతాడు. (కొడుకుల కోసరం కోట్లకొలది ప్రజాధనాన్ని దోచిపెట్టి, తుదకు అకాల మరణం చెందిన వారిని మనం కళ్లారా చూస్తున్నాము కదా!)

అమ్మా! సూర్యోదయం నుంచి రాత్రి పడుకోబోయే దాకా, భార్య బిడ్డల గురించి ఆలోచిస్తూ, వారికోసం సంపాదిస్తూ, వారిపోషణ కోసరం నానా అవస్థలు పడుతూ, ఈ మానవుడు రెక్కలు ముక్కులు చేసుకుంటూ ఉంటాడు. తుదకు చేయరాని పనులు, అక్రమాలు చేయడానికైనా వెనుకాడడు.

అమ్మా! భార్య బిడ్డల మీద ఇంత ప్రేమ చూపించి, వారి కోసరం నానా పాట్లు పడ్డ మానవులను, వారి వృద్ధాప్యంలో ఆ సంతానము ఏ మాత్రం పట్టించుకోరు. నిర్లక్ష్యం చేస్తారు.

(చిన్నప్పుడు అల్లారుముద్దుగా పెంచి పెద్ద పెద్ద చదువులు చదివించిన పిల్లలు, హాయిగా విదేశాలకు ఎగిరిపోతే, ఇక్కడ పలకరించే దిక్కులేక ఒంటరి బతుకులు ఈడుస్తున్న వృద్ధ తల్లి తండ్రులను మనం అనునిత్యం చూస్తూనే ఉన్నాము.)

అమ్మా! నీకు చెప్పకూడదుకానీ, ఈ మానవులు, కట్టుకున్న భార్యనునిర్లక్ష్యం చేసి వేశ్యలోలురై, వారి కపటమాటలు నమ్మి సంసారాలు నాశనం చేసుకుంటారు. తుదకు అడుక్కుతింటారు.

అమ్మా! ఇవన్నీ నిజాలు కాదని తెలిసికూడా మానవులు ఈ సంసారంలో పడుతుంటారు. అంతటితో ఆగరు, పగలు, ప్రతీకారాలతో రగిలిపోతుంటారు. సాటి మానవులను బాదిస్తుంటారు, హింసిస్తుంటారు. దానికి ఫలితంగా తాము కూడా కష్టాలపాలవుతుంటారు.

అమ్మా ఇంకోవిషయం చెప్పనా! ఈ భార్య బిడ్డల మీద బంధువుల మీద ఆసక్తి కలిగి ఉన్న వాడు తాను కూడా కడుపునిండా తినడు. ముందు తాను ఎవరిని అధికంగా ప్రేమిస్తున్నాడో వారికి పెట్టి, తరువాత మిగిలించి తింటాడు. ఎవరైతే వీడి సంపదను తిన్నారో వారే ఇతనిని బయటకు గెంటేస్తారు. అయినా మానవునికి బుద్ధిరాదు. పదేపదే తన భార్యబిడ్డలకోసరం బంధువుల కోసరం అక్రమ పద్ధతులలో ధనాన్ని సంపాదిస్తుంటాడు.

అమ్మా! వీరే కాదు. ఇంకా అదృష్టహీనులు చాలామంది ఉన్నారు. తనను తాను పోషించే శక్తిలేకపోయినా పెళ్లి చేసుకుంటాడు. సంతానాన్ని కంటాడు. వారిని పోషించడానికి చేతిలో ధనం ఉండదు. అదృష్టదేవత ముఖం చాటేస్తుంది. ఏమిచెయ్యాలో తోచక నిరంతరమూ దుఃఖిస్తుంటాడు. పోషించలేని వాడివి పెళ్లి ఎందుకుచేసుకున్నావని భార్య, తిండి పెట్టలేనివాడివి పిల్లల్ని ఎందుకు కన్నావని సంతానము అతనిని సూటిపోటీ మాటలతో హింసిస్తారు. హీనంగా చూస్తారు.

అయినా ఆ మానవుడికి బుద్ధిరాదు. సంసారము మీద మమత చావదు. వైరాగ్యము కలుగదు. ఎవరికోసరమైతే తాను తన సర్వస్వము ధారపోసాడో, రేయింబవళ్లు కష్టించి పనిచేసాడో, వారి వలననే పోషింపబడతాడు. ఇంతలో ముసలి తనం వస్తుంది. శరీరం స్వాధీనం తప్పుతుంది. రూపం చెడిపోతుంది. ఆకలి మందగిస్తుంది. తినాలని ఆశ. తింటే అరగదు. చావు కోసరం ఎదురు చూస్తూ ఒక మూల పడిఉంటాడు. భార్యాబిడ్డలు దయతలచి పెట్టే పిడికెడు మెతుకులకోసరం, వారుఅనే మాటలను, చేసే అవమానాలను భరిస్తూ జీవితం గడుపుతుంటాడు.

ఇంతలో మరణం ముంచుకొస్తుంది. కనుగుడ్లు తేలిపోతాయి. శ్వాస ఆడదు. కఫం గొంతుకు అడ్డంపడుతుంది. శ్వాసతీసుకోవడమే కష్టం అవుతుంది. గొంతులో గుర గుర శబ్దం మొదలవుతుంది. ఆ సమయంలో భార్యాబిడ్డలు, బంధువులు చుట్టు చేరి చూస్తూ ఉంటారు. చచ్చేవాడివి ఎటూ చస్తున్నావు ఏది ఎక్కడ పెట్టావో ఏ ధనం ఎక్కడ దాచావో చెప్పి చావు, ఏవేవి ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తు తెచ్చుకో అని నలుపక్కల నుండి అడుగుతుంటారు. సమాధానం చెప్పాలని ఉన్నా నోట్లోనుండి మాట పెగలదు. సైగలు చేస్తుంటాడు.

ఇంతకాలము ఏ భార్యాబిడ్డల గురించి తాపత్రయపడ్డాడో, ఏ ఆస్తులు సంపాదించడానికి ఇళ్లు కట్టడానికి నిరంతరం శ్రమించాడో, ఏ బంధువుల కోసరం పాటు పడ్డాడో వారి నందరినీ విడిచి పెట్టి, చివరకు అత్యంత హేయమైన, దుర్భరమైన జీవితం గడిపి తుదకు

ప్రాణాలు విడిచే సమయం ఆసన్నమవుతుంది. . అప్పుడు తనను తీసుకొనిపోవడానికి వచ్చి భయంకారాకారులైన యమదూతలు కనపడతారు. వారిని చూచి అమితమైన భయంతో ఈ జీవుడికి మలమూత్రాలు ఒకేసారి వస్తాయి. ప్రాణాలు అనంతవాయువుల్లో కలిసిపోతాయి.

అప్పుడు యమదూతలు ఆ జీవుని ప్రాణములను స్థూలశరీరం నుండి యాతనాశరీరంలోకి ప్రవేశపెడతారు. ఆ యాతనాశరీరంలో ఉన్న జీవుని మెడకు ఒక తాడు బిగిస్తారు. ఆ జీవుడిని బలాత్కారంగా యమలోకానికి ఈడ్చుకొని పోతారు. ఊరికే తీసుకొని పోరు. యమలోకం చేరేదాకా, దారి పొడుగునా తిట్టుకుంటూ తీసుకొనిపోతారు. ఆ తిట్లను భరించలేక ఆ జీవుడు పరితాపం చెందుతాడు. యాతనా శరీరం వణుకుతూఉంటుంది. ఇంతలో దారిలో ఉన్న కుక్కలు అతని యాతనా శరీరాన్ని కొరుక్కుతింటాయి. అతడు చేసిన పాపాలు వరసగా అప్పుడు గుర్తుకు వస్తాయి.

యమదూతలు అతనిని మండుతున్న ఇసుక మీదుగా లాక్కుని పోతారు. కనీసం ఆపను కూడా ఆపరు. దాహం అయితే నీళ్లు ఇవ్వరు. ఆకలి వేస్తే ఆహారం కూడా ఇవ్వరు. పైన మండుతున్న సూర్యుడు, కింద మండుతున్న ఇసుక, అతని యాతనా శరీరం నరకం అనుభవిస్తుంది. పైగా యమదూతలు అతని వీపు మీద కొరడాలతో కొడుతూ తీసుకొని పోతారు. పైగా అంతా చీకటి. ఆ చీకటి దారిలో యమదూతలు కొడుతుంటే, కిందపడుతూ లేస్తూ వెళుతుంటాడు ఆ

జీవుడు. యమలోకము దాదాపు తొంభైవేల యోజనముల దూరం ఉంటుంది. ఇంత దూరాన్ని రెండు క్షణాలలోనే వెళ్లిపోతారు.

అక్కడ యాతనా శరీరంలో ఉన్న జీవుడిని నానా రకాల నరకబాధలకు గురి చేస్తారు. యమలోకంలో జరుగుతున్న దృశ్యాలు చూచి ఆ జీవుడు ఇవన్నీ తనకు కూడా జరుగుతాయా అని వణికిపోతాడు. ఒక చోట పాపుల యాతనా శరీరములను మండుచున్న కట్టెలలో పడేస్తారు. మరొక చోట ఒకడి శరీరమును కోసి, ఆ మాంసమును వాడిచేతనే తినిపిస్తున్నారు. మరొక చోట కుక్కలు, నక్కలు పాపుల మాంసమును పీక్కుతింటున్నాయి. మరొక చోట పాపులను, పాములు తేళ్ల మధ్య వేసి వాటి చేత కరిపిస్తున్నారు. మరొకచోట యాతనా శరీరాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా నరుకుతున్నారు. మరొక చోట పాపుల యాతనా శరీరాలను ఏనుగులతో తొక్కిస్తున్నారు. ఎత్తైన పర్వతముల మీది నుండి కింది దొర్లిస్తున్నారు. గోతులు తవ్వి వాటిలో కష్టపడుతున్నారు.

అమ్మా! ఈ నరకయాతనలు కాక, ఇంకా తామిస్త్రము, అంధతామిస్త్రము, రౌరవము మొదలగు నరకములలో కూడా పాపులను యాతనలను పెడతారు. వారు వారు చేసిన పాపములను అనుసరించి స్త్రీలు గానీ పురుషులు గానీ ఈ నరకయాతనలను అనుభవింపక తప్పదు.

కానీ అమ్మా! నేను చెప్పిన యమలోకము, నరకయాతనలు ఎక్కడో లేవు. ఈ భూలోకములోనే ఉన్నాయి మానవుడు తాను చేసిన

పాపములకు ఫలితం అంటే స్వర్గ నరకాలు ఇక్కడే అనుభవిస్తాడు అని పండితులు చెబుతుంటారు. అమ్మా ఈ ప్రకారంగా మానవుడు తాను భార్యా బిడ్డలను పోషించడానికి తన పాట్ల నింపుకోడానికి చేసిన కర్తలకు ఫలము యమలోకంలో అనుభవిస్తాడు.

మానవుడు ఎన్ని పాపాలు చేసినా, ఎంత పాపపు సొమ్ము సంపాదించినా, అవన్నీ ఇక్కడే వదిలి ఆపాపాలకు సంబంధించిన వాసనలను తనతో పాటు తీసుకొని వెళతాడు. యమలోకంలో వాటికి తగిన శిక్షలు అనుభవిస్తాడు. కేవలము అధర్మము ద్వారా, అక్రమంగా, ఇతరులను బాధపెట్టి, హింసించి, ధనం, ఆస్తులు సంపాదించేవాడు, యమలోకంలో అంధతామిస్రము అనే నరకంలో పడిపోతాడు. అదే నరకంలో ఆఖరు నరకము.

ఈ ప్రకారంగా నరకయాతలను అనుభవించిన తరువాత, ఆ జీవుడు మరలా భూలోకమునకు వచ్చి తన పూర్వజన్మలో చేసిన కర్మల ఫలితంగా పశు,పక్షి,కీటకములలో తనకు అనువైన శరీరంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఆ శరీరములలో జీవించి తనపాపములను కడిగేసు కుంటాడు. ఆ ప్రకారంగా తనపాపములను ప్రక్షాళన చేసుకొన్న తరువాత తిరిగి మానవ జన్మ పొందుతాడు.” అని కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి ప్రాపంచిక విషయములలో అనురక్తుడైన మానవుల అధోగతిని వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ అధ్యాయము ముష్పదియవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ ఓంతత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ అధ్యాయము
ముష్టిదిఒకటవ అధ్యాయము.

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి మానవుల జన్మ
రహస్యములను బోధిస్తున్నాడు.

“తల్లీ! ఈ దేహమును వదిలిన జీవుడు సూక్ష్మదేహంతో
తిరుగుతుంటాడు. తన పూర్వజన్మలో చేసిన కర్మల వాసనలను,
ఫలములను తనతో మోసుకొని పోతుంటాడు. వాటిని అనుసరించి
తనకు అనువైన దేహమును వెతుక్కుంటుంటాడు.

ముందు పురుషులను ఆశ్రయిస్తాడు. వారి రేతస్సులో
ప్రవేశిస్తాడు. వారి జననేంద్రియము ద్వారా రేతస్సు రూపంలో స్త్రీ
గర్భంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. ఆ రేతస్సు స్త్రీ గర్భములో ఉన్న శోణితముతో
కలుస్తుంది. ఐదురోజులు గడిచిన తరువాత ఆ శోణితముతో కూడిన
ఆ రేతస్సు చిన్న బుడగ మాదిరి తయారవుతుంది. పది దినముల
తరువాత చిన్న రేగుపండు మాదిరి పెరుగుతుంది. తరువాత చిన్న
మాంసపు ముద్ద రూపంలో అండంగా తయారవుతుంది. ఆ ప్రకారంగా
ఒక నెలరోజులు ఉంటాడు.

నెల దాటగానే ఆ అండానికి తల ఏర్పడుతుంది. రెండవ
నెలలో చేతులు, కాళ్లు మొదలగు అవయవములు ఏర్పడతాయి.
మూడవ నెలలో గోళ్లు, వెంట్రుకలు, ఎముకలు, వాటిని కప్పుతూ

చర్తము, జననేంద్రియము, వేరు వేరుగా ఏర్పడతాయి.

నాలుగవ నెలలో ఏడు ధాతువులు ఏర్పడతాయి. అవి చర్తము,మాంసము, రక్తము, మెదడు, ఎముకలలో ఉండే మజ్జ, ఎముకలు ఏర్పడతాయి.

ఐదవ నెలలో ఆకలి, దాహము తెలుస్తాయి.

ఆరవ నెలలో జీవుడు తల్లి మావిలో కుడి పక్కన ఉంటాడు. కొంచెం కదులుతుంటాడు. ఆ జీవునికి తన తల్లి తిన్న ఆహారము నుండి ఆహారము లభిస్తుంది. తల్లి అశ్రద్ధగా ఉంటే, ఆమె పొట్టలో ఉన్న సూక్ష్మజీవులు ఆ జీవుని కుట్టి బాధపెడుతుంటాయి. ఆ బాధలు తట్టుకోలేక మూర్ఛపోతాడు. (బిడ్డ తిరగడం లేదు అని మన వాళ్లు అంటుంటారు కదా). తల్లి తిన్నటు వంటి అధిక కారము, పులుపు, అధికమైన వేడి పదార్థములు, అధిక మైన చల్లటి పదార్థములు ఆ జీవుని బాధపెడుతుంటాయి. అవి అన్నీ ఓర్చుకుంటూ ఉంటాడు.

తల్లి గర్భంలో ఈ జీవుడు మావిలో పడి ఉంటాడు. ఒక్కోసారి తల్లి పొట్టలోని పేగులు అతనిని చుట్టుకొని ఉంటాయి. ముడుచుకొని తలక్రిందులుగా పడుకొని ఉంటాడు. పంజరంలో పక్షి మాదిరి తల్లి గర్భంలో పడి ఉంటాడు. ఆసమయంలో ఆ జీవునికి తాను పూర్వజన్మలో చేసిన పాప పుణ్యములు గుర్తుకు వస్తాయి. ఆ జన్మలలో చేసిన కర్మలవలననే కదా ఈ గర్భవాసము కలిగింది అని చింతిస్తాడు.

అప్పటికి జీవునికి ఏడునెలలు పూర్తి అవుతాయి. అప్పుడు ఆ జీవునికి జ్ఞానము కలుగుతుంది. అప్పుడు ఆ జీవుడు తల్లి గర్భంలో అటు ఇటు తిరుగుతాడు. కాళ్లు చేతులు ఆడిస్తాడు. ఆ స్వర్గ తల్లికి తెలుస్తూ ఉంటుంది. ఆ సమయంలో తనకు కలిగిన జ్ఞానముతో ఆ జీవుడు భగవంతుని ఇలా స్తుతిస్తాడు.

“ఓ దేవా! సర్వాంతర్యామి అగు నిన్ను శరణు వేడుతున్నాను. నేను పూర్వజన్మలలో చేసిన పాపకర్మలు, పుణ్య కర్మల ఫలితంగా ఈ మానవ జన్మ ఎత్తుతున్నాను. మాతృగర్భంలో ఉన్నాను. ఓ దేవా! ఈ శరీరము పంచభూతములతో ఏర్పడింది. మాయలో పడి ఉన్నాను. మాయాతీతుడవైన నీకు నమస్కారము. కేవలము పరమేశ్వరుని పట్ల భక్తి చేతనే జీవుడు ఈ జనన మరణ చక్రమును తప్పించుకోగలడు. ఆ పరమేశ్వరుడు తప్ప నాకు జ్ఞానమును ప్రసాదించే వాడు ఇంకెవడున్నాడు? అతడే ఈ చరాచర జగత్తులో అన్ని ప్రాణులలో ఆత్మస్వరూపంగా ఉన్నాడు.” అని ప్రార్థిస్తాడు.

తరువాత జీవుడు మాతృగర్భము నుండి బయట ప్రపంచము లోకి రావడానికి ముందు ఏ విధమైన శారీరక బాధలు, మానసిక బాధలు, దైవికమైన కష్టములు లేకుండా రక్షించమని పరమాత్మను ఈ ప్రకారంగా ప్రార్థిస్తున్నాడు.

“ ఓ దేవా! నేను రక్తము, ఎముకలతో నిండిన మాతృగర్భంలో పడి ఆమె తిన్న ఆహారమును తింటూ బతుకుతున్నాను. బయట ప్రపంచములోకి రావడానికి కాలమును

లెక్కబెట్టుకుంటున్నాను. తొందరగా నాకు ఈ గర్భవాసము నుండి విముక్తి కలిగించు.

ఓ దేవా! నీవు దయాసముద్రుడవు. మాతృగర్భంలో ఉండగానే నిన్ను ప్రార్థించే జ్ఞానమును నాకు కలుగచేసావు. నీకు నమస్కరించడం తప్ప నేను ఏమీ చేయలేను. ఓ దేవా! నాకు మానవ జన్మ ఇచ్చినందుకు నీకు కృతజ్ఞుడను. పశుపక్ష్యాదులు, ఇతర పాకే జంతువులు ఈ జ్ఞానము లేకుండా కేవలము తమ శరీరముల వలనపుట్టిన సుఖదుఃఖములను అనుభవిస్తుంటాయి. కాని నీ దయవలన మానవ జన్మ ఎత్తుతున్నాను. నాకు మనసు, బుద్ధి, ఆలోచనా శక్తి ఇచ్చావు. నిన్ను స్మరించుకొనే అవకాశము ఇచ్చావు. నిన్ను శరీరంలోపల, శరీరం బయట దర్శించే అవకాశము కల్పించావు. నీకు ఎంతో కృతజ్ఞుడను.

ఓ దేవా! నాకు అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంది. ఈ తల్లి గర్భవాసంలోనే శాశ్వతంగా ఉండిపోతే బాగుంటుంది అని. ఎందుకంటే మాతృగర్భంలో ఉండే బాధలకన్నా బయట ప్రపంచంలో ఉండే బాధలు ఎక్కువకదా! పైగా తల్లి గర్భవాసంలో నీ మాయ నా మీద పనిచెయ్యదు. బయట ప్రపంచంలోకి వెళితే నీ మాయకు లోబడి నేను సంసార కూపంలో పడిపోతాను. నేను నాది అనే అహంకారంతో సంసార చక్రంలో పడి తిరుగుతుంటాను. ఇక్కడ ఉంటే నిరంతరము నీ పాదపద్మములను తలచుకుంటూ, అమ్మతినే ఆహారమే తింటూ ఉంటాను. నాకు ఇదే ఆఖరి జన్మఅయేటట్టు కరుణించు.” అని తల్లి గర్భంలో ఉన్న శిశువు భగవంతుని వేడుకుంటాడు.

అమ్మా! ఈ ప్రకారంగా జీవుడు మాతృగర్భంలో పదినెలలు గడుపుతాడు. పదినెలలు నిండగానే మాతృగర్భంలో ఉన్న వాయువు శిశువును బలవంతంగా బయటకు నెడుతుంది. ఆ శిశువు తలకిందులుగా బయటకు వస్తాడు. ఆ శిశువు బయట ప్రపంచంలోకిరాగానే అతనికి పూర్వజన్మ స్మృతి పోతుంది.

ఒళ్లంతా రక్తంతో, మావిని చుట్టుకొని మాతృగర్భంనుండి బయట పడతాడు. చేతులు కాళ్లు కదిలిస్తూ ఏడుస్తాడు. ఆ స్థితిలో తనకు ఏమి కావాలో చెప్పలేడు. ఇది కావాలని అడగలేదు. అన్నిటికీ ఏడుస్తాడు. ఏడుపు ద్వారానే తనకు ఏం కావాలో తెలియజేస్తాడు. ఎక్కడ పడుకోబెడితే అక్కడే ఉంటాడు. చీమలు, దోమలు కుడుతున్నా ఏడుస్తాడు కానీ చెప్పలేడు. దురద పుడితే గోక్కోలేడు.పైకి లేవలేడు. ఏడవడంఒక్కటే తెలిసిన స్థితి అది.

తరువాత క్రమ క్రమంగా పెరిగి పెద్దవాడు అవుతాడు. శైశవములో ఉన్న కష్టములు అన్నీ అనుభవిస్తాడు. చదువునేర్చుకోడంలో ఉండే బాధలు అన్నీ పడతాడు. యవ్వనంలో తాను కోరిన సుఖములు లభ్యం కాకపోవడంతో నిత్యము బాధపడుతుంటాడు. అందులో నుండి కోపం పుడుతుంది. కోపంలో ఏమి చేస్తాడో అతనికే తెలియదు. దానితో పాటు ఆత్మాభిమానము దేహాభిమానము వృద్ధిపొందుతుంది. కోరికలు కూడా పెరుగుతాయి. చెడు స్నేహాలు అలవడతాయి. అన్నీ నాకే కావాలి. అంతా నేనే చేస్తున్నాను. నాకంటే మించిన వాడు లేడు అనే దేహాభిమానము వృద్ధిపొందుతుంది.

అవిద్య అజ్ఞానము ఆ జీవుని ఆవహిస్తాయి. అన్ని బంధనాలు చుట్టుకుంటాయి. వాటి వలన కించిత్ సుఖము దీర్ఘకాలము దుఃఖము అనుభవిస్తుంటాడు. తన కడుపు నింపుకోడానికి, స్త్రీసంబంధమైన కోరికలు తీర్చుకోడానికి అడ్డదారులు తొక్కుతాడు. దుష్టులతో స్నేహం చేస్తాడు. వారి మార్గంలో నడుస్తూ నరకంలో పడిపోతాడు.

మంచి వాడు కూడా దుర్మార్గుల సహవాసములో నశించిపోతాడు. సత్యము, పవిత్రంగా ఉండటం, దయ, మౌనంగా ఉండటం, మంచి బుద్ధికలిగి ఉండటం, సంపదలుకలిగిఉండటం, కీర్తి, ఓర్పు, ఇంద్రియ నిగ్రహము, మనో నిగ్రహము, మనసును ప్రశాంతంగా ఉంచుకోవడం, ఉన్నతంగా ఆలోచించడం మొదలగు మంచి గుణములు అన్నీదుర్మార్గులతో సహవాసం చేయడం వలన నశించిపోతాయి. స్త్రీలోలురు అయి పోతారు. మూఢత్వము ఆవరిస్తుంది. కాబట్టి దుర్మార్గులతో స్నేహం మంచిది కాదు.

ముఖ్యంగా పురుషులకు స్త్రీసాంగత్యము వలన, కామకోరికలయందు ఆసక్తి ఉండటం వలన కలిగే బంధనములు ఇంక దేని వలనా కలుగవు. ఈ కామ సంబంధమైన కోరికలు దేవతలను, మహా ఋషులను కూడా వదిలిపెట్టవు. ఇంక మానవుల సంగతి చెప్పేదేముంది. ఒక్క నరనారాయణులు తప్ప మిగిలిన వారందరూ స్త్రీ ఆకర్షణకు లొంగినవారే! స్త్రీయొక్క కనుసైగచేతనే, కనుబొమల విన్యాసము చేతనే మగాళ్లు వాళ్లకు వశులవుతారు. పాదముల దగ్గర పడి ఉంటారు.

కాబట్టి భక్తియోగమును అవలంబించి పరమ పదమును పొందదలచిన వ్యక్తి స్త్రీలకు దూరంగా ఉండాలి. వారితో సంపర్కము పెట్టుకోకూడదు. స్త్రీసాంగత్యము పురుషునికి నరకద్వారము వంటిది అని వేరుచెప్పనక్కరలేదు. ఎందుకంటే, స్త్రీ అనేది ఒక మాయ. పురుషులకు సేవ చేసే నెపంతో నెమ్మదిగా స్త్రీలు పురుషుల వద్దకు చేరుతారు. కాని ఆ స్త్రీ సాంగత్యము గడ్డితో కప్పబడిన బావి అని తెలుసుకోలేని వాడు ఆ బావిలో పడిపోతాడు.

ఇందులో మరొక విశేషము కూడా ఉంది. జీవితమంతా స్త్రీ సాంగత్యములో గడిపినవాడు అంత్య కాలములో కూడా స్త్రీని స్మరిస్తూ మరణిస్తాడు. మరుజన్మలో స్త్రీగానే పుడతాడు. మరొక పురుషుడికి భార్యగా అతని సంతానానికి తల్లిగా మరలా సంసార కూపంలో పడిపోతాడు. మొగుడు, పిల్లలు, గృహము, సంపదలు అన్నీ తాత్కాలికంగా అనుకూలంగా కనపడినప్పటికినీ, ఆ జీవుడు బుద్ధిమంతుడైతే ఆ సంసార బంధనములను నరకప్రాయంగా భావిస్తాడు.

ఈ ప్రపంచమును వదిలిపెట్టిన తరువాత కూడా జీవుడు సూక్ష్మదేహంతో ఒక లోకము నుండి మరొక లోకమునకు తిరుగుతూ తాను చేసిన కర్మఫలములను అనుభవిస్తూ ఉంటాడు. మానవుడిగా పుట్టిన తరువాత కూడా మరలా అవే కర్మలు చేస్తూ ఉంటాడు.

ఓ తల్లీ! సూక్ష్మదేహము ఆత్మను అనుసరిస్తూ ఉంటుంది. పంచభూతములతో నిర్మితమైన స్థూల దేహము భోగములకు,

ఇంద్రియ సుఖములకు నిలయము. ఆత్మ దేహంలో ప్రవేశిస్తే అది జన్మ, ఆత్మ దేహమును విడిచిపోతే అది మృత్యువు. వివరంగా చెప్పాలంటే, ఆ దేహానికి కళ్లు, ముక్కు, చెవులు చేతులు కాళ్లు ఉంటాయి. కాని వాటికి చూచే శక్తి, వాసనచూచేశక్తి, చేతులుకాళ్లు కదిల్చే శక్తి లేకపోతే అది మరణమే. ఆ శక్తిని ఇచ్చేది జీవాత్మ. ఆ జీవాత్మ బయటకు పోతే శరీరానికి మరణం సంప్రాప్తిస్తుంది.

కాబట్టి మానవుడు మరణానికి భయపడకూడదు. మరణం అనేది ఎప్పుడో ఒకప్పుడురాక తప్పదు. దాని కోసరం భయపడటం, బాధపడటం అవివేకము. బతికి ఉన్నంత కాలము నిష్కామంగా కర్మలు చేస్తూ చేసిన కర్మలను భగవంతునికి అర్పిస్తూ నిస్సంగుడుగా బతకాలి. అప్పుడు మానవునికి ఈ సంసారము నుందు దేహము నందు మోహము నశిస్తుంది. యోగము, వైరాగ్యము అలవడుతుంది. ఈ సంసారము ఐహికభోగములు అన్నీ అశాశ్వతములు, మాయ అని తెలుసుకుంటాడు. అదే నిజమైన జీవితము.” అని కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి మానవ జన్మ గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ముప్పది ఒకటవ అధ్యాయముసంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ తత్సత్ తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ స్కంధము
ముష్ణది రెండవ అధ్యాయము.

కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి సాత్వికధర్మమును ఎలా
అనుష్ఠించాలి, జీవుడు పైలోకములను ఎలా పొందుతాడు, భగవంతుని
తత్త్వమును తెలుసుకోలేని వాళ్లు తిరిగి తిరిగి జన్మలు ఎలా
పొందుతారు వివరించాడు.

“తల్లీ! మానవులు పెళ్లి చేసుకొని, సంతానాన్ని పొంది,
ధర్మము, అర్థము, కామములను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. తమ తమ
ధర్మములను సక్రమంగా నెరవేరుస్తూ ఉంటారు. అటువంటి వారు
కూడా భగవంతుని గురించి అసలు స్వరూపం తెలుసుకోలేరు.
తెలుసుకోడానికి ఆసక్తి చూపరు. ప్రాపంచిక సుఖాలకోసరం, కోరికలు
తీర్చుకోడం కోసరం పాకులాడుతుంటారు. రకరకాల దేవుళ్లను,
దేవతలను పూజిస్తూ ఉంటారు. తమ తమ పితృదేవతలకు
శ్రాద్ధకర్తలను ఆచరిస్తూ ఉంటారు. వారి బుద్ధి ఎప్పటికీ అక్కడే నిలిచి
పోతుంది.

దేవుళ్లను, దేవతలను పూజించడం, వారికి వ్రతాలు
చెయ్యడం, వారికి నైవేద్యాలు అర్పించడం, పితృదేవతలకు శ్రాద్ధాలు
పెట్టడం చేస్తూ ఉంటారు. ఇవి చేసినందువలన పుణ్యం వస్తుంది.
పుణ్యలోకాలకు వెళతారు. అక్కడ సుఖాలు అనుభవిస్తారు. వారు చేసిన
పుణ్యం అయిపోగానే మరలా ఈ లోకంలో పుడతారు. (క్షీణేపుణ్యే

మర్త్యలోకం విశంతి (భ.గీ.) ఈ ప్రకారంగా రకరకాల దేవుళ్లకు పూజలు వ్రతాలు చెయ్యడం, పుణ్యలోకాలు పొందడం, ఆ పుణ్యం క్షీణించిపోగానే మరలా మానవులుగా పుట్టడం తోనే వారి జీవితం తిరుగుతూ ఉంటుంది. శాశ్వతమైన బ్రహ్మపదమును ఎప్పటికీ పొందలేరు. ఎందుకంటే ఆ పుణ్యలోకాలే శాశ్వతాలు కావు.

కల్పాంతంలో ఆ పుణ్యలోకాలు అన్నీ కూడా పరమాత్మలో లయం అయిపోతాయి. ఆ లోకాలలో సుఖాలు అనుభవిస్తున్నవారు కూడా ఆ లోకాలనుండి పతనమైపోతారు. అలాకాకుండా, తమ తమ ధర్మములను ఆచరిస్తూ, సత్త్వగుణమును అలవరచుకొని, చిత్తమును పరిశుద్ధం చేసుకొని, తాముచేసే కర్మఫలములను పరమాత్మకు అర్పిస్తూ, ప్రాపంచిక విషయముల మీద వైరాగ్యమును కలిగి ఉండి, బాహ్య విషయములలో మమకారమును విడిచిపెట్టి, అహంకారమును వదిలిపెట్టి, నిరంతరము పరమాత్మను స్మరించే భక్తులు, శాశ్వత బ్రహ్మ పదమును పొందుతారు. పరమాత్మలో ఐక్యం అయిపోతారు. అటువంటి వారు. రెండు పరార్థముల వరకు (అంటే బ్రహ్మలోకము అనగా సత్త్వలోకము లయమగునంతవరకూ) సత్త్వలోకములోనే ఉంటారు.

(ఒక వివరణ: మనం కలియుగంలో ఉన్నాము. యుగాలు నాలుగు. అటువంటి యుగాలు 1000 అయితే బ్రహ్మకు ఒక పగలు. మరలా 1000 యుగాలు గడిస్తే బ్రహ్మకు ఒక రాత్రి. అంటే 2000 యుగాలు ఒక రోజు. అటువంటిది 50 సంవత్సరాలు గడిస్తే బ్రహ్మకు పూర్వార్థము. తరువాత 50 ఏళ్లు ద్వితీయ పరార్థము. ఆ

ప్రకారంగా 100 ఏళ్లు కాగానే బ్రహ్మ పరమాత్మలో ఐక్యమైపోతాడు.)

ఆ తరువాత బ్రహ్మ పరమాత్మలో ఐక్యమై పోతాడు. అప్పటి దాకా బ్రహ్మలోకములో ఉన్న జీవులు కూడా బ్రహ్మతో కూడా పరమాత్మలో ఐక్యం అయి పోతారు. ఇంక వారికి జన్మ అంటూ లేదు. పరబ్రహ్మస్వరూపాన్ని పొందుతారు.

కాబట్టి తల్లీ! నీవు కూడా ఆ పరమాత్మను సేవించు. పరమాత్మ ఎక్కడో లేడు. అన్ని ప్రాణుల హృదయాలలో నివాసము ఏర్పరచుకొని ఉన్నాడు. సర్వ వ్యాపి అయిన ఆ పరమాత్మను శరణుపొందు. తల్లీ ఇక్కడ ఒక విశేషము ఉంది. అది ఏమిటంటే, బ్రహ్మ ఆది పురుషుడు. ఆయన మలీచి మొదలగు మహా ఋషులను, యోగులను, యోగసిద్ధులను, సనత్కుమారుడు మొదలగు ఋషులను, పుట్టించాడు. వారందరూ కారణ జన్ములు. వారు పరమాత్మను సగుణోపాసన చేస్తుంటారు. పరమాత్మ నిరాకారుడు అని తెలిసి కూడా ప్రాకృత కర్మల ననుసరించి ఒక ఆకారంతో పూజిస్తుంటారు. అదీ కూడా లోకకల్యాణార్థమే.

వారందరూ సత్త్వరజస్తమోగుణములకు లోబడి ఉంటారు. వారు కాల ప్రభావం చేత, ప్రతికల్పంలో పుడుతూ, కల్పాంతంలో లయం అయిపోతే, మరలా కల్పం ప్రారంభం కాగానే పుడుతుంటారు. వారు బ్రహ్మలోకము మొదలు కొని అన్నిలోకములలో తిరుగుతూ ఉంటారు. వారికి ఉన్న అధికారములు అన్ని కల్పములలోనూ వారివెంటనే ఉంటాయి. కాని ఈ లోకంలో ఉన్న మానవులు ఒకసారి మరణిస్తే

వారికి ఈ జన్మ స్మృతి కానీ, ఈ జన్మలో ఉన్న అధికారములు, శక్తులు కానీ ఉండవు. ఎందుకంటే వారు ప్రాపంచిక విషయములలో నిమగ్నమై కర్మలు చేయడంలోనూ, కోరికలు తీర్చుకోడంలోనూ ఆసక్తి చూపిస్తూ ఉంటారు.

మానవులు సహజంగా రజోగుణ ప్రధానంగా కలవారు. వాళ్ల మనసులు ఎప్పుడూ ఏదో ఒక కోరిక కోరుకుంటూ అది తీరకపోతే బాధలను అనుభవిస్తూ ఉంటారు. వారు ఎల్లప్పుడూ కామాసక్తులై ఉంటారు. ఇంద్రియలోలురై ఉంటారు. అంటే రుచికరమైన పదార్థములు తినడం, తాగడం, అనుభవించడం, కోరుకొన్న స్త్రీలతో సుఖాలు అనుభవించడం, చేస్తూ ఉంటారు. తమ తమ కోరికలు తీరడం కోసరం దేవతలకు పూజలు చేస్తుంటారు. పితృదేవతలను అర్చిస్తూ ఉంటారు.

ఈ ప్రాపంచిక విషయములలో ఆసక్తిని పెంపొందించుకొని, పరమాత్మ యందు భక్తిని కలిగి ఉండరు. పరమాత్మను కీర్తించడం కన్నా, పరమాత్మ యొక్క కథలను వినడం కన్నా, లౌకికమైన కథలను వినడం, రాజుల కథలను ఇతర కామప్రకోపిత విషయములను చదవడం, వినడంలో ఆసక్తి చూపిస్తుంటారు.

అటువంటి మానవులు సాధారణంగా దక్షిణాయనంలో చనిపోతారు. చనిపోగానే పితృలోకాలకు పోతారు. తాము చేసిన పుణ్యకార్యములకు స్వర్గ సుఖములను, పాప కార్యములకు నరకబాధలను అనుభవించి, అక్కడి నుండి తమ సంతానమునకు

పుతులుగానూ, పౌతులుగానూ జన్మిస్తూ ఉంటారు. మరలా మాతృగర్భం నుండి భూగర్భం చేరేవరకూ సంసారసుఖములలో మునిగి తేలుతుంటారు.

కాబట్టి తల్లీ! నీవు ఆ పరమాత్మను ఆశ్రయించు. ఆయనను ఆరాధించు. ఆయనపాదపద్మములను పూజించు. ఇదంతా భక్తియోగము చేతనే సాధ్యం అవుతుంది. నీవు ఆ పరమాత్మయందు నిరంతరమూ భక్తి కలిగి ఉంటే, నీలో ఉన్న ప్రాపంచిక విషయముల మీద ఉన్న ఆసక్తి క్రమక్రమంగా నాశనం అవుతుంది. దాని స్థానంలో వైరాగ్యము, నిర్మలమైన జ్ఞానము పుడుతుంది. ఆ నిర్మల జ్ఞానము వలననే బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము కలుగుతుంది.

పరమాత్ముని యందు అచంచల భక్తి కలిగిన భక్తునికి ఇది ఇష్టము, అది అయిష్టము, ఇది కావాలి, అది వద్దు అనే భేదభావము నశిస్తుంది. అటువంటి భక్తుడు ప్రాపంచిక విషయముల మీద సంగమును వదిలిపెట్టి, ప్రపంచములో ఉన్న అన్ని ప్రాణులను, వస్తువులను సమదృష్టితో చూడగలడు. అప్పుడు అతనికి ఈ ప్రపంచమంతా ఆనంద మయంగా కనపడుతుంది. దుఃఖము అనేది మచ్చునకైనా కనపడదు.

ఆ పరమానంద తత్త్వము పరమాత్మ స్వరూపము. ఆ పరమాత్మను అనేక పేర్లతో పిలుస్తూ ఉంటారు. జ్ఞానస్వరూపుడు అనీ, పరబ్రహ్మ అనీ, పరమాత్ముడు అనీ పరమేశ్వరుడు అనీ, పురుషుడు అనీ, మొదలగు పేర్లతో పిలువబడుతుంటాడు. ఏ పేరుతో పిలిచినా ఆ

విశ్వచైతన్యం ఒక్కటే. అదే పరమాత్మ.

ఆ పరమాత్మను చేరుకోడానికి భక్తి ఒకటే మార్గము. జీవుని యొక్క అంతిమ ప్రయోజనమునకు భక్తియే మూలము. ప్రాపంచిక విషయముల మీద సంగము వదిలి పెట్టి, ఇంద్రియములను మనసును నిగ్రహించి, ఉదాసీనంగా ఉండటమే భక్తియోగమునకు ఫలము. ఆ పరమాత్మ ఒక్కడే. ఆయనే చిన్మయస్వరూపుడు. నిర్గుణబ్రహ్మము. కాని మానవుని ఇంద్రియములకు ఉన్న భ్రాంతితో, ఆ పరమాత్మ రకరకాల రూపములతో వైవిధ్యంగా కనపడుతుంటాడు.

అమ్మా! మహత్తత్వము ఒక్కటే. అందులో నుండి సత్త్వ, రజస్, తమోరూపమైన అహంకారము, పంచభూతములు, పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, విరాట్ రూపము, జీవుని యొక్క స్థూల, సూక్ష్మ శరీరములు, బ్రహ్మాండరూపము, మాయతో కూడిన ఈ ప్రకృతి, వెలువడ్డాయి. ఇవన్నీ ఆ పరమాత్మ స్వరూపాలే. అంతా ఆ బ్రహ్మ పదార్థమే.

తల్లీ! ఏ వ్యక్తి అయితే శ్రద్ధతో, భక్తితో, యోగమును అనుష్ఠించడంతో, స్థిరమైన చిత్తము, సంగము లేకుండా ఉండటం, సంసారము మీద ఆసక్తి నశించడం, మొదలగు లక్షణములు కలిగి ఉంటాడో, అతడే ఈ లోకమంతా పరబ్రహ్మస్వరూపము అని భావిస్తాడు.

అమ్మా! ఇప్పటి దాకా నీకు, పరమాత్మను దర్శించడానికి ద్వారము అయిన తత్త్వజ్ఞానమును ఉపదేశించాను. నేను

ఉపదేశించిన ఈ జ్ఞానముతో ప్రకృతి, పురుషుల యొక్క యదార్థమైన జ్ఞానము నీకు గోచమవుతుంది.

అమ్మా! నేను నీకు రెండు విధములైన తత్త్వములను ఉపదేశించాను. ఒకటి జ్ఞాన యోగము (దానినే సాంఖ్యయోగము అంటారు) రెండవది నిర్గుణమైన భక్తి యోగము. నిజానికి ఈ రెండూ ఒకటే. వేరు కాదు. రెండింటికి లభించే ఫలము ఒకటే. ఈ రెండును భగంతుని చేరుకోడానికి మార్గాలే.

పాలు మన కళ్లకు తెల్లగా కనిపిస్తాయి. నాలుక మీద వేసుకుంటే రుచిగా ఉంటాయి. చేతితో తాకితే చల్లగా ఉంటాయి. అలాగే మైనం చూడటానికి తెల్లగా ఉంటుంది. ఏ రంగు వేస్తే ఆ రంగులోకి మారుతుంది. ఏ రూపం ఇస్తే ఆ రూపంలో కనపడుతుంది. అలాగే భగవంతుడు ఒక్కడే. మనం ఏ భావంతో చూస్తే ఆ రూపంలో కనపడతాడు. శాస్త్రములలో ఆ పరమాత్మను ఏ యే రూపములతో వర్ణించారో ఆ రూప విశేషములతో మనకు దర్శనం ఇస్తాడు.

ఈ ప్రకారంగా పరమాత్మ నానావిధములైన రూపములతో కనపడినా, నిజానికి నిరాకారుడు, నిర్గుణుడు అయిన పరమాత్మ ఒక్కడే. పరమాత్మ నిర్గుణుడు అయినప్పటికినీ, సగుణుడుగానూ, నిర్గుణుడు గానూ రెండు విధములుగా మనకు గోచరిస్తుంటాడు. ఎలాగంటే, యజ్ఞములు, యాగములు చేయడం, తీర్థయాత్రలు సేవించడం, దానములు, ధర్మములు ఆచరించడం, మొదలగు గృహస్థధర్మములను పాటించడం ద్వారానూ; తపస్సు, సమాధి మొదలగు

వానప్రస్థధర్మములను ఆచరించడం ద్వారానూ; వేదములను, శాస్త్రములను చదవడం, అర్థం చేసుకొనడం, వాటిగురించి చర్చించడం, విమర్శించడం, మొదలగు బ్రహ్మచర్య ధర్మములను పాటించడం ద్వారానూ; మనస్సును నిగ్రహించడం, ఇంద్రియములను స్వాధీనంలో ఉంచుకోవడం మొదలగు సన్యాసధర్మములను ఆచరించడం ద్వారానూ, వివిధ అంగములతో కూడిన రాజయోగమును అవలంబించడం ద్వారానూ; భగవంతుని మీద ప్రేమ, భయము, భక్తి కలిగి ఉండటం ద్వారానూ, భగవంతునికి సంబంధించని విషయములలో వైరాగ్యము కలిగి ఉండటం ద్వారానూ, భగవానుని సగుణ, నిర్గుణ స్వరూపములను సాధకుడు దర్శించగలడు.

అమ్మా! నేను నీకు సాత్విక,రాజసిక,తామసిక,నిర్గుణ, భక్తి యోగముల గురించి వివరంగాచెప్పాను. సకల ప్రాణుల యొక్క సృష్టి,స్థితి,లయములకు కారకుడు, సకల ప్రాణులలో ఆత్మస్వరూపంగా ఉండేవాడు, బయట కాలస్వరూపుడుగా ప్రకాశించేవాడు అయిన పరమాత్మ గురించి చెప్పాను. అమ్మా! అవిద్యకు లోనై, ఏ సంసార సుఖములకు లోబడి మానవుడు ముక్తి పొందజాలడో ఆ సంసార బంధనములగురించి నీకు విపులంగా చెప్పాను.

అమ్మా! ఈ తత్త్వజ్ఞానమును దుష్టులు, అవినీతిపరులు, గర్వాంధులు, దుర్మార్గులు, విషయవాంఛలలో మునిగితేలేవారు, ఎల్లప్పుడూ భార్య,సంతానము వీరి యొక్క యోగక్షేమముల మీదనే ఆసక్తిని చూపిస్తూ భగవంతుని మరిచిపోయేవారు, ఎల్లప్పుడూ

ధనార్జనయందు ఆసక్తి కలవారు, భగవంతుని మీద ఏ మాత్రమూభక్తి శ్రద్ధ లేని వారు, భక్తి లేకపోగా, భగవంతుని మీద భక్తి కలవారిని ద్వేషించేవారు, ఇటువంటి వారికి ఈ తత్త్వజ్ఞానమును ఉపదేశించ కూడదు.

అలా కాకుండా భగవంతుని మీద శ్రద్ధ, భక్తి కలవారు, భగవద్భక్తులు, నీతి మంతులు, ఆచార, వ్యవహారములలో ఆసక్తి కలవారు, సకలభూతములయందు జాలి, దయ చూపేవారు, తోటి వారికి సాయం చేయడంలోనూ, సేవ చేయడంలోనూ ఆసక్తి కలవారు, ప్రాపంచిక విషయములలో అంతగా ఆసక్తి చూపని వారు, వేదములను, శాస్త్రములను చదివినవారు, పరుల ఎడల మాత్సర్యములేనివారు, శారీరకంగానూ, మానసికంగానూ నిర్మలంగా, శుచిగా, శుభ్రంగా ఉండేవారు, ఎల్లప్పుడూ పరమాత్మనే పూజించేవారు, ధ్యానించేవారు, అటువంటి వారికి ఈ తత్త్వశాస్త్రమును ఉపదేశింప వచ్చును.

అమ్మా! ఈ తత్త్వశాస్త్రమును చదివిననూ, విన్ననూ, పరమాత్మయందు మనసు పెట్టి ఈ తత్త్వశాస్త్రమును అధ్యయనం చేసిననూ, అట్టివారు పరమపదమును పొందుతారు.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ అధ్యాయము ముప్పదిరెండవ అధ్యాయముసంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
తృతీయ అధ్యాయము
ముప్పది మూడవ అధ్యాయము.

ఈ విధంగా మైత్రేయుడు విదురునకు కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి చెప్పిన ఆత్మతత్త్వమును వివరించాడు.

“విదురా! ఆ ప్రకారంగా కపిలుడు చెప్పిన విషయములను అన్నీ సావధానంగా విన్న అతని తల్లి దేవహూతి పరమానందం చెందింది. ఆమెను ఆవహించిన మోహము,మాయ తొలగిపోయింది. ఆమె తన ఎదురుగా ఉన్న తన కుమారుడు కపిలుని సాక్షాత్తు పరమాత్మ అవతారంగా భావించింది. కపిలునికి రెండు చేతులూ ఎత్తి నమస్కారం చేసింది. కపిలుని ఈ విధంగా కీర్తించింది.

“ఓ పరమాత్మా! నీవు నా ముందు పంచభూతాత్మకము అయిన స్థూల శరీరముతో కనపడుతున్నావు. కాని ఈ చరాచరసృష్టికి నీవే కారణభూతుడవు. నీ నాభి కమలము నుండి బ్రహ్మ ఉద్భవించాడు. నిన్ను స్తుతించాడు. నీవు నిష్క్రియుడవు. నీవు నీ శక్తిని విభజించి త్రిగుణములతో కూడిన ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించావు. సృష్టి, స్థితి, లయములను అవలీలగా నిర్వర్తిస్తున్నావు. నీ శక్తి ఊహకు అందనిది.

ఓ దేవా! ప్రళయ కాలములో ఈ సృష్టి అంతా సూక్ష్మరూపంలో నీ పాట్టలో ఇమిడిఉంది. అటువంటి నిన్ను నేను నా గర్భంలో ధరించాను. నేను ఎంత అదృష్టవంతురాలను.

ఈ విశ్వము అంతా జలమయం అయినప్పుడు నీవు చిన్ని బాలుడుగా వటపత్ర శాయిగా నీ కాలి బొటనవేలిని నోటిలో పెట్టుకొని చీకావు కదూ! అటువంటి నీవు లోకంలో పెచ్చరిల్లిన పాపమును నాశనం చేయడానికి పాపాత్ములను సంహరించడానికి నీ భక్తులను రక్షించడానికి వరాహము మొదలగు అవతారములను ధరించావు. అంతే కాదు, నాకు, నాతో పాటు మానవులకు తత్త్వజ్ఞానమును, సాంఖ్యయోగమును బోధించడానికి నా కుమారుడిగా అవతరించావు.

ఓ దేవా! ఎంతటి నీచుడైనా, పాపాత్ముడైనా, నీ నామమును శ్రవణానందముగా విన్నా, నీకు భక్తితో నమస్కరించినా, నిన్ను మనసారా స్తురించినా, వాడి సకల పాపములు తొలగిపోతాయి. ఇంక నీ మీద అచంచలమైన భక్తితో నిన్ను దర్శించిన వారి సంగతి చెప్పనవసరం లేదు కదా! ఎవరి నాలుక మీద నీ పవిత్రమైన నామము ఉచ్చరింపబడుతుందో వాడు ఎంతటి నీచ కులములో జన్మించినా వాడు అందరిలోకల్లా శ్రేష్టుడు అవుతాడు. సదా నీ నామమును కీర్తించువాడు యజ్ఞములు, యాగములు, తపస్సు, హోమాదులు చేసిన వాడు, వేదాధ్యయనము చేసినవాడితో సమానము అవుతాడు.

ఓ దేవా! నీవే పరబ్రహ్మవు. పరమ పురుషుడవు. విషయ వాంఛలకు లోనైన వారికి నిన్ను ధ్యానించడం సాధ్యం కాదు. కేవలము, విషయ వాంఛల నుండి విడివడిన చిత్తము కలవారికే నిన్ను ధ్యానించడానికి సాధ్యము అవుతుంది.

ఓ దేవా! కపిల రూపంలో నా కుమారుడిగా జన్మించిన, ఆ పరమత్మ అవతారమైన నీకు మనసారా నమస్కరిస్తున్నాను.” అని మైత్రేయి తన కుమారుడు అయిన కపిలుడికి నమస్కరించింది.

తన తల్లి తను ఆ ప్రకారంగా కీర్తించగా, కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతితో ఇలా అన్నాడు.

“అమ్మా! నేను నీకు చేసిన ఉపదేశములను నీవు చక్కగా ఆచరించవచ్చును. వాటిని ఆచరించి నీవు అచిర కాలంలోనే ముక్తిని పొందుతావు. ఇదే విషయాన్ని బ్రహ్మవాదులు అందరూ ముక్తకంఠంతో చెప్పారు. అందు వలన నీవు జ్ఞానమార్గమును కానీ, భక్తి మార్గమును కానీ అవలంబించి ముక్తిపొందు. అన్నిటి కన్నా సులభమైన భక్తి యోగమును ఆచరింపని వాడు ఈ సంసార కూపంలో పడిపోతాడు.” అని అన్నాడు. తరువాత కపిలుడు అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు.

కుమారుడు తనను వదిలిపెట్టి వెళ్లిపోయిన తరువాత దేవహూతి అన్ని భోగములను వదిలిపెట్టింది. మూడు పూట్లా స్నానం, ధ్యానము లో మునిగిపోయింది. నారచీరలు కట్టుకొని కఠోర మైన తపస్సు చేయసాగింది. ఆమెశరీరం క్రమక్రమంగా శిథిలముకాసాగింది.

కర్ణముడు ఉన్నప్పుడు ఆయనతో అనుభవించిన గృహస్థాశ్రమ సుఖములు అన్నీ మనసులో నుండి బయటకు నెట్టివేసింది. పూర్తిగా వైరాగ్యమును అలవరచుకొంది. తన కుమారుడు తనకు ఉపదేశించిన ధ్యానయోగమును, భక్తియోగమును

నిర్మలమైన మనస్సుతో అనుష్ఠించసాగింది. పరిమితంగా ఆహారం
తీసుకుంటూ మనస్సును స్థిరపరచుకొంది. నిరంతరము
పరమాత్మయందే తన చిత్తమును నిలిపి, ధ్యానం చేయసాగింది. అలా
ధ్యానం చేస్తూ దేవహాతి బ్రహ్మనిర్వాణం పొందింది.

విదురా! దేవహాతి బ్రహ్మ పదమును పొందిన ప్రదేశమును
సిద్ధిపదము అనే పేరుతో ప్రసిద్ధిచెందింది. ఆమె దేహము ఒక నదిగా
మారి పోయింది. దానిని సిద్ధులు సేవిస్తూ ఉంటారు. ఆ ప్రకారంగా
దేవహాతి పరమపదమును పొందింది. తల్లిని వదిలిపెట్టి వెళ్లిన
కపిలుడు, ఈశాన్యదిక్కుగా వెళ్లిపోయాడు. సిద్ధులు, సాధ్యులు,
చారణులు, గంధర్వులు, మునులు, ఆయనను స్తుతించసాగారు.
సముద్రుడు ఆయనకు అర్ఘ్యపాద్యములు ఇచ్చి సత్కరించాడు. కపిలుడు
యోగ సమాధిలో కూర్చున్నాడు. ఈ నాటికి కూడా కపిలుడు
యోగసమాధిలో ఉన్నాడని సాంఖ్యులు ఆయనను కీర్తిస్తూ ఉంటారు.
విదురా! నీవు అడిగిన విషయములను అన్నిటినీ నీకు వివరించాను.
పరమ పవిత్రమగు కపిలుడు దేవహాతి సంవాదమును కూడా
చెప్పాను. ఈ కపిలముని చేసిన బోధనలను, ఆత్మయోగ తత్త్వమును,
చదివినా, వినినా, అతని చిత్తము పరమాత్మ యందు లగ్నం
అవుతుంది. అంత్యకాలములోఅతని చిత్తము పరమాత్మపాదముల
యొక్కసేవను పొందుతుంది.

శ్రీమద్భాగవతము

తృతీయ స్కంధము ముప్పది మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

తృతీయ స్కంధము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్.